

วารสารห้องสมุด

T.L.A. BULLETIN

ISSN 0857-0086

ปีที่ 53 ฉบับที่ 2 ฉบับพิเศษ กรกฎาคม-ธันวาคม 2552

การประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2552 และประชุมวิชาการ
สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

ในพระราชนิรัตน์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

...

การอ่านเพื่อพัฒนาชาติ
Reading for National Development

วันที่ 8-11 ธันวาคม 2552

ณ โรงแรมแอมباسชาเลอร์ กรุงเทพมหานคร

ຄມະກຮຽນການນັງທ່າງສາມາຄນ້ອງສຸມດແຫ່ງປະເທດໄທໜໍາ ວັນທີ 2552-2553

1. ຄຸນທະບຽງແມ່ນາສ	ເຈວົດ	ບາຍດສາມາຄນ
2. ນາງສາວກັບເຄນາ	ທ່າງພລ	ອຸປະນາຍກ ດບຕີ 1
3. ນາງສາວເອມໂຮ	ຕັນເສດຍ	ອຸປະນາຍກ ດບຕີ 2
4. ນາງສາວກອງກາງູຈົນ	ກນອມພລ	ກຣມກາຮແລະປົງຄມ
5. ນາງກາງູຈາ	ສຸຄນອນນີ	ກຣມກາຮແລະນາຍທະເບີຍນ
6. ນາງສາວຈີ້ຮົນາ	ວິເຊຍຮັບປຸງງາ	ກຣມກາຮແລະບຣນນາຮັກໜີ
7. ນາຍຈຸນພຈນີ	ວິເຊຖຸລ	ກຣມກາຮແລະປະປະານແພນກວິຫາກາຮ ດນກີ 1
8. ນາຍສຸຈົນ	ບຸທົດສຸວົຮຣນ	ກຣມກາຮແລະປະປະານແພນກວິຫາກາຮ ດນກີ 2
9. ນາງກິ່ງແກ້ວ	ອ່ວມຄຣ	ກຣມກາຮແລະປະປະານແພນກພັ້ນນາວິຫາຜີພ ດນກີ 1
10. ນາງຂະເອີຍດ	ສົງວົງນັນກ	ກຣມກາຮແລະປະປະານແພນກພັ້ນນາວິຫາຜີພ ດນກີ 2
11. ນາງຖຸລົດຕາ	ກ້ວມສຸບ	ກຣມກາຮແລະປະປະານແພນກວິຈີຍແລະພັ້ນນາ
12. ນາງສາວສຸຈົດ	ສຸວັກພ	ກຣມກາຮແລະປະປະານແພນກມາດຮ້ານວິຫາຜີພຄນີ 1
13. ນາຍຖຸກືອີ້ຍ	ເທະນທັກນັນກ	ກຣມກາຮແລະປະປະານແພນກມາດຮ້ານວິຫາຜີພຄນີ 2
14. ນາງສາວນ້ຳກີພຍ	ວິກາວີນ	ກຣມກາຮແລະປະປະານແພນກວາກສາດແລະສື່ວິຫາກາຮ
15. ນາງນັກວັດຍ	ປະຕິບັງຮົຮ	ກຣມກາຮແລະປະປະານແພນກລູກຄ້າສັນພັນຮ
16. ນາຍປະຈັກໜີ	ວັດນາບຸສັກໜີ	ກຣມກາຮແລະປະປະານແພນກວິເກສັນພັນຮ
17. ນາງເພື່ອງສຸວົຮຣນ	ນາຄະປຣັບໝາ	ກຣມກາຮແລະປະປະານແພນກທາຖຸນ
18. ນາງສຸວົນຮ	ສົງວົງສົງວົນນີ	ກຣມກາຮແລະທີ່ຮັບປຸງງົກ ດນກີ 1
19. ນາຍຈຸກັສສ	ວົງໝປຣະເສຣ້ງ	ກຣມກາຮແລະທີ່ຮັບປຸງງົກ ດນກີ 2
20. ນາງສາວຮຸ້ງກີພຍ	ທ່ວງໂບກຍານ	ກຣມກາຮ
21. ນາງວິລາວັກນີ	ກຮພຍໝັນແສນ	ກຣມກາຮ
22. ນາງວິຮະວົຮຣນ	ວຮຣນໂທ	ກຣມກາຮແລະເລຫາບຸກາຮ ດບຕີ 1
23. ນາຍສຸຮພລ	ຖົກຮົວມກຮພຍ	ກຣມກາຮແລະເລຫາບຸກາຮ ດນກີ 2

BOOKS TEXTBOOKS

Booknet

MEDICAL
NURSING
BUSINESS
ENGINEERING
DICTIONARY

Booknet Co., Ltd.

8 Soi Krungthep Kreetha 8 Yaek 8,
Huamark, Bangkapi, Bangkok 10240
Thailand

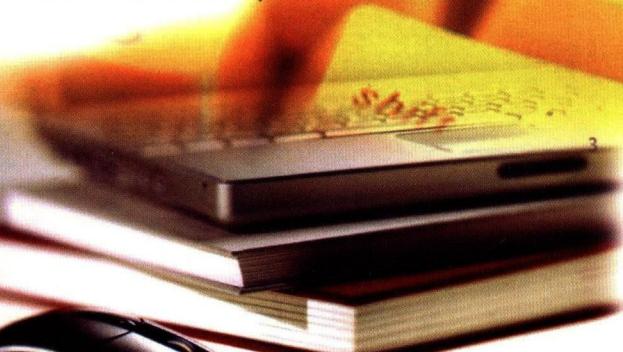
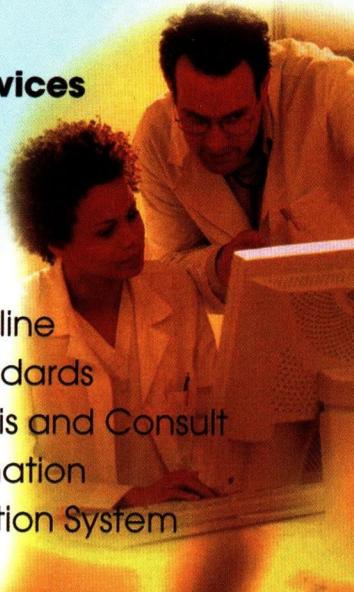
Tel. 02 769 3888 Fax: 02 379 5183

Email: booknet@book.co.th

Academic Services

offered:

- E-Book
- E-Journal
- E-Learning
- Database Online
- Industrial Standards
- Library Analysis and Consult
- Library Automation
- Library Detection System
- RFID System
- Self-Service System

Book Pro

provides quality information services throughout Thailand.

www.book.co.th

Book Promotion & Service Co., Ltd.

8 Soi Krungthep Kreetha 8 Yaek 8,
Huamark, Bangkapi, Bangkok 10240
Thailand

Tel. 02 769 3888 Fax: 02 379 5182

Email: info@book.co.th

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

ในพระราชปัลມก์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
1346 ถนนอาคารสงเคราะห์ 5 แขวงคลองจั่น เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240
โทร. (02) 734-9022-3, 089-893-9397 โทรสาร (02) 734-9021

<http://www.tla.or.th>

ให้บริการ

- ✓ รับจัดประชุม สัมมนา ฝึกอบรม
- ✓ จัดกิจกรรมทางวิชาการ
- ✓ เป็นที่ปรึกษาในการจัดตั้งและพัฒนาห้องสมุด การเรียนการสอน การวิจัย การเขียนผลงานทางวิชาการ โดยคณะวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ
- ✓ ออกแบบจัดตั้งห้องสมุด
- ✓ รับปรึกษาปัญหาต่างๆ ในการดำเนินงานห้องสมุด

จำหน่าย

- ✓ ครุภัณฑ์ห้องสมุด
- ✓ วัสดุอุปกรณ์ห้องสมุดตลอดจนอุปกรณ์ช่วยหนังสือ
- ✓ หนังสือวิชาชีพและสิ่งพิมพ์ของสมาคมฯ

โดยยึดมั่นในคุณภาพ มาตรฐาน และบริการ

สนใจใช้บริการ โปรดติดต่อโดยตรง
ตามที่อยู่และโทรศัพท์ข้างต้น

ເນັດມະຫວ່າງລ້ອງລ່ຽມທະແຈກໄທຍາ ຂລ່ອງສູງຊາດ
ບຣະນາຮ່າງໝົງ ຄູ້ ລາລາຮ່າງໝົງລ່ອນ ຮ່ອມທຳຄລານດີ ໂອກຕົນເພື່ອລ້ອງຕົນ ອາຍພະບາກລົມເຖິງພະເຕັ້ງລ້ອງຕົນ

พระบรมราชโองการ และพระราชนัดร์ส พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ได้พระราชทานแก่คณะบุคคลในวาระถ้วน ๆ

1. ความเพียร

การสร้างสรรค์ตนเอง การสร้างบ้านเมืองก็ตาม มิใช่ว่าสร้างในวันเดียว ต้องใช้เวลา ต้องใช้ความเพียร ต้องใช้ความอดทน เสียสละ แต่สำคัญที่สุดคือความอดทนคือไม่ย่อท้อ ไม่ยอมแพ้ ไม่ลังเล ที่ดีงาม สิ่งที่ดีงามนั้นทำมันได้เป็น บางที่เหมือนว่าไม่ได้ผล ไม่ดัง คือดูมั่นควรทำดีนี่ แต่ขอรับรองว่าการทำให้ดีคราวต้องมีความอดทน เวลาข้างหน้า จะเห็นผลแน่นอนในความอดทนของตนเอง

(พระบรมราชโองการ พระราชทานแก่นักเรียน นักศึกษา ครุ อาจารย์ ในโอกาสเข้าเฝ้าฯ วันที่ 27 ตุลาคม 2516)

2. ความพอเพียง

ในการสร้างตัวสร้างฐานะนั้นจะต้องถือหลักคืออยู่เป็นคู่อยู่ไป ด้วยความรอบคอบ ระมัดระวังและ ความพอเหมาะสม ไม่ทำเกินฐานะและกำลัง หรือทำด้วยความเร่งรีบ เมื่อมีพื้นฐานแน่นหนาของรับพร้อมแล้ว จึงค่อยสร้าง ค่อยเสริมความเจริญก้าวหน้าในระดับสูงขึ้น ตามต้องกันไปเป็นลำดับผลที่เกิดขึ้นจึงจะแน่นอน มีหลักเกณฑ์ เป็นประโยชน์แท้และยั่งยืน

(พระบรมราชโองการ ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยขอนแก่น วันที่ 18 ธันวาคม 2540)

3. ความรู้ดี

เด็กๆ ทำอะไรต้องหัดให้รู้ด้วย การรู้ด้วยอยู่เสมอจะทำให้เป็นคนมีระเบียบและคนที่มีระเบียบดีแล้ว จะสามารถเล่าเรียน และทำการงานต่างๆ ได้โดยถูกต้องรวดเร็ว จะเป็นคนที่จะสร้างความสำเร็จและความเจริญ ให้แก่ตัวเองและส่วนรวม ในอนาคตได้อย่างแน่นอน

(พระบรมราชโองการ พระราชทานลงพิมพ์ในหนังสือ วันเด็ก ประจำปี 2521)

4. คนเราจะต้องรับและจะต้องให้

คนเราจะเอาแต่ได้ไม่ได้ คนเราจะต้องรับและจะต้องให้ หมายความว่าต่อไป และเดียวตนด้วยเมื่อรับสิ่ง ของใดมา ก็จะต้องพยายามให้ ในการให้นั้น ให้ได้โดยพยายามที่จะสร้างความสามัคคีให้หมู่คณะและในชาติ ทำให้หมู่คณะและ ชาติประชานทั้งหลายมีความไว้ใจซึ่งกันและกันได้ ช่วยที่เห็นได้ช่วย ด้วยจิตใจที่เพื่อแผ่โดยแท้

(พระบรมราชโองการ พระราชทานแก่นักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น วันที่ 20 เมษายน 2521)

5. อ่อนโยน แต่ไม่อ่อนแคร

ในวงศ์คุณนั้นเล่า ท่านจะต้องรักษามารยาทอันดีงามสำหรับสุภาพชน รู้จักสัมมาคาระ ไม่แข็งกระด้าง มีความอ่อนโยนแต่ไม่อ่อนแคร พร้อมจะเสียสละประโยชน์ส่วนตัวเพื่อส่วนรวม

(พระบรมราชโองการ ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันที่ 25 มิถุนายน 2496)

6. พุดจริง ทำจริง

ผู้หนักแน่นในสังคมพูดอย่างไร ทำอย่างนั้น จึงได้รับความสำเร็จพร้อมทั้งความศรัทธาเชือถือและความยกย่องสรรเสริญ จากคนทุกฝ่าย การพูดแล้วทำ คือ พุดจริง ทำจริง จึงเป็นปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมเกียรติคุณของบุคคลให้เด่นชัด และสร้างเสริมความดี ความเจริญ ให้เกิดขึ้นทั้งแก่บุคคลและส่วนรวม

(พระบรมราโชวาท ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรอุปราชลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันที่ 10 กรกฎาคม 2540)

7. หนังสือเป็นօอมสิน

หนังสือเป็นการสะสมความรู้และทุกสิ่งทุกอย่างที่มนุษย์ได้สร้างมา ทำมา คิดมา แต่โบราณกาลจนทุกวันนี้ หนังสือจึงเป็นสิ่งสำคัญ เป็นคล้ายๆ ธนาคารความรู้และเป็นօอมสิน เป็นสิ่งที่จะทำให้ มนุษย์ก้าวหน้าได้โดยแท้

(พระบรมราโชวาท พระราชทานแก่คณะสมาชิกห้องสมุดทั่วประเทศ ในโอกาสที่เข้าเฝ้าทูลละออง ธุลีพระบาท วันที่ 25 พฤษภาคม 2514)

8. ความซื่อสัตย์

ความซื่อสัตย์สุจริตเป็นพื้นฐานของความดีทุกอย่าง เด็กๆ จึงต้องฝึกฝนอบรมให้เกิดมีขึ้นในตนเอง เพื่อจักได้เติบโตขึ้นเป็นคนดีมีประโยชน์ และมีชีวิตที่สะอาด ที่เจริญมั่นคง

(พระบรมราโชวาท พระราชทานเพื่อเชิญลงพิมพ์ในหนังสือวันเด็ก ปี พุทธศักราช 2531)

9. การเอาชนะใจตนเอง

ในการดำเนินชีวิตของเรา เราต้องข่มใจไม่gradeทำสิ่งใดๆ ที่เรารู้สึกด้วยใจจริงว่าชั่วว่าเสื่อม เราต้องฝึกต้องด้านความคิดและความประพฤติทุกอย่างที่รู้สึกว่าขัดกับธรรมะ เราต้องกล้าและบากบั้นที่จะgradeทำสิ่งที่เราทราบว่าเป็นความดี เป็นความถูกต้อง และเป็นธรรม ถ้าเราเริ่มกันทำเช่นนี้ ให้ได้จริงๆ ให้ผลของความดีบังเกิดมากขึ้นๆ ก็จะช่วยค้ำจุนส่วนรวมไว้มให้เสื่อมลงไป และจะช่วยให้พื้นคืนดีขึ้นได้เป็นลำดับ

(พระราชนัดลักษณ์ พระราชทานเพื่อเชิญไปอ่าน ในพิธีเปิดการประชุม)

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ กับการอ่าน

สืบเนื่องจาก คตนะรัฐมนตรีได้กำหนดให้ การอ่านเป็นวาระแห่งชาติ และปีพุทธศักราช 2553-2561 เป็นทหาราชแห่งการอ่านของประเทศไทย สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ในพระราชนูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ขอพระราชทานอัญเชิญพระราชดำรัสและพระราชนิพนธ์บางตอนในสมเด็จพระเทพฯ บางตอนที่เกี่ยวข้องกับการอ่านและห้องสมุด มาเสนอไว้ ณ ที่นี่

ความมีค่า แล้วแต่จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ โปรดกระหม่อม

1. "...พอกำลังเราก็ขึ้นมารับประทานอาหาร ตอนอาหารนี้ถ้าว่างพระราชกิจ สมเด็จแม่มากจะอยู่ด้วย ประการแรกท่านจะได้ดูว่ารับประทานที่มีคุณค่าทางอาหารพอหรือไม่ ประการที่สอง ดูมารยาทโตะและประการที่สาม เป็นข้อที่พ่นองทุกคนรวมทั้งพี่เลี้ยงของที่สุด คือ ท่านจะเลือกหนังสือดีๆ สนุกๆ มาเล่าให้ฟัง หนังสือที่ท่านนำมาเล่า บางที่ก็เป็นนิทานธรรมชาติ หรือนิทานเรื่องชาดกในพุทธศาสนา บางที่ก็เป็นหนังสือประวัติศาสตร์, ประวัติบุคคลสำคัญ และความรู้รอบตัวอื่นๆ บางครั้งเป็นข่าวจากหนังสือพิมพ์รายสัปดาห์ ตอนหลังๆ นี้ท่านชอบอ่านเป็นภาษาอังกฤษให้เราหัดฟังภาษาด้วย

นานๆ ที่ก็อาจจะมีการถามปัญหาหวานความจำ ถ้าตอบถูกมีรางวัลเงินสด 1 บาท เป็นที่ขับขันกันในครอบครัวว่า หนังสือธรรมชาติ ที่น่าเบื่อที่สุดในโลก พอสมเด็จแม่เล่า มันสนุกตื่นเต้น มีรสนึง มีชาติขึ้นมาทันที

ท่านจะเน้นรายสี หยิบยกจับความที่น่าสนใจมาเล่า (ทูลหน่อยพอยังโปรดฟัง) ทำให้จำง่ายไม่ต้องท่องเรื่องนี้มีความลับอย่างหนึ่ง (ที่เปิดเผยได้แล้ว) ว่า บางที่ข้าพเจ้าขี้เกียจอ่านหนังสือ เพราะเรียนเยอะแยะ ก็อาศัยจำเอ้าจากสมเด็จแม่เล่า นำมาวิจารณ์เพิ่มเติมแล้วใช้ตอบข้อสอบ หรือเขียนรายงานส่งครูสบายๆ เรื่องนิทานของสมเด็จแม่ มีเรื่องที่น่าตื่นเต้นคือเรื่องผี แต่ก่อนนี้พี่เลี้ยงไม่ยอมเล่าเรื่องผี พอยไปโรงเรียนเพื่อนๆ ก็มาหลอก สมเด็จแม่ท่านว่า ถ้ามานั่งอธิบายว่าผีไม่มีจังก์ไม่เชื่อ ท่านจึงสำทับโดยการเล่าเรื่องผีที่น่ากลัวกว่าให้เข้าใจ

เมื่อตอนเล็กๆ ตั้งแต่เริ่มเรียนประถม ท่านสอนภาษาไทยโดยการอ่านวรรณคดีเรื่องยืนโรงสามเรือง คือ พระอภัยมนี, อิเหนา และรามเกียรติ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องอิเหนา ท่านให้ท่องกลอนตอนที่พระๆ เช่น ว่าพลาทางชุมชนนา ก โนนผากับไม้ยองมี ฯลฯ

คงจะเป็นพระไได้อ่านกลอนมาแต่เล็กๆ ทำให้ข้าพเจ้าชอบเรียนวรรณคดีไทย ชอบแต่งกลอนตอนเด็กๆ ข้าพเจ้าเรียนวิชาภาษาอังกฤษก่อนข้างจะอ่อนและหนีเรียนอยู่เสมอ หลังจากฟังพระบรรยายของทูลกระหม่อมพ่อเรื่อง “ทำไม่คนเราต้องเรียนภาษาอังกฤษ” แล้ว สมเด็จแม่ก็ค่อยๆ เริ่มสอนศัพท์อังกฤษให้ท่อง ให้อ่านหนังสือตามลำดับยากง่าย จนเดี๋ยวนี้พอกจะส่งภาษาฝรั่งมังฟังมังค่าได้..."

(พระราชนิพนธ์ เรื่อง “แม่” ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี)

2. หนังสือนี้มีมากหลายชนิด
ให้ความรู้สำเริงบันเทิงใจ
มีวิชาหลายอย่างต่างๆ 交往
วิชาการสร้างสรรค์พัฒนา
- นำดวงจิตเริงรื่นชื่นสุดใส
ฉันจึงไฟใจสามารถอ่านทุกวัน
ล้วนสะดวกคำน์ได้ให้สุขสันต์
ชั่วชีวันฉันอ่านได้ไม่เบื่อเลย
- (สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระราชินิพนธ์บทกลอนนี้ในตอนจบของบทความเรื่อง “ฉันชอบอ่านหนังสือ” ทรงเขียนบทความนี้ใน พ.ศ. 2510 เมื่อพระชนมายุเพียง 12 พรรษา ขณะทรงเรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 โรงเรียนจิตรลดา)

3. “...ในสมัยสารสนเทศแห่งทุกวันนี้ ห้องสมุด หนังสือ และการอ่าน ยังคงเป็นวิถีหนึ่งที่จะไปสู่สาธารณะความรู้ นอกเหนือจากการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนเป็นศูนย์กลาง ก็ต้องมีห้องสมุดสำหรับนักเรียน พร้อมกับปลูกฝังให้รู้สึกอย่างอ่อนน้อมถ่อมตน จึงจะเป็นทางหนึ่งที่ช่วยให้บรรลุผลสำเร็จ...”

(สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงปาฐกถา เรื่อง การจัดการเรียนการสอนภาษาไทย, หน้า 33)

4. โลกคือมนติธรรม
ห้องหับสรรพโภพ
หนังสือประดุจประเจวัต
จักษพรัตนแท้
- ไฟศาลา
เลิศแล้ว
ไข่สุ่ม ห้องนา
ก่องแก้ววิทยา
- ทรงพระราชทานเมื่อปี พ.ศ. 2520 ทรงใช้เวลาไม่กี่นาทีในการประพันธ์และพิมพ์ในหนังสือที่ระลึกสัปดาห์ห้องสมุด (ครั้งที่ 2)
(แบบอย่างความไฟรุ้งการอ่าน, หน้า 9)

5. ศึกษาไว้
เพื่อช่วยประเทศไทย
ความรู้ประโยชน์พร้อม
การเรียนจะให้ดี
ช่วยชาติและคนยัง
ไทยเราจะยืนยง
- ก็จะได้ประโยชน์ครับ
จิตเราก็เปริ่มปรีดี
เพราะกันลมสกนธ์ศรี
ผลเด่นขยันจะ
จะประทั้งสกุลวงศ์
เพราะประโยชน์ลีกเรียน
- (ดึงดวงแก้ว, หน้า 29)

6. “สมัยนี้มีคำพูดที่พูดกันว่า ไม่ควรให้เด็กห้องจำเป็นแก้กวนากชุนทอง บางครั้งถ้าทำตามข้อคิดนี้มากเกินไป เด็กก็ไม่ท่องอะไรเลย เลยไม่มีข้อมูล ที่จริงก็ต้องให้ข้อมูล มีการฝึกความจำและฝึกให้ค้นคว้าเป็น คือ ทราบว่าจะไปค้นคว้าที่ไหนค้นคว้าอย่างไรจึงจะได้ความรู้ที่ถูกต้องรู้ต้นเหตุของข้อมูลและสอบเทียบได้ว่าสิ่งที่อ่านที่ฟังนั้นนำเข้าถือแค่ไหน สิ่งสำคัญที่สุดต้องพยายามไม่ให้ขาดคือ ต้องสร้างความสนใจ อันนี้อาจจะผิดกับทางศาสนาที่คำว่าความสนใจจะเป็นกิเลสอย่างหนึ่ง แต่ว่าในการนี้ของการศึกษานั้น ต้องสร้างความสนใจ ความอยากรู้ ความกระหายความรู้”

(“การศึกษาภัณฑ์พัฒนาประเทศ” 7 พฤศจิกายน 2538 ทรงปัจฉกถา ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์ วิโรฒ พิมพ์ในหนังสือดังดวงแก้ว. หน้า 97-89)

7. “ปัจจุบันนี้วิชาการต่างๆ ในโลกมีเพิ่มมาก จนเราห้องจำศึกษาห้องหมดเหมือนแต่ก่อนไม่ได้ ต้องรู้ว่าอยากรู้ข้อมูลอะไร ต้องไปค้นหาที่ไหน ต้องค้นไปถึงระดับนานาชาติ แต่ก่อนนี้จะทำวิจัยเรื่องอะไร เราดูแค่ว่าเรื่องนี้ไม่มีใครค้นคว้าในเมืองไทยก็ทำได้แล้ว แต่ปัจจุบันต้องเป็นเรื่องที่ต่างประเทศไม่มีด้วย ในด้านสังคมก็ถึงเวลาแล้วที่จะต้องยอมรับความคิด ยอมเข้าใจวัฒนธรรมของคนอื่น จึงจะเข้าใจประโยชน์ของชาติในปัจจุบัน”

การเตรียมคนหรือการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในยุคโลกาภิวัตน์นั้น นอกจากจะพัฒนาให้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในวิชาชีพของแต่ละคนแล้วยังต้องพัฒนาให้มีความรู้กว้างในเรื่องอื่นๆ ด้วย ทั้งทางด้านมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และวิทยาศาสตร์”

(พระขอบฟ้ากว้าง, หน้า 34 กองวิชาการประวัติศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า จัดพิมพ์ 2538 พิมพ์ในหนังสือดังดวงแก้ว. หน้า 103-104)

8. “เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศไทยอื่นๆ อีกหลายประเทศนั้น คนไทยดูจะไม่ค่อยมีนิสัยในการอ่านสักเท่าไร ทั้งๆ ที่การอ่านหนังสือเป็นการทางวิชาความรู้ที่ง่ายและมีค่าใช้จ่ายน้อยกว่าวิธีอื่นๆ ห้องสมุดถ้ามีห้องสมุดให้บริการได้เพียงพอ มีการเชิญชวนให้คนมาใช้ นอกจากนั้นการฝึกหัดวินัยของการใช้ห้องสมุดและการมีสำราหรือหนังสือภาษาไทยที่ดีก็มีความสำคัญมาก เพราะผู้ที่มีการศึกษาระดับพื้นฐานจะให้อ่านภาษาอื่นนอกจากภาษาของตนเองเพิ่มไปอีกหลายภาษา นั้นอาจจะยาก ถ้ามีหนังสือป้อนให้คนอ่าน ก็เป็นการส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต ปัจจุบันมีสื่อย่างอื่นนอกจากหนังสือ เช่น ภาพสไลด์ วิดีโอ CD ROM ก็ตาม แต่ดูไปในขณะนี้ หนังสือก็ยังเป็นพื้นฐานที่สำคัญอยู่”

(การศึกษาภัณฑ์พัฒนาประเทศ” 7 พฤศจิกายน 2538 พิมพ์ในหนังสือดังดวงแก้ว. หน้า 109-110)

9. “กล่าวกันว่า “การศึกษาทำคนให้เป็นคน” เนื่องจากการศึกษานี้ไม่ได้หมายความเพียงแค่ห้องจำสิ่งต่างๆ ที่ทางโรงเรียนและกระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้เรียน แต่มีความหมายกว้างออกไปถึงการค้นคว้าด้วยตนเอง ใช้สมองคิด วิเคราะห์แยกแยะถึงเหตุผลของสิ่งต่างๆ ในโลกด้วย ยิ่งบุคคลเรียนรู้เข้าใช้สิ่งต่างๆ มากขึ้นเท่าไร บุคคลนั้นยิ่งเป็นคนที่เชี่ยวชาญ เนสัยนลาດทั้งในทางโลกและทางธรรม เป็นกำลังของบ้านเมือง ทำให้บ้านเมืองเป็นปรกติสุข ประเทศไทยอื่นๆ ไม่อาจจะเอาไว้ได้”

(เทพรัตนเมธี, หน้า 29)

10. สิ่งที่คนรุ่นใหม่จะต้องปรับตัวคือ ต้องคิด คิดมากๆ สมัยก่อนเมื่อเรียนหนังสือครูให้ทำรายงาน ก็ไม่รู้ว่าจะไปหาข้อมูลได้ที่ไหน หนังสือที่เขียนเกี่ยวกับเรื่องนั้นนับจำนวนเล่มได้ ส่วนที่แปลเป็นภาษาอังกฤษมีจำนวนน้อยมาก ภาษาอังกฤษก่อนไม่ค่อยออก เดียวเนื้อร้องเรียนเน้นภาษาอังกฤษมากกว่าสมัยก่อน และข้อมูลต่างๆ ก็มีมากจนแทกใจอ่านไม่ทัน...ก็จะต้องจับประเด็นและแก่นให้ได้

(เทพรัตนเมธี, หน้า 240)

11. “การอ่านหนังสือเป็นการหาวิชาความรู้ที่ง่ายและมีค่าใช้จ่ายน้อยกว่าวิธีอื่นๆ ทั้งหมด ถ้ามีหนังสือป้อนให้คนอ่าน ก็เป็นการส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิ”

(เทพรัตน ธ เกริกฟ้า ทั่วหล้าสรรสิริภู, หน้า 149)

12. “การเรียนรู้ภาษาให้ดีทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ จะเป็นโอกาสให้นักเรียนหาข้อมูลได้กว้างขวาง”

(เทพรัตน ธ เกริกฟ้า ทั่วหล้าสรรสิริภู, หน้า 205)

13. “เรื่องของห้องสมุด เมื่อเบรียบเที่ยวกับประเทศไทย อีกหลายประเพณีนั้น คนไทยดูจะไม่ค่อยมีนิสัยในการอ่านสักเท่าไรทั้งๆ ที่การอ่านหนังสือเป็นการหาวิชาความรู้ที่ง่ายและมีค่าใช้จ่ายน้อยกว่าวิธีอื่นๆ ทั้งหมด”

(รัตนพินิจ นิติศการศึกษา, หน้า 73)

14. “... เมื่อ 10 ปีก่อนได้รับเชิญไปเป็นกรรมการที่ปรึกษาของวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุขุมวิท ราชวิทยาลัยสุขุมวิท ให้มีโอกาสพิจารณาหลักสูตรวิชาชีพที่แปลมาจากคำว่า “**Information Science**” ตอนนั้นเรียกว่า “**สนเทศศาสตร์**” ตอนหลังเปลี่ยนเป็น “**สารนิเทศศาสตร์**” ทั้งคำว่า สารสนเทศ หรือ สารนิเทศ ต่างก็เป็นศัพท์บัญญัติของคำว่า “**Information**” ราชบัณฑิตยสถานกำหนดให้ใช้ได้ทั้งสองคำ ในวงการคอมพิวเตอร์การสื่อสารและธุรกิจ นิยมใช้คำว่า “**สารสนเทศ**” ส่วนในวงการบรรณารักษศาสตร์ สารนิเทศศาสตร์ ใช้คำว่า “**สารนิเทศ**” ความหมายกว้างๆ หมายถึง ข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ต่างๆ ที่มีการบันทึกอย่างเป็นระบบตามหลักวิชาการเพื่อนำมาเผยแพร่ และใช้ในงานต่างๆ ทุกสาขา”

(รัตนประทีป : ป้าฐากาเรื่อง ...) เทคโนโลยีสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ
ณ ศูนย์ปัชุปัทราชากาดี กรุงเทพฯ วันที่ 2 มิถุนายน 2538, หน้า 20)

15. “...เมื่อมนุษย์รู้จักการเขียนหนังสือ เข้าสู่สังคมของการอ่านเขียน พร้อมกับที่มีประชากรเพิ่มมากขึ้น กิจกรรมต่างๆ เพิ่มทวีหลากหลายขึ้น กิจกรรมต่างๆ เพิ่มทวีหลากหลายขึ้น ข้อมูลความรู้จึงมากขึ้นด้วย ในขณะเดียวกันก็มีผู้ที่อ่านเขียนได้มากขึ้นเช่นกัน มนุษย์ก็ได้พัฒนาฐานข้อมูลของตน เพิ่มจากการเล่าปากต่อปากมาเป็นเจ้าตัว บันทึกปูมโหร จดหมายเหตุ และหนังสือที่เขียนด้วยมือ เมื่อค้นพบการพิมพ์ การจัดเก็บข้อมูลความรู้ในรูปของหนังสือก็ยิ่งสะดวกขึ้น รวมทั้งเผยแพร่ความรู้ได้กว้างและมากขึ้นด้วย”

(รัตนประทีป, หน้า 22)

16. “ผู้มีหน้าที่ถ่ายทอดความรู้โดยตรงได้แก่ ครู อาจารย์ ครวมีความสนใจฝรั่ງในเรื่องของเทคโนโลยีใหม่ๆ เช่น เรื่องคอมพิวเตอร์ ไม่ห้อถ้อยว่าเราทำไม่ได้ ต้องยึดหลักว่า เราทำได้ แม้จะไม่มีเครื่องคอมพิวเตอร์ใช้ ก็ต้องขวนขวยในสิ่งที่มีอยู่ก่อนคือ การหาความรู้โดยการอ่านหนังสือ ติดตามฟังข่าว อาจไม่มีโอกาสใช้จริงในระยะต้น ต่อไปถ้ามีโอกาสจะได้พัฒนาที่จะเรียนรู้ฝึกฝนการใช้ ส่วนเยาวชนนั้นแม้ในปัจจุบันมองดูเหมือนว่าเยาวชนรุ่นใหม่นี้ จะมีความสามารถในเรื่องเทคโนโลยีใหม่ๆ ได้ตีกว่าบังตัวได้เร็วกว่าแต่อนนี้จริงแล้วเยาวชนเกียบต้องการผู้ชี้แนะอยู่มาก หากครูอาจารย์มีความกระตือรือล้นที่จะทันโลก ทันความรู้ใหม่ๆ มีความรู้เรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศ ก็สามารถถ่ายทอดความรู้ของตนให้แก่เยาวชนได้อย่างดีและกว้างขวาง ครู อาจารย์ควรได้โอกาสฝึกอบรมเรื่องคอมพิวเตอร์ หลักสูตรต้องให้ลึกซึ้ง กว้างขวางกว่าการฝึกอบรมผู้บริหาร เพราะต้องสามารถสอนผู้อื่นได้ด้วย”

(รัตนประทีป : การประมวลผลและการบริหารงานทั่วไปทั้งในภาคครั้งและภาคเอกชน, หน้า 31, หน้า 40)

17. “...เรื่องการศึกษานั้น สิ่งที่สนใจอยู่ก็มีเรื่องการจัดห้องสมุด แต่ก่อนนี้ห้องสมุดก็คือห้องนั่งสือ ในปัจจุบันนี้ กิจการของห้องสมุดขยายไปจนกระทั่งบาน คนไม่เรียกว่าห้องสมุดอีกต่อไป เรียกว่า ศูนย์สารสนเทศหรือศูนย์สารนิเทศ ของในห้องสมุดจะประกอบด้วย หนังสือ เทป เทปเสียง หรือวิดีโอเทป เครื่องคอมพิวเตอร์จะมีการสื่อสาร เป็นระบบสื่อสาร ไม่ว่าจะเป็น Internet หรือเป็นระบบอย่างอื่นก็ตามของพวกรนี้ เป็นของที่ผลิตขึ้นและเป็นสิ่งที่คนatabอดใช้ได้ ถ้าเป็นหนังสือก็หนังสือเบอร์ล์..”

(รัตนประทีป : ปัจจุบันเรื่อง เทคโนโลยีสารสนเทศกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการ โรงเรียนออมพีเรียล กรุงเทพฯ (วันที่ 23 พฤษภาคม 2539), หน้า 47)

18. “...โดยทางเนคเทคได้ประสานงานกับกองงานในพระองค์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และกองการศึกษาสังเคราะห์ กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อหาวิธีการสำรวจที่มีอยู่ในหลายๆ ด้านทั้งความเป็นอยู่ สภาพโรงเรียน น้ำดื่มน้ำใช้ ความพร้อมของห้องสมุดที่จะเป็นคลังบริการความรู้ การศึกษาผ่านดาวเทียม การมีไฟฟ้าใช้ และการเรียนการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ ทั้งนี้ เพื่อลดค่าใช้จ่ายด้านการประเมินผล และเพิ่มศักยภาพของการสำรวจให้ดีขึ้น...”

(รัตนประทีป, หน้า 56)

19. “...สำหรับหัวข้อที่ต้องประเมินนั้น ได้พระราชทานแนวพระราชดำริต่างๆ ให้พากเรากิดเช่น “ไปเห็นห้องสมุดไม่ดี ขาดแคลน นักเรียนที่นั่นไม่มีข้าวกิน หรือว่าที่พักอาศัยอยู่ในสภาพที่ไม่เหมาะสม และเกียบไม่มีเรื่องน้ำดื่มน้ำใช้ไม่พอ และอะไรอีกหลายอย่าง หรือว่าการสอน บางที่อาจจะไปได้ยินอะไรมีนอกจากเรื่องน้ำดื่มน้ำใช้ ในการสอนวิชาต่างๆ ปัญหาหรืออุปสรรคของการใช้ เช่นผู้สอนที่เคยเชี่ยวชาญชำนาญอยู่ในตอนที่เราไปติดต่อข้างไปทำงานที่อื่น หรือว่า บางแห่งเปลี่ยนผู้บริหารแล้วงานเดิมที่ก้าวหน้าเกิดติดขัด ฯลฯ...”

(รัตนประทีป, หน้า 56)

20. “..มีข้อแนะนำที่จะให้ใช้หลายเรื่อง อย่างที่บางโรงเรียน ครูไปหาความรู้ข้างนอกมาใช้ท้าสิ่งที่เหมาะสมกับเด็กในโรงเรียนของเข้า เช่น ใช้ในการเรียนการสอนคอมพิวเตอร์ให้นักเรียน ประการที่ ๒ กิใช้ในงานธุรการหรืองานบริหารต่างๆ ของโรงเรียน เช่น ข้อมูลนักเรียน ซึ่งบางแห่งเข้าทำในลักษณะที่ว่า วิเคราะห์ข้อมูลเรื่องคะแนน

เรื่องปัญหาครอบครัวของนักเรียน ปัญหาอื่นๆ เช่น โภชนาการ ปัญหาการเรียนตกค้าง ปัญหาครอบครัว และก็ถูว่ามันมีปัญหา co-relation กันหรือเปล่า จะได้แก่ไขในส่วนรวมได้อย่างไร ประการที่ 3 คือใช้บริหารการเงินของโรงเรียน แล้วกับบริหารโครงการต่างๆ ด้วย ...ประการที่ 4 ใช้เก็บข้อมูลต่างๆ งานห้องสมุด งานพัสดุ จัดซื้อจัดจ้าง มีฟอร์มต่างๆ ที่ใช้ คือ ได้ไปเห็นการใช้หลายรูปแบบก็เลยคิดว่าจะทำ

(รัตนประทีป : กิจกรรมการใช้คอมพิวเตอร์ในโรงเรียน, หน้า 58)

21. "...อย่าไว้แต่โรงเรียนพากนั้น (ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน) ที่ทางเนคเทคไปทำโครงการนำร่องอยู่เลย โรงเรียนที่อยู่ในระดับที่ดีกว่าหลายๆ โรงที่ไปส่งเสริมทางด้านคอมพิวเตอร์เรื่องคอมพิวเตอร์ทำได้แต่ไปถูกเรื่องวิทยาศาสตร์อื่นๆ ขนาดมีความรู้ไม่เท่าไรยังรู้สึกว่ามีอะไรที่บกพร่องมาก เช่น มีห้องสมุดใหญ่โต มองໄกๆ รู้สึกว่าดี แต่เข้าไปใกล้ๆ ไม่ใช่หนังสือวิทยาศาสตร์เป็นหนังสืออะไรไม่รู้ที่สำหรับ초ร์ว่า มองผ่านๆ แล้วมีหนังสือมาก แล้วการทดลองห้องทดลองอะไรต่างๆ ที่คร่าวมี ก็ไม่มี..."

(รัตนประทีป : การเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ในโรงเรียน, หน้า 59)

22. "...การศึกษาคือการพัฒนาคนพัฒนาชาติ ให้คนมีความรู้ที่จะสามารถสร้างตนเองให้มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมสูงขึ้น สร้างชาติให้อยู่อย่างมีความสุขและรุ่งเรืองได้ เรายุคด้วยเราระยะพัฒนาคนให้มีความรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในทศวรรษหน้านี้เราต้องรู้อะไร คำตอบคงมีหลายอย่าง พูดไปได้เรื่อยๆ และทุกคนจะช่วยเติมคำในช่องว่างตรงนี้ได้..."

(รัตนประทีป : ความรู้ความจำเป็นสำหรับทศวรรษหน้า, หน้า 82)

23. "...ข้าพเจ้าเองทุกครั้งที่ได้ร่วมขอให้พูดเรื่องการศึกษา ก็จะย้ำหลักเก่าๆ ที่คนอายุมากหน่อยจะเคยได้ยิน ส่วนคนสมัยใหม่อาจจะไม่เคยได้ยินแล้ว คือ สุจิ ปุลิ และการแบ่งการศึกษาที่สมดุลเป็นพุทธศึกษา จิยศึกษา พลศึกษา และหัตถศึกษา ซึ่งข้าพเจ้าเห็นว่าเป็นหลักการที่สามารถปรับใช้ได้อย่างสอดคล้องกลมกลืนกับทุกกระแส..."

(รัตนประทีป : สุจิ ปุลิ และการศึกษาที่สมดุล, หน้า 88)

24. "...วิธีการหนึ่งที่เขาใช้กันเรื่องการศึกษาที่ให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางนั้นคือ ต้องมีงบประมาณหรือต้องเรียกให้มีห้องสมุดสำหรับนักเรียน เราต้องปลูกฝังนักเรียนให้รู้สึกอย่างอ่อนน้อม เคยเห็นโรงเรียนหลายแห่งสอนหนังสือเรียนตั้งแต่เล็กๆ ให้รู้จักอ่านหนังสือ ให้เด็กๆ อ่านหนังสือคนละเล่ม แล้วมาเล่าสู่กันฟังในหมู่เพื่อนๆ เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดกันว่า วันนี้ฉันอ่านเล่มนี้ เรื่องอ่านเล่มไหน เล่าให้กันฟัง แลกเปลี่ยนความคิดและวิจารณ์กัน..."

(รัตนประทีป : สุจิ ปุลิ และการศึกษาที่สมดุล, หน้า 92)

25. "...และเมื่อเรียนแล้วจะต้องสามารถที่จะอธิบายความรู้ที่ตนได้รับมาแล้วรับรวมความคิด เขียนให้ครูอาจารย์หรือผู้อื่นทราบได้ คนบางคนความรู้ดีเรียนมากมาก แต่อธิบายไม่ได้เลย บางคนตอบปากเปล่าได้แต่เขียนออกมากไม่ได้ เข้าอกกว่าที่จริงหนักหนัก แต่เขียนไม่ออก ทำให้ได้เกรดไม่ดี..."

(รัตนประทีป, หน้า 94)

26. "...มนุษย์เห็นคุณค่าของความรู้ และต้องการส่งความรู้นั้นมาบังคับรุ่นหลัง..."

(รัตนประทีป หน้า 21)

27. "...ในลักษณะนี้การอ่านเป็นพื้นฐานสำคัญของการใช้สื่ออื่นๆ ต่อไป หลายแห่งบอกว่าสื่อหนังสือเป็นพื้นฐานส่วนสื่ออิเล็กทรอนิกส์นั้นเอาไว้ทีหลัง..."

(รัตนประทีป, หน้า 92)

28. "...พอถึงเรื่องการศึกษาซึ่งถือเป็นเรื่องใหญ่มากอย่างหนึ่ง เท่าที่เดินมานี้เป้าหมายเมื่อ 25 ปีที่แล้ว หลัก ก็คือ รู้หนังสืออ่านออกเขียนได้ เป็นการศึกษาขั้นระดับพื้นฐาน ซึ่งในการปฏิบัติงานแบบนี้ท่านที่เป็นครูอาจารย์ ทั้งหลายก็คงพอจะทราบว่าไม่ใช่เรื่องง่าย เท่าที่มีโอกาสได้เห็น นอกจากที่เมืองไทยแล้วอย่างที่เพิ่งกลับมาจากเมืองจีน เมืองคาชัคสถาน เมืองอุดเบกสถาน ก็มีปัญหาเรื่องการศึกษาอย่างหนึ่ง คือเรื่องของการใช้ภาษา..."

(ประมวลพระราชดำรัส สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, หน้า 7)

29. "...ในเมืองจีนก็ให้อาจารย์ที่เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาวิชา มาผลิตตำราเรียนที่ทันสมัย เนื้อหาถูกต้อง แต่ว่า มีรายละเอียด เพื่อให้นักเรียนในระดับประถมและมัธยมได้รับข้อมูลที่ดีที่จะพัฒนาความคิดความรู้ต่อไป..."

(พระราชดำรัส สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทานแก่คณะผู้ปฏิบัติงาน
โครงการตามพระราชดำริ ณ ศalaดุสิตาลัย สวนจิตรลดา กรุงเทพมหานคร
วันศุกร์ที่ 26 เมษายน 2544, หน้า 21)

30. "...เดียนนีบ้านเมืองส่วนใหญ่จะเป็นฝ่ายรัฐบาลก็ตามเข้าส่งเสริมว่า วิธีการศึกษาดูใหม่ต้องการให้นักเรียน ช่วยตัวเองมากที่สุดใช้การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองโดยใช้สื่อทุกๆ อย่าง สื่อย่างหนึ่งที่จะทำได้คือหนังสือในระดับ ที่สูงขึ้นไปอาจจะเป็นสื่ออื่นๆ ขึ้นไปจนถึงระดับสื่ออิเล็กทรอนิกส์...."

(พระราชดำรัส สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทานแก่คณะผู้ปฏิบัติงาน
โครงการ ตามพระราชดำริในโรงเรียนตำราจตุรภูมิ ณ ศalaดุสิตาลัย สวนจิตรลดา
กรุงเทพมหานคร วันจันทร์ที่ 21 เมษายน 2540, หน้า 37)

31. "...การที่ทำให้คนได้เรียนหนังสือได้อ่านออกเขียนได้นั้นเป็นการทำให้เกิดความสามัคคีในชาติ และการ ติดต่อสื่อสารกันได้ ในการที่เราทำโครงการนี้ ไม่เฉพาะโครงการเดียว ประโยชน์ก็ยังกันไปหลายๆ อย่าง..."

(พระราชดำรัส สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทานในการสัมมนาโครงการ เกษตรเพื่ออาหารกลางวันและโครงการส่งเสริมคุณภาพการศึกษา ณ ต่ายลูกเสือสกลนคร บ้านนาอ้อย อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร วันเสาร์ที่ 17 พฤษภาคม 2527, หน้า 117)

32. “**Knowledge is just like money, and that is why we have to learn.**

You should not think that you are a princess or a rich person, because you do not know what will happen in the future. But if you have knowledge, the knowledge can help you till the end.

To gain knowledge is to practice. If you do not week experiences and learn only from text book, you will get only superficial knowledge because you do no have a hands-on knowledge. Nevertheless if you only do the practical work and do not study the texts, you will not be able to understand the essence of the theories and will be caught only in your own narrow views.

Among all the properties, knowledge is most valuable because no one can ever snatch it away from you. It cannot be bought and cannot be sold. It is an indestructible treasure.”

(**Education is the Golden Key, page 6**)

33. “There is no denying that academic knowledge and general information are essential elements and motivating forces for all activities directed towards prosperity, peace, intellectual and scientific inventions, aesthetic creation and appreciation, mutual understanding of culture and religion, and the eradication of ignorance, injustice and poverty.

In the 21st century, which is only a few months ahead, worldwide access to knowledge and information will serve as a catalyst to meet and tackle problems in everyday life and to build up the quality of life for both the individual as well as the world community. It is therefore necessary for library and information professionals from all parts of the world to take up the challenges and scrutinize every relevant aspect of the theme - **On the Threshold of the 21st Century : Libraries as Gateways to an Enlightened World.** Now is the time to decide on appropriate programme activities to fulfill the ultimate goal of library and information professionals wordwide: Information for All – All for Information”

(พระราชดำรัสเปิดการประชุม IFLA ครั้งที่ 65 กรุงเทพมหานคร : 65th IFLA Council and General Conference Bangkok, Thailand, August 20 – August 28, 1999)

สารบัญ

หน้า

พระบรมราชโฉลก และพระราชนัดดาฯ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ

(1)

ที่ได้พระราชทานแก่คณะบุคคลในวาระต่าง ๆ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ กับการอ่าน

(3)

สารจากนายกสมาคมฯ

(13)

จารยานบรรณภราดรรักษ์และนักสารสนเทศ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ

(14)

ภาค 1 โครงการและกำหนดการประชุมวิชาการประจำปี 2552 สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ

1

ภาค 2 บทความทางวิชาการ

ศาสตราจารย์พิเศษ คุณหญิงแม้นมาส ชาลิต 9

และนางสุจิตรา สุวภาพ

วิธีสร้างความสนใจในการอ่าน

13

ศาสตราจารย์พิเศษ คุณหญิงแม้นมาส ชาลิต

วัสดุการอ่านประเภทต่าง ๆ

21

ศาสตราจารย์พิเศษ คุณหญิงแม้นมาส ชาลิต

กระบวนการอ่าน

27

ดร.วนอุทยาน ล้ำยอดมารคพล

วิธีอ่านหนังสือและการอ่านหนังสือให้ฟัง

43

อาจารย์กานต์มณี ศักดิ์เจริญ

การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

52

ศาสตราจารย์ ดร.นิธิ เอี่ยวงศิริวงศ์

กลยุทธ์การอ่านจากการสัมมนาสมาคมการอ่านแห่งประเทศไทย

55

รองศาสตราจารย์ ดร.น้ำทิพย์ วิภาวน

ได้ดีเพื่อการอ่าน

57

ศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์

ก้าวอย่างไรให้ประสบความสำเร็จในชีวิตการทำงาน

60

ศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์

ประเทศที่ประชาชนไม่ชอบอ่านหนังสือ ไม่มีทางจะไปสู่ใครเข้าได้	63
รองศาสตราจารย์วิทยากร เชียงกุล	
อ่านก่อนเดินทางท่องเที่ยว	67
ดร.ประจักษ์ วัฒนาสิทธิ์	
ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ กรุงเทพมหานคร	72
อาจารย์อรุณวรรณ พิมพ์พัฒโนยธิน	
เครือข่ายห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนไทย	87
ดร.มลวัลย์ ประดิษฐ์ธีระ	
 ภาค 3 บรรณบุกรุณและภาคด้วยองค์ความรู้ ॥และวิทยานิพนธ์	
บรรณานุกรม เรื่อง การอ่านเพื่อพัฒนาชาติ	99
รวบรวมโดย วิชาฯ รามสมภพ, รุ่งทิวา คำทวี และ วรรณฯ พลเสน	
บทคัดย่องานวิจัยและวิทยานิพนธ์	
การพัฒนาคุณธรรมด้านการเสียสละที่ได้จากการอ่านวรรณกรรมสำหรับเด็ก	104
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลนุรีรัมย์	
กษกร จินตนสติตย์	
การพัฒนารูปแบบการประเมินด้านจิตพิสัยเกี่ยวกับนิสัยรักการอ่านช่วงชั้นที่ 1-2	117
ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 3	
ณัฐิติภา ขาวาเยียว	
 ภาค 4 บุคคลพู้คwortเชิดชูในการทำความดีเพื่อสังคม ดำเนินการพัฒนาห้องสมุด	123
รายงานศาสตราจารย์ คุณหญิงแม้นมาส ชวลิต ประจำปี 2552	
บางเอดลิมค์ กลประณีต	
 ภาค 5 พัฒนาอุปกรณ์คุณต่อองค์การห้องสมุดและการศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์	131
บุคคลดีเด่นในวิชาชีพบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์	
 ภาค 6 พลการดำเนินงานของศูนย์กระบวนการบริหาร สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ	139
พลการดำเนินงานเช่นรับใบสังกัดสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ	
 รายชื่อคณะกรรมการจัดการประชุมทางวิชาการ เรื่อง การอ่านเพื่อพัฒนาชาติ	147
และประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2552	
 รายชื่อผู้จัดทำวารสารฉบับพิเศษ	156

สารจากนายกสมาคม

ด้วยความสำนึกราบุรุษชาติคุณ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่มีต่อสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย มาโดยตลอด นับแต่พระองค์ทรงพระราชทานพระบรมราชโองค์ให้สมาคมห้องสมุดทั่วประเทศ เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2514 อีกทั้งพระองค์ทรงพระราชทานให้สมาคมฯ จัดการประชุมสมาคมสหพันธ์บรรณารักษ์นานาชาติ (International Federation Library Association : FLA's 1999) เพื่อเฉลิมฉลองในโอกาสพระชนมายุ 72 พรรษา โดยพระราชทานให้การประชุมดังกล่าวอยู่ในพระบรมราชูปถัมภ์ นอกจากนี้ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าสิรินธร เป็นองค์อุปถัมภ์สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ตั้งแต่วันที่ 2 กันยายน 2519 เป็นต้นมา สมาคมฯ ได้ดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาภารกิจการห้องสมุด การเรียนวิชาบรรณารักษศาสตร์เป็นระยะเวลากว่า 50 ปี อันส่งผลให้ห้องสมุดต่างๆ ทั่วประเทศได้รับการพัฒนาจากหน่วยงานต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบัน มีมติให้การอ่านเป็นวาระแห่งชาติ จัดทำยุทธศาสตร์การอ่าน และทศวรรษการอ่านของประเทศไทย เพื่อให้ประชาชนอ่านออกเขียนได้ มีอัตราการอ่านเพิ่มขึ้น อันจะเป็นปัจจัยพื้นฐานในการพัฒนาตนและพัฒนาชาติต่อไป

สมาคมฯ ต้องขอขอบคุณคุณกิตติรัตน์ ณ ระโนง อธิการบดีและการและผู้จัดการ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่ได้วางใจสมาคมฯ โดยจัดตั้งร่วมด้านการพัฒนาห้องสมุด เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจแก่บรรณารักษ์ ผู้ปฏิบัติงานห้องสมุด ผู้อุทิศตนในการช่วยเหลือสังคมและชุมชน โดยการจัดห้องสมุด แหล่งเรียนรู้ เพื่อปลูกฝังและสร้างนิสัยรักการอ่านซึ่งในปัจจุบันเป็นปีแรกที่มีการสรุหาระและคัดเลือกบุคคลที่อุทิศตนในการพัฒนาห้องสมุดสู่สังคมอย่างแท้จริง ขอขอบคุณก่อศักดิ์ ตั้งรัศมีศักดิ์ ผู้บริหาร C.P.AII ที่สนับสนุนสมาคมฯ ในการจัดพิมพ์หนังสือในโอกาสเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระชนมายุ 80 พรรษา

ขอขอบคุณกรรมการบริหารสมาคมฯ ที่อุทิศเวลาเข้าร่วมประชุมอย่างสม่ำเสมอ จนหลายท่านมีผลงานเป็นที่ประจักษ์ ขอบคุณเจ้าหน้าที่สำนักงานฯ ที่ได้บริการสมาชิก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดทำห้องสมุดกรมราชทัณฑ์ จนทำให้มีคุณสมบัติผ่านเกณฑ์ และได้รับพระราชทานนาม “ห้องสมุดพร้อมปัญญา” นับเป็นส่วนหนึ่งในความภาคภูมิใจของสมาคมฯ

สุดท้ายขอบคุณสมาชิกที่เข้าร่วมประชุมในครั้งนี้ ซึ่งเป็นปีที่ 55 นับตั้งแต่ได้ก่อตั้งสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ และหวังอย่างยิ่งสำหรับความร่วมมือจากท่านในโอกาสต่อๆ ไป

จารยานิรนทรนารักษ์ พุทธศักราช 2552

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

ในพระราชนิคัมภีร์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ห้องสมุดเป็นสถาบันที่มีเกียรติ เป็นบริการความรู้ที่เป็นคุณแก่สังคม เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาห้องสมุด เพื่อสร้างความมั่นคงแก่สถาบันห้องสมุด และเพื่อให้สถาบันห้องสมุดเป็นที่เชื่อถือและยอมรับของประชาชน สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ในพระราชนิคัมภีร์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เห็นสมควรกำหนดจรรยาบรรณสำหรับบรรณารักษ์ และผู้ปฏิบัติงานห้องสมุดทุกตำแหน่งไว้ดังต่อไปนี้

หมวดที่ 1

จรรยาบรรณต่อผู้ใช้

- ต้องคำนึงถึงความสะดวกสบายของผู้ใช้ก่อนอื่น
- ต้องใช้วิชาชีพให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ใช้อย่างเต็มความสามารถ
- ต้องให้ความเสมอภาคแก่ผู้ใช้โดยไม่คำนึงถึงฐานะ เชื้อชาติ ศาสนา สังคม

หมวดที่ 2

จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ

- ต้องประพฤติตนอันเป็นการเชิดชูเกียรติศักดิ์ในวิชาชีพ
- ต้องศึกษา แสวงหาความรู้ตามมาตรฐาน และพัฒนาตามนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในวิชาชีพ
- ต้องให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานต่อวิชาชีพ
- ต้องปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต

หมวดที่ 3 จรายานรณต่อเพื่อนร่วมงาน

- ต้องมีมนุษยสัมพันธ์อันดีต่อผู้ร่วมงานและผู้ร่วมวิชาชีพ
- ต้องเคารพและยอมรับมติของที่ประชุม
- ต้องรักษา แสวงหา มิตรภาพและเครือข่ายระหว่างผู้ร่วมงานและผู้ร่วมวิชาชีพ
- ต้องยึดมั่นในคุณธรรมและพรหมวิหารในการปฏิบัติดนต่อผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้ร่วมงาน และผู้ร่วมวิชาชีพ

หมวดที่ 4 จรายานรณต่อสถาบัน

- ต้องรักษาประโยชน์และชื่อเสียงของสถาบันที่สังกัด
- ต้องร่วมมือและปฏิบัติงานตามนโยบายที่สังกัด เพื่อช่วยเหลือและเกียรติภูมิ
- ต้องรักษาชื่อและทรัพยากรของสถาบัน ไม่พึงแสวงหาประโยชน์ส่วนตนหรือหมุนเวียนโดยมิชอบ

หมวดที่ 5 จรายานรณต่อสังคม

- ต้องเป็นผู้นำสังคมอย่างเข้มแข็ง
- ต้องอุทิศตนให้ประโยชน์ต่อสังคมด้วยการใช้วิชาชีพโดยสุจริต
- ต้องผดุงรักษาไว้ซึ่งสตียรภาพและความมั่นคงต่อสังคม

โครงการและกำหนดการประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2552
สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย
ในพระบรมราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุนารี

การประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2552 และประชุมวิชาการ เรื่อง “การอ่านเพื่อพัฒนาชาติ”

(Reading for National Development)

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

ในพระบรมราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุਮารี
ณ โรงแรมแอมบาสซาเดอร์ กรุงเทพมหานคร

หลักการและเหตุผล

อนุสันธิมติที่ประชุมคณะกรรมการส่งเสริมการอ่านเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตครั้งที่ 2/2552 เมื่อวันพุธที่ 29 กรกฎาคม 2552 ณ ห้องประชุมกระทรวงศึกษาธิการ (อาคารราชวัลลภ ชั้น 2) เพื่อจัดทำแผนยุทธศาสตร์ให้การอ่านเป็นวาระแห่งชาติ เพื่อสร้างสังคมการเรียนรู้ตลอดชีวิตใน 3 ประเด็น คือ การพัฒนาคนไทยให้มีความสามารถในการอ่าน การพัฒนาคนไทยให้มีนิสัยรักการอ่าน และการสร้างบรรษัทภาษาศาสตร์และสิ่งแวดล้อมในการอ่านอย่างยั่งยืน คณะกรรมการรับรองมติเมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2552 ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการอ่าน โดยกำหนดให้การอ่านเป็นวาระแห่งชาติ ให้วันที่ 2 เมษายน ของทุกปี เป็นวันรักการอ่าน ให้ พ.ศ. 2552-2561 เป็นทศวรรษแห่งการอ่าน และให้มีคณะกรรมการส่งเสริมการอ่านเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นกลไกขับเคลื่อนการส่งเสริมการอ่านให้เกิดเป็นรูปธรรม

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ตระหนักถึงความสำคัญของการอ่านมาโดยตลอด สนับสนุนให้ห้องสมุด สถานศึกษาและสถาบันต่างๆ มีบทบาทในการปลูกฝังและส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน สมาคมฯ ได้มีบทบาทร่วมกับองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับหนังสือ และการอ่านในการผลักดันเรื่องของการอ่านให้เป็นวาระแห่งชาติ เพื่อพัฒนาคนไทยและประเทศไทยสู่สังคมความรู้ ได้อย่างยั่งยืนแม้ในยามประเทศชาติเผชิญปัญหาวิกฤตทางเศรษฐกิจ ในปี 2552 นี้ สมาคมฯ จึงได้กำหนดหัวข้อการประชุมวิชาการประจำปีของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ในหัวข้อ “การอ่านเพื่อพัฒนาชาติ” (Reading for National Development) เพื่อให้ห้องสมุดและสถานศึกษาร่วมกันรณรงค์เรื่องความสำคัญของการอ่านในยุคสังคมความรู้เพื่อปลูกฝังนิสัยรักการอ่านและมีบทบาทในการส่งเสริมการอ่านให้กับเด็กเยาวชนและประชาชนทุกเพศ ทุกวัย และทุกสาขาอาชีพ

ผู้รับผิดชอบ

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุุมารี

วันเวลาและสถานที่ในการประชุม

วันที่ 8-11 มีนาคม 2552 ณ โรงแรมแอมบัสซาเดอร์ ถนนสุขุมวิท กรุงเทพมหานคร

วัตถุประสงค์

- เพื่อสร้างความเข้าใจและความตระหนักในเรื่องการเสริมสร้างนิสัยรักการอ่านเพื่อพัฒนาชาติ
- เพื่อเผยแพร่และแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการอ่านเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต
- เพื่อเสนอผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับการอ่านและการเข้าถึงสารสนเทศที่แตกต่าง

หัวข้อการประชุม

- วาระแห่งชาติ ทศวรรษแห่งการอ่าน
- ยิ่งอ่านยิ่ง壮大
- การอ่านเพื่อแก้ไขวิกฤต : แนวคิดในการพัฒนาอาชีพ
- การเสนอผลงานวิจัย/วิทยานิพนธ์เกี่ยวกับการอ่าน และผลงานที่เกี่ยวข้อง
- การประชุมชุมชนต่างๆ ในสังกัดสมาคมฯ
- การเสนอและสาธิตนวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษาและห้องสมุด
- การระดมความคิดเรื่อง การอ่านเพื่อพัฒนาชาติ
- รายงานผลการดำเนินงาน กิจกรรมของสมาคมฯ พ.ศ.2552
- ทิศทางการพัฒนาการอ่านของประเทศไทยในศตวรรษหน้า
- การศึกษาดูงาน

ผู้เข้าร่วมประชุม

- ผู้บริหาร บรรณาธิการ นักวิชาการ นักวิชาชีพ และบุคลากรที่ทำงานห้องสมุด หน่วยงานจดหมายเหตุ ศูนย์สารสนเทศ ศูนย์ข้อมูล และองค์กร ที่ทำหน้าที่ให้ความรู้ ข้อมูล ข่าวสารในภาครัฐและเอกชน
- คณาจารย์ ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ / สารสนเทศศาสตร์ / สารนิเทศศาสตร์ และวิชาการในสาขา สังคมศาสตร์ และสาขาวิชาระหว่างประเทศ
- ครู อาจารย์ที่ทำงานห้องสมุดและรับผิดชอบการสอนกลุ่มสารการเรียนรู้ และกลุ่มอื่น ๆ
- สื่อมวลชน และผู้สนใจทั่วไปจากหน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจ และองค์กรเอกชนทั่วประเทศ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- ผู้เข้าประชุมมีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักในเรื่องการส่งเสริมการอ่านเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อสร้างคนไทยให้เป็นผู้ฝรั่ງ มีวิจารณญาณ และมีคุณธรรมในการใช้สารสนเทศ
- ผู้เข้าประชุมโดยเฉพาะครูอาจารย์ที่รับผิดชอบการเรียนการสอนทุกระดับ และผู้สอนกลุ่มสารการเรียนรู้ สามารถนำไปใช้บูรณาการการสอนวิชาต่างๆ อันจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ พัฒนาคุณลักษณะของบุคคล แห่งการเรียนรู้ การรู้สารสนเทศ ความฝรั่ง และนิสัยรักการอ่านของนักเรียน นิสิต นักศึกษา
- ผู้เข้าประชุมที่ปฏิบัติงานห้องสมุด สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการบริหารจัดการสารสนเทศ การส่งเสริมการอ่านเพื่อการพัฒนาประเทศ
- ผู้เข้าประชุมติดตามความรู้ และนวัตกรรมใหม่ๆ ผลงานวิชาการและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

กำหนดการ

วันจันทร์ที่ 7 ธันวาคม 2552

09.00 - 17.00 น. ลงทะเบียนและรับเอกสาร ณ ห้องชั่วເຕາ (ชั้น 2)

วันอังคารที่ 8 ธันวาคม 2552

08.00 - 08.30 น. ลงทะเบียนและรับเอกสาร (ต่อ)

08.30 - 08.45 น. ผู้เข้าประชุมพร้อมกัน ณ ห้องคونเวนชั่นชั้นเออล A-B

09.00 น. - สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระกรุณา

โปรดเกล้าฯ ให้พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมส瓦ลี พระวรราชা

ทินัดดาມาตุ เสด็จแทนพระองค์ทรงเปิดการประชุม

- พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมส瓦ลี พระวรราชาทินัดดาມาตุ เสด็จโดยรถยนต์ที่นั่งถึงโรงแรมแอมباسชาเดอร์

- ศาสตราจารย์พิเศษ คุณหญิงแม้นมาส ชวลิต นายกสมาคมห้องสมุด แห่งประเทศไทยฯ และ คณะกรรมการผู้รับเสด็จฯ

- ศาสตราจารย์ คุณหญิงแม้นมาส ชวลิต นายกสมาคมฯ ถวายพวงมาลัย

- นางชวนุช ทั้งสัมพันธ์ กรรมการบริหาร บริษัทชริน จำกัด ถวายพวงมาลัย

- พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมส瓦ลี พระวรราชาทินัดดาມาตุ เสด็จเข้าสู่ที่ประทับ ณ ห้องคุณเวนชั่นเออล (ดนตรีบรรเลงเพลง มหาชัย)

- นางวีวรรณ วรรณโถ กรรมการและเลขานุการ ถวายหนังสือที่ระลึก

- นางสาวเมอมอร ตันເກີຍ ອຸປະນາຍກສາມາຄະໜາ ถวายเงินใช้สอยส่วนพระองค์

- ศาสตราจารย์พิเศษ คุณหญิงแม้นมาส ชวลิต นายกสมาคมฯ กราบบุลรายงาน เปิก นางชนิสา ชูติกัทร ผู้ช่วยผู้จัดการ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กราบบุลรายงานและเปิกบุคคลผู้ควร เชิดชูด้านการพัฒนาห้องสมุดเข้ารับประทานໂລ່ເກີຣຕິຍົກ

“รางวัลศาสตราจารย์คุณหญิงแม้นมาส ชวลิต” ประจำปี 2552

และ รองศาสตราจารย์ ดร.ทศนา หาญพล อຸປະນາຍກສາມາຄະໜາ ເບີຜົມື້

ອຸປະກາຮຸດຕ່ວງການທ້ອງສຸມດແລະນຸຄລິດີເດືອນວິຊາພົບຮຽນໄວຮັກໝາສດຖ້ວນ ประจำปี 2552 ເຂົ້າຮັບປະການໂລ່

- ມີພະດັບສະເປີດການປະຊຸມ (ดนตรีบรรเลงเพลงมหาชัย)

- เสด็ຈອອກລົງປະການໂລ່ຜູ້ມີອຸປະກາຮຸດຕ່ວງການທ້ອງສຸມດ ແດ່ພະຄູຮຽມສຽງຄຸນ (ເງື່ອນ ຂົນຫສໂຣ)

- เสด็ຈອອກຈາກห้องคุณเวนชั่นเออลເຂົ້າ Hall C ປະການຈາຍພຽງປະງານການແລະຜູ້ຮັບໂລ່ປະກາສເກີຣຕິຄຸນ

- เสด็จทอดพระเนตรนิทรรศการและร้านจำหน่ายหนังสือตามพระอัชญาคัย
  - นางสุวนันธ์ ศิริวงศ์วรรณ์ บรรณาธิการชื่อว่าโซ กล่าวนำบรรณาธิการชื่อ
ปฏิญานตน (การนำเสนอวิดีทัศน์แนะนำสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ
และ ผลงานของสมาคมฯ / 朗瓦ล ศาสตราจารย์ คุณหญิงแม้มมาส ชวิติ /
ผู้มีอุปการคุณ และบุคคลดีเด่นในวิชาชีพบูรณานิทรรศการฯ)
  - เสด็จไปประทับรถยนต์ที่นั่ง
  - เสด็จกลับ
(ดนตรีบรรเลงเพลิง มหาชัย)
  - นางชนิสา ชุติกัทร ผู้ช่วยผู้จัดการ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
ผู้แทนมูลนิธิตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มอบเงินรางวัล
ศาสตราจารย์ คุณหญิงแม้มมาส ชวิติ ประจำปี 2552 แด่
นางเฉลิมครี กลปรานีต บุคคลที่ควรเชิดชู ด้านการพัฒนาห้องสมุด
จำนวนหนึ่งล้านบาท เพื่อต่อยอดการพัฒนาห้องสมุดเพื่อสังคม
  - ถ่ายรูปหมู่เป็นที่ระลึก
  - พักรับประทานอาหารว่าง
  - การนำเสนอวิดีทัศน์แนะนำสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ และ
ผลงานของสมาคมฯ
- 10.30 - 10.45 น. การบรรยายพิเศษเรื่อง “วาระแห่งชาติ ศศวรรษแห่งการอ่าน”
โดย นายอภิรักษ์ โกษะโยธิน ที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี
- 10.45 - 11.00 น. พักรับประทานอาหารกลางวัน
- 11.00 - 12.00 น. การอภิปรายเรื่อง “ยิ่งอ่านยิ่งฉลาด”
วิทยากรนำ : นางริสรวัล อร่ามเจริญ
- 12.00 - 13.00 น. นายกสมาคมผู้จัดพิมพ์และผู้จำหน่ายหนังสือแห่งประเทศไทย
อาจารย์กิตติรัตน์ ณ รงค์
- 13.00 - 14.30 น. รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ สถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจ-
ศศิลป์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ดร. ณอมวงศ์ ล้ำยอดมรรคผล
ภาควิชาภาษาไทย คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ผู้ดำเนินรายการ :
- 14.30 - 14.45 น. รองศาสตราจารย์ ดร. สุขุม เฉลยทรัพย์
- 14.45 - 16.30 น. รองอธิการบดี ฝ่ายศูนย์การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
- พักรับประทานอาหารว่าง
- การอภิปราย (ต่อ)
- 16.30 - 18.00 น. การเสนอและสาธิตนวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษาและห้องสมุด
ณ ห้องคอนเวนชั่นเซอร์วิส C
- 18.00 - 20.00 น. งานแสดงมุทิตาจิตแด่ผู้เกียรติอายุ และงานเลี้ยงรับรอง

วันพุธที่ 9 ธันวาคม 2552

09.00 - 14.30 น.

09.00 - 10.30 น.

ประชุมที่ห้องคونเนนชั่นออฟฟิศ A-B

การอภิปรายเรื่อง “การอ่านเพื่อแก้ไขวิกฤติ: แนวคิดในการพัฒนาอาชีพ”

วิทยากรนำ : ศาสตราจารย์ ดร. เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์

อดีตผู้อำนวยการสถาบันอนาคตศึกษาเพื่อการพัฒนา

นายอนันต์ เสมาทอง

ผู้จัดการบริษัทรีเทิร์นจำกัด

นายนคร ศิลปอาชา

อธิบดีกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน

ผู้ดำเนินรายการ :

รองศาสตราจารย์ ดร. ทัศนา หาญพล

อุปนายก สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ คนที่ 1

10.30 - 10.45 น.

พักรับประทานอาหารว่าง

10.45 - 12.00 น.

การอภิปราย (ต่อ)

12.00 - 13.00 น.

พักรับประทานอาหารกลางวัน

13.00 - 14.30 น.

การเสนอผลงานวิจัย / วิทยานิพนธ์เกี่ยวกับการอ่าน และผลงานที่เกี่ยวข้อง

- วิทยานิพนธ์เรื่อง การพัฒนารูปแบบการประเมินด้านจิตพิสัย

เกี่ยวกับนิสัยรักการอ่าน ช่วงชั้นที่ 1-2 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันบูรี เขต 3 นำเสนอโดย นางสาวณัฐิติกา ขาวเชียวย

- วิทยานิพนธ์เรื่อง การพัฒนาคุณธรรมด้านการเสียสละที่ได้จากการอ่าน

วรรณกรรมสำหรับเด็กของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

โรงเรียนอนุบาลบูรีรัมย์ นำเสนอโดย นางสาวกชกร จินดอนสิติย์

ผู้พากษ์: รองศาสตราจารย์ ดร. คอมเพชร ฉัตรศุภกุล

รองอธิการบดี ฝ่ายกิจการพิเศษ

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตพัฒนาการ

พักรับประทานอาหารว่าง

การประชุมของชมรมต่าง ๆ ในสังกัดสมาคมฯ

กลุ่มที่ 1 การสอนวิชาห้องสมุดกับมาตรฐานห้องสมุดโรงเรียน

โดย ชุมรมบรรหารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน

ห้องคุณวนชั่นออฟฟิศ A

กลุ่มที่ 2 มาตรฐานห้องสมุดเฉพาะและดัชนีชี้วัด

โดย ชุมรมห้องสมุดเฉพาะ

ห้องการเดน 1

กลุ่มที่ 3 พระราชนิยมูลนิธิจัดแจ้งการพิมพ์ พ.ศ.2550

โดย ชุมรมเพื่อห้องสมุดแห่งชาติ

ห้องส่องเต็ม A

14.30 - 14.45 น.

14.45 - 16.30 น.

กลุ่มที่ 4 ประชุมกรรมการบริหารชมรมฯ

โดย ชมรมบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชน
ห้องคونเวนชั่นอโศกส์ล B

กลุ่มที่ 5 การอ่านสู่การสร้างห้องสมุด 3 ดี

โดย ชมรมห้องสมุดเพื่อการอาชีวศึกษาและเทคโนโลยี
ห้องคุณเวนชั่นอโศกส์ล C

กลุ่มที่ 6 เทคนิคการสอนเพื่อพัฒนานิสัยส่งเสริมการอ่าน

โดย ชมรมผู้สอนวิชาบรรณารักษ์ศาสตร์
ห้องชั้นเรียนเต็ม B

วันพฤหัสบดีที่ 10 ธันวาคม 2552

09.00 - 10.30 น.

การระดมความคิดเรื่อง “การอ่านเพื่อพัฒนาชาติ”

กลุ่มที่ 1 ครู อาจารย์ บรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน

รับผิดชอบโดย : ชมรมบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน

วิทยากรนำ : นายสุรพล ฤทธิ์รวมทรัพย์

ประธานชมรมบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน

นางละเอียด ครีวันนันท์

ประธานชมรมบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนเอกชน

ห้องคุณเวนชั่นอโศกส์ล A

กลุ่มที่ 2 บรรณารักษ์ห้องสมุดเฉพาะนักวิชาการ นักวิชาชีพเฉพาะ วิชาต่าง ๆ

รับผิดชอบโดย : ชมรมห้องสมุดเฉพาะ

วิทยากรนำ : นางสาวสุจิตรา สุวภาพ

ประธานชมรมห้องสมุดเฉพาะ

ห้องการ์เดน 1

กลุ่มที่ 3 บรรณารักษ์และบุคลากรห้องสมุดประชาชน

รับผิดชอบโดย: ชมรมห้องสมุดประชาชน

วิทยากรนำ : นายกุลธาร เลิศสุริยะกุล

ประธานชมรมบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชน

ห้องคุณเวนชั่นอโศกส์ล B

กลุ่มที่ 4 บรรณารักษ์ห้องสมุดแห่งชาติ

รับผิดชอบโดย: ชมรมเพื่อห้องสมุดแห่งชาติ

วิทยากรนำ : นางวิลาวัณย์ ทรัพย์พันแสง

ประธานชมรมเพื่อห้องสมุดแห่งชาติ

ห้องชั้นเรียนเต็ม A

กลุ่มที่ 5 บรรณารักษ์และนักเอกสารสนเทศนาชาติ

รับผิดชอบโดย : ชัมรมบรรณารักษ์และนักเอกสารสนเทศนาชาติ

วิทยากรนำ : รองศาสตราจารย์ ดร. น้ำทิพย์ วิภาวน

ประธานชุมชนบรรณารักษ์และนักเอกสารสนเทศนาชาติ

ห้องการ์เดน 2

กลุ่มที่ 6 อาจารย์และบรรณารักษ์ห้องสมุดอาชีวศึกษา

รับผิดชอบโดย : ชัมรมห้องสมุดเพื่อการอาชีวศึกษาและเทคโนโลยี

วิทยากรนำ : นางสาวฐิติรัตน์ สุวรรณปราโมทย์

ประธานชุมชนห้องสมุดเพื่อการอาชีวศึกษา
และเทคโนโลยี

ห้องคอนเวนชั่นอโศก C

กลุ่มที่ 7 บรรณารักษ์สถาบันอุดมศึกษา

รับผิดชอบโดย : ชัมรมบรรณารักษ์สถาบันอุดมศึกษา

วิทยากรนำ : นางสาวรุ้งกิจพย์ ห่อวนอุทยาน

ประธานชุมชนบรรณารักษ์สถาบันอุดมศึกษา

ห้องชั้นเต็ม GH

กลุ่มที่ 8 สถาบันการศึกษาวิชาบรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์

รับผิดชอบโดย : ชัมรมผู้สอนวิชาบรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์

วิทยากรนำ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพรожน์ ชลาธักษ์

ประธานชุมชนผู้สอนวิชาบรณารักษศาสตร์
และสารสนเทศศาสตร์

ห้องชั้นเต็ม B

10.30 - 10.45 น. พักรับประทานอาหารว่าง

10.45 - 12.00 น. การรายงานสรุปผลการประชุมระดมความคิดของกลุ่มต่าง ๆ

วิทยากรนำ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุจิน บุตรดีสุวรรณ

รองอธิการบดีฝ่ายพัฒนานิสิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
และประธานแผนกวิชาการ คนที่ 2

ห้องคอนเวนชั่นอโศก A-B

12.00 - 13.00 น. พักรับประทานอาหารกลางวัน

13.00 - 14.45 น. รายงานผลการดำเนินงานกิจกรรมของสมาคม พ.ศ.2552 และคัดเลือก
กรรมการสรรหาคณะกรรมการบริหารสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ
วาระ พ.ศ. 2554 -2555

14.45 - 15.00 น. พักรับประทานอาหารว่าง

15.00 - 16.30 น.

อภิปรายเรื่อง “ทิศทางการพัฒนาการอ่านของประเทศไทยในศวรรษหน้า”

วิทยากร : ศาสตราจารย์พิเศษ คุณหญิงแม้นมาส ชวลิต

นายกสมบัติ ห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ

ดร.ชัยยศ อิ่มสุวรรณ

ผู้เชี่ยวชาญ สำนักงานส่งเสริมการศึกษาanolระบบและ

การศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.)

นายนพดล จิตสว่าง

ผู้ตรวจราชการกระทรวงยุติธรรม

ผู้ดำเนินรายการ

นางสาวกรองกาญจน์ ถนนพล

ประธานแผนกปฏิบัติ

วันศุกร์ที่ 11 มีนาคม 2552

08.30 - 16.30 น.

การศึกษาดูงาน

ผู้ประสานงาน : ดร. ประจักษ์ วัฒนาสิทธิ์

ประธานแผนกวิเทศสัมพันธ์

สายที่ 1 - สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- หอศิลปวัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร

(Bangkok Art and Culture Centre)

สายที่ 2 - สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยรังสิต

- องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ อพวช.

(National Science Museum, Thailand)

สายที่ 3 - ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้บางขุนเทียน

- พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นกรุงเทพมหานคร เขตบางขุนเทียน

สายที่ 4 - หอสมุดแห่งชาติ จังหวัดสุพรรณบุรี เฉลิมพระเกียรติ

- พิพิธภัณฑ์ลูกหลวงพันธุ์มังกร จังหวัดสุพรรณบุรี

สายที่ 5 - ห้องสมุดโรงเรียนสตรีวิทยา

- ห้องสมุดโรงเรียนอนุบาลวัดปรินายก

มหาวิทยาลัย

ທົກສອນແຫ່ງຂອດກໍາລຳນັ້ນຂອງປະເທດ

2 ແມ່ນ...ວັນຮັກກາຮ່ານ

ตามที่คณะกรรมการฯ มีมติประกาศให้ปี 2552 - 2561 เป็นทศวรรษแห่งการอ่าน พร้อมประกาศให้วันที่ 2 เม.ย.ของทุกปี ซึ่งเป็นวันคล้ายวันพระราชสมภพสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็นวันรักการอ่าน และกำหนดให้มีคณะกรรมการส่งเสริมการอ่าน เพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยจะเป็นกลไกขับเคลื่อนส่งเสริมการอ่านให้เกิดความเป็นรูปธรรม

นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ก่อตั้งการอ่านเป็นวาระแห่งชาติว่าครั้งนี้ไม่ใช่ภาระหน้าที่ของหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง โดยเฉพาะการผลักดันในเรื่องของเด็กเล็ก ตั้งแต่ 1 - 6 ปี ได้ประสานงานกับกระทรวงสาธารณสุข และรณรงค์ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดทำ “หนังสือเล่มแรก” ซึ่งไม่เพียงแต่จะปลูกฝังให้ทุกครอบครัวมีความรัก ความคุ้นเคยกับการอ่านเท่านั้น แต่ยังหวังให้หนังสือเล่มแรกไม่เพียงแต่ให้ความรู้แต่เป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างความสัมพันธ์และความอบอุ่นในครอบครัว นอกจากนี้จะมีการบริบูรณ์หลักสูตรต่างๆ และส่งเสริมให้ทุกโรงเรียนโดยเฉพาะครูได้ปลูกฝัง และส่งเสริมให้เด็กนักเรียนได้มีการอ่านหนังสือมากยิ่งขึ้นและที่สำคัญคือการสร้างสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย

การดำเนินการดังกล่าวจะไม่สามารถประสบความสำเร็จได้ หากทุกภาคส่วนไม่ให้ความสำคัญ ไม่ให้ความร่วมมือและไม่เข้ามามีส่วนร่วมในการกระตุ้นให้ประชาชนเห็นคุณค่าของการอ่านโดยเฉพาะการอ่านที่มีความหลากหลาย ย้อมจะช่วยทำให้คนไทยมีความรอบรู้ในหลาย ๆ ด้านมากขึ้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง สำหรับการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้และสังคมที่อุดมด้วยปัญญาอย่างแท้จริง รัฐบาลควรสนับสนุนให้สังคมไทยเป็นสังคมการอ่านและส่งเสริมให้คนไทยมีเชิงเพียงผู้เดียวสื่อตามหลักการของยุคเนสโกร์เก้นน์ แต่เป็นผู้ที่มีสติปัญญาและพัฒนาการที่ดี เพราะการอ่านหนังสือจะเป็นเครื่องมือสำคัญของการเรียนรู้ตลอดชีวิตและต้องไม่ลืมส่งเสริมการอ่านในภาษาที่หลักหลายเช่นภาษาอังกฤษ และอื่น ๆ เพราะภาษาเหล่านั้น มีฐานข้อมูลความรู้และมีหนังสือที่น่าอ่านมากมายอีก ทั้งยังเป็นการสร้างความเข้าใจระหว่างพื้นเมืองประชาชนทั่วโลกด้วยอีกทางหนึ่ง การที่ทุกภาคส่วนร่วมมือกันสร้างโอกาสให้คนไทยได้รู้หนังสือรักการอ่าน ฝรั่ง ฝรั่งเรียน อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตเพื่อทำให้สังคมไทยไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ สังคมแห่งการสร้างสรรค์ และสังคมแห่งการพัฒนาที่ยั่งยืนสืบไป

*ศาสตราจารย์พิเศษ คุณหญิงแม่นมานา ชวุติ นายนากสماคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย และ นางสาวสุจิตรา สุวภาพ ประธานแผนกมาตรฐานวิชาชีพ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

การส่งเสริมการอ่าน เพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ถือเป็นอีกโครงการหนึ่งที่มีความสำคัญมากในการที่จะผลักดันให้การปฏิรูปการศึกษา และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ประสบความสำเร็จ เพราะการอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญที่ทรงพลังสำหรับมวลมนุษย์เป็นจุดเริ่มต้นของ การศึกษาตลอดชีวิต และเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี ยิ่งสำหรับคนทุกคน

นายจุรินทร์ ลักษณวิศิษฐ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และประธานคณะกรรมการส่งเสริมการอ่านเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งเป็นหลักในการขับเคลื่อนเรื่องนี้กล่าวว่า สาธารณรัฐสัมภารัตน์ส่งเสริมการอ่านครั้งนี้ ต้องการให้คนไทยทุกวัยพัฒนาความสามารถในการอ่านและการรู้หนังสือ โดยตั้งเป้าหมายไว้ว่าภายในปี 2555 ประชากรวัยแรงงานจะต้องรู้หนังสือในระดับใช้งานได้ในชีวิตประจำวันเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 92.64 เป็นร้อยละ 99 ขณะที่ประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไปที่สามารถอ่านออกเขียนได้จะต้องเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 92.64 เป็นร้อยละ 95 ค่าเฉลี่ยในการอ่านหนังสือของคนไทยต้องเพิ่มจากปีละ 5 เล่ม เป็น 10 เล่ม รวมทั้งต้องมีการพัฒนาและเพิ่มแหล่งการอ่านที่มีคุณภาพให้ทั่วถึงทุกด้าน/ชุมชน สร้างภาคีเครือข่ายการอ่านเพื่อปลูกฝังนิสัยรักการอ่านและการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน

คณะกรรมการส่งเสริมการอ่านฯ กำหนดกิจกรรมยุทธศาสตร์ สำหรับเพิ่มขีดความสามารถในการอ่านและสร้างนิสัยให้คนไทยทุกวัยอ่านหนังสือเพิ่มขึ้น รวมทั้งสร้างบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมการอ่านให้เกิดขึ้น โดยจะประกาศว่าในแต่ละปีจะจัดกิจกรรมใด และดึงองค์กรอื่นๆ มาร่วมเป็นคณะกรรมการส่งเสริมการอ่านฯ เพิ่มมากขึ้น

ยุทธศาสตร์กำหนดออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 1. เพิ่มขีดความสามารถทางด้านการอ่าน 2. ยุทธศาสตร์สร้างนิสัยรักการอ่าน 3. ยุทธศาสตร์เป็นการสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมแห่งส่งเสริมการอ่าน ด้วยย่างเช่น โครงการรณรงค์ให้ประชาชนให้ความสนใจการอ่านเรื่องใกล้ตัว “ส่งเสริมการอ่านเพื่อชีวิต” เช่น การอ่านฉลากสินค้า อุปโภคบริโภค เป็นเรื่องใกล้ตัวและเป็นเรื่องสำคัญ การรณรงค์ให้เด็กที่อยู่ในวัยเรียนสนใจเรื่องการอ่านมากขึ้นช่วงปิดภาคเรียน ภายใต้โครงการ **Summer Read** โดยให้เด็กอ่านหนังสือตามความชอบ ส่วนเป้าหมายสำคัญเราต้องการมุ่งเน้นส่ง เสริมให้คนไทยได้เริ่มอ่านหนังสือตัวเด็ก เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า หากเด็กรักการอ่านตั้งแต่ในวัยเด็กจะเป็นพฤติกรรมดีตัวไปตลอด สร้างแรงจูงใจที่จะทำให้เด็กหันมาอ่านหนังสือมากขึ้น จะต้องมุ่งเน้นส่งเสริมให้เด็กอ่านหนังสือตามที่เด็กชอบและตามความสนใจของแต่ละบุคคล และควรมีรางวัลให้กับเด็กที่อ่านหนังสือได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

การอ่านจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะนอกจากจะเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะทำให้คนไทยทุกคนทั้งที่อยู่ในระบบการศึกษา และที่อยู่นอกระบบการศึกษาให้สามารถค้นหาความรู้ และเข้าถึงความรู้ได้ตลอดเวลาจากสื่ออันหลากหลายในยุคโลกาภิวัตน์ และการอ่านยังมีส่วนช่วยส่งเสริมการสร้างจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ อันจะนำไปสู่การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยจากนั้นผู้เชี่ยวชาญทั่วโลกยังได้เห็นสอดคล้องต้องกันว่าอย่างน้อยร้อยละ 80-90 ของความรู้หรือข้อมูลข่าวสารที่มนุษย์ต้องการนั้น ก็ได้มาจากการอ่านทั้งสิ้น

นอกจากนี้ยังต้องพัฒนาแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น ห้องสมุด 3 ดี ห้องสมุด 3 ดีสัญจร การพัฒนาสื่อที่มีคุณภาพ คือหนังสือ รวมไปถึงสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ตลอดจนต้องมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมสร้างเครือข่ายเพื่อส่งเสริมการอ่านให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม เช่น ภาคีเครือข่ายที่เรียกว่า HOPE (Home, Office, Public, Educational Institution)

ประกอบด้วย บ้าน ที่ทำงาน ที่สาธารณะ และสถานศึกษา โดยต้องร่วมมือกันสร้างบรรยายกาศเพื่อส่งเสริมการรักการอ่าน ให้เด็กที่ศึกษาในระบบและนอกระบบ รวมไปถึงผู้ใหญ่ทั่วไปด้วย เป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ดังนั้นหากเด็ก ไทยให้ความสนใจกับการอ่านหนังสือมากขึ้น ก็จะนำไปสู่การเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพมากขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงประเทศไทยในทิศทางที่ดีอันจะส่งผลไปถึงชีวิตความสามารถของประเทศไทยในอนาคตด้วย หน่วยงานต่าง ๆ ร่วมงานรับ ทศวรรษแห่งการอ่าน ได้ดำเนินการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้

สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ TK park สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน) จัดงานเสวนาวิชาการประจำปี 2552 (TK Forum) เรื่อง “วาระแห่งชาติ ทศวรรษการอ่าน นโยบายการอ่าน” ได้ปัจจุบัน เรื่อง “ทศวรรษการอ่านกับนโยบายการอ่าน” โดย ศาสตราจารย์ นายแพทย์เกษม วัฒนชัย องคมนตรี และอดีต รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เวทีเสวนา “จากวาระแห่งชาติ สู่นโยบายการอ่าน” โดยผู้ทรงคุณวุฒิ รองศาสตราจารย์ ดร.วรากร สามโภเศษ อดีตรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ นายอภิรักษ์ โกษะโยธิน ที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี นางสุวรรณี คำมั่น รองเลขานุการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นต้น

เช่นเดียวกับ ร่วมมือกับสมาคมนักเขียนแห่งประเทศไทย จัดโครงการ “ร้อยหนังสือในดวงใจนักเขียน ร้อยนักเขียนในดวงใจนักอ่าน” ร่วมรับนโยบายรัฐบาลที่ประกาศให้ปี 2552-2561 เป็นทศวรรษแห่งการอ่าน ส่งเสริมให้เยาวชนมีนิสัย รักการอ่าน

สภากรุ่งเทพมหานคร ได้ร่วมกับองค์กรต่าง ๆ ในการสร้างจิตสำนึกให้เด็กและเยาวชนหันมาใส่ใจ อ่านหนังสือมากขึ้น ซึ่งกรุงเทพมหานครมีนโยบายหลักสอดคล้องกับการพัฒนาและส่ง เสริมด้านการศึกษาอยู่แล้ว โดยสภากรุ่งเทพมหานคร พร้อมที่จะผลักดันและส่ง เสริมให้กรุงเทพ มหานครเป็นมหานครแห่งการอ่าน ซึ่งเด็กและ เยาวชนจะได้รับประโยชน์มากมาย เช่น ทำให้มีความรู้ในวิชาการมากขึ้น ให้รู้เท่าทันโลก ทันเหตุการณ์ มีทักษะ และพัฒนาการในการอ่านเพิ่มมากขึ้น เป็นผู้มีมนุษย์สมพันธ์ที่ดีและเสริมสร้างบุคลิกเป็นคนมีความคิด ซึ่งสามารถ สภากรุ่งเทพมหานครและผู้บริหารกรุงเทพมหานครพร้อมที่จะผลักดันในการทำให้ กรุงเทพมหานครเป็นมหานคร แห่งการเรียนรู้ และเป็นมหานครด้านแบบแห่งการอ่าน ตามที่คณะกรรมการตั้งให้ ขอบกำหนดให้การอ่านเป็น วาระแห่งชาติ โดยกำหนดให้วันที่ 2 เมษายน ของทุกปีเป็นวันรักการอ่านและกำหนดให้ปี 2552-2561 เป็นทศวรรษแห่งการอ่านอีกด้วย

กรุงเทพมหานคร ได้จัดทำให้เกิดรูปธรรมและนำนโยบายมาปฏิบัติให้จริงจัง เพื่อสร้างเด็กให้มีจิตสำนึกในการรักการอ่าน ซึ่งจัดทำขึ้นอย่างยิ่งที่จะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อกระตุ้น ให้ผู้คนทุกเพศทุกวัย ทุกอาชีพ ตระหนักรู้ถึงความสำคัญ และนำหนังสือ และการอ่านมาใช้ เพื่อการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลงตนเอง และสังคมอย่าง สร้างสรรค์ต่อไป นอกจากนี้ยังได้แลกเปลี่ยนและเสนอความคิดเห็นในการรณรงค์ให้เด็กและเยาวชนมีความสนใจใน การอ่านมากขึ้น โดยสภากรุ่งเทพมหานครมีแนวคิดที่จะรณรงค์ปลูกฝังการอ่านให้กับประชาชนตามพื้นที่ 50 เขต เน้นเชิงรุก ให้อาสาสมัครและเครือข่ายชุมชนนำร่องเข้าสู่หนังสือไปตามพื้นที่ต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนได้ยึดและ สามารถจะขอหนังสือที่อยากอ่าน โดยกรุงเทพมหานครเป็นผู้ประสานความร่วมมือเกี่ยวกับหนังสือต่าง ๆ เพื่อให้ เพียงพอและตรงต่อความต้องการ รวมทั้งได้จัดเทศกาหนังสือเปลี่ยนชีวิต : อ่านหนังสือ เปิดความคิด ชีวิตเปลี่ยน โดยใช้พื้นที่สาธารณะ การจัดกิจกรรมเสวนาและนิทรรศการ กิจกรรมหนังสือเปลี่ยนชีวิต : อ่านหนังสือ เปิดความคิด ชีวิตเปลี่ยน เพื่อปลูกฝัง ให้เด็กๆ เกิดทัศนคติที่ดี และรักการอ่านมากยิ่งขึ้น

จังหวัดต่าง ๆ อาทิ จังหวัดลำพูน โดยนายบรรหารส บูรณะประภา รองผู้ว่าราชการ ได้ระดมหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนการอ่านวาระแห่งชาติ ประกอบด้วย เขตพื้นที่การศึกษา 1 และเขต 2 ผู้แทนอาชีวศึกษา ผู้แทนการศึกษาเอกชน ผู้แทนสถาบันอุดมศึกษา ผู้แทนสถานศึกษาท้องถิ่น ผู้แทนองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้แทนสำนักงาน กศน. จังหวัดลำพูน ร่วมกันลงนามความร่วมมือ (MOU) เพื่อขับเคลื่อนการอ่านวาระแห่งชาติ โดยจัดการแสดงกิจกรรมการขับเคลื่อนแต่ละสถานศึกษา พร้อมมอบโล่ที่ระลึกการร่วมเป็นภาคีเครือข่ายขับเคลื่อนการอ่านวาระแห่งชาติ การจัดกิจกรรมเปิดตัวครั้งนี้ มีการถ่ายทอดสดทางวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย และวิทยุชุมชนทุกหมู่เหล่า ได้เข้าใจในกิจกรรมและนโยบายของรัฐบาล พร้อมทั้งภาคีเครือข่ายมีความภาคภูมิในการเข้าร่วมโครงการและมีส่วนร่วมในการสร้างและส่งเสริมให้ประชาชนจังหวัดลำพูนมีคุณภาพชีวิตที่ดีมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต อันส่งผลทำให้ประเทศไทยได้พัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ได้ตระหนักรถึงความสำคัญมาโดยตลอด และได้ร่วมส่งเสริมการอ่าน เป็นวาระแห่งชาติเช่นกัน โดยร่วมกำหนดแผนยุทธศาสตร์ ดังนี้ 1. ยุทธศาสตร์การเพิ่มขีดความ สามารถทางด้านการอ่านสำหรับเด็ก นักเรียน นิสิตศึกษา และประชาชนทั่วไปผ่านการอบรม และกิจกรรมประกวด ดิดตาม ความก้าวหน้า ประเมินผลพัฒนาการการอ่านอย่างต่อเนื่องทุกปี โดยสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยจะจัดการอบรม ครูผู้บรรยายรักษ์ ในการกระตุ้น สร้างแรงจูงใจ เพิ่มขีดความสามารถในการอ่าน โดยการประเมินก่อนและหลัง และติดตามพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง โดยให้ผู้ที่มีการพัฒนาการดีเป็นแบบอย่างที่ดีต่อไป 2. ยุทธศาสตร์การสร้างนิสัยรักการอ่าน การอ่านในครอบครัว เริ่มจากพ่อ แม่ ผู้ปกครอง ภายในครอบครัว ไปยังการเล่าเรื่องสู่ชุมชน เพื่อ เป็นการเชื่อมความ สัมพันธ์ภายในครอบครัว และขยายผลสู่ห้องเรียน ตลอดจนแหล่งเรียนรู้ ผ่านการอบรมเชิงปฏิบัติ การการอ่าน เพื่อการพูด สุ่มฟัง และการเขียน โดยการสร้างทรัพยากรสารสนเทศที่ดี จัดทำหนังสือดีที่ควรเมือง ห้องสมุด ซึ่งสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ กำลังดำเนินการรวบรวมทรัพยากรแต่ละประเภท เพื่อจัดทำเป็น เสมือนหนังสือสามัญประจำบ้าน ที่ห้องสมุดทุกแห่งควรมีในห้องสมุดของตน อีกทั้งการจัดกิจกรรมในรูปแบบต่างๆ ทั้งภายในโรงเรียน ภายในห้องสมุด และระหว่างโรงเรียน/ห้องสมุด หรือการจัดห้องสมุดในบ้าน ซึ่งจะเป็นจุดเริ่มต้น และเป็นก้าวแรกในการสะสมบ้านหนังสือของตนและของแต่ละบุคคลต่อไป 3. ยุทธศาสตร์การสร้างบรรษัทและสิ่งแวดล้อมแห่งการอ่าน อาทิ จัดการประกวดห้องสมุดดีเด่น โดยพิจารณาจากการลงคะแนนเสียงของผู้ใช้ ให้แก่ ห้องสมุดที่ตนประทับใจ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ได้ดำเนินการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ 10 ปี 5 ปี และรายปี ทั้งนี้จะเริ่มกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุน ทศวรรษแห่งการอ่าน ตั้งแต่ปี 2553 เป็นต้นไป

วิธีสร้างความสนใจในการอ่าน

ศาสตราจารย์พิเศษ ศุภฤทธิ์แม่น้ำสี ขวัญ*

มนุษย์มีความอยากรู้เรื่องราวต่างๆ โดยธรรมชาติ ถ้าความอยากรู้ได้รับการสนองตอบคือได้รับคำตอบ สามารถแสดงหาคำตอบด้วยตนเองได้ ก็จะเกิดความพอใจ และอยากรู้ต่อไปให้ลึกซึ้งกว้างขวาง ยิ่งถ้าหากสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้ ก็ยิ่งเห็นคุณค่าในการแสวงหาความรู้มากขึ้น ผู้มีความรู้เมื่อได้รับการสนับสนุนจากสังคมแวดล้อม ก็จะพยายามแสวงหาทางสนองความอยากรู้ของตนต่อไป ในปัจจุบัน การอ่านได้และอ่านเป็นเป็นวิธีการหาความรู้เพื่อสนองความอยากรู้ของคนเราได้อย่างดี ปัญหาและอุปสรรคอยู่ที่ขาดความสามารถในการอ่านของแต่ละคน ไม่มีวัสดุการอ่านเพียงพอ ไม่มีแหล่งวัสดุให้อ่าน ไม่มีการจูงใจให้สนใจในการอ่าน

การสร้างความสนใจในการอ่านเป็นหน้าที่ของทุกคน ทุกคนพึงสร้างความสนใจในการอ่านให้เกิดขึ้นในตนเอง และสร้างความสนใจให้แก่ผู้ที่อยู่ใกล้เคียง ในบ้าน ในโรงเรียน ในสถานศึกษาระดับสูง ในหน่วยงาน ในชุมชน และในประเทศของตน นอกจากจะสร้างความสนใจในการอ่านในบ้านเมืองของตนเองแล้ว เมื่อมีโอกาสเกิดขึ้นแล้ว มองเห็นการสร้างความสนใจในการอ่านให้แก่คนต่างชาติต่างภาษาด้วย นับแต่หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นต้นมา ประเทศต่างๆ ในโลกได้ใกล้ชิดกันมากขึ้น เพื่อการติดต่อสื่อสารและการเดินทางสะดวกขึ้นมาก องค์การสหประชาชาติและองค์การในเครือ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง องค์การศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรม แห่งสหประชาชาติได้เผยแพร่ความคิดที่ว่า โลกเราเป็นอันหนึ่งอันเดียว แม้จะต่างชาติต่างภาษา¹ คนเรารวยภูมิปัญญา เข้าหากัน แม้จะแตกต่างกันในพื้นฐานการศึกษาเศรษฐกิจ และวัฒนธรรม เรายังช่วยเหลือกันและช่วยกันผลดุลสันติภาพในโลก² องค์การศึกษาฯ เชื่อมั่นในหนังสือและสิ่งพิมพ์ต่างๆ ว่าเป็นสื่อความรู้ ส่งเสริมความคิดทางวิทยาศาสตร์ อนุรักษ์และพัฒนาวัฒนธรรม หนังสือช่วยให้เข้าใจกันและกัน และช่วยสร้างสันติภาพในโลก กล่าวโดยสรุป คือ หนังสือคือสื่อสันติภาพ จึงควรที่ทุกคนจะช่วยกันสร้างและส่งเสริมการอ่านหนังสือที่ดีจนเป็นนิสัย

สร้างความสนใจในการอ่านให้เกิดขึ้นแก่ตน

1. การอ่านหนังสือมิใช่ทักษะที่จะเกิดขึ้นเองโดยธรรมชาติ ต้องเรียนและฝึกฝนอ่านได้คล่องแคล่ว ผู้ที่ต้องการอ่านให้แทรกฉัน ต้องอ่านให้มาก และอ่านเรื่องราวต่างๆ หลากหลาย อ่านเท่านั้นที่จะทำให้มีความสามารถในการอ่าน เมื่อพบคำยากหรือเรื่องราวที่ไม่มีพื้นเดิมมาก่อน ไม่ควรท้อถอยเลิกอ่าน ใช้หนังสือที่ช่วยการอ่าน เช่น พจนานุกรมที่ให้คำแปลศัพท์ สารานุกรมหรือหนังสือรวมความรู้ที่ช่วยให้เข้าใจเรื่องราวที่ไม่มีพื้นเดิมมาก่อน บางเรื่องนอกจากเล่มที่เรากำลังอ่านและรู้สึกว่ายากเกินไปแล้ว ก็ยังมีหนังสือในเรื่องเดียวกัน ซึ่งเขียนสำหรับคนทั่วไปที่มิใช่นักวิชาการหรือเขียนสำหรับเด็กซึ่งอ่านได้ง่ายกว่าหนังสือเหล่านั้นมาอ่านเสียก่อนเมื่อคุ้นเคยกับคำศัพท์ และแนวความคิดแล้ว เราจะอ่านเนื้อเรื่องที่ยากกว่าได้ง่ายขึ้น

*นายกสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

¹ มอง แมกไบริด, หลายเสียงจากโลกเดียวกัน. แปลจาก Many Voice, One World, สำนักเลขานุการคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรม แห่งสหประชาชาติ. 2528

² Unesco Constitution

2. ประสบการณ์ในชีวิต ช่วยให้อ่านหนังสือบางเล่มเข้าใจได้ดี ใช้ตัวอักษร พัง สังเกตสิ่งต่างๆ รอบตัว สนทนา กับบุคคลที่มีความรู้ มีประสบการณ์ในชีวิตมาก อายุปัลวยเวลาให้ล่วงไปเปล่าๆ ในการทำงาน พยายามอ่าน หนังสือเพื่อหาความรู้และข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการปฏิบัติงานให้ได้ เมื่อมีเวลาว่าง ก็อาจทำงานอดิเรกที่สนใจ อ่านหนังสือเพื่อทำงานอดิเรกนั้นให้ได้ดียิ่ง มีตัวอย่างนักสะสมแสตมป์เป็นงานอดิเรก ในการสะสมก็ได้อ่านหนังสือ เกี่ยวกับเรื่องราวของแสตมป์ รู้ว่าควรเก็บสะสมอย่างไรแสตมป์จึงจะอยู่ในสภาพดี รู้ว่าแสตมป์ดวงไหนรุ่นไหนมี ลักษณะพิเศษ มีราคาดี เป็นที่นิยม รู้ว่าแหล่งซื้อขายแสตมป์ราคาแพงอยู่ที่ไหน มีการประมวลแสตมป์หายากที่ไหน บ้าง เข้าร่วมประชุมเกี่ยวกับการเก็บสะสมแสตมป์ สั่งแสตมป์เข้าประมวลเช่นนี้ งานอดิเรกมีความหมายมากขึ้น การอ่านก็มีความหมายเข้มเดียวกัน

2. อายุปัลวยจิตใจให้ชื่มชาติ ห้อแท้ เปื่องหน่าย แม้จะมีสาเหตุอันควรทำให้ห้อแท้ เปื่องหน่าย ก็ควรรับข้อดีเสีย ด้วยการพยายามแก้ปัญหาที่เป็นสาเหตุ ด้วยการทำจิตใจให้แปรเปลี่ยน กระปรี้กระเปร่า ด้วยการอ่านหนังสือขับขัน หรือ หนังสือที่ชี้ให้มองดูโลกในแนวใหม่ ให้สัจธรรม ช่วยให้กำลังเข้มแข็ง ความชื่มชาติเปื่องหน่ายบางครั้งก็เกิดขึ้นจาก ความอ่อนเพลียของสมองที่ทำงานหนัก จะหายไปเมื่อถูกผ่อนคลายไม่พยายามเก็บความเบื่อหน่ายไว้ การอ่าน หนังสือขับขัน ชี้ให้เห็นความงามในชีวิต หรือที่ให้ความเพลิดเพลินทางปัญญาและอารมณ์ ก็จะช่วยขัดความชื่มชาติ เปื่องหน่ายไปได้

4. ธรรมชาติให้ความอยากรู้อยากเห็นแก่เรามาตั้งแต่เกิด พยายามรักษาสิ่งนี้ไว้ ดังคำสอนอยู่เสมอเมื่อพบสิ่ง ใหม่ๆ นี้คืออะไร ทำไมจึงเป็นอย่างนี้ เกิดขึ้นเมื่อไร มีรายละเอียดหรือเบื้องหลังอย่างไร เมื่อตั้งคำถามแล้วก็พยายาม หาคำตอบให้ได้จากการได้ถูกผู้รู้ สังเกตดูเองให้ถี่ถ้วน และอ่านหนังสือเพื่อหาคำตอบ ถ้าไม่แน่ใจว่าคำตอบใน หนังสือเล่มนี้จะถูกต้อง ก็ถามต่อไป หากคำตอบต่อไป น่าเสียดายที่ว่า คนไทยเรา (และคนในประเทศต้อยพันนาอีก หลายประเทศ) ไม่มีการส่งเสริมให้ถูก เด็ก ๆ จะถูกผู้ใหญ่ไม่ให้ซักถาม เมื่อถูกถามไม่ได้หรือถูกถามแล้วไม่ได้คำตอบ ก็ไม่มีคำถามต่อไป ตรงกันข้ามกับเด็กในประเทศที่ได้รับการสนับสนุนให้ถูกถามเพื่อให้ได้ความรู้ เป็นที่สังเกตว่า ชาวต่างประเทศตะวันตกที่เข้ามาในประเทศไทยจะรู้เรื่องเมืองไทยมากกว่าคนไทย ทางเข้าซ่อนถูก มีนิสัยอยากรู้ อยากรู้ ความที่คนไทยเราไม่สนับสนุนให้ถูกถามนี้ ก็น่าแปลก ดูจะสานทางกับคำสอนที่มีมาตั้งแต่โบราณว่า หัวใจของ การศึกษา คือ สุ.จ.บุ.ลิ. - พัง คิด ถูก ปีชนก

5. หัดอ่านให้เร็วและอ่านให้แตกฉาน ท้าแข่งกับตนเองว่า เราจะชนะเวลาและความยากของหนังสือเล่มนั้น เล่นนี้ได้หรือไม่ การเข้าหนังสือหรือขอรื้อข้อมูลนั้นมาจากห้องสมุดมาอ่านช่วยได้มากในการแข่งกับตัวเอง เพราะจะต้อง ส่งหนังสือในเวลากำหนด ที่จะให้เร็วและอ่านให้แตกฉานได้นั้น ต้องมีสมาร์ตโฟนในการอ่าน เพราะในการอ่านเร็ว ต้องอ่านให้รู้เรื่อง จับประเด็นให้ได้ด้วยตา ประสาน สมอง ต้องจดจ่ออยู่กับสิ่งที่อ่าน พยายามหัดอ่านโดยมีสมาร์ตโฟน แน่ใจให้ได้ เมื่อทำได้แล้ว ความเพลิดเพลินในการอ่าน (แม้จะอ่านหนังสือวิชาการที่ยาก) ก็จะเกิดขึ้น ความรู้สึกว่า愉快 จะลดลง ความสนใจในการอ่านจะเพิ่มขึ้น เพราะรู้ว่าอ่านแล้วจะเกิดความสนบายนิยมอย่างไรบ้าง

6. หาทางใช้ความรู้ที่ได้จากการอ่านและไตร่ตรองแล้ว ด้วยการเขียนเรื่องราว รับเชิญไปบรรยาย คุยกับผู้อื่น นำไปปฏิบัติ ทั้งนี้ อยู่ในกระบวนการที่ทำให้พัฒนาการการอ่านไปได้เรื่อยๆ สมองไม่เมื่อยล้า และจะไม่เกิดอาการ ที่ว่า “ความรู้ทั่วทั้งหัว เอาตัวไม่รอด”

สร้างความสนใจแก่เด็กในบ้าน

คนในบ้านมีทั้งบุตรหลาน ญาติพี่น้อง บิดามารดา ไม่ว่าเราจะอยู่ในฐานะใด เรายังจะสร้างความสนใจในการอ่านแก่บุคคลที่อยู่ในบ้านของเรา

1. ผู้ที่จะเป็นบิดามารดา ควรอ่านหนังสือต่าง ๆ เกี่ยวกับความเจริญเติบโตของเด็ก ลักษณะนิสัยของเด็ก การเลี้ยงดูเด็ก หนังสือสำหรับเด็กก็เป็นหนังสือที่ผู้เป็นบิดามารดาควรอ่านให้รู้ไว้ จัดหนังสือเหล่านี้มาไว้ในบ้าน เพื่อจะได้เลี้ยงดูลูกให้เจริญเติบโตในทางที่ถูกต้อง ทั้งในด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และพฤติกรรมในสังคม

2. เมื่อลูกยังเป็นทารก ร้องเพลงให้ลูกฟัง พูดกับลูก ชี้ให้ดูสิ่งต่างๆ รอบตัว และเอ่ยชื่อสิ่งนั้น แม้เด็กจะไม่เข้าใจความหมายของคำ เด็กก็จะคุ้นเคยกับการได้ยินเสียงไฟเรา ได้คุ้นเคยกับการดูภาพและสิ่งของ ต่อไปเมื่อโตขึ้น 7-8 เดือน พ่อจะรู้ความและพอจะเข้าใจว่าภาพหรือสิ่งของที่เห็นกับเสียงคำพูดที่ได้ยินนั้นมีความเชื่อมโยงกันในระดับนี้ นอกจากร้องเพลงให้ฟังแล้วอาจเล่าเรื่องสั้นๆ สนุกๆ ชวนหัวเราะให้ฟังก็ได้ เด็กไม่รู้เรื่อง แต่รู้ว่าเสียงต่างๆ ที่ได้ยินนั้น ทำให้หัวเราะได้ ทำให้ตื่นเต้นได้ในการเล่าอาจทำทำประกอบไปด้วย เช่น เล่าถึงกบบิน กบก้มือทำท่านกบิน เด็กจะทำตามได้ด้วย

3. หัดให้ลูกรู้จักหนังสือ ให้ดูภาพในหนังสือ ในต่างประเทศมีหนังสือซึ่งทำขึ้นเป็นพิเศษสำหรับเด็กอายุก่อน 3 ขวบ เช่น หนังสือภาพทำด้วยผ้า ซักน้ำได้ ฉีกไม่ขาด พิมพ์ด้วยสีซึ่งไม่เป็นอันตรายแก่เด็กถ้าเด็กเอาเข้าปาก เมื่อเด็กพูดได้แล้ว ก็ชวนคุยเรื่องหนังสือ เล่าเรื่องให้ฟัง ชี้ให้ดูภาพที่ผ่านมา บอกชื่อตัวละคร และลงถูกใจให้ดูบ้าง ให้ตอบคำถามของเรา

4. เมื่อลูกโตไปโรงเรียนแล้ว ช่วยลูกในการเริ่มหัดอ่าน เล่นออกเสียงคำที่มีในหนังสือเรียน ช่วยให้เด็กรู้สึก ว่าการเรียนไม่ใช่สิ่งยาก อ่านหนังสือภาพ หนังสือนิทานให้ฟัง ลูกจะได้รู้สึกว่าหนังสือคือที่มาของความเพลิดเพลิน ถ้า อ่านได้เองแล้ว จะได้อ่านอย่างที่พ่อแม่อ่าน หรืออ่านได้มากกว่า เมื่อลูกสนใจสิ่งใด หัดให้ถามเรื่องราวเกี่ยวกับสิ่งนั้น แล้วให้หาคำตอบในหนังสือ เด็กๆ มักสนใจสัตว์ที่มีอยู่ในบ้าน ทั้งที่เป็นสัตว์ลี้ยงและไม่ใช่ พยายามหาหนังสือ เกี่ยวกับสัตว์เหล่านั้นมาไว้ในบ้าน ให้เด็กดูเบรยบเทียบกับของจริง ตอบคำถามที่เด็กถาม ฟังคำที่เด็กพูด

5. เมื่อเด็กย่างเข้าวัยรุ่น ช่วยเหลือให้เด็กรู้จักแหล่งหนังสือ พาไปห้องสมุดประชาชนหรือห้องสมุดของ องค์กรต่างประเทศที่มีอยู่ เช่น ห้องสมุดบริติชเคนเนอร์ซิล ห้องสมุดของสถาบันสอนภาษาอังกฤษ ของสมาคมนักเรียน เก่า (เอ.ยู.เอ.) เป็นต้น พาไปร้านจำหน่ายหนังสือให้เข้าเลือกซื้อหนังสือที่สนใจ อาจจะแนะนำหนังสือตีๆ ให้เด็กทราบบ้าง แต่ไม่ควรบังคับให้ซื้อ ถ้าเข้าใจจากชื่อหนังสือที่เรารามีเงินด้วย ก็ควรขอรับทรัพย์ให้ฟังว่าทำไม่จึงไม่เห็นด้วย นอกจากนี้ ควรพาเด็กไปในงานที่เกี่ยวกับหนังสือ เช่น งานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ นิทรรศการหนังสือในโอกาสสำคัญๆ เช่น นิทรรศการต่างๆ ให้ความรู้ บางครั้งก็มีการแสดงหนังสือประกอบด้วย

6. หากเวลาสนทนากับเด็กเรื่องหนังสือที่เข้าอ่านหนังสือหรือหนังสือที่นาอ่าน อาจเป็นเวลาบับประทานอาหาร ด้วยกัน ตอนหัวค่ำหลังจากที่ลูกทำการบ้านเสร็จแล้ว ในวันหยุด ระหว่างเดินทางไปพักผ่อนด้วย อาจสนทนาระเรื่อง ภาระยั่งยืนหรือรายการโทรทัศน์ได้ แนะนำให้อ่านหนังสือ ซึ่งมีผู้นำมาดำเนินภาระยั่งยืนหรือละครโทรทัศน์ เบรยบเทียบความแตกต่างระหว่างหนังสือและภาระยั่งยืน

7. สร้างทัศนคติที่ถูกต้องให้เด็กเกี่ยวกับการซื้อหนังสือ ให้เงินสำหรับซื้อหรือซื้อหนังสือ ทำตัวอย่างให้เด็ก เข้าใจจากการจ่ายเงินซื้อหนังสือมีประโยชน์เพียงไร เบรยบเทียบการจ่ายเงิน ซื้อหนังสือกับการจ่ายในด้านอื่นที่ฟุ่มฟุ้ย แนะนำให้รู้จักเก็บหนังสือส่วนตัวให้เป็นระเบียบ สนับสนุนให้แลกเปลี่ยนหนังสืออ่านกับเพื่อนผุ่ง ถ้าสามารถจะทำได้ ผู้ปกครองหลายบ้านใกล้เคียงกันอาจร่วมกันจัดห้องสมุดในบ้านที่ทุกคนได้ใช้ร่วมกัน ผู้ปกครองต่างนำหนังสือของ

ตนและของเด็กในบุคลิกของตัวมาร่วมกัน ณ บ้าน ซึ่งเจ้าของยินดีให้ใช้เป็นห้องสมุดส่วนรวม วิธีนี้ได้จัดแล้วในประเทศไทยปัจจุบันและเกาหลีได้ปรากฏว่าได้ผลดีในการสร้างนิสัยรักการอ่าน พ่อบ้าน-แม่บ้าน มีบทบาทสำคัญในเรื่องนี้

8. ส่งเสริมให้เด็กสนใจในสิ่งต่างๆ ให้ใช้ความสังเกตสิ่งแวดล้อม ดันไม้ สัตว์ เพื่อนบ้าน ให้สนใจในเหตุการณ์บ้านเมือง ให้อ่านและฟังข่าว ให้มีงานอดิเรกและจัดหาหนังสือเกี่ยวกับงานอดิเรกนั้นๆ ให้อ่าน เพื่อให้รู้สึกซึ้งและได้รับความสุขความสำเร็จจากการอ่าน

สร้างความสนใจแก่นักเรียน

เมื่อเด็กเข้าโรงเรียนแล้ว แม้ว่าทางบ้านจะส่งเสริมสนับสนุนการอ่านของเด็ก ถ้าครูและผู้บริหารโรงเรียนไม่สนใจในการอ่านหนังสือของเด็กน้อยไปจากหนังสือเรียน ไม่มีความเข้าใจถูกต้องว่าการอ่านจะส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็กได้อย่างไร เด็กก็จะไม่มีนิสัยรักการอ่าน อ่านไม่ได้แตกฉานเท่าที่ควร เพราะขาดทัศนคติอันถูกต้องเกี่ยวกับการอ่านครูและผู้บริหารมีบทบาทสำคัญมากในการสร้างทัศนคติอันถูกต้องเกี่ยวกับการอ่าน ต้องใช้วิธีสอนและแนะนำวิธีเรียนซึ่งปลูกฝังส่งเสริมการอ่านหนังสือเพื่อค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง

1. ผู้บริหารสนับสนุนการจัดห้องสมุดโรงเรียนและมุมหนังสือในห้องเรียน (ถ้าจำเป็น) อนุญาตให้ใช้เงินบำรุงการศึกษาหรืองบประมาณแผ่นดินเพื่อการซื้อหนังสือ และจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในห้องสมุด นอกจากหนังสือเพื่อการเรียนการสอนในรายวิชา (ควรมีหนังสือเรียนในรายวิชาเดียวกันที่จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์ต่างๆ กันไว้ในห้องสมุดด้วย) ควรมีหนังสือเสริมประสบการณ์ที่จะให้ความรู้เพิ่มเติม ให้ประโยชน์ในการเรียนสร้างลักษณะนิสัยพัฒนาบุคคลิกภาพ สร้างความเข้าใจในสิ่งแวดล้อมและคนอื่น หนังสืออนวนิยาย หนังสืออ่านสนุกที่ประทึงปัญญาและกล่อมเกลาอารมณ์

2. ผู้บริหารจัดให้มีครู อาจารย์ บรรณาธิการ ทำงานในห้องสมุดเต็มเวลาอย่างน้อยหนึ่งคน สนับสนุนให้จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน สอนวิธีใช้ห้องสมุด แนะนำการอ่านเพื่อการศึกษาและพัฒนาบุคคลิกภาพเป็นรายกลุ่มหรือรายบุคคล ซึ่งจะให้ครูสอนรายวิชาเข้าใจในนโยบายของโรงเรียนที่สนับสนุนการสอนรายวิชา เน้นการสอนให้เด็กรู้จักค้นคว้าด้วยตนเอง หัดให้เด็กรู้จักฟัง พูด อ่าน เขียน ควบคู่กันไป สอนให้เด็ก รู้จักภาระ สนับสนุนให้ถูกต้องเพื่อให้ได้ความรู้สึกซึ้งและกว้างขวาง ให้เกิดความเข้าใจจริงแท้

3. ครูบรรณาธิการแบบสำรวจห้องสมุดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน และแนะนำนักเรียนให้รู้จักอ่านให้มาก กว่าการทำงานเทคนิค เช่น จัดหนังสือและทำบัตรรายการ ซึ่งต้องใช้เวลามาก ควรหัวใจลดเวลาทำงานในด้านนี้ลงด้วยการติดต่อกันของสมุดแห่งชาติ เพื่อศึกษาเลขหมู่ ซึ่งบรรณาธิการแห่งชาติที่มีรายการหนังสือครบถ้วนตามหลักวิชา คัดลอกรายการหนังสือที่ตรงกับหนังสือของห้องสมุด ハウวิร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนในกลุ่มเดียวกัน ทำการจัดหมู่และรายการหนังสือ ทำบรรณาธิการและตรวจสอบให้ถูกต้อง จัดทำชุดหนังสือและเอกสารสำหรับใช้ในการสอน การเรียนรายวิชา

4. กิจกรรมซึ่งจัดได้โดยไม่เสียเวลาและค่าใช้จ่ายมากนัก ได้แก่ การจัดแสดงหนังสือที่ได้รับใหม่ ทำรายชื่อหนังสือที่น่าอ่าน (พร้อมบรรณนิทัศน์) ปิดไว้ที่ป้ายนิเทศ เล่านิทานสั้นๆ เล่าเรื่องจากหนังสือ อ่านหนังสือให้ฟังระหว่างเวลาพักรับประทานกลางวัน ช่วงละไม่เกิน 30 นาที กิจกรรมที่ต้องใช้เวลาเตรียมค่อนข้างมากและต้องให้ผู้อื่นช่วยเหลือด้วย เช่น การจัดนิทรรศการเรื่องสำคัญๆ จัดโครงการยอดนักอ่าน ประกวดการอ่านในใจและอ่านออกเสียง ทายปัญหาจากหนังสือ แบ่งขันหาคำตอบจากหนังสืออ้างอิง เป็นต้น

5. พยายามจัดกิจกรรมที่เด็กมีส่วนร่วมด้วยในฐานะของผู้จัดกิจกรรม เช่น เล่นนิทานประกอบการแสดงบทบาทสมมติซึ่งเด็กจะต้องอ่านนิทานให้เข้าใจเรื่องและเข้าใจบทตัวละครจัดนิทรรศการซึ่งอาจขอให้เด็กเขียนคำอธิบายช่วยจัดวางหนังสือและสิ่งของตามแผนผังที่กำหนด โดยว่าที่เกี่ยวกับหนังสือสอนหนทางเกี่ยวกับหนังสือ เป็นต้น การจัดกิจกรรมทำนองนี้จัดได้เฉพาะบางโอกาสและต้องขอความร่วมมือจากครูผู้สอนรายวิชาด้วย

6. ช่วยเด็กในการทำรายงานการค้นคว้า แนะนำวิธีใช้อุปกรณ์ต่างๆ ในห้องสมุด สอนวิธีเขียน ย่อเรื่อง และเขียนบรรณานุกรมทั่วไปรายงาน ทำให้เด็กไว้วางใจและเป็นที่ปรึกษาของเด็กในเรื่องการเรียนหรือเรื่องส่วนตัวที่เด็กไม่อยากเปิดเผยกับผู้ปกครอง แต่ก็ไม่อาจแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง จัดทำแฟ้มประวัติส่วนตัวของเด็ก ในแฟ้มจะบันทึกเรื่องที่เด็กสนใจ ปัญหาที่เด็กประสบ ระดับพัฒนาการการอ่าน หนังสือที่ได้แนะนำให้อ่าน พยายามช่วยเหลือให้เด็กสามารถแก้ปัญหาของตนได้ และพัฒนาการอ่านของตนได้

7. สร้างบรรยากาศในห้องสมุดให้เป็นที่น่าสนใจ เชิญชวนให้เข้าไปใช้มีความเป็นกันเองแต่ไม่เสียระเบียบ ให้มีหนังสือใหม่ๆ อยู่เสมอ จัดแสดงหนังสือใหม่ หนังสือซึ่งสอดคล้องกับการเรียนรายวิชา หนังสือซึ่งจะแก้ปัญหาบางประการของเด็ก หนังสือที่สนุก น่าอ่าน ระเบียนของห้องสมุดไม่ควรเคร่งครัดเกินไป เขียนและปิดประกาศระเบียบไว้ในที่ซึ่งเด็กเห็นได้ชัดชี้แจงให้เข้าใจดูแลให้มีการปฏิบัติตามโดยละเอียดมีความตื่นเต้น ห้องสมุดด้วยสิ่งสวยงาม สะอาดตา แต่ไม่จำเป็นต้องเป็นของราคาแพง เช่น ต้นไม้ในกระถางดินที่ลังสะอาดตา ดอกไม้และตุ๊กตาที่นักเรียนทำผลไม้แห้งรูปทรงแปลกๆ ที่หาได้ในห้องถัง เครื่องบันдинเฟา เครื่องจักสานที่ทำขึ้นในห้องถัง เป็นต้น ข้อสำคัญต้องรักษาสภาพให้สะอาด ปราศจากฝุ่น และไม่ดูกรุงโกร

8. ครูบรรหารักษาเป็นเครื่องดึงดูดเด็กให้เข้าห้องสมุดได้อย่างดี ควรเข้าใจเด็ก ยิ้มแย้มแจ่มใส เต็มใจช่วยเหลือรักการอ่าน และพยายามหาเวลาอ่านหนังสือให้มากและหลากหลายเพื่อให้สามารถแนะนำหนังสือที่ดีและเหมาะสมให้แก่เด็ก มีสัมพันธภาพอันดีกับผู้บริหาร เพื่อนครู และเจ้าหน้าที่ทุกระดับในโรงเรียน

สร้างความสนใจในนักศึกษาระดับวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย

ความสนใจในการอ่านของนักศึกษาในระดับวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยในประเทศไทยนั้น อาจารย์ผู้สอนมักจะกล่าวว่าไม่อยู่ในระดับที่น่าพอใจ นักศึกษาชอบฟังและจำคำบรรยายมากกว่าที่จะอ่านหนังสือหากความรู้ด้วยตนเอง เมื่อกำหนดหนังสือให้อ่านก็จะไม่อ่าน โดยเฉพาะถ้าหนังสือกำหนดเป็นภาษาต่างประเทศ บางครั้งก็อาจมีคนเก่งหนึ่งคนเป็นผู้อ่าน แล้วทำย่อเรื่องเป็นภาษาไทยจากเพื่อนฝูง หรือเล่าให้เพื่อนฟัง ทั้งนี้ เป็นเครื่องกีดขวางพัฒนาการทางการอ่านของเพื่อนฝูงอย่างยิ่ง วัตถุประสงค์แท้จริงของการเรียนในระดับมหาวิทยาลัย คือ การพัฒนาสมองให้สามารถยิ่งขึ้น ให้เกิดความชำนาญในการใช้เครื่องมือสื่อความรู้ต่างๆ เนื้อหาของความรู้จะเปลี่ยนอยู่เสมอ ส่วนที่ไม่ค่อยได้ใช้ก็จะถูกลืม จึงจำเป็นต้องมีทักษะและทัคณคดิถูกต้องในการแสวงหาความรู้เพิ่มพูนอยู่ตลอดชีวิต

เช่นเดียวกับโรงเรียน ผู้บริหารระดับสูงในวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย มีบทบาทสำคัญที่จะดูแลให้การเรียนการสอนในสถานศึกษาพัฒนาไปตามกระบวนการเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ตามเกณฑ์มาตรฐานของวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย ทบทวนมหาวิทยาลัยได้สร้างกำหนดกฎเกณฑ์เกี่ยวกับโครงสร้างบุคลากร การสอน และวิทยบริการไว้แล้ว สำหรับกิจการห้องสมุด ทบทวนก็ได้แต่ตั้งต้องการมีการกำหนดมาตรฐานขึ้นแล้ว แม้ว่าห้องสมุดในบางมหาวิทยาลัยยังต้องปรับปรุงอีกมากในหลายด้าน แต่โดยทั่วไปแล้ว ห้องสมุดในสถานศึกษาระดับสูง จะมีหนังสือและบุคลากรค่อนข้างจะพร้อมบริบูรณ์ สิ่งที่ยังต้องเพิ่มเติมคือการสร้างความสนใจในการอ่าน

นักศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่สามารถอ่านหนังสือภาษาไทยได้ดี จึงต้องมีการฝึกฝนให้เข้าใจความหมายของภาษาไทยอย่างถูกต้อง แต่ในปัจจุบันนี้ ผู้สอนมักจะเน้นการอ่านภาษาอังกฤษเป็นหลัก ทำให้เด็กไทยขาดทักษะในการอ่านภาษาไทยลง จึงเป็นภัยคุกคามต่อการศึกษาในอนาคต ดังนั้น ควรจัดทำกิจกรรมที่ช่วยให้เด็กไทยสามารถอ่านภาษาไทยได้ดีขึ้น เช่น การอ่านหนังสือภาษาไทยที่มีภาพประกอบ หรือการฟังเสียงมนต์รำที่มีความหมายในภาษาไทย ซึ่งจะช่วยให้เด็กไทยสามารถอ่านภาษาไทยได้ดีขึ้น

1. เพื่อเตรียมตัวผู้ชี้แจงเรียนต่อในวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย ควรมีการฝึกฝนให้สามารถอ่านแตกฉานทั้งหนังสือเรียนภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ (โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ ซึ่งใช้มากในระดับมหาวิทยาลัย) นีองจากหนังสือต่างๆ หนังสือวิชาการ และหนังสืออ้างอิงในภาษาไทยยังไม่มีพอ) เสียตั้งแต่เรียนอยู่ในชั้นมัธยม เมื่อเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยแล้ว ในปีแรก ควรให้ทุกคนเรียนวิชาการอ่าน ฝึกฝนให้สามารถอ่านเร็วและอ่านเป็น เพราะต้องอ่านหนังสือหลายเล่มในเวลาจำกัด นอกจากนั้น ควรให้ทุกคน เรียนวิธีการใช้ห้องสมุด แม้จะเรียนมาบ้างแล้วในระดับมัธยมศึกษา หนังสือในระดับมหาวิทยาลัยและวิธีจัดห้องสมุดในมหาวิทยาลัยและวิธีจัดห้องสมุดในมหาวิทยาลัยแตกต่างกันห้องสมุดโรงเรียน อย่างน้อยก็ควรมีการปฐมนิเทศ

การสอนวิธีใช้ห้องสมุด นั้น ต้องทำให้สนุกและมีความหมายแบบฝึกหัดการใช้หนังสืออ้างอิง ควรให้ตรงหรือใกล้เคียงกับเนื้อหาวิชาซึ่งนักศึกษาจะเรียน ถ้าสามารถทำแบบฝึกหัดให้หลากหลาย ให้นักศึกษาเลือกได้ตามรายวิชาที่เข้าสอบ ตัดทำคำตอบสำเร็จรูปไว้ให้เข้าใจว่าผลการทำด้วยตนเอง เช่น ก็จะรู้สึกสนุกและเห็นประโยชน์ในการเรียน เช่น สำหรับรายวิชาประวัติศาสตร์ไทยสมัยสุโขทัย ก็ควรมีแบบฝึกหัดเกี่ยวกับการใช้หลักศิลปารักษสุโขทัยเพื่อให้ได้ข้อมูลบางอย่างในสมัยนั้น ในการทำแบบฝึกหัด ควรศึกษาเนื้อหาของรายวิชาและหารือกับอาจารย์ผู้สอนรายวิชานั้นๆ ด้วย ควรจัดทำคู่มือการใช้ห้องสมุดไว้แจ้ง และจัดทำใบอนุญาตห้องสมุดให้ความรู้เกี่ยวกับห้องสมุดจัดเวลาให้ดีหรือจะให้นักศึกษาดูเองตามเวลาที่ต้องการก็ได้

2. การกำหนดข้อความในหนังสือให้นักศึกษาอ่านนั้น นอกจากจะให้รายชื่อแล้ว อาจารย์ควรแนะนำหนังสือนั้นๆ ว่าดีอย่างไร ผู้แต่งนำเสนำใจเพียงไร ทำไม่เจิงดังให้อ่าน เหล่านี้จะเร้าความสนใจของนักศึกษา แนะนำหนังสือที่มีเนื้อหาคล้ายคลึงแต่เขียนอย่างง่ายกว่า หรือหนังสือวิชาการเรื่องเดียวกัน แต่เขียนสำหรับคนทั่วไปด้วย เป็นการช่วยนักศึกษาที่ไม่มีพื้นฐานในเรื่องนั้นให้เข้าใจง่ายขึ้น อาจารย์ควรใช้ความรู้ที่กำหนดให้อ่านสำหรับออกข้อสอบด้วย

วิธีหนึ่งที่จะให้แนใจว่านักศึกษาอ่านข้อความในหนังสือที่กำหนดให้ คือใช้กันในมหาวิทยาลัยบางแห่งในตำแหน่งต่างประเทศ คือ ให้นักศึกษาแต่ละคนอ่านแล้วทำบัตรบรรณนิทัศน์ นำเสนอหน้าห้องเรียนด้วยปากเปล่า ให้อ่านคนละเล่ม นำไปเสนอให้เพื่อนร่วมชั้นได้ฟังด้วย ในการทำดังนี้ โอกาสที่จะลอกบรรณนิทัศน์หรืออ่านผิดอ่านแทนแล้วเล่าให้ฟัง แม้จะยังมีบังก์โน้ตลง เมื่อให้นักศึกษาทำอย่างนี้บ่อยๆ เชาก็จะรู้สึกว่าความชำนาญในการอ่านจะลดลง

3. เช่นเดียวกับห้องสมุดโรงเรียน ผู้บริหารต้องสนับสนุนสำนักหอสมุด ทั้งในด้านการเงิน สถานที่ บุคลากร และการจัดบริการให้ห้องสมุดมีวัสดุการอ่านครบถ้วน หลากหลาย ทันสมัย มีเครื่องค้นคว้าบริบูรณ์ มีการจัดสถานที่

รายงาน แสงสว่างเพียงพอ ไม่แออัด มีการถ่ายเทอากาศ มีระเบียบการยืม การใช้ห้องสมุดที่พอปฏิบัตได้ ไม่ดึงไม่หย่อนัก เจ้าหน้าที่ห้องสมุดทุกระดับจะต้องยิ้มแย้มแจ่มใส เดิมใจให้บริการ มีบุคลิกลักษณะดี สามารถชักชวนให้สนใจในการอ่าน สามารถแก้ปัญหาที่เกิดจากพฤติกรรมไม่สมควรของผู้ใช้ห้องสมุดบางคนได้อย่างนิ่มนวล เหล่านี้เป็นเครื่องจุงใจให้อายากใช้ห้องสมุดและอยากร้านหนังสือ

4. ห้องสมุดควรจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน เช่น นิทรรศการ ฉายภาพยนตร์ เชิญผู้เชี่ยวชาญมาบรรยายเรื่องซึ่งจะเป็นที่สนใจทั่วไป เป็นต้น ในมหาวิทยาลัยทุกแห่ง นักศึกษาจะมีการจัดกิจกรรมนอกห้องสมุด อาทิ การจัดแสดงละคร จัดนิทรรศการเรื่องห่วงมหาวิทยาลัย แข่งขันกีฬาระหว่างมหาวิทยาลัย จัดค่ายอาสาสมัครในระหว่างปิดภาคฤดูร้อน ห้องสมุดควรติดต่อกันผู้นำนักศึกษาให้ได้ทราบโครงการของแต่ละปี เตรียมหนังสือสำหรับอ่านเพื่อจัดกิจกรรมนั้นๆ ไว้ให้ ช่วยประชาสัมพันธ์โดยให้ใช้ป้ายประกาศของห้องสมุด เพยแพร์กิจกรรมที่ปฏิบัติไปแล้ว ให้ใช้สถานที่เพื่อหารือเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม

สร้างความสนใจในหมู่ผู้ใหญ่

ผู้ใหญ่อาจแบ่งได้สองกลุ่มโดยกว้างๆ คือ ผู้ใหญ่ที่อ่านไม่ออกและเริ่มอ่าน กับผู้ใหญ่ที่อ่านออกและอ่านเป็นซึ่งมักจะไม่สนใจ เพราะต้องใช้เวลาในการทำงาน หรือสายตาไม่อำนวยให้อ่านได้ สำหรับผู้ใหญ่ที่อ่านไม่ออกนั้น กรรมการศึกษานอกโรงเรียนมีโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือแห่งชาติ จัดเว็บไซต์สอนผู้ใหญ่ที่อ่านไม่ออกให้อ่านได้ พ่อจะเรียนได้ ว่าเป็นผู้ใหญ่เริ่ม คือ อ่านได้บ้างแล้ว แต่ยังไม่แตกฉาน ต้องมีการกระตุ้นและช่วยเหลือให้พัฒนาการอ่านของตนขึ้นไปจนถึงขั้นอ่านออกและอ่านเป็น

1. ผู้ใหญ่เริ่มอ่านจะรู้สึกว่าการอ่านเป็นสิ่งที่ยาก และต้องใช้เวลานานกว่าจะอ่านได้แตกฉาน จึงมักจะเกิดความท้อแท้ เปื่อยหน่าย บางคนไม่เห็นประโยชน์ในการอ่าน รู้สึกไม่ได้ช่วยในการประกอบอาชีพ ตรงกันข้าม ทำให้เสียเวลา นอกจากนี้ เท่าที่เป็นอยู่ในขณะนี้ หนังสือสำหรับผู้ใหญ่เริ่มอ่านมีจำกัด กระทรวงศึกษาธิการใช้ความพยายามผลิตหนังสือประเภทนี้หลายครั้งในระยะเวลาหลายปีที่ผ่านมาตั้งแต่ พ.ศ. 2486 ซึ่งเป็นปีเริ่มแรกของการรณรงค์ໂຄมรู้หนังสือ ขณะนี้ กรรมการศึกษานอกโรงเรียนก็ให้ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนระดับจังหวัด ผลิตวัสดุการอ่านสำหรับผู้ใหญ่เริ่มอ่านเป็นหนังสือบ้าง เป็นแผ่นกระดาษปิดป้ายบ้าง นอกจากนั้น ได้จัดตั้ง มูลนิธิหนังสือดี สุชันบท เพื่อคัดเลือกหนังสือที่มีคุณภาพ แต่ไม่ยกนัก ส่งไปจำหน่ายแก่ชาวชนบทในราคากู

การเชิญชวนให้ผู้ใหญ่เริ่มอ่านเกิดความสนใจในการอ่านนั้น ควรต้องพิจารณาสภาพปัญหาด้านวัสดุการอ่าน และความรู้สึกของผู้ใหญ่เริ่มอ่านเกี่ยวกับการอ่าน จัดกิจกรรมที่ทำให้เข้าใจได้ว่าการอ่านมีความสำคัญและจำเป็น ต้องใช้ในชีวิตประจำวัน เขาจะใช้ประโยชน์จากการอ่านได้อย่างดี

2. วัสดุการอ่าน นอกจากที่กรรมการศึกษานอกโรงเรียนผลิตขึ้นแล้ว ยังมีของหน่วยราชการบางแห่ง เช่น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงสาธารณสุข องค์การพัฒนาข่าวสารการประมงในภูมิภาคเอเชีย ฯลฯ และของมูลนิธิที่เกี่ยวกับการสื่อสารกับชาวชนบท เช่น มูลนิธิ สวิตา เป็นต้น ห้องสมุดประชาชน ห้องสมุดโรงเรียน หรือสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัย ที่มีนโยบายให้บริการแก่ชุมชนและท้องถิ่น อาจารย์รวมมาไว้ให้บริการได้ ในการให้บริการวัสดุการอ่านแก่ผู้ใหญ่เริ่มอ่านนั้น ควรช่วยเหลือในการอ่านด้วย เพาะบางคนอาจจะยังอ่านไม่แตก อนุสารคู่มือและคำแนะนำ ซึ่งหน่วยราชการผลิตขึ้นบางฉบับใช้ตัวพิมพ์เฉพาะทางวิชาการซึ่งเข้าไม่เข้าใจ บางฉบับใช้ตัวหนังสือเล็กมาก ยากที่ผู้ใหญ่จะอ่านได้สนั่น จึงควรช่วยอ่านให้ฟัง คัดลอกลงในกระดาษ โดยใช้ตัวอักษรขนาดใหญ่ให้อ่าน แนะนำให้คัดลอกเพื่อนำไปอ่านที่บ้านและเก็บไว้เป็นของตนเอง จะได้อ่านเสมอๆ และอ่านเมื่อต้องการข้อมูลหรือคำแนะนำ

3. สร้างบรรยากาศของการอ่านให้น่าพึงใจ และทำให้การอ่านมีความหมาย บรรณาธิการท้องสมุดประชาชนครู-อาจารย์บรรณาธิการชีวีในโรงเรียนวิทยาลัยมหาวิทยาลัยที่มีโครงการสู่ชนบทการทำความรู้สึกคุ้นเคยกับผู้ใหญ่ร่วมอ่าน ได้ถูกความสนใจแล้วจัดกิจกรรมที่สอดคล้องให้เขามีส่วนร่วมในกิจกรรม และมีโอกาสแสดงความสามารถส่วนต้นของเข้า จะทำให้เขากิดความภาคภูมิใจ ไม่รู้สึกว่ามีปมด้อย เพราะอ่านไม่ออก ตัวอย่างเรื่องการใช้ปุ่ย อาจขอให้ผู้มีประสบการณ์ซึ่งได้ผลดีหรือเกิดผลร้าย เล่าเรื่องการใช้ปุ่ยของเข้า แล้วสอนหนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์กัน หลังจากนั้นจึงแนะนำอนุสการการใช้ปุ่ย ฉายภาพตัวอย่างการใช้ปุ่ยอย่างระมัดระวังและได้ผลดีให้เห็น อ่านอนุสการให้ฟังที่ล่าวรรคให้เข้าอ่านตามจากอนุสการที่แจกแก่เด็ลงคนหรือให้อ่านตามข้อความที่เขียนด้วยตัวอักษรขนาดใหญ่ให้อ่านตาม ให้คัดข้อความสำคัญๆ ไว้สำหรับนำไปอ่านที่บ้าน

4. เนื่องจากความสามารถในการอ่านของผู้ใหญ่ร่วมอ่านมีจำกัดจึงควรเริ่มด้วยการใช้ กิจกรรมที่ใช้ชุดพังให้มาก เช่น เล่าเรื่องจากหนังสือ เล่านิทานพื้นเมืองที่ผู้ใหญ่ชอบฟัง อ่านหนังสือให้ฟัง อ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ให้ฟัง ส่งเสริมให้ค้นที่อ่านได้บ้างแล้วอ่านให้ผู้อื่นฟัง ใช้ศิลปะการแสดงพื้นบ้านช่วยการสร้างทัศนคติเกี่ยวกับการอ่าน ขอให้ผู้แสดงศิลปะพื้นบ้านคิดตัวละครที่ชอบอ่านหนังสือมาคุยกับพากเราเป็นต้นกิจกรรมที่ใช้สายตาควรเป็นประเภทให้ดูภาพให้ดูของจริง แล้วมีคำอธิบายด้วยตัวอักษรขนาดใหญ่ ใช้คำง่ายๆ หรือคำพื้นเมืองเพื่อให้ผู้ชมเข้าใจได้ง่าย

5. สื่อมวลชนสื่อตัดตอน คือ วิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์ ขณะนี้ก็ได้แพร่หลายไปสู่ชนบทบ้างแล้ว พยายามใช้สื่อทั้งสองเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับหนังสือ ขอความร่วมมือจากผู้จัดรายการและผู้จัดการสถานีให้มีช่วงเวลา สำหรับรายการอ่านหนังสือให้ฟัง สัมภาษณ์คนมีชื่อเสียงในท้องถิ่นเกี่ยวกับหนังสือ รายการสัมภาษณ์ผู้ใหญ่ร่วมอ่านหนังสือเก่ง และอื่นๆ เกี่ยวกับหนังสือ

วัสดุการอ่านประเภทต่างๆ

ศาสตราจารย์พิเศษ ศุภนิษฐ์แก่นนภาส ชวิต

1. การอ่านคืออะไร

1.1 การอ่าน คือ การพยายามแปลความหมายและทำความเข้าใจความหมายซึ่งมีการแสดงออกโดยใช้สัญลักษณ์ที่เป็น ลายลักษณ์อักษร แทนความรู้ทั่วไป ความคิด ประสบการณ์ ข้อมูล จินตนาการ ความรู้ทางวิชาการ ความรู้สึก ข่าวเหตุการณ์ ลายลักษณ์อักษรหมายถึง สัญลักษณ์ต่างๆ และตัวหนังสือซึ่งสร้างขึ้นแทนคำพูด สัญลักษณ์ โดยรวมได้แก่ ภาพประเททต่างๆ เช่น ภาพวาด ภาพถ่าย เครื่องหมาย ที่บอกลักษณะเฉพาะของการบริการ เช่น เครื่องหมายจราจร บอกลักษณะเฉพาะขององค์กร เช่น เครื่องหมายลูกเสือ กราฟ บอกปริมาณ เครื่องหมายที่บ่งบอกคุณภาพตามเกณฑ์กำหนดขององค์กร เช่น อย เครื่องหมายรับรองมาตรฐาน

ตัวหนังสือ คือ สัญลักษณ์แทนคำพูด ใช้ตัวอักษรแทนเสียงต่างๆ ที่เปล่งออกมากแล้วรวมเข้าเป็นคำ เช่น กิน ประกอบด้วยเสียง กอ สาร อิ โน ตัวอักษรที่ใช้แทนเสียง แบ่งเป็น พยัญชนะ สาร วรรณยุกต์ และตัวเลข การอ่าน เป็นทักษะ จำเป็นมากสำหรับการรับรู้สาระ ที่มีผู้แสดงออก ด้วยความสามารถอ่านได้ตามลำดับความง่าย - ยาก คือ อ่านได้ อ่านเป็น อ่านให้รู้ครบถ้วน อ่านแล้วนำความรู้ไปปฏิบัติได้

สาร อาจเป็น ข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งของ สถานที่ บุคคล ซึ่งมองเห็นได้เป็นรูปธรรม อ่านอย่างวิเคราะห์ให้เข้าถึงและเข้าใจ ความรู้สึก อารมณ์ ซึ่งใกล้เคียงกับรูปธรรม เพราะอาจใช้อารมณ์เด่นรับรู้ได้ คนเรารับรู้อารมณ์ ของกันและกันได้เร็ว อ่านให้เข้าใจ ความคิด ซึ่งรวมความรู้ ความตื่رตระอง การแยกแยะ ซึ่งเป็นความสามารถของแต่ละบุคคลที่แตกต่างกัน การเข้าใจความคิด ซึ่งเป็นนามธรรม ยกกว่าเข้าใจรูปธรรม ให้เข้าใจความรู้ทางวิชาการ เนื้อหาวิชา จากทฤษฎี ซึ่งได้จากการทดลอง การสังเกต การวิจัยทางวิทยาศาสตร์ การประมวลผลหากขึ้นไป ต้องอาศัยพื้นฐานเดิม ศักยภาพของสมอง จินตนาการ และสุนทรียภาพ

อ่านสังเคราะห์ อ่านเพื่อเก็บเนื้อหาประเด็นที่สำคัญที่ต้องการใช้ประเททของสาร

สาระที่เป็นนามธรรม ได้แก่ วัสดุสิ่งของ ข้อมูลที่บันทึกลงในวัสดุที่จับต้องได้ มองเห็นได้ด้วยตา

สาระที่เป็นรูปธรรม ได้แก่ ความคิด ความรู้ทางวิชาการ ความรู้สึก จินตนาการ

สารรูปแบบเนื้อรูปในตัวคน หากจะเข้าถึงความรู้ ก็ต้องได้ถามจากผู้รู้ ซึ่งมีทั้งระดับประชาชน ชาวบ้าน นักวิชาการจากสถาบัน และองค์กรความรู้

1.2 ความสามารถที่ต้องใช้ในการอ่าน

- 1.2.1 ศักยภาพของสมอง การใช้อวัยวะเพื่อการรับรู้ โดยการดู พิจารณา สัมผัส การสังเกต การรับรู้ การจดจำ การวิเคราะห์ การประเมิน การสังเคราะห์ข้อมูล
- 1.2.2 ประสบการณ์ในชีวิต ครอบครัว สิ่งแวดล้อมอื่นๆ กิจกรรมที่ประกอบ ทั้งในชีวิตประจำวัน การศึกษา การงานเหล่านี้สร้างพื้นฐานความเข้าใจ และความหมายของคำ ประโยชน์ ข้อความ
- 1.2.3 ทักษะในการแปลความหมายของคำ ข้อความ ประโยชน์ และทักษะในการใช้สัญลักษณ์อื่นๆ เพื่อแปลความหมายของภาพ รหัส

1.2.4 การอ่านอย่างต่อเนื่อง สมำเสมอ พยายามอ่านสิ่งที่ยกขึ้น อ่านเรื่องที่ตรงกับความต้องการมากขึ้น อ่านจนเป็นนิสัย

1.2.5 ฝึกฝนใช้ทักษะในการสื่อสารทุกอย่างประกอบกันคือ พัง อ่าน พูด เขียน
ดัง หัวใจการเรียนรู้ ซึ่งนักประชุมในอดีตได้กำหนดไว้ “ได้แก่ สุ จิ ปุ ลิ

สุ - สุต คือการฟัง สุตมปัญญา ปัญญาที่เกิดจากการฟัง

จิ - จิต คือการกำหนดรู้ การจำสิ่งที่ได้ฟัง คิดโครงการ

ปุ - ปุจชา คือการได้กามให้เข้าใจแจ่มแจ้ง จินตมยปัญญา ปัญญาเกิดจากความคิด

ลิ - ลิขิต การเขียนแสดงออกซึ่งความรู้ที่ได้มาจากการ สุ จิ ปุ

2. วัสดุการอ่าน

2.1 วัสดุการอ่าน หมายถึง วัสดุซึ่งใช้บันทึก ข้อมูล เรื่องราว ข่าวสารที่ผู้ผลิตสาร ประสงค์จะแสดงออก โดยใช้ตัวหนังสือแทนคำพูด และใช้สัญลักษณ์อื่นๆ ที่เป็นลายลักษณ์อักษรแทนสาร ลายลักษณ์บางอย่าง จะสื่อสารได้กีว่าคำพูด หรือตัวหนังสือ สั้นกว่า ลายลักษณ์จะชับก่าว่า อ่านได้ทุกคน แม้คนที่อ่านหนังสือไม่ออก แต่ต้องเรียนรู้ให้เข้าใจตรงกัน เช่น รูปหญิง ชาย หน้าห้องน้ำ ป้ายจราจร

วัสดุการอ่านหรือวัสดุสารนิเทศ ซึ่งเป็นคำรวม วัสดุที่ใช้บันทึกสารนิเทศ มีหลายชนิด มีทั้ง วัสดุธรรมชาติ ที่นำมาแปรรูปเล็กน้อย เช่น คลิปอาร์ก แผ่นป้ายไม้ หรือ สังกะสี เปเล็กไม้ ต้น หรือ ก้านไม้ ปาปิรัส ใบไม้ (ใบลาน) แผ่นดินเหนียว แผ่นปี้ผึ้ง ไฝ แผ่นทอง เงิน ทองแดง

วัสดุแปรรูปจากธรรมชาติ เช่น กระดาษ โดยใช้เยื่อไม้ มาทำเป็นแผ่น ทำมาแต่โบราณ มีคุณภาพแตกต่างกัน ใช้สำหรับเขียนด้วยดินสอ ปากกา และพิมพ์ (วัสดุเช่นนี้ของไทย ได้แก่ สมุดข่อย)

2.2 รูปร่างภายนอกของวัสดุการอ่าน แตกต่างกัน

2.2.1 ในปัจวัน ในปีด (ในโภชนา - โภสเทอร์) มีแผ่นเดียวข้อความจบในตัวอาจเป็นกระดาษ แผ่นไม้ หรือวัสดุอื่นๆ ใช้บอกข้อความเล็กน้อย เน้นสิ่งสำคัญ อาจใช้เพื่อโภชนาสินค้า เพื่อจุงใจ เช่น ให้ฝรั่ง ให้ปลูกต้นไม้ เพื่อตักเตือน ระวัง โรคเอดส์ คนเสพถึงตาย คนขาย ติดคุก อย่าซื้อเสียง อย่าขายเสียง แนะนำป้ายจราจรบอกทางต่อไป ทางอันตราย ห้ามเลี้ยว ส่วนมากเป็นสัญลักษณ์ ภาพมาก คำน้อย

2.2.2 อนุสรณ์ จุลสาร ข้อความสั้นจบในตัว เน้นสิ่งสำคัญที่ต้องการให้ผู้อ่านประทับใจ อาจเป็นการ โภชนา คำแนะนำ ตักเตือน ส่วนมากเป็นภาพและคำ สัดส่วนประมาณ 50 : 50 หรือ 70% : 30%

2.2.3 สิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง มีข้อความ เรื่องราว หลากรอย่างรวมกัน มีชื่อเรียกรวม พิมพ์ออกเป็นระยะๆ โดยต่อเนื่องกำหนดออกสมำเสมอ

รายวัน : หนังสือพิมพ์ เน้น ข่าว เทศกาล

รายสัปดาห์ : สารคดี บันเทิงคดี วิจารณ์ข่าว

รายเดือน : สารคดี บันเทิงคดี สรุปข่าว ออกเป็นระยะๆ แต่ใช้ชื่อเรื่องเดียวกัน อาจเป็นรายปีก็ได้ สิ่งพิมพ์รายสัปดาห์ และ รายอื่นๆ เรียก นิตยสาร วารสาร (ซึ่งมักใช้สำหรับแสดงเนื้อหาทางวิชาการ เช่น วารสารแพทย์ วารสาร สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ถัลงพิมพ์เฉพาะข่าวความเคลื่อนไหวในวงการ อาจเรียก จดหมายข่าว หรือข่าวสารขององค์กรนั้นๆ)

2.2.4 หนังสือ เป็นสื่อสิ่งตีพิมพ์เป็นรูปเล่มขนาดต่าง ๆ เช่น แปดหน้ายก สิบหน้ายก ข้อความจบในเล่มเดียวกัน ยกเว้นเรื่องที่ยาวมาก อาจมีหลายเล่มจบ เช่น สารานุกรม หนังสือแต่ละเล่มจะบรรจุข้อความครบบัญชณ์ในเรื่องหนึ่งๆ

2.2.4.1 หนังสือมีส่วนสำคัญ ๆ คือ หน้าปก หน้าชื่อเรื่อง สารบัญ เนื้อหาซึ่งแบ่งออกเป็นตอนๆ หรือบทท้ายเล่มอาจมีตรชนีคันเรื่อง อธิบายศัพท์บรรณานุกรม นอกจากนี้อาจมีอย่างอื่น ตามความจำเป็น เช่น คำนำ คำชี้แจง คำขอนบคุณ ผู้ที่อนุเคราะห์ในการเขียน การพิมพ์ ตามพระราชบัญญัติ การพิมพ์ พ.ศ. 2484 ของประเทศไทย ต้องระบุชื่อผู้พิมพ์ ผู้โฆษณา และ ปีที่พิมพ์ (ในที่นี้หมายถึงโรงพิมพ์) ไว้ที่หน้าสุดท้าย

2.2.4.2 ส่วนประกอบที่เป็นภาพ และตัวหนังสือแตกต่างกันไป ตามประเภทของเนื้อหาและเป้าหมายผู้อ่าน เช่น หนังสือบรรยายสถานที่ หนังสือภูมิศาสตร์ จะมีภาพ แผนที่ ค่อนข้างมาก หนังสือแสดงปริมาตร ปริมาณของสิ่งต่างๆ จะมีແນಗຸມ หนังสือสำหรับเด็ก และนิทานภาพมีภาพเล่าเรื่องเป็นส่วนใหญ่มีคำไม่มาก

2.2.4.3 โดยกว้างๆ ได้แก่ สารคดีทั่วไป ให้เรื่องราวอันเป็นแก่นสาร มุ่งให้รู้เรื่องราวความคิด ประสบการณ์ วิชาการบางอย่างซึ่งไม่มุ่งหมายให้เป็นหนังสือเรียนสำหรับใช้ในการเรียนการสอนวิชาตามหลักสูตร หนังสือสารคดี อาจเป็นเรื่องความรู้ทั่วไป ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ศิลปกรรม ภาษาศาสตร์ การเมือง (กฎหมาย ข้อคิดเห็น) ชีวประวัติ สถานที่ท่องเที่ยว พานิชยการ การแพทย์ หนังสือเรียน ตำรา หนังสือแบบเรียน เป็นสื่อการเรียนการสอนสำหรับใช้ในการเรียนภาษาในวิชาตามหลักสูตรเนื้อหาเป็นไปตามหลักสูตรใช้ในห้องเรียนซึ่งต้องมีครุอธิบายแต่ละเล่ม สำหรับอ่านให้จบในTEMหรือในปีการศึกษา มีภาคกิจกรรมให้นักเรียนทำ เพื่อทบทวนความรู้ความเข้าใจนักเรียน อาจตรวจสอบตนเอง หรือให้ครุตรวจ หนังสือในกลุ่มนี้รวมเป็นหนังสือแบบฝึกหัด หนังสือเรียน มีลักษณะเฉพาะ

2.2.4.4 หนังสือบันทึกคดี ประเภทร้อยแก้ว นิทาน เรื่องสั้น นานิยาย บทละครขำขัน แต่งเป็นร้อยแก้ว หรือ ร้อยกรอง แบบต่างๆ มีรูปแบบเฉพาะ เช่น นานิยาย มีตัวละคร มีจลาจล มีโลกทัศน์ มีคำสอนนา ประเภทร้อยกรอง โคลง ฉันท์ กายร่าย ลิลิต Lyrics Odes บันทึกคดี มุ่งเน้นให้ความบันเทิงให้สะเทือนอารมณ์ สุนทรียภาพ แต่ให้แนวคิด และความรู้ด้วย

3. องค์ประกอบโดยทั่วไปของวัสดุการอ่าน

วัสดุการอ่าน คือ วัสดุซึ่งรองรับการแสดงออกซึ่ง เนื้อหา เพื่อสื่อให้ผู้อ่านทราบ ต้องมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

3.1 เนื้อหาที่ต้องการแสดงออก ได้จากประสบการณ์ ความคิด จินตนาการ ความรู้จากการอ่าน การปฏิบัติทดลอง การสัมภาษณ์ ต้องนำมาประมวล แยกแยะ คัดเลือก สรุปรวม เรียนรู้เพื่อให้ผู้อ่านติดตามเรื่องได้ตามลำดับและได้รับสารตามที่ต้องการ

- 3.2 วิธีการแสดงออก ผู้แสดงออกต้องใช้ความรู้และทักษะในการใช้ภาษาและสัญลักษณ์ คำพูด ความหมายของคำ ภาพ ความหมายของภาพ คำเขียน ประโยชน์ ข้อความ นำมาเรียบเรียง ตามลำดับเหตุผล ตามลำดับ**
- 3.3 รูปร่างภายนอก หน้าปก การเข้าเล่ม ภาพประกอบ เรื่องราว ตัวพิมพ์ ลำดับความสำคัญ ลำดับความสอดคล้อง ตามลำดับความยากง่าย ลำดับความรู้พื้นฐานที่มีมาก่อนและที่จะให้รู้ต่อไป**
- 3.4 โครงสร้างภายนอกหนังสือ หน้าชื่อเรื่อง สารบัญ ข้อความ บรรณานุกรม**
- 4. ผู้อ่าน** สัมพันธภาพระหว่างวัสดุการอ่านกับผู้อ่าน ผู้อ่านเป็นใคร อายุ และความสามารถในทักษะการอ่าน ความสนใจ ความสามารถในการรับรู้และเข้าใจเรื่องราว
- 5. การประเมินวัสดุการอ่าน**
- 5.1 ความถูกต้อง** ศึกษาแหล่งที่มาของข้อมูล การบันทึกข้อมูล ทำบัตร ประมาณผล คัดเลือก ข้อมูลทันสมัย
  - 5.2 หลักการใช้ภาษา** การสะกดคำ การเรียบเรียงถ้อยคำตามหลักภาษา ความหมาย จดบันทึกคำ และความหมายที่ต้องใช้
  - 5.3 แนวความคิด หลักเหตุผล หลักศีลธรรม**
    - 5.3.1** แนวความคิด เข้าลำดับ ตามแนวความคิดที่กำหนด
    - 5.3.2** จัดข้อมูลเข้าลำดับตามแนวความคิดที่กำหนด
    - 5.3.3** เขียน เขียนแล้วต้อง อ่าน ตรวจ ทดสอบ แก้ไขตามความจำเป็น
- 6. การประเมินผลการเขียน**
- 6.1** ความถูกต้อง เหตุผล หลักการทันสมัย มีศีลธรรม
  - 6.2** ความสามารถในการสื่อสารความคิด คำและข้อความที่ใช้ การใช้คำ การเรียบเรียงประโยชน์ และ ข้อความ การเรียงลำดับความคิด สื่อความคิด ความหมายได้ชัดเจน
  - 6.3** ความสอดคล้องกับผู้อ่าน ตามอายุ เพศ ความสนใจ ความสามารถในการรับรู้ ประสบการณ์ชีวิต ความยากง่าย

สรุปข้อสังเขปข้อบรรยาย

1. ความหมายของการอ่าน อ่านได้อย่างไร จึงจะได้ความหมายชัดเจน
2. วัสดุการอ่าน วัสดุห้องสมุด วัสดุสารนิเทศ วัสดุเพื่อการสื่อสาร สื่อการเรียนการสอน
3. องค์ประกอบโดยทั่วไปของหนังสือ
  - 3.1 เนื้อหา สาร ข้อมูล ความคิด ความรู้ (วิชา) ประสบการณ์ จินตนาการ ความรู้สึก
  - 3.2 สิ่งที่ใช้ถ่ายทอดเนื้อหา
    - 3.2.1 สัญลักษณ์ที่เป็นลายลักษณ์ ภาพ กราฟ แผนภูมิ รหัส เครื่องหมาย
    - 3.2.2 สัญลักษณ์ที่เป็นตัวหนังสือ แทนคำพูด ภาษาพูด มีตัวอักษรแทนเสียง คำเขียนแทนคำพูด
    - 3.2.3 วัสดุการอ่านบางประเภท ใช้ภาษาเขียนตลอด บางครั้งใช้ภาพด้วย หนังสือเด็กภาพเป็นใหญ่

3.3 วิธีการถ่ายทอดหรือเรียนรู้ การเลือกใช้

3.3.1 การเลือกใช้คำและลำดับเรื่อง

3.3.2 การเรียงลำดับความคิด

3.3.3 รูปแบบ สารคดี นานาชนิยม เรื่องสั้น บทละคร วรรณกรรม กวีนิพนธ์

3.4 รูปร่างภายนอก

3.4.1 รูปเล่มหนังสือ หน้าปก การเข้าเล่ม ภาพประกอบ ตัวพิมพ์

3.4.2 การจัดลำดับเนื้อหาในหนังสือ ชื่อเรื่อง หน้าชื่อเรื่อง สารบัญ เนื้อหา ธรรมนูญ บรรณาธุ์ คำอธิบายศัพท์ ชื่อผู้แต่ง สำนักพิมพ์ ปีที่พิมพ์รายละเอียดอย่างอื่นที่ต้องพิมพ์ ตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ ท้ายเล่มหนังสือ คือ ผู้พิมพ์โฆษณา และปีที่พิมพ์

4. ประเภทของวัสดุการอ่าน

4.1 หนังสือ สารคดี บันเทิงคดี

4.2 สิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง หนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสาร

4.3 อนุสาร จุลสาร

4.4 ใบปลิว ใบปิด โปสเตอร์ ป้าย

4.5 วัสดุแมกเนติก วัสดุย่อส่วน ไมโครฟิล์ม ไมโครฟิช

4.6 วัสดุอิเล็กทรอนิกส์ ซี-ดีรอม ปรากรูป

4.7 ข้อมูลในคอมพิวเตอร์

5. การประเมินวัสดุการอ่าน

5.1 ความถูกต้องของข้อมูล ความคิด เหตุผล ศีลธรรม

5.2 ความสามารถในการอ่าน ภาษา ข้อความ การเรียนรู้ ลำดับแนวคิด ลำดับโครงเรื่อง

5.3 ความสามารถในการอ่าน นิยามง่าย ความสนใจ ความสามารถในการรับสาร

5.4 ประโยชน์ที่จะนำไปใช้ ในการพัฒนาต่างๆ ชีวิตที่มีคุณภาพ ปรับปรุงชีวิตให้มีคุณภาพ เพื่อคุณภาพ คุณภาพ ของชีวิต

หลักเกณฑ์และการผลิตวัสดุการอ่าน

1. ตามแนวหลักสูตรปรับปรุงใหม่ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

1.1 การอ่านเป็นเครื่องมือนำไปสู่ความสำเร็จในการศึกษา

1.2 ต้องมีวัสดุการอ่านจึงต้องเลือก และต้องผลิตวัสดุการอ่านขึ้น เป็น หนังสือ แผ่นอ่าน แฟ้มอ่าน สมุดอ่าน

1.3 วัตถุประสงค์ของการผลิตวัสดุการอ่าน ให้มีวัสดุการอ่านตามวิชาในหลักสูตรการศึกษา และตรงกับ ความสนใจ ใช้เป็นสื่อการเรียนการสอน เพิ่มเติมความรู้ ให้มีความประทีองอารมณ์และปัญญา ฝึกนิสัยรักการอ่าน

2. โครงสร้างวัสดุการอ่าน แผ่นอ่าน รวมแผ่นพลิก flip album แผ่นพับ แฟ้มอ่าน สมุดอ่าน หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร หนังสือ

2.1 หลักเกณฑ์ด้านเนื้อหา สอดคล้องกับรายวิชา ถูกต้อง ทันสมัย

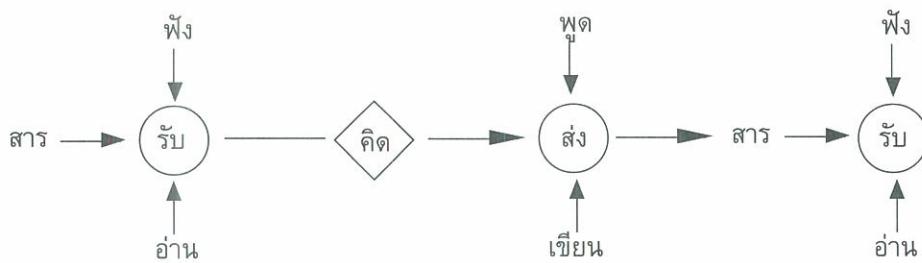
- 2.2.1 สร้างทัศนคติที่ดี ไม่ขัดต่อศีลธรรม และความเรียบร้อยของวิชา
- 2.2.2 ความยกจ่ายเหมาะสมแก่วัย ไม่ยุ่งยาก ชั้นช้อนเกินกว่าวัยและประสบการณ์
- 2.2.3 ให้เกิดความคิดรวบยอด
- 2.2.4 แสดงภาพชีวิตที่เป็นจริง
- 2.2.5 นำมาใช้ปรับปรุงการเรียน และคุณภาพชีวิต
- 2.2 หลักเกณฑ์ด้านภาษา
  - 2.2.1 เหมาะกับความรู้ทางภาษาตามวัย
  - 2.2.2 อ้อยคำมีความหมายชัดเจน ใช้ศัพท์ยากตามความจำเป็น ต้องมีอธิบายศัพท์ที่ใช้
  - 2.2.3 ภาพประกอบช่วยความเข้าใจ ทำให้น่าสนใจ ชัดเจน
- 3. แนวทางปฏิบัติในการเขียน
  - 3.1 ศึกษาหลักสูตร รายวิชาอย่างละเอียด หลักสูตรฉบับปรับปรุง 2533 จุดมุ่งหมาย โครงสร้างกลุ่มวิชา
  - 3.2 ศึกษาวัสดุการอ่านที่มีอยู่แล้ว อะไรใช้ได้ อะไรต้องทำเพิ่มเติม
  - 3.3 เก็บรวมรวมข้อมูลตามเนื้อหา ตรวจสอบความถูกต้อง
  - 3.4 เรียบเรียงใหม่ ให้เหมาะสมแก่วัยผู้เรียน มีความยาวพอเหมาะสม
  - 3.5 ตรวจสอบความถูกต้องต่าง ๆ รวมตัวสะกด ความหมาย
  - 3.6 เขียนด้วยตัวบรรจง (สมัยก่อนมีวิชาคัดไทย) พิมพ์ดีด อัดสำเนา พิมพ์เข้าเครื่องคอมพิวเตอร์
- 4. ผู้ผลิต ครุ นักเรียน ผู้ปกครอง
- 5. วัสดุอุปกรณ์
  - 5.1 กระดาษ ปากกา抒寫 กระดาษขนาดต่าง ๆ กระดาษแข็ง กระดาษโปสเตอร์ กล่องขันมม
  - 5.2 ภาพจากราบสาร หนังสือพิมพ์ ปฏิทิน ส.ค.ส. แผ่นโปสเตอร์
  - 5.3 เศษวัสดุอื่น ๆ สีต่าง ๆ สีจากพืช ดินสอดำ
  - 5.4 การ แป้งเปียก กระไกร มีด
- 6. หลักการประเมิน
  - 6.1 รูปแบบเรื่องต้องสอดคล้อง รูป แนะนำความคิดเกี่ยวกับเรื่อง
  - 6.2 เขียนข้อความให้ชัด ตัวหนังสือโต ขนาดของแผ่น ควรโตพอควร กันสูญหาย
  - 6.3 ความสะดวกในการเก็บ และการใช้
  - 6.4 ใช้อย่างไร เมื่อไหร่

กระบวนการอ่าน

ฉบับอนุฯศร ลักษณะการอ่าน

- (1) กระบวนการอ่าน เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการสื่อสารของมนุษย์ อันประกอบด้วย การส่งสารและการรับสาร ดังแสดงไว้ในแผนภูมิต่อไปนี้

แผนภูมินี้ดูน่าจะเข้าใจง่าย แต่ที่จริง แต่ละขั้นตอนก็มีกระบวนการและองค์ประกอบที่ซับซ้อน แต่ละขั้นตอน มีความสัมพันธ์กัน ดังจะได้อธิบายดังต่อไปนี้

สาร ตามพจนานุกรม มีความหมายในเรื่องการสื่อสาร ดังนี้

“...ส่วนในของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แก่น เนื้อแท้ ของแข็ง ความแข็งแรง กำลัง ของจำเป็น ของแท้ ส่วนสำคัญ หลักข้อใหญ่ใจความ ความหมาย ที่แท้ คำย่อ เรื่องย่อ หนังสือ จดหมาย”¹

“เครื่องหมาย เครื่องแสดงสิ่งหนึ่ง ให้เห็นว่าต่างจากอีksิ่งหนึ่ง คุณสมบัติ คุณภาพ เครื่องประกอบ.....”²

เทียบได้กับคำในภาษาอังกฤษว่า message และ idea ซึ่งมีคุณสมบัติสำคัญร่วมกัน นั่นคือ “ความหมาย” โดยที่สารอาจจะมีผู้รับและมีผู้ส่งในรูปลักษณะใดก็ได้ อาจแบ่งสื่อที่ใช้ได้เป็นสองประเภทใหญ่ๆ คือ

1. อวัจนาภาษา คือ ภาษาที่ไม่ใช้ถ้อยคำ คนเราใช้อวัจนาภาษา กันได้ตั้งแต่ยังเด็กตามสภาพธรรมชาติ ต่อๆ มา ก็เรียนรู้และปรับปรุงวิธีการสื่อสารโดยอวัจนาภาษา ให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมของสังคมและเหมาะสมกับกลเทศะยิ่งขึ้น ภาษาที่ไม่ใช้ถ้อยคำนี้แสดงต่อ กันได้โดยใช้สีหน้า ท่าทาง อวัยวะต่าง ๆ เช่น มือ แขน เท้า นัยน์ตา ฯลฯ น้ำเสียง ตลอดจนการแต่งกาย แต่งหน้า เป็นต้น ในกระบวนการอ่านซึ่งจะกล่าวไว้ในที่นี้ ไม่นับรวมถึงอวัจนาภาษา

2. วัจนาภาษา คือ ภาษาถ้อยคำ หรือสัญลักษณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งเป็นสำหรับผู้ส่งกับผู้รับสารเข้าหากันได้ สัญลักษณ์นี้อาจเป็นภาษาเขียน ภาพ หรือรหัส ก็ได้

การสื่อสาร การสื่อสารต้องประกอบไปด้วยการรับสาร และการส่งสาร

การส่งสาร ทำได้โดยการพังและการอ่านเป็นส่วนใหญ่ การสัมผัสหรือการสื่อด้วยจิตเป็นเรื่องนอกเหนือจากการอธิบายในที่นี้

¹ พจนานุกรมไทย, (พิมพ์ครั้งที่ 7 , กรุงเทพฯ : รวมสารนน, 2524), หน้า 972

² เล่มเดียว กัน, หน้า 832

การรับสาร ทำได้โดยการพูดและการเขียนเป็นส่วนใหญ่ ไม่นับการรับสัมผัสและการรับสารทางจิตเช่นกัน

(2) การคิด เป็นกระบวนการทางสมอง ซึ่งสำคัญมากที่สำหรับการสื่อสารทุกรูปลักษณะ

คำว่า “คิด” มิได้มีความหมายเพียง “คิด” เท่านั้น ถ้าหากดูในพจนานุกรมจะพบว่ามีความหมายได้หลายนัยดังนี้

“นึก คำนึง ระลึก ด้วย คำนวณ ตรึกตรอง ไตร่ตรอง”¹

การคิดที่มนุษย์ได้รับการศึกษาแล้วควรจะทำ ก็ควรประกอบด้วยการคิด ได้หลาย ๆ นัยดังคำนิยามนั้น

หากพิจารณาแผนภูมินี้ต่อไป ก็จะเห็นได้ว่า กระบวนการสื่อสารของมนุษย์เป็นกระบวนการต่อเนื่องไปได้เรื่อยๆ สารเดียวกันอาจถูกส่งต่อมานานนับเป็นพันๆ ปีก็ได้ เป็นต้นว่าพราหมณ์วัจนะ แต่สารนั้นจะถูกถ่ายทอดมาครับถัวแอลอย่างตันบันหรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยและอุปสรรคอีกหลายประการ การถ่ายทอดโดยตัวหนังสือ นับเป็นวิธีสื่อสารที่แปรเปลี่ยนรูปแบบและความหมายได้น้อยที่สุด (เว้นแต่มีผู้เจตนาจะเปลี่ยน) แต่การรับสารโดยอ่านหนังสือนั้นก็เป็นวิธีรับสารที่ยกมากเช่นกัน การเข้าใจกระบวนการการอ่านจึงจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้ศึกษาวิชาการทุกแขนง เพราะถ้าหากเข้าใจกระบวนการการอ่านแล้ว ก็อาจนำความรู้ไปฝึกฝนทักษะการอ่านของตนเองให้ดีขึ้น และผู้สอนการอ่านก็ย้อมจะแนะนำผู้เรียนได้ถูกต้องยิ่งขึ้นด้วย

(3) วัสดุการอ่าน

เอกสารนี้จะกล่าวถึงเฉพาะเรื่องการอ่านวัจนาภาษาที่เป็นภาษาเขียน (รวมทั้งภาพด้วย) เท่านั้น ผู้ศึกษาต้องกำหนดชุดเรื่องราวเกี่ยวกับสิ่งที่ตนจะอ่านเสียก่อน เพราะในกระบวนการที่เรียกว่าการศึกษานั้น ผู้ศึกษาต้องมีจุดมุ่งหมายให้ถูกต้อง เช่นก่อนว่า “ฉันจะต้องอ่านอะไร?” เช่น นักเรียนต้องอ่านหนังสือเรียน นักร้องต้องอ่านโน้ตเพลง และเนื้อเพลง นักบริหารต้องอ่านหนังสือราชการและบันทึกต่างๆ หรือผู้บริโภคก็ต้องอ่านฉลากสินค้า เป็นต้น สิ่งที่คนทั่วไปในฐานะต่างๆ อ่านกัน อาจแยกตามเนื้อหาได้ดังนี้

1. หนังสือเรียน เอกสารทางวิชาการ ตำราต่างๆ หนังสืออ้างอิง และหนังสือหรือเอกสารที่มุ่งให้ความรู้ด้านต่างๆ แก่ผู้อ่านเป็นเรื่องๆ ไป

2. หนังสือบันเทิง ได้แก่ เรื่องที่มุ่งให้ผู้อ่านเพลิดเพลิน อาจเป็นนิยาย นวนิยาย เรื่องสั้น การ์ตูน บทละคร บทกวี ฯลฯ

3. สารคดี คือ หนังสือประเภทที่มีทั้งเนื้อหาสาระและมีความมุ่งหมายจะให้อ่านเพลินด้วย อาจเป็นสารคดีเชิงประวัติศาสตร์ เชิงท่องเที่ยว เชิงชีวประวัติ สารคดีเกี่ยวกับอาชีพ เป็นต้น

4. คำสอนทางศาสนา แนวคิดหรืออธิบายปรัชญา ตลอดจนเสนออุดมคติต่างๆ โดยเน้นให้ผู้อ่านคิดตรอง

5. หนังสือประเภทข่าว หรือเสนอข้อมูลเหตุการณ์ การวิเคราะห์ข่าวและเหตุการณ์ต่างๆ

6. สื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ เช่น โทรศัพท์ วิทยุอิเล็กทรอนิกส์ แผ่นใส ภาพยนตร์ เป็นต้น ที่มี สัญลักษณ์ปรากฏอยู่

7. วัสดุการอ่านที่ใช้ “สื่อสาร” ระหว่างบุคคลหรือกลุ่มบุคคลโดยตรง ได้แก่ จดหมาย โทรเลข โทรศัพท์ที่ก่อข้อความ หนังสือเรียน ฯลฯ

¹ เล่มเดียวกัน, หน้า 216

8. วัสดุการอ่านในชีวิตประจำวันและวัสดุการอ่านเบ็ดเตล็ด ได้แก่ ป้าย ประกาศ ปฏิทิน แผ่นปลิ แผ่นพับ (สำหรับโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์) บัตรต่างๆ เช่น บัตรประจำตัว บัตรเลือกตั้ง บัตรซึมภาษณ์ฯ ฯ ฉลากสินค้า เครื่องหมายการค้า เป็นต้น

วัสดุการอ่านดังกล่าวมาแล้วนั้นอาจปรากฏหน้าตู้ได้หลายชนิด ไม่จำเป็นต้องเป็นกระดาษเสมอไป วัสดุ ที่อาจเป็นวัสดุการอ่านได้ ก็มีตั้งแต่วัตถุที่ได้จากการผลิตโดยตรง เช่น ดินเหนียว แผ่นหิน เปลือกไม้ กลีบดอกไม้ โลหะ แผ่นหนัง วัตถุที่ได้จากการดัดแปลงสิ่งธรรมชาติ หรือประดิษฐ์ขึ้นใหม่ ได้แก่ ยางพลาสติก กระดาษ กระเบื้อง แก้ว กระจก ฯลฯ วัสดุการอ่านบางชนิดอาจเกิดจากการตกแต่งธรรมชาติด้วยการประดิษฐ์ เช่น การแต่งสวนเป็นข้อความ การเย็บปักถักร้อยเป็นถ้อยคำ หรือแม้กระทั้งการสักลงบนร่างกายมนุษย์

การที่ผู้ศึกษาทราบว่าวัสดุการอ่านนั้นมีรูปแบบและเนื้อหาสารพัด รวมทั้งรูปแบบและเนื้อหาที่ปกติเราจะนึกไม่ถึงด้วย ทำให้ผู้ศึกษาตระหนักอยู่เสมอว่า อย่าละเลยสิ่งเล็กน้อย หรือสิ่งแปลกๆ ให้ถือปฏิบัติตามคำกล่าวที่ว่า “อ่านทุกอย่างที่ขวางหน้า” เพื่อจะได้ประโยชน์จากสิ่งต่างๆ ที่พบเห็นมากที่สุด

โลกนี้มีอะไรต่ออะไรไร้ตามมายมายศาสลาให้เราอ่านก็จริง แต่ทุกคนมีความพร้อมและความสนใจใจที่จะอ่านไม่เท่าเทียมกัน ความต่างกันนี้บางส่วนก็เกิดจากองค์ประกอบที่บุคคลไม่สามารถกำหนดเองได้ แต่บางส่วนก็เกิดจากบุคคลนั้นๆ เอง และองค์ประกอบต่างๆ ที่ว่ามี บางส่วนก็เป็นปัจจัย คือ สิ่งเสริมให้บุคคลได้พัฒนาสมรรถภาพ การอ่านให้ก้าวหน้าไปได้ แต่บางส่วนก็เป็นอุปสรรค คือ หน่วงเหนี่ยวหรือขัดขวางการพัฒนานั้น นอกจากนั้นแล้ว องค์ประกอบเดียวกันยังอาจเป็นปัจจัยสำหรับบางคน และกลับกากลับเป็นอุปสรรคสำหรับบางคนไปก็ได้ ขึ้นอยู่กับสาเหตุ อีกหลายประการ ในที่นี้จะกล่าวถึงแต่หัวข้อขององค์ประกอบนั้นๆ เพียงสั้นเข้า ดังต่อไปนี้

(4) องค์ประกอบที่มีผลต่อการอ่าน (และคิด) ของบุคคล

1. พัฒนาการและภาวะการณ์ตั้งครรภ์ของมารดา
2. การเลี้ยงดูและการอบรม
3. สุขภาพทางกายและจิต โภชนาการ
4. สภาพครอบครัว ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม
5. สภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรมและวัฒนธรรม
6. การศึกษาและการฝึกฝนทักษะต่าง ๆ
7. สติปัญญาและวุฒิภาวะ
8. ความดัน พรสวรรค์ บุคลิกภาพ
9. ศาสนา ความเชื่อ ค่านิยม ทัศนคติ
10. ประสบการณ์ งานอดิเรก การเดินทาง ผู้คนที่พับປะและคบหา
11. โอกาสและการแสวงหาโอกาส
12. หน้าที่การงาน อาชีพ
13. บรรยายกาศและสถานการณ์แนะนำสาร ฯลฯ

อันที่จริง องค์ประกอบต่าง ๆ ที่ยกขึ้นมาเรียนเรียงไว้นี้ ก็คือ ความเป็นปัจจัยบุคคล ของมนุษย์แต่ละคนนั่นเอง ผู้เขียนเอกสารนี้เชื่อยุ่งประการหนึ่งว่า ในโลกของการอ่าน ทุกคนเสมอภาคกัน ขึ้นอยู่กับว่าบุคคลจะทำตนให้เป็นนักอ่านเสมอภาคกับคนอื่นๆ หรือไม่เท่านั้น ความเสมอภาคที่ว่านี้มิได้แปลว่า มีวัสดุการอ่านเท่าๆ กัน

แต่หมายความว่าในวันหนึ่ง ๆ เรายังคงต้องใช้เวลาอ่านให้เต็มที่หรือไม่ และอ่านแล้วก็ได้ “สาร” เต็มที่ด้วยหรือไม่ เพราะบางคนอ่านอะไรต่ออะไรมากมาย แต่ล้วนแล้วไร้สาระ นำไปใช้ประโยชน์แก่ตนเองและผู้อื่นก็ไม่ได้ แต่บางคนอ่านต่อเมื่อเลือกสรรแล้วเท่านั้น เมื่ออ่านแล้วเข้าอกเข้าใจสารเป็นอย่างดี สามารถนำสิ่งที่อ่านไปก่อเกิดประโยชน์ต่อไปได้มากน้อยตามแต่กรณี “ความเสมอภาค” ในที่นี้จึงหมายถึงการเป็นนักอ่าน “เต็มขั้น” ไม่ว่าองค์ประกอบของชีวิตเราจะบกพร่องข้อใดไปบ้างก็ตาม

(5) ความเสมอภาคในการอ่านจะเกิดขึ้นได้ด้วยการเข้าใจกระบวนการอ่านอย่างถูกต้องและไม่สร้างอุปสรรคแก่ตนเอง

ข้อแนะนำสำหรับการกำจัดอุปสรรคในการอ่าน มีดังนี้ คือ

1. ตระหนักว่าการอ่านเป็นทักษะอย่างหนึ่ง ซึ่งสร้างขึ้นและพัฒนาได้โดยอาศัยการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ
2. การพัฒนาการอ่านให้ได้ผล ไม่มีวิธีใดดีกว่าการอ่านให้มาก อ่านบ่อยๆ อ่านหลายๆ เรื่อง อ่านเรื่องเดียวกันจากหลายๆ แหล่ง
3. ในการเรียนและการสอน ควรพัฒนาทักษะการอ่านตามลำดับง่ายไปยากๆ เพราะถ้าวางแผนให้ถูกต้องแน่นหนาแล้ว การอ่านในระดับยากขึ้นก็จะทำได้ง่าย ผู้อ่านจะสามารถทำความเข้าใจที่ละเอียดลออได้มากกว่าการอ่านที่ไม่ได้แผนไว้ แต่การอ่านในระดับง่ายๆ ก็จะทำได้ยาก แต่การอ่านในระดับง่ายๆ ก็จะทำได้ดีกว่าการอ่านในระดับยาก
4. อ่านเมื่อพร้อม หากไม่พร้อมก็ต้องสร้างความพร้อมขึ้น ถ้าผู้เยาว์สร้างความพร้อมเองยังไม่ได้ ผู้ใหญ่หรือผู้สอนควรช่วยสร้าง ถ้าผู้อ่านเป็นผู้ใหญ่ (หรือมีวุฒิภาวะแล้ว) ต้องสร้างความพร้อมเองให้ได้
5. การอ่านไม่ใช้การรู้จักรูปแบบไวยากรณ์แต่อาศัยความรู้ทางไวยากรณ์ช่วยไขความหมายอ้อมจากมาจากการอ่านนั้น ไม่ใช่การอ่านเพื่อศึกษาตัวภาษา แต่การอ่านมิใช่การศึกษาภาษา ภาษาเป็นสื่อให้เข้าใจความหมายของสารเท่านั้น มิใช่ตัวสาร จำง่าย ๆ ว่า ภาษาพาก沓รำ ดังชื่อหนังสือดีที่ศาสตราจารย์รูปะนีย์ นาครทรรพ เรียนรู้ไว้
6. การเขียนที่ไร้ระเบียบทางภาษา ยอมไม่พาก沓รำ ผู้อ่านย่อมเข้าใจ แต่ข้อความที่มีระเบียบทางภาษาที่ตนรู้จักและเข้าใจแน่แต่สารที่มีเหตุผลสมบูรณ์เท่านั้น
7. บางคราวข้อความที่เขียนไว้อาจไม่ชัดเจน วัสดุการอ่านอาจมีความบกพร่อง เช่น พิมพ์ไม่ชัด กระดาษขาดลายมือหัวดินไป ฯลฯ การอ่านก็ยังเกิดขึ้นได้ เพราะบัวจัยสำคัญของการอ่านก็คือ ตัวผู้อ่านเอง ทราบได้ที่ยังรับสารได้คิดได้ และ “เดาเป็น” มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่อ่านอยู่บ้าง เปรียบเทียบและเชื่อมโยงความคิดได้ การอ่านก็อาจเกิดขึ้นได้
8. การอ่านมิใช่การเปลี่ยนความหมายหรือรวมรวมคำนิยามของอักษร คำ และประโยชน์ แม้เราอ่านถ้อยคำจากภาษาที่ไม่รู้จักดี แต่หากคำศัพท์จากพจนานุกรมได้ครบถ้วนคำ ก็อาจจะยังอ่านข้อความนั้นไม่เข้าใจหรือเข้าใจผิดได้
9. การอ่านมิใช่การเปลี่ยนความหมายหรือรวมรวมคำนิยามของอักษร คำ และประโยชน์ แม้เราอ่านถ้อยคำจากภาษาที่ไม่รู้จักดี แต่หากคำศัพท์จากพจนานุกรมได้ครบถ้วนคำ ก็อาจจะยังอ่านข้อความนั้นไม่เข้าใจหรือเข้าใจผิดได้

(6) ปัญหาการอ่าน

ปัญหาการอ่านที่เรากล่าวถึงกันทุกวันนี้ อาจสรุปได้ว่ามี 3 ประเด็น คือ

1. อ่านไม่ออก
2. อ่านไม่เป็น
3. ไม่อ่าน

ปัญหาการ อ่านไม่อออก นั้น คงต้องหาจุดแก้ไขในระบบการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับอนุบาล ส่วนการ อ่านไม่เป็น นั้น ต้องแก้ไขทั้งในระบบการศึกษาและนอกระบบการศึกษา แม้คนอ่านหนังสือออก ก็ยังอาจจะ ไม่ยอมอ่าน แต่ในที่นี้ จะกล่าวถึงปัญหาการอ่านในระบบที่มีการเรียนการสอนก่อน

มนุษย์ปกตินั้นฟังและพูดได้ก่อนอ่านและเขียน การพัฒนาทักษะการอ่านและเขียนจะมักเริ่มต้นและพัฒนามา ในระบบโรงเรียนเป็นส่วนใหญ่ ใน การเรียนอ่าน แรก ๆ ก็เป็นการอ่านเพื่อให้อ่านออกมากกว่าจะเป็นการอ่านเป็น หรืออ่านเพื่อความรู้ความเข้าใจ ต่อๆ มาเมื่อได้ศึกษาสูงขึ้นตามลำดับจึงเรียนรู้การอ่านข้อความที่มีรูปแบบและ เนื้อหายากขึ้น ในทำนองเดียวกันการเรียนเขียนในขั้นแรก ๆ ก็เรียนเพื่อให้เขียนได้ ต่อ ๆ มา เราจึงเรียนเพื่อให้เขียนเป็น คือ สามารถเขียนเพื่อการสื่อสารได้จากความรู้ความคิดของตนเอง

ในระดับประถมและมัธยม ความรู้ที่ผู้เรียนได้รับส่วนใหญ่มาจากการ “ส่ง” หรือ “ให้” ความรู้ที่อยู่เบื้องหลังแล้ว โดยผ่านคำบอกของครู-อาจารย์ และผ่านการทำที่เขียนอธิบายอย่างละเอียดและมีแบบฝึกหัดเป็นแนวทางอย่างดี พอกถึงระดับมหาวิทยาลัย มีจุดประสงค์ในการศึกษา คือเรียนเพื่อจะออกไปทำงาน วิธีการเรียนจึงเปลี่ยนมาเป็นการ ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมจากที่อาจารย์บรรยายการสอนนั้นเล่า ก็เน้นที่ความสามารถในการเข้าใจ ข้อมูล ความรู้ ความคิดเห็น และทฤษฎีต่างๆ ตลอดไปจนถึงการนำความรู้ความเข้าใจเหล่านั้นไปใช้ในชีวิตประจำวันและการ ทำงานในอนาคต ด้วยเหตุนี้ กิจกรรมการอ่านจึงยกขึ้นตามลำดับ หากจะพัฒนาการอ่านกันแล้ว จะเพียงอ่านออก เขียนได้ หายได้ไม่ แต่จะต้องอ่านเป็น เขียนเป็น และประการสำคัญ คือ ต้องคิดเป็นก่อนที่จะรับและส่งสารด้วย

การที่จะฝึกฝนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามธรรมชาติของกระบวนการอ่านอย่างสมบูรณ์นั้น ผู้สอนควรมีหลักการ รูปแบบของกระบวนการอ่านเป็นหลักอย่างน้อยสัก 1 วิธี หรือ 1 รูปแบบ และไม่จำเป็นต้องยึดติดกับทฤษฎีของ นักวิชาการคนใดคนหนึ่งเสมอไป อาจทดลองเปลี่ยนแปลงปรับปรุงไปพลาๆ ก็ได้ เพราะถ้ายึดติดอาจทำให้ความคิด หยุดนิ่ง คับแคบ ทุกวันนี้ นักวิชาการการอ่าน ครู-อาจารย์ทั้งหลายก็คิดค้น ทดลอง วิจัย หาวิธีการที่จะทำให้ลูกศิษย์ อ่านเป็นและอ่านเก่งกันอยู่ตลอดมา ถ้าเราลองหมั่นอ่านความคิดความรู้ขึ้นโครงต่อโครงอยู่เสมอ ทดลองและประเมินผล ด้วยตนเองได้แล้ว การสอนหรือการส่งเสริมที่ได้ผลก็จะเกิดขึ้น ครู-อาจารย์หลายท่าน คงทำได้สำเร็จโดยไม่ต้องลอกฝรั่ง ท่านอาจสร้างกระบวนการของท่านขึ้นมาเองก็ได้จากประสบการณ์ของท่าน จากการศึกษาสภาพของนักเรียนแต่ละ กลุ่มหรือแต่ละคน ข้อสำคัญก็คือ เรามาอ่านมากๆ คิดมากๆ และลงมือทำโดยมีหลักการนั้นเอง

ตัวอย่างแนวทางการฝึกฝนการอ่านแก่ผู้เรียน

1. รู้จักผู้เรียน ครูแต่โบราณส่วนใหญ่รู้จักศิษย์อย่างลึกซึ้ง เพราะจำนวนนักเรียนแต่ละห้องไม่มากนัก ครูบัง นักเรียนใกล้ชิดกัน สมัยลูกศิษย์วัดเรียนกับหลวงพ่อยิ่งเป็นการเรียนในอุดมคติที่เดียว กวดขันกันได้เป็นรายตัว รู้ปัญหาส่วนตัว ปัญหาครอบครัว จ้ำจี้จ้ำไชได้เป็นรายตัว แต่สมัยนี้โลกเปลี่ยนไปแล้ว จึงต้องมีการสำรวจผู้เรียน ซึ่งควรทำก่อนเรียน ขณะเรียน และหลังเรียน ไม่ใช้การสอบถามแล้วสอบเลย ได้คะแนนแล้วก็ไม่รู้ว่าสอบได้เพราะอะไร สอบตาเพราะอะไร

มีนักวิชาการไทยทำแบบสำรวจไว้หลายแบบ เช่น “แบบสำรวจข้อมูลพร่องในการอ่านและหลักทั่วไปในการ อ่านเฉพาะบุคคล” ของ ผศ.ดร.มนีรัตน์ สุกโชติรัตน์ ภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ “แบบสำรวจการอ่านอย่างง่าย” สร้างโดย ผศ.ดร.อุทัย กิริมย์รุ่น คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง และ ผศ.ดร.มานิต บุญประเสริฐ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย (ใน วารสารการอ่าน ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 กันยายน 2527 หน้า 31-34)

หลักการของแบบสำรวจก็คือ ครูใช้เป็นเอกสารหรือเป็นหลักการในการตรวจสอบระดับความสามารถในการอ่านของนักเรียนว่าอ่านคล่อง หรืออ่านในระดับต้องสอน หรืออ่านระดับยกลำบาก นักเรียนมีข้อบกพร่องเฉพาะเรื่องอย่างไรบ้าง เพื่อครุจะได้ช่วยแก้ไขไปพลาสสอนไปพลาสหรือจากการขันเป็นพิเศษเฉพาะกรณีไปก็ได้ แบบสำรวจนี้ผู้สอนจะเพียงแต่ดูแนวทาง แล้วทำขึ้นเองให้เหมาะสมกับผู้เรียนของตนก็ได้

ข้อสำคัญ ครูสำรวจแล้วไม่ควรทำสถิติไว้เฉยๆ หรือเพียงรับรู้ ควรหาทางช่วยผู้เรียนด้วย โดยตระหนักว่า ถ้าผู้อ่านอ่านไม่คล่องและอ่านไม่เป็น ก็คงจะไม่รักการอ่านไปได้

2. หัววิธีการช่วยผู้เรียน วิธีการช่วยเหลือหรือแก้ไขปัญหานั้น เป็นศาสตร์ที่ต้องศึกษาและฝึกฝน มากพอควร จึงจะกล่าวพอเป็นแนวคิดเท่านั้นว่า “แก้ไขยากจุด” เช่น ถ้าผู้เรียนอ่านหนังสือไม่รู้เรื่อง ครูควรทบทวนใหม่ว่าตอนทำหน้าที่ครูแล้วหรือยัง เช่น ชี้แจงเกี่ยวกับหนังสือนั้นก่อน บอกวัตถุประสงค์ของการนำหนังสือนั้นมาให้อ่าน (ถ้าหนังสือในวิชา กับอกกว่าอ่านเรียนไปทำไม่) ครูเตรียมกิจกรรมให้ผู้เรียนทำเพื่อเสริมความเข้าใจหรือไม่ เป็นต้น

ถ้าผู้เรียนบกพร่องทางภาษาภาพ เช่น สายตาสั้น แต่ไม่รวมแวง จึงปวดศีรษะตลอดเวลา ครูก็ควรแนะนำเรื่อง การรวมแวงตาให้เรียบร้อยเสียก่อน ค่อยมุ่งแก้ปัญหาอ่าน-ไม่อ่าน อ่านเข้าใจหรือไม่ ฯลฯ ต่อไป

1. ครูจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมการอ่านให้สอดคล้องกับกระบวนการทางสมอง

ตามทฤษฎีของ “William S. Gray จากหนังสือ On Their Own in Reading (Chicago : Scott Foresman, 1948, หน้า 10) กระบวนการอ่านประกอบด้วย

1. รู้จักคำ
2. เข้าใจความหมายของคำ วลี และประโยค
3. มีปฏิกริยาต่อข้อความที่อ่าน
4. บูรณาการ

โปรดดูแผนภูมิวงกลมต่อไปนี้

1) การรู้จักคำ การรู้จักคำกับการสะกดคำได้ไม่เหมือนกัน บางคนสะกดคำได้โดยไม่รู้ความหมายก็มี เพราะจำเอ (ส่วนมากถูกบังคับ) การรู้จักคำนี้ Dechant (Dechant, 1964, หน้า 18-19) อธิบายไว้ว่า “หมายถึง การตระหนักรู้หรือรู้สึกว่าประสบการณ์จากการถูกกระตุนด้วยสัญลักษณ์” นั้นก็คือว่า ผู้อ่านต้องรู้สึกและรู้จักคำที่ปรากฏนั้นเด็ดพอดีจะเข้าใจความหมายได้เมื่ออ่าน

Gates (Gates, 1949, หน้า 3) เรียกการรู้จักคำว่า “decoding” หรือคำไทยเรียกว่า “ถอดความ” ซึ่งมีลำดับดังนี้ ก. จำคำศัพท์ได้ (โดยการหองจำเป็นส่วนใหญ่)

ข. ถ่ายทอดเสียงได้ คือ 语音หน่วยเสียง (Pheneme) กับหน่วยคำ (grapheme) และประสมเสียงได้ นั่นคือ เท็นคำแล้วออกเสียงได้ถูกต้องนั่นเอง

ค. ถ่ายทอดความหมายของคำต่าง ๆ ในปริบทนั้น ๆ ได้

2) เข้าใจความหมายของคำ วิธี และประโยชน์ คือ เมื่อเห็นคำต่าง ๆ ซึ่งประกอบเป็นข้อความแล้ว เข้าใจความหมายไปตามลำดับ โดยเน้นว่าผู้อ่านต้องใช้ประสบการณ์เดิมของตนมาช่วยตีความหมายของคำในปริบทนั้น นอกจากนั้น ผู้อ่านยังต้องพิจารณาจุดประสงค์ของผู้เขียน อดีต หรือความรู้สึกที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อให้เข้าใจด้วย

3) ขั้นปฏิกริยา คือ อ่านไปคิดไปว่าผู้เขียนหมายถึงอะไรแน่ ในกรณีที่ข้อเขียนหนึ่งอาจมีนัยได้มากกว่าหนึ่งนัย ต้องอ่านโดยมีทั้งสติและปัญญา และความรู้สึก ประเมินได้ว่า ข้อความนั้นผู้อ่านจะยอมรับ หรือปฏิเสธ ด้วยเหตุผลใด ขั้นนี้ต้องอาศัยการดึงประสบการณ์เดิมมาช่วยประกอบการพิจารณา ดังนี้ นักอ่านที่รับข้อเข้าใจได้ลึกซึ้งกว่า อาจจะลำดับเรื่องราวใหม่ให้ตัวเองเข้าใจดียิ่งขึ้นได้ อาจจะเปรียบเทียบความคิดหรือเรื่องราวต่างๆ แยกแยะได้ ได้รับเรื่องนี้สำคัญกว่าเรื่องนั้น เรื่องใดเป็นความจริง หรือเป็นความคิดเห็น ไปจนถึงทำข้อสรุปเป็นแนวความคิด กว้างๆ ได้ และสรุปเนื้อหาทั้งหมดได้

4) บูรณาการ ขั้นนี้ผู้อ่านต้องนำความหมายจากข้อความที่อ่านไปสร้างความคิดให้ได้อย่างที่เรียกว่าเกิด “ประจำชีวิต” ขึ้น อาจจะทำให้ผู้อ่านเปลี่ยนความคิดเกี่ยวกับเรื่องหนึ่ง ๆ ไปเลย หรือเกิดความสนใจใหม่ ๆ ขึ้นมา แล้วศึกษาโดยละเอียดต่อไป

ถ้าครุคำนึงถึงกระบวนการอ่านที่สมบูรณ์ ในทำนองเดียวกับตัวอย่างที่ยกมา ครุจะหาวิถีทางหรือสร้างกิจกรรมได้สารพัดวิธีในอันที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนอ่านจริงจนรู้จริงในเรื่องนั้น ๆ และแสดงออกได้ด้วยว่าอ่านเข้าใจเพียงใด

เมื่อครุสอนเด็กเล็ก ครุอาจจะเน้นเพียงส่วนประกอบที่ 1 คือ การรู้จักคำก่อน แต่ไม่ได้หมายความว่าเด็กยังรับรู้หรือเรียนรู้ขั้น 2, 3 และ 4 ไม่ได้ ที่จริงเด็กก็พัฒนาถึงขั้นสูงได้ ถ้าครุรู้จักนำให้อ่าน นำให้คิด นำให้แสดงออกตามด้วยวิธีใดวิธีหนึ่ง เช่น ให้เด็กเล่าเรื่องที่อ่านด้วยภาษาของตนเอง ให้ตอบคำถามง่ายๆ ไปจนยาก ถ้ายกนักครุก็ช่วยอธิบายและหยุดถามเมื่อรู้ว่าเด็กยังพัฒนาไม่ถึงขั้นนั้น ๆ ข้อสำคัญคือ ในการตั้งคำถามหรือทำกิจกรรม ครุต้องเตรียมการไว้ก่อนให้ดี มีฉะนั้น ถ้าพบเด็กอัจฉริยะ ครุอาจจะหมดภูมิ ไม่สามารถส่งเสริมให้เข้าพัฒนาไปจนสุดความสามารถของเขาได้

เมื่อผู้อ่านได้รับการอบรมให้รู้จักระบวนการการอ่านที่ถูกต้องแล้ว ผู้สอนจึงค่อยสนองความต้องการของผู้อ่าน ต่อไปได้ ความต้องการที่ว่านี้ ส่วนใหญ่แล้วก็คือ “อยากอ่านเร็ว” และ “อยากอ่านเก่ง”

อันที่จริง ผู้เรียนเชื่อว่าการอ่านเร็วและการอ่านเก่งนั้นต้องพัฒนาไปพร้อมๆ กับการอ่านมากๆ ถ้าอ่านมากๆ แล้วก็จะอ่านเร็วและอ่านเก่งไปในตัว แต่ผู้เรียนส่วนใหญ่คิดเอาเองว่า การอ่านเร็วและการอ่านเก่งนั้นเป็นทักษะอีกชุดหนึ่งซึ่งสร้างต่างหากได้ หรือคิดไม่ถึงว่าจะมีความสัมพันธ์กับทักษะพื้นฐานของการอ่านนั้นเอง หากใช้ความสามารถพิเศษซึ่งจะต้องสร้างกันต่างหาก ต้องเสียเงินทองไปแลกวิชามาอีกชั้น ไม่

ก่อนจะแนะนำเรื่องการอ่านเร็วและการอ่านเก่งผู้สอนควรทำความเข้าใจกับผู้ศึกษาก่อนว่าการอ่านนั้นมีหลายวิธี เราจะเลือกวิธีใดขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการอ่านครั้งนั้นๆ และลักษณะของวัสดุการอ่าน เพราะวัสดุการอ่านชิ้นเดียวกันอาจจะได้หลายวิธีขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ เช่นภาษาไทยและการอ่านเพื่อวัตถุประสงค์เดียว อาจต้องอ่านวัสดุการอ่านหลายประเภท หลายรูปแบบ และหลายๆ เนื้อหา ก็ได้

(7) การอ่าน 7 วิธี

1. อ่านคร่าวๆ ใช้มือต้องการสำรวจว่าจะอ่านหนังสือนั้นต่อไปโดยละเอียดหรือไม่ จะตัดสินใจยืนหรือซื้อหรือจะเลือกตัดลอก หรือถ่ายสำเนาเฉพาะตอนที่ต้องการ การอ่านคร่าวๆ นั้น จะอ่านเพียงชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง สารบัญ คำนำ อ่านบางตอนเพื่อดูสำนวนหรือเนื้อหา และดูบรรณานี้ เพื่อหาหัวข้อที่ต้องการค้นว่ามีหรือไม่

2. อ่านเก็บแนวคิด ใช้มืออาจจะต้องอ่านหนังสือหรือเอกสารนั้น แล้วทำบันทึกย่อไว้ทบทวนภายหลัง หรือจะสรุปสาระสำคัญของข้อความ ทำได้โดยผู้อ่านต้องฝึกฝนการหาคำกุญแจ หาประโยชน์ใจความสำคัญให้ได้ แล้วสามารถสรุปแนวคิดของแต่ละย่อหน้าแต่ละเรื่องได้

3. อ่านแบบตรวจตรา คือ การอ่านวิธีนี้ รวมกับการอ่านวิธีที่สอง และอ่านเฉพาะส่วนสำคัญที่ต้องการเป็นหลัก เมื่อตนนักวิทยาศาสตร์ใช้กล้องจุลทรรศน์ส่องดูจุลภาคอย่างโดยย่างหนึ่งเพื่อดูองค์ประกอบของสิ่งนั้น

4. อ่านอย่างศึกษาค้นคว้า การอ่านวิธีนี้ใช้วิธีที่สามเป็นหลัก แต่มิได้อ่านโดยเพ่งเลึงแต่บางจุด เพราะการศึกษาค้นคว้านั้นต้องอ่านอย่างละเอียดทุกบททุกตอน หากละเอียดบางตอนก็อาจเกิดผลเสียได้ เช่น หากจะอ่านเรื่องสั้นหลายๆ เรื่องที่ส่งเข้าประกวดหรือจะอ่านเชิงประวัติ จะต้องอ่านตั้งแต่ต้นจนจบอย่างละเอียดให้ได้ความครบถ้วน

5. อ่านเชิงวิเคราะห์ หรืออ่านดีความ เป็นการอ่านแบบที่สี่ คืออ่านอย่างละเอียดให้ได้ความครบถ้วนแล้ว จึงแยกแยะออกได้ว่าส่วนต่างๆ นั้น มีความหมายและความสำคัญอย่างไรบ้าง แต่ละส่วนสัมพันธ์กับส่วนอื่นๆ อย่างไร วิธีอ่านแบบวิเคราะห์นี้ อาจใช้วิเคราะห์องค์ประกอบของคำและวลี การใช้คำในประโยชน์วิเคราะห์สำนวนภาษา จุดประสงค์ของผู้แต่ง ไปจนถึงการวิเคราะห์นัยหรือเบื้องหลังการสร้างหนังสือหรือเอกสารนั้น

6. อ่านเก็บข้อมูล วิธีนี้ใช้มือจะอ่านหนังสือเอกสารหลายๆ เล่ม เพื่อหาข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องเดียวกันจากหลายๆ แหล่ง จะได้เปรียบเทียบ คัดเลือก และนำเฉพาะส่วนที่ต้องการมาใช้ต่อไป วิธีอ่านเก็บข้อมูลนี้ใช้กันมากในการทำงาน ทำวิทยานิพนธ์หรือวิจัย

7. อ่านโดยใช้วิจารณญาณ การจะใช้วิธีนี้ได้ ผู้อ่านต้องมีความสามารถในการอ่านวิธีด้านๆ ได้เสียก่อน เพราะการอ่านโดยใช้วิจารณญาณต้องอาศัยวิธีทั้งหมดดังนั้นร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ แล้วจึงจะเกิดปัญญาสัมนิษฐาน หาเหตุผลได้ “เหตุผล” ในที่นี้ หมายถึงทั้งเหตุผลในทางภาษา เหตุผลทางตรรกวิทยา เหตุผลทางความหมาย และเหตุผลในความเป็นจริง ผู้ที่อ่านโดยวิธีนี้ ต้องอ่านมาก และมีความกล้าหาญที่จะบอกได้ว่าข้อความนั้นผิดหรือถูก อย่างไรด้วย

เมื่อผู้ศึกษาทราบแล้วว่าการอ่านมายังไง ขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ของการอ่านนั้นๆ และลักษณะของวัสดุการอ่านด้วย ผู้อ่านจะได้ใช้วิธีที่เหมาะสมและยุติธรรมในการจะกล่าวถึงเรื่องที่อ่านนั้น ยกตัวอย่างเช่น การอ่านวรรณคดี ชื่อศัตรจารย์หมื่นหลวงบุญเหลือ เทพยสุวรรณอธิบายไว้อย่างละเอียดในหนังสือวิเคราะห์วรรณคดีไทย¹ ดังจะขอยกมาโดยไม่ตัดตอนเลย ดังนี้

¹ ศัตรจารย์หมื่นหลวงบุญเหลือ เทพยสุวรรณ, วิเคราะห์วรรณคดีไทย. (พิมพ์ครั้งที่ ๒ . กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, พ.ศ.๒๕๖๒), หน้า ๔-๕.

การกิจและพันธกิจของวรรณคดี

ศัพท์สองคำนี้เดิมเป็นศัพท์ที่หารข้าพเจ้าขอนนำมาใช้พระราชนักรัตนบุกค์ความหมายในตัวการกิจก็คือภาระที่รับทำ พันธกิจก็คือกิจที่ต้องทำเกี่ยวกับผู้อื่นหรือส่วนอื่นของกระบวนการอันหนึ่งๆ

เราได้กล่าวถึงธรรมชาติของวรรณคดีแล้วว่าเป็นศิลปกรรมประเภทหนึ่งและได้กล่าวถึงที่มาของวรรณคดีไว้แล้วตามสภาวะของมนุษย์ เมื่อวรรณคดีมีธรรมชาติและเกิดมาตามธรรมชาติแล้วเราจะจำเป็นพิจารณาวรรณคดี จนเราเข้าถึงวรรณคดีโดยวิถีธรรมชาติ เราจะพิจารณา ก่อนว่าวรรณคดี มีภารกิจอะไร คือต้องทำอะไร การกิจของสิ่งหนึ่งๆ นั้น ตามธรรมชาติย่อมไม่ซ้ำกับภารกิจของอีกสิ่งหนึ่ง ถ้าหากภารกิจของวรรณคดีคือการสอนศาสนาหรือศิลธรรม ก็หมายความว่า หนังสือธรรมชีรยาไม่เป็นสิ่งจำเป็นในสังคมมนุษย์ หากภารกิจของวรรณคดีคือการสอนภาษา ตำราภาษา ก็ไม่จำเป็น เราจึงเห็นได้ว่า ภารกิจของวรรณคดีย่อมแตกต่างไปจากหนังสือตำราสอนภาษาและศิลธรรม เรายังพิจารณาด้วยว่า เนื้อเรายิบหนังสือเล่มหนึ่ง ซึ่งได้รับการยกย่องว่าเป็นวรรณคดี โดยตัวเรายกย่องหรือผู้อื่นยกย่อง หรืออยู่ในระหว่างการถกเถียงว่าจะเป็นวรรณคดีหรือไม่ก็ตาม เราประนีนา อะไรมากหนังสือเล่มนั้น ข้าพเจ้าว่าเราประนีนาหลายอย่าง ความสำเริงอารมณ์ ความรู้เชิงภาษา คือ เราประนีนาได้ยินได้ฟัง การใช้ภาษาที่มีประสิทธิภาพสูงกว่าที่เราใช้อยู่เป็นประจำ ภาษาที่มีอำนาจกระตุนความรู้สึกได้ เราประนีนาความคิดนึกที่แปลกไปจากที่เราพบอยู่จำเจ ความรู้เรื่องชีวิตมนุษย์อันกว้างขวางกว่าที่เราได้พบ เรายากฟังเสียงไฟเรืองอันออกมากจากเสียงสรรและพยัญชนะ ภารกิจของวรรณคดีจึงขับช้อน อันเป็นลักษณะโดยธรรมชาติของวรรณคดี

พันธกิจของวรรณคดีอะไร วรรณคดีย่อมสมพันธ์กับภาษาที่ใช้ในวรรณคดี ย่อมไม่เหมือนภาษาเชิงวิทยาศาสตร์ หรือที่ใช้ในหนังสือประวัติศาสตร์ หรือวิชาการอื่นๆ เพราะภารกิจของวรรณคดีแตกต่างไปจากวิชาที่ว่านั้น วรรณคดีควรใช้ภาษาผิดไปจากที่ใช้ในหนังสือพิมพ์และสื่อมวลชนอย่างอื่น ก็เพราะภารกิจผิดจากกันนั้นเอง สื่อมวลชนเสนอข่าวและความคิดที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแต่ละวัน นอกเหนือจากนั้นวรรณคดีย่อมจะผิดแยกไปจากหนังสือที่เสนอความคิดนึกแท้ๆ เราจึงเห็นว่าพันธกิจของวรรณคดีมีอยู่กับภาษา แต่ไม่ใช้ภาษาในหนังสือทั่วไป ภาษาของวรรณคดีคือภาษาที่บรรจงเลือกสรรมเพื่อกระบวนการฯ ที่ใช้คำว่า บรรจง หาได้หมายความว่าวรรณคดีจะต้องใช้แต่ถ้อยคำที่คนทั่วไปถือว่าไฟเราะสุภาพไม่ วรรณคดีอาจใช้คำที่คนถือว่าเป็นคำหยาบคายได้ ถ้าหากผู้จناจงใจใช้คำหยาบเพื่อให้เกิดอารมณ์ตามเจตจำนงของผู้จนา สรุปแล้วก็คือ พันธกิจของวรรณคดี มีต่อการใช้ภาษาเพื่อบันเทิง หรือจารโลง หรือยก หรือกดอารมณ์ยังความรื่นเริงให้เกิดเพราะภาษา ยังความโศกเศร้าให้เกิดโดยอาศัยถ้อยคำที่ใช้ และโดยกลศิลป์ต่างๆ

เมื่อผู้ศึกษา มีความเข้าใจถ่องแท้เกี่ยวกับวัสดุที่อ่านและวิธีการอ่านที่เหมาะสมเป็นกรณีๆ ไปดังนี้แล้ว จึงค่อยยกถ้าได้ว่ามีพื้นฐานที่หนักแน่น สำหรับจะฝึกเป็นผู้อ่านเร็วหรืออ่านเก่งดังที่ประนีนา กัน

ก่อนอื่นได้ ผู้สอนต้องสร้างมโนทัศน์ที่ถูกต้องเกี่ยวกับความแตกต่างและความคล้ายคลึงระหว่างการอ่านเร็ว และการอ่านเก่งสี่ยักษัน

(8) การอ่านเร็ว

ผู้อ่านส่วนใหญ่ต้องการอ่านได้เร็วๆ เพื่อที่จะอ่านได้มาก ๆ หรือเพื่ออ่านในเวลาอันสั้น แต่ได้ความมากๆ อาจเพื่อจะได้เล่นหรือหากความเพลิดเพลินอย่างอื่น นี่ก็แสดงว่าการอ่านเร็วสำหรับแต่ละคนนั้นจะเป็นไปเพื่อความประஸงค์คนละอย่างกัน แต่ทั้งสองอย่างนี้ประஸงค์ที่ปริมาณนั้นแหลกเป็นใหญ่ วิ่งประஸงค์ที่คุณภาพเลย

อันที่จริง การอ่านเร็วในวิชาการอ่านนั้น ต้องเน้นที่การอ่านเร็วด้วยและได้เรื่องได้รับสมความตั้งใจ และเข้าใจจริงๆ ด้วย มิใช่สักแต่ว่าอ่านให้จบๆ ไป จนแล้วถ้ามัวอะไรก็ตอบไม่ได้ นอกจากนั้นมิใช่ว่าจะใช้วิธีอ่านเร็วในการอ่านวัสดุการอ่านทุกชนิดได้ การอ่านเร็วจะใช้ได้ก็ต่อเมื่อ

1. อ่านคร่าวๆ เพื่อจะหาข้อความหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของหนังสือนั้น เช่น หาความหมายของคำในพจนานุกรม เพื่อจะทราบความหมายนั้นไปช่วยการอ่านคำๆ อื่น หรือข้อความอื่นๆ ต่อไป หรือหาว่าหนังสือเล่มนี้มีคำจำกัดความของคำใดคำหนึ่งว่าอย่างไร

2. อ่านเล่น คือ อ่านโดยประسังความเพลิดเพลิน ไม่ได้อ่านแล้วนำไปใช้เพื่อการได เพียงอ่านให้จบๆ ไป รู้เรื่องราว ได้รับรับสแห่งภาษา และเกิดอารมณ์สะเทือนใจในขณะอ่าน ไม่ต้องตีความ ขยายความ วิเคราะห์ วิจารณ์ หรือต้องเขียนบันทึกข้อมูลใดทั้งสิ้น การอ่านเร็วนิดนี้ เราใช้มืออ่านเรื่องอ่านเล่น อ่านการ์ตูนประเภทเบาสมอง หรืออ่านข้อความชวนขันต่างๆ

3. อ่านข่าวทั่วๆ ไป เพราะข่าวทั่วๆ ไปนั้นเกิดขึ้นใหม่ๆ ทุกวันอ่านแล้วก็แล้วกัน ได้รู้ว่าเกิดอะไรขึ้นบ้าง ในสังคมต่างๆ แต่ถ้าหากเป็นข่าวที่ผู้อ่านสนใจติดตามอ่านเป็นพิเศษ ก็อย่าอ่านเร็ว

4. อ่านเรื่องที่เคยอ่านแล้วหรือรู้ดีอยู่แล้ว เพื่อตรวจว่าตรงกับความรู้ของตนหรือไม่ ถ้าตรงแล้วก็แล้วไป แต่ถ้าไม่ตรง มีสิ่งใดแปลกลใหม่ขึ้นก็ค่อยพิจารณาแก้ไขครั้งหนึ่งเป็นเรื่องๆ ไป เช่น นักเพาะเห็ดย้อมรู้เรื่องเห็ดดีอยู่แล้ว แต่ถ้าอ่านavarสารทางการเกษตรอยู่เสมอ เพื่อว่าจะพบเทคโนโลยีใหม่เกี่ยวกับการเพาะเห็ด

5. อ่านโฆษณา การโฆษณาต้องใช้เทคนิคหลักประการหนึ่ง คือ ให้ผู้อ่านอ่านได้ในเวลาอันอยู่ที่สุด แต่เกิดความอยากรู้สินค้า หรือเกิดความคิดคล้อยตามมากที่สุด เพราะการโฆษณาเป็นสินค้าที่แพร่สู่ในโลกชนิดหนึ่ง ตรงกับที่เรียกว่าเป็นเงินเป็นทองจริงๆ ไม่ว่าจะเป็นการโฆษณาในหนังสือทั่วๆ ไป หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ วิดีโอเทป หรือป้ายโฆษณาตามสถานที่ต่างๆ ก็ตาม

การอ่านที่มุ่งเอาความเร็วหรือปริมาณก็ตาม จะใช้วิธีง่ายๆ นี้ คือ ตั้งใจไว้ว่าจะหาคำตอบ 6 จุด ได้แก่ 1) ใคร 2) ทำอะไร 3) ที่ไหน 4) เมื่อไร 5) ทำไม และ 6) อย่างไร

ตรงกับสูตรในภาษาอังกฤษว่า 5W1H คือ who, what, where, when, why และ how

ข้อความที่อ่านอาจจะให้คำตอบไม่เรียงลำดับไปตามสูตรของเราก็ไม่เป็นไร ส่วนใดจะมาก่อนส่วนใดจะมาหลังไม่สำคัญ เพราะผู้อ่านไม่ต้องการทราบรายละเอียด นอกจากนั้น บางคราวยังอาจจะละเลยคำถามบางข้อไปเสียก็ได้ เพราะไม่ได้สนใจจริง เช่น ในการอ่านโฆษณาผงซักฟอก ผู้อ่านรู้จักผงซักฟอกยี่ห้อนั้นดีอยู่แล้ว เพราะใช้เป็นประจำแต่ที่อ่านควรโน้มน้าวอย่างที่ทราบว่าบิชัทจะแฉะอะไรต่างหาก จึงมิได้สนใจว่าผงซักฟอกนั้นมีสูตรอย่างไร มีจำนวนเท่าไหร่ ราคาเท่าไหร่ หรือคราเป็นผู้ผลิต

ที่กล่าวมาข้างต้นนั้นคือการอ่านเร็วอย่างเดียว ต้องเลือกอ่านเร็วเฉพาะกับวัสดุการอ่านที่เหมาะสมจะอ่านเร็วเท่านั้น มิฉะนั้นจะอ่านเร็วไปก็ไม่เกิดประโยชน์ เพราะดีแต่เร็ว หารู้เรื่องไม่

ต่อไปจะได้กล่าวถึงการอ่านเก่ง ซึ่งหมายความรวมไปถึงการอ่านเร็วอยู่แล้วด้วย นั่นก็คือ การอ่านที่ได้ทั้งปริมาณและคุณภาพ ซึ่งหมายความจะใช้กับการอ่านในวิธีที่สองถึงวิธีที่เจ็ด ทั้งนี้ยังขึ้นอยู่กับวัสดุการอ่านและวัตถุประสงค์ของการอ่านในขณะนั้นด้วย

(10) การอ่านเก่ง

รายละเอียดของวิธีการอ่านให้เก่งนั้น ผู้เขียนได้อธิบายและแนะนำวิธีการต่าง ๆ ไว้แล้วในหนังสือเรื่องการอ่านให้เก่ง ซึ่งจัดพิมพ์ขึ้นเนื่องในโอกาสที่สมาคมการอ่านแห่งประเทศไทย มีอายุครบ 4 ปี (ถนนวงศ์ ล้ายอดมรรคผล การอ่านให้เก่ง กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์กระดาษสา พิมพ์ครั้งที่ 1 เมษายน 2529, พิมพ์ครั้งที่ 2 พฤษภาคม 2529, 77 หน้า) จึงจะไม่กล่าวโดยละเอียดอีกในที่นี้ แต่จะขอเน้นว่า การอ่านเก่งหมายถึงการที่ผู้อ่านมีความสามารถดังต่อไปนี้

1. เข้าใจเนื้อหาตามตัวอักษร เช่น รู้ว่าเมื่ออ่านหนังสือที่แสดงข้อเท็จจริงอย่างตรงไปตรงมา ก็เข้าใจตรงตามนั้น เช่น

“ปกติแล้วต้นไม้ที่ผลิตออกมากทุกรุ่นก็จะก็อปปี้จากแบบของต้นไม้จริง ไม่ว่าจะเป็นดอก ใบ และลำต้น ต้นไม้ที่ผลิตออกมาก็จึงดูเหมือนกับของจริงทุกอย่าง ส่วนเทคนิคที่ทำให้สีไม่ตก เป็นเพราะเมื่อลองสีแล้วก็จะเคลือบอีกชั้นด้วยเป็นเคมีพิเศษ เพื่อให้เป็นเงาและทนทาน”

2. เข้าใจความหมายที่ลึกซึ้งแห่งนัยบางประการอยู่ ผู้อ่านจะเข้าใจในขั้นนี้ได้ก็ต้องเข้าใจในระดับแรกก่อน แล้วใช้ความรู้และประสบการณ์ต่างๆ ของตนมาช่วยให้เข้าใจความหมายในระดับลึก ด้วยอย่างเช่น เมื่ออ่านสภานิติ “รักว่าให้ผูก รักลูกให้ดี” หากลงมือปฏิบัติตามตัวอักษรกันบ่าว่าอ่านได้เพียงระดับแรกเท่านั้น ทำให้เกิดผลเสียหายได้

การอ่านข้อความบางประเภทต้องอาศัยประสบการณ์เฉพาะเรื่องมาช่วยให้เข้าใจนัยต่างๆ ดีขึ้น เช่น การอ่านข้อความต่อไปนี้ “ผลกำไรที่บริษัททัวร์ส่วนใหญ่ได้รับนั้น จะขึ้นอยู่กับค่าคอมมิชชั่น โดยที่ทางบริษัททัวร์จะเรียกเก็บค่าบริการต่าง ๆ ไม่ว่าจะค่าโทรศัพท์ทางไกล ค่าเทเล็กซ์ หรือค่าบริการพิเศษเฉพาะบุคคลจากคุณไว้เรียบร้อยแล้ว ในค่าตัวเดินทาง ซึ่งคุณจะต้องจ่ายให้แก่บริษัทเกรเวล เอเจนซี แห่งนั้นเมื่อตกลงซื้อตัวเดินทางแล้ว”

หากจะอ่านข้อความเช่นนี้ให้เข้าใจ ผู้อ่านต้องทราบความหมายของคำต่างภาษาทุกคำ ต้องทราบลักษณะการทำงานของบริษัทประเภทที่กล่าวถึง และอาจต้องทราบด้วยว่า การตกลงซื้อตัวเดินทางแล้ว คือขั้นตอนใด

การอ่านข้อความที่เป็นวรรณกรรมหรือวรรณคดี ก็ต้องอ่านความหมายให้ได้เป็นสำคัญ เพราะต้องอ่าน “ระหว่างบรรทัด” คือ อ่านแบบขยายความให้ได้ตามความสามารถของผู้อ่านเอง ด้วยเหตุนี้ วรรณคดีบทเดียวกัน จึงอ่านได้รัสและความหมายต่างกันไปมาก many ยกตัวอย่างเช่น

กลางน้ำคล้ำดอกไม้	ให้ลอง
เหลาหนุ่มสุมว่ายคอย	แข่งคว้า
เดจกลีบจีบเรือพลอย	เพลินเล่น เยนเยย
เกรียงว่ายได้ลัว	ว่ายใหม่ครีเป็น

3. อ่านแล้วสร้างแนวคิดได้ การสร้างแนวคิดนี้เป็นทักษะย่อยของการอ่านที่สำคัญยิ่ง เพราะการอ่านให้เข้าใจไปเรื่อย ๆ อย่างเดียวยอมไม่เพียงพอหากเรื่องราวนั้น ๆ ยawa มีหลายอย่างหน้า ผู้อ่านต้องกำหนดได้ว่าแนวคิดของแต่ละอย่างนั้นคืออะไร และเมื่อร่วมทั้งเรื่องแล้ว จะสรุปแนวคิดให้ได้ว่าย่างไร แนวคิด มโนคติ มโนทัศน์ หรือความคิดรวบยอด (concept) หมายถึงสิ่งเดียวกัน คือ เมื่ออ่านแล้ว รู้แน่ในใจว่าข้อความที่อ่านต้องการสื่อสารอะไรแก่ผู้อ่าน และสามารถรวมกับเรื่องที่อ่านแล้วเป็นถ้อยคำที่สั้น ง่ายทั้งรับ แต่ครอบคลุมใจความได้ครบถ้วน ดังตัวอย่างข้อความต่อไปนี้ ซึ่งเป็นแนวคิดของข้อความในข้อที่สอง

“บริษัททัวร์ได้ ragazzi ไว้แล้วในค่าตัวเดินทาง”

ทว่าการอ่านเรื่องราวบางชนิด จะอ่านไปตามเนื้อหาตรงไปตรงมาไม่ได้ ต้องตีความและสรุป แล้วสร้างแนวคิดให้ถูกกับเจตนาของข้อความ เช่น การอ่านนิทานเปรียบเทียบอย่างนิทานอีสป เป็นต้น เรื่องราวในนิทานหรือนิยายก็ตาม อาจไม่มีมูลความจริงเลย แต่ผู้แต่งมีเจตนาจะเปรียบเทียบไว้เพื่อสอนคดีบางอย่าง แนวคิดจึงได้แก่คตินั้นเอง เช่น เรื่องกระต่ายกับเต่า จะสรุปว่ากระต่ายประมาทจึงแพ้เต่าเท่านั้นไม่ได้ ต้องเป็นว่า “ผู้ที่มีความสามารถมากกว่า แต่หากประมาท ก็อาจแพ้หูที่มีกำลังน้อยกว่าได้” ดังนี้เป็นต้น

4. เกิดความคิดใหม่ ผู้ที่ต้องการฝึกการอ่านเก่งต้องไม่พ่อใจอยู่เพียงการอ่านตรงสิ่งที่อ่าน หรือสรุปเรื่องได้แล้วก็พอ แต่ต้องหัดสร้างความคิดอย่างที่เรียกว่า ประยุกต์หรือการปรับความคิดหรือข้อมูลที่รู้นั้นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไปอีก การอ่านแบบนี้เองที่ทำให้โลกเจริญ ทำให้เกิดคำรับคำรำใหม่ เกิดอาหารและนعنิดใหม่ เกิดไม้พันธุ์ใหม่ เกิดสูตรเคมี สูตรคณิตศาสตร์ใหม่ๆ เกิดวรรณกรรมใหม่ๆ ฯลฯ ไม่สิ้นสุด เพราะคนอ่านอ่านแล้วเกิดความคิดแตกแขนงออกไป บางคนก็ทดลองประดิษฐ์ สร้างเทคโนโลยีใหม่ๆ แต่บางคนก็ทดลองด้วยความคิด จึงเกิดศาสตร์ ปรัชญา และคติความเชื่อต่างๆ ขึ้น

อันที่จริงความคิดต่างๆ ที่ว่าใหม่นั้น อาจจะเคยมีผู้คิดไว้นานแล้ว แต่เราไม่รู้ แต่การที่เราคิดก็มีคุณค่าในตัวเอง แม้ว่าจะทราบภายหลังว่ามีผู้เคยคิดอย่างเดียวกันไว้ก่อนก็ตาม และการคิดได้นั้นก็น่าภูมิใจอีกอย่างหนึ่งว่าเหมือนการคิดของผู้มีชื่อเสียง เพราะถ้าไม่มีชื่อเสียง ก็ยอมไม่มีครบันทึกไว้ ผู้เขียนขอเรียนเตือนสักเล็กน้อยว่า ความคิดใหม่ที่ควรยกย่องนั้น ขอให้เป็นไปในทางถูกต้อง ทางสร้างสรรค์ มิใช่ทางร้ายหรือทำลาย

5. อ่านแล้วประเมินค่าของสิ่งที่อ่านได้ คำว่า “ค่า” ในที่นี้ อาจหมายถึงคุณค่า คุณภาพ คุณสมบัติ หรือคุณประโยชน์ ในทางที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่อ่านนั้น โดยประเมินกันอย่างยุติธรรม กล่าวคือ ผู้อ่านยอมไม่นำอดีตส่วนตนหรือสนใจของผู้อ่านเองไปดัดสินว่าผู้อ่านมีความเห็นผิด ผู้อ่านยอมไม่นำสิ่งที่เป็นคุณค่าในปัจจุบันไปเป็นไม้บรรทัดวัดดีต แลวยอมไม่นำความเชื่อถือในสังคมและวัฒนธรรมหนึ่งไปอ้างอิงในการประเมินความควรไม่ควรในสังคมวัฒนธรรมอื่นๆ ผู้อ่านพึงประเมินโดยพิจารณาข้อความหรือความเห็นนั้นโดยเอกสาร หากจะใช้วิธีเทียบเคียงกับมาตรฐานอื่น ก็ต้องชี้แจงให้ชัดเจนเป็นต้นว่า ในการประเมินค่าของนานาภัยซึ่งได้รับรางวัลชีไรท์ ก็ต้องใช้เกณฑ์การตัดสินของคณะกรรมการตัดสินหนังสือเนื่องในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาตินามอ้าวในคำวิจารณ์ว่าเรื่องใดดีกว่าเรื่องใด ถ้าผู้อ่านอยากรู้จะตัดสินเองก็ไม่ต้องอ้างถانะกรรมการหรือเกณฑ์ใดๆ เพราะจะไม่ยุติธรรมต่อทั้งกรรมการและต่อหนังสือเรื่องนั้นด้วย

การประเมินค่าของสิ่งที่อ่าน หากเป็นวรรณกรรมก็เรียกว่าวรรณกรรมวิจารณ์ หากเป็นข้อความโฆษณาหรือชวนเชือกเรียกว่าการอ่านโดยใช้วิจารณญาณ การอ่านข้อความใดก็ต้องมีเกณฑ์ย่อที่จะใช้ประเมินอีกหลายประการ ซึ่งจะยังไม่กล่าวในที่นี้

6. อ่านแล้วแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้ขอนี้เป็นข้อที่ทำให้การรับและส่งสารสมบูรณ์ตามวงจร เพราะหากมีแต่การรับสาร ก็จะไม่มีการทราบได้ว่า ผู้รับสารเข้าใจสารนั้นหรือไม่เพียงใด การที่ผู้อ่านสามารถออกเล่าได้ว่า ตนเองมีปฏิกรรมอย่างไรบ้าง จะช่วยให้แน่ใจว่าเป็นผู้อ่านเก่ง แต่จะเก่งจริงหรือไม่ ขึ้นอยู่กับลักษณะของสารที่ส่งออกมากว่าแสดงคุณสมบัติห้าข้อแรกหรือไม่ ถ้ามีครบก็ยังมีข้อสำคัญอีกข้อหนึ่ง คือ สามารถเรียนรู้เรื่องความเข้าใจของตนให้ผู้อื่นเข้าใจได้ง่ายขึ้นไปอีก คือ อ่านแล้วย่อย อย่างที่เรียกว่า აზემთრა ทำเรื่องยากให้เป็นเรื่องง่าย เรื่องที่ยังเป็นปริศนาให้กระจ่าง

ผู้เขียนอธิบายความหมายของผู้อ่านเก่งมากทั้งหมด โดยมีพื้นฐานความเชื่อว่า การอ่านเก่งหรือไม่นั้น น่าจะให้ผู้อ่านช่วยตัดสินได้ ไม่ใช่คิดเอาเองว่าเราเก่งแล้ว และถ้าอ่านเก่งจริง ก็ต้องเก่งอย่างมีประโยชน์ต่อส่วนรวม ผู้เขียนจึงยกย่องครูอาจารย์ที่เป็นนักอ่านที่เก่ง เพราะท่านต้องอ่านมาก อ่านแล้วย่อymาอธิบายให้เราเข้าใจ ได้ง่ายขึ้นด้วย

เมื่อผู้สอนสร้างโน้ตคันที่ถูกต้องเกี่ยวกับความแตกต่างและความคล้ายคลึงระหว่างการอ่านเร็วและการอ่านให้ผู้เรียนเข้าใจดีแล้ว ขั้นต่อไปควรซึ่งให้เห็นว่าการอ่านเร็วด้วย อ่านเก่งด้วย ก็ทำได้ถ้ามั่นฝึกฝนอยู่เสมอ แต่ต้องคำนึงถึงข้อแม่น้ำงบประมาณการ ดังต่อไปนี้

อย่าอ่านเร็ว... ถ้า...	ควรจะอ่านโดย...
<ol style="list-style-type: none"> 1. ขาดจุดหมาย 2. อ่านทีละคำ 3. อ่านออกเสียง 4. หาคำศัพท์ 5. ใช้นิ้วหรือดินสอซึ่งตามแนวข้อความทีละคำ และกำหนดสายตาไว้ตรงจุดที่ซึ้นนั้น 6. อ่านข้ามหัวข้อ 7. ขาดสมาธิ ใจลอย 	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีจุดหมายหรือคำถามเตรียมไว้ 2. อ่านทีละข้อความ 3. อ่านในใจ 4. ใช้บริบทช่วยเดาและคิด 5. กำหนดประโภคอ่านแบบกวาดสายตา 6. อ่านหัวข้อก่อนเสมอ 7. ตั้งใจอ่าน คิดตลอดเวลา

(10) การบูรณาการการอ่านกับวิชาอื่น ๆ

แต่เดิมมา ในชีวิตคนไทยมีการ “อบรมสั่งสอน” มีการ “สอนหนังสือ” “เรียนหนังสือ” ไม่ต้องแยกแยะว่าเรียน “วิชา” นั้น ๆ เพราะถ้า “รู้หนังสือ” แล้วก็ถือว่าไปอ่านເເວົ້າໄປ ทำมาหาก็ได้ทั้งทางการอ่านและการเขียน แต่ต่อมา มีการแบ่งสรรความรู้ออกเป็นวิชาๆ และก็มีการสอนหรือสอนวิชาแยกจากกัน ทำให้เกิดปัญหาว่าเด็กเรียนวิทยาศาสตร์เก่ง แต่เขียนหนังสือไม่เป็นภาษา หรือว่าเรียนวิชาคัดไทยมาก็จริง แต่จะคำนวณวิชาศิลธรรมแบบอ่านไม่ออก รวมไปถึงที่เรียนแล้วไม่เห็นว่าความรู้ทางประวัติศาสตร์เกี่ยวข้องกับความรู้ทางการเมืองอย่างไร

ปัญหานี้ไม่ได้เกิดที่ประเทศไทยแห่งเดียว ทว่าเกิดขึ้นทุกแห่งในโลกรวมทั้งอารยประเทศอย่างสหราชอาณาจักร มาบัดนี้ ประเทศต่างๆ ได้เห็นแล้วว่า การแยกสรรความรู้เป็นวิชาๆ ให้เยาวชนเรียนนั้นมิใช่วิธีที่ถูกต้อง เพราะเมื่อนักเรียนโดยขัดแย้งกับความเป็นจริงในชีวิตประจำวัน ซึ่งไม่มีกำแพงกั้นชีวิตในด้านต่าง ๆ ออกจากกันเลย ด้วยเหตุนี้ นักการศึกษาพยายามใหม่จึงต้องกลับไปใช้วิธีธรรมชาติในการเรียนรู้ของมนุษย์ แล้วเรียกว่า จากการเรียนการสอนแบบบูรณาการฯ กล่าวคือ ให้ผู้เรียนเห็นภาพรวมของทุกวิชาให้ทำความรู้ในวิชาต่าง ๆ nanoplanck กับมีประโยชน์ต่อ กัน เปรียบกับการต่อภาพบริศนาให้สมบูรณ์

การบูรณาการการอ่านกับวิชาอื่นๆ จึงหมายความถึงการซึ่งให้เห็นว่าการอ่านนั้นเป็น “ทักษะ” ซึ่งต้องนำไปใช้ในการอ่านและเรียนรู้วิชาใดๆ ทุกวิชารวมทั้งใช้ในชีวิตนอกห้องเรียนด้วยดังนั้นครูอาจารย์ทุกคนจึงมีหน้าที่สอนการอ่านไม่ว่าจะได้หรือว่าสอนวิชาใด เพราะถ้าหากนักเรียนอ่านเรื่องราวนิวชาตนั้นไม่ได้ การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ยาก เป็นต้น ว่า วิชาคณิตศาสตร์ นักเรียนต้องอ่านโจทย์ออก วิชา生物ศาสตร์ นักเรียนก็ต้องเข้าใจสูตรอันซับซ้อน แม้วิชาทางคอมพิวเตอร์ ก็ต้องอาศัยการอ่าน ครูอาจารย์คงจะเคยพบเห็นปัญหาเส้นผมบังภูเขาประการหนึ่งกันมาแล้ว นั่นคือ นักเรียนอาจจะทำเลขหรือตอบคำถามข้อนั้นได้ แต่ทว่าเข้าบังเอญอ่านโจทย์หรือคำถามไม่เข้าใจ

(11) ความเข้าใจเกี่ยวกับการสอนอ่านในระบบการศึกษา

ถ้านักการศึกษา ครูอาจารย์ และผู้เรียน เข้าใจอրรถประโยชน์ของการที่เราทุกคนที่เป็นผู้สอนล้วนมีหน้าที่สอนหรือแนะนำการอ่านแล้ว เรา ก็จะบูรณาการการการอ่านกับวิชาการต่างๆ ในทำนองเดียวกัน โดยถือหลักการสอนซึ่งสอดคล้องกับการวัดผลดังต่อไปนี้ แทนการยึดถือหลักการเดิมซึ่งไม่มีเหตุผล

หลักการเดิม	หลักการแบบบูรณาการ
<ol style="list-style-type: none"> การอ่านกับการศึกษาที่มีองค์ความรู้ เราอ่านทุกวิชาด้วยวิธีการเดียวกัน ก่อนสอบจะท่องข้อความสำคัญๆ ในทำนอง ที่ผู้สอนสั่งให้อ่าน ใช้เวลาท่องหนังสือเท่าๆ กัน จะเข้าใจได้ เท่าๆ กัน ในแต่ละวิชา คะแนนสอบเป็นตัววัดผลสัมฤทธิ์ ผู้เรียน ได้คะแนนแล้วก็แล้วกัน ต่อไปก็สอนเรื่องใหม่ได้ 	<ol style="list-style-type: none"> การอ่านกับการศึกษานั้นต่างกัน การศึกษา เป็นกระบวนการการตรวจสอบว่าตนรู้-ไม่รู้ อะไรบ้าง การอ่านแต่ละวิชา แต่ละจุดประสงค์ จะมี วิธีการต่างกัน แต่ต้องมีพื้นฐานความพร้อม คล้ายคลึงกัน ต้องอ่านหนังสือหลายๆ เล่ม เพื่อให้ความรู้ แตกฉาน และเพื่อให้การศึกษาเรื่องนั้นๆ สมบูรณ์ด้วยความเข้าใจและศึกษาสม่ำเสมอ เนื้อหาและขอบเขตของแต่ละวิชาไม่เท่ากัน จึงต้องศึกษามากน้อย ตามลักษณะวิชานั้นๆ คะแนนสอบเป็นตัวบ่งว่าผู้เรียนรู้-ไม่รู้เรื่องใด มากน้อยเพียงใด และคะแนนสอบถือเป็น ข้อมูลสำหรับครุช่วยแก้ไขความบกพร่องใน การอ่านและการศึกษาของผู้เรียนต่อไป

บทสรุป

1. การอ่านเป็นกระบวนการ เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการ การการสื่อสารของมนุษย์ อันประกอบด้วย การส่งสารและการรับสาร
2. การคิดเป็นกระบวนการทางสมอง ซึ่งมีความสำคัญยิ่งต่อการสื่อสารทุกรูปแบบ
3. วัสดุการอ่านอาจแบ่งได้เป็น 8 ประเภทใหญ่ ๆ และปรากฏบนวัตถุนิดต่าง ๆ
4. องค์ประกอบที่มีผลต่อการอ่าน (และคิด) ของบุคคล 13 ประการ ทำให้สมรรถภาพทางการอ่านของแต่ละคนไม่เท่ากันน้ำ
5. การกำจัดอุปสรรคในการอ่านมีหลายวิธี
6. ปัญหาการอ่านที่เรากล่าวถึงกันทุกวันนี้คือ อ่านไม่ออกและอ่านไม่เป็น
7. ตัวอย่างแนวทางการฝึกฝนการอ่านแก่ผู้เรียน
  - รู้จักผู้เรียน
  - ให้วิธีการช่วยผู้เรียน
  - จัดการเรียนการสอนและกิจกรรมการอ่านให้สอดคล้องกับกระบวนการทางสมอง
8. การอ่าน 7 วิธี
9. การอ่านเร็ว
10. การอ่านเก่ง
11. การบูรณาการการอ่านกับวิชาอื่น ๆ
12. ความเข้าใจเกี่ยวกับการสอนอ่านในระบบการศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- ตนอมวงศ์ ล้ายอดมรคพล. (2528). การอ่านให้เก่ง พิมพ์ครั้งที่ 2, กรุงเทพฯ : กระดาษสาและสมาคมการอ่านแห่งประเทศไทย.
- _____. (2526). “หน่วยที่ 9 การพัฒนาสมรรถภาพในการอ่าน,” ใน เอกสารการสอนชุดวิชาการใช้ภาษาไทย หน่วยที่ 1-15. หน้า 525-618. นนทบุรี : สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุขทัยธรรมราช.
- บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, หม่อมหลวง. (2522). วิเคราะห์วรรณคดีไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2, กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- พจนานุกรมไทย. (2524). พิมพ์ครั้งที่ 7, กรุงเทพฯ : รวมสาส์น.
- มนีรัตน์ สุกโฉดิรัตน์. (2527). แบบสำรวจข้อบกพร่องในการอ่าน และหลักทั่วไปในการอ่านเฉพาะบุคคล. ภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (เอกสารอัดสำเนา).
- วิชาการ, กรม. (2524). ทักษะพัฒนา. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- อุทัย กิริมยืน และ มนิذ บุญประเสริฐ. (2527, กันยายน). “แบบสำรวจการอ่านอย่างง่าย.” สารสารการอ่าน ของสมาคมการอ่านแห่งประเทศไทย. 1(2), 31-34.

- Dechant, Emerald V. (1964). **Improving the Teaching of Reading**, New Jersey : Prentice Hall.
- Gray William S. (1984). **On Their Own in Reading**. Chicago, III : Scott Foresman
- Richaudeau, Francois, (1985, March). "The Reading Process in 6 Diagrams," **Journal of Reading**, International Reading Asociation, 28 (6).
- Simpson, Michele L., and Sherrie L., Nist. (1984, December). "PLAE : A Model for Planning Successful Independent Learning," **Journal of reading**, International Reading Association, 28 (3).

វីវាទន៍បង្ហាញនិងការចាន់បង្ហាញនិងការងារ

กานต์นเน่ ศักดิ์เจริญ

วิธีอ่านหนังสือ

ความสำคัญของการอ่าน

การอ่านเป็นการรับรู้เรื่องราวภาษาที่ประกูลอยู่ในวัสดุสิ่งพิมพ์รับรู้เรื่องราวที่ผู้เขียนต้องการสื่อสารมาถึงผู้อ่าน

การอ่านเป็นสิ่งสำคัญสูงหนึ่งในการดำเนินชีวิต เพราะการอ่านจะมีส่วนช่วยสร้างความสำเร็จในการดำเนินชีวิต ผู้ใดมีความสามารถในการอ่านหนังสือเป็นพิเศษ มักจะมีโอกาสเจริญก้าวหน้าในอาชีพและในชีวิตมากกว่าคนที่อ่านหนังสือได้น้อยและอ่านช้า โลกปัจจุบันเรียกได้ว่าเป็นโลกของการอ่าน เพราะการอ่านแทรกอยู่ในทุกกิจกรรมทุกประเภททุกแห่ง ทั้งนี้ก็เพราะในการสื่อสารซึ่งกันและกันในชีวิตประจำวันต้องอาศัยการอ่านเพื่อความเข้าใจ การอ่านจึงเข้ามายึดบทบาทสำคัญในชีวิตของเรasilengที่เราต้องอ่านในชีวิตประจำวันจึงมีความหมายเราจะต้องรู้จักเลือกอ่าน จับใจความให้ได้ในเวลารวดเร็ว จึงประทับตัวเรา ได้ผลจากการอ่านคุณค่า มีบางคนกล่าวว่า อาหารหล่อเลี้ยงร่างกาย การอ่านหล่อเลี้ยงสมอง ถ้าต้องการให้สมองเจริญเติบโต ก็ต้องอ่านมาก

ส่วนประกอบที่สำคัญในการอ่าน

การอ่านจะได้ผลดีต้องประกอบด้วยสิ่งต่อไปนี้

1. ความรู้และประสบการณ์ของผู้อ่าน ผู้ที่มีความรู้มากก็ย่อมอ่านหนังสือได้เข้าใจกว่าผู้ที่มีความรู้น้อย นอกจากนี้แล้ว ประสบการณ์ของผู้อ่านก็จะมีส่วนทำให้เข้าใจเรื่องที่อ่านได้รวดเร็ว

2. ความรู้ทางด้านภาษา ผู้อ่านจะอ่านเรื่องเข้าใจและได้รับประโยชน์คุ้มค่าก็ควรจะเข้าใจในเรื่องคำที่ใช้หนังสือที่อ่าน คำบางคำมีความหมายหลายอย่าง ความหมายตรง ความหมายแฝง และความหมายเบรียงเที่ยบ นอกจากนี้ ก็จะมีคำใหม่ ศัพท์บัญญัติ คำยอด่างๆ เกิดขึ้นใหม่เสมอ เช่น อ.ส.ม.ท. อุดมการณ์ เจตคติ เป็นต้น อาจมีคำสlang คำภาษาถิ่น สำนวนโวหาร การให้สมญานามบุคคลสำคัญ ชื่อปรากฏอยู่ตามหนังสือพิมพ์ เช่น “นายกตาหวาน” สำนวนโวหารที่มาจากการต่างประเทศ เช่น “เข้าได้รับการต้อนรับอย่างอบอุ่น” หรือบางทีก็อาจจะพบบูรปประโยชน์ที่ไม่สมบูรณ์ เช่น การละประชาน กรรม ไว้ในฐานที่เข้าใจ ฯลฯ

3. วิธีการเขียนของผู้แต่ง ผู้อ่านควรรู้จักแบบการเขียนของผู้แต่ง ซึ่งแตกต่างกันตามยุคสมัยและแต่ละบุคคล แบบการเขียนของแต่ละคนย่อมไม่เหมือนกัน ถ้าหากรู้จักชีวประวัติผู้แต่งด้วยก็จะทำให้เข้าใจเรื่องที่อ่านได้ง่าย

4. นิสัยรักการอ่าน เป็นส่วนประกอบที่สำคัญที่จะทำให้การอ่านประสบความสำเร็จ ถ้ามีนิสัยรักการอ่าน ก็จะอ่านหนังสืออย่างสม่ำเสมอ ไม่ต้องรอให้ความจำเป็นมาบังคับ เช่น อ่านหนังสือเมื่อใกล้สอบ อ่านหนังสือเพราครูสั่ง นิสัยรักการอ่านจะต้องใช้เวลาปลูกฝังและฝึกหัด ถ้าหัดดังต่อไปนี้อยู่ จะได้ผลดีกว่าหัดตอนอายุมาก และยังต้องได้รับการส่งเสริมให้อ่านอยู่เสมอ

5. รู้จักสิ่งพิมพ์ประเภทต่าง ๆ สิ่งพิมพ์หลายประเภท ได้แก่ หนังสือ เอกสาร จุลสาร วารสาร นิตยสาร แผ่นป้าย เป็นต้น แต่ละประเภทก็แตกต่างกันออกไป การรับจัดชั้นจะสิ่งพิมพ์แต่ละประเภทจะทำให้อ่านได้เร็วขึ้น

ความมุ่งหมายในการอ่าน

การอ่านควรจะมีความมุ่งหมายในการอ่าน เพราะจะทำให้อ่านได้เร็ว และตรงตามความต้องการ ความมุ่งหมายของการอ่านมีดังนี้ คือ

1. อ่านเพื่อความรู้ คณเรටต้องการให้ความรู้ของตนengokengy ขยายขอบเขตออกไปจากที่มีอยู่เดิม ต้องการรู้ในสิ่งที่เป็นปัญหาไม่เข้าใจต่าง ๆ การอ่านจึงเน้นให้ความรู้เกี่ยวกับวิทยาการแขนงต่าง ๆ เพื่อการประกอบอาชีพ เพื่อให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม โดยไม่จำเป็นต้องเป็นนักประชัญญ์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขา เพื่อเข้าใจผู้อื่น เข้าใจตนเองดีขึ้น เพื่อรู้ความเป็นไปในโลก สถานที่ที่ห่างไกล คนที่แบลกผ่าแบลกพันธุ์ และวัฒนธรรมที่ต่างออกไป เพื่อเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและใช้ประโยชน์จากสิ่งแวดล้อม เพื่อปรับปรุงสภาพแวดล้อมความเป็นอยู่ของตน และเพื่อทราบข่าวความเคลื่อนไหวของสังคมที่ตนอยู่

2. อ่านเพื่อให้เกิดความคิด การอ่านวัสดุสิ่งพิมพ์ที่แสดงทรรศนะ ได้แก่ บทความ บทวิจารณ์ วิจัยต่างๆ จะช่วยให้ทรรศนะของผู้อ่านกว้างขวางขึ้น การอ่านในลักษณะนี้เป็นการอ่านเพื่อทำความเข้าใจแนวคิดที่สำคัญ การจัดลำดับขั้นแนวความคิดของผู้เขียน พิจารณาเหตุผลและแรงจูงใจในการเขียนเรื่องนั้นๆ ขึ้น เป็นการปลูกฝังนิสัยการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอีกด้วย

3. อ่านเพื่อความบันเทิง สภาระแวดล้อมมีอิทธิพลต่อจิตใจ อารมณ์และร่างกายของมนุษย์เป็นอันมาก บางครั้งก่อให้เกิดความเบื่อหน่าย การอ่านหนังสือที่เนื้อหาสาระไม่เป็นวิชาการนัก เช่น นานินาย เรื่องสั้น วรรณคดี บางอย่าง รหัสคดี และแม้สารคดีบางชนิด จะช่วยให้เกิดความบันเทิงควบคู่ไปกับความรู้ ความคิด ได้มีความสุขกับความไฟเราะของภาษา ได้หัวเราะ ได้สนุก เป็นการผ่อนคลายอารมณ์ตึงเครียด นับได้ว่าการอ่านเพื่อความบันเทิง เป็นการพักผ่อนอย่างหนึ่ง

4. การอ่านเพื่อสนองความต้องการอื่น ๆ มนุษย์เรามีความต้องการตามธรรมชาติ คือ ต้องการความมั่นคงในชีวิต ต้องการการยอมรับเข้ากลุ่มเพื่อนฝูง การมีหน้ามีตาได้รับความนับถือในสังคม ต้องการความสำเร็จในชีวิต ซึ่งในชีวิตจริงทุกคนจะสมประสงนาไม่ทุกประการ การอ่านจะช่วยชดเชยให้ได้ การอศัยหนังสือเพื่อวัตถุประสงค์นี้ เป็นประโยชน์ดีกว่าไปหาวิธีการชดเชยวิธีอื่นผู้อ่านมักใช้หนังสือเพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหาของตนเพื่อสร้างบุคลิกภาพขยายขอบเขตของความสนใจในสิ่งใหม่ หางานอดิเรกใหม่ๆ เตรียมตัวหาเหตุผลสนับสนุนแนวทางคิดหรือข้อเสนอแนะของตนหรือหาข้อโต้แย้งที่มีเหตุผล ที่มีน้ำหนัก เพื่อแสดงความคิดเห็น คัดค้านเพื่อสนองอารมณ์บางอย่างในขณะนั้น หรือสร้างสภาพอารมณ์ที่ต้องการ เช่น ขณะเกิดความกังวล เหนื่อยอ่อน เกียจร้าน กลั่นใจ ผู้อ่านมักไปหาเรื่องเบา ๆ เรื่องที่เคยรู้จักหรือเคยอ่านอย่างสนุกสนานมาก่อนแล้วมาอ่าน เป็นการอ่านตามสบาย ไม่ต้องคิดมาก บางครั้งก็อยากรู้เรื่องใหม่ แนวทางใหม่ เพื่อเข้าใจด้วยตนเอง และปรับตัวให้เข้ากับวิธีการดำเนินชีวิต

ลักษณะการอ่าน

การอ่านหนังสือหรือสิ่งพิมพ์ใด ๆ ก็ตาม การอ่านจะเป็น 3 ลักษณะ คือ

1. อ่านเพื่อค้น ได้แก่ การอ่านวัสดุสิ่งพิมพ์ต่างๆ เพียงเพื่อหาเอกสารหรือหนังสือจำเพาะเรื่อง บทความต่างๆ ที่เกี่ยวกับเรื่องเฉพาะหัวข้อที่กำลังสนใจในขณะนั้น อาจเป็นการอ่านเพื่อค้นหาแหล่งข้อมูลมาใช้ในการเขียนภาคนิพนธ์ หรือทำรายงานประกอบวิชา ลักษณะการอ่านแบบนี้มักเลือกใช้เอกสารอ้างอิงต่างๆ เช่น หนังสือบรรณานุกรม ดรรชนี สารสารสนับสนุน ฯลฯ เพื่อหาบทเนพะที่ต้องการ

2. อ่านเพื่อเอาเด้า ได้แก่ การอ่านแต่เพียงคร่าวๆ ในเวลาจำกัด เพื่อให้ทราบว่าเนื้อหานั้นหมายความต่างกับความต้องการหรือไม่ ควรค่าแก่การอ่านต่ออย่างละเอียดถ้วนหน้าหรือไม่ ลักษณะการอ่านชนิดนี้จะเลือกคูณเฉพาะในส่วนต่างๆ ของหนังสือ เช่น หน้าคำนำ บทนำ หน้าสารบัญ บรรณานุกรม ตอนขั้นต้น และสรุปท้ายในแต่ละบท

3. อ่านเพื่อคิด ได้แก่ การอ่านอย่างถี่ถ้วน พินิจพิเคราะห์ ไตรตรอง ตามเนื้อหาของเรื่องเพื่อวิเคราะห์เพื่อบันทึกเก็บประโยชน์จากข้อความในหนังสือและวัสดุการอ่านนานาชนิดที่ได้รับรวมคัดเลือกไว้

คุณสมบัติของนักอ่านที่ดี

นักอ่านหนังสือที่ดีควรมีสิ่งที่จะกล่าวต่อไปนี้

1. มีความสนใจในการอ่านหนังสือ หัดนิสัยให้รักการอ่านหนังสือจนเป็นกิจวัตรประจำวัน อ่านหนังสือสม่ำเสมอทุกวันอย่างมีความสุข อ่านติดต่อ กันเป็นเวลานานได้ อ่านหนังสือได้ทุกประเภทของนักเขียนทุกคน และไม่ว่าจะเป็นหนังสือเก่าหรือใหม่ก็ตาม

2. รู้จักวิธีการอ่าน หนังสือให้ได้เร็ว

3. มีประสบการณ์ เพียงพอที่จะเข้าใจและซับซึ้งกับความหมายของเนื้อเรื่อง

4. ติดตามความเคลื่อนไหวทางวิทยาการต่างๆ และติดตามวงการหนังสืออยู่เสมอ มีความรู้เรื่องหนังสือรู้จักลักษณะและประเภทของหนังสือสามารถเลือกหนังสือได้ตรงกับความต้องการและความสนใจได้

5. มีวิจารณญาณในการอ่าน คือ อ่านอย่างไตรตรองก่อนที่จะเชือหรือไม่เชือ และเป็นการเชืออย่างมีเหตุผล มีใจกว้างในการรับฟัง

วิธีอ่านหนังสือให้ได้เร็ว

ดังที่ได้กล่าวไว้ตอนต้นแล้วว่า หนังสือ สิ่งพิมพ์ต่างๆ มีมากมาย แต่เรามีเวลาอ่านไม่มากนัก ดังนั้น เพื่อให้ได้ประโยชน์จากการอ่านอย่างเต็มที่ เรายังต้องฝึกฝนตนเองให้เป็นคนอ่านหนังสือเร็ว ซึ่งมีวิธีการดังนี้ คือ

1. รู้จักมุ่งหมายในการอ่าน แต่ละครั้งแน่นอน เช่น เป็นการอ่านเพื่อเตรียมสอบ หรือการอ่านเพื่อหาคำตอบ หรืออ่านเพื่อความเพลิดเพลิน หรืออ่านเพื่อผ่านเวลา

2. รู้วิธีอ่านหนังสือแต่ละประเภท จะทำให้อ่านหนังสือได้เร็ว

3. อ่านหนังสือเอาใจความในเวลาจำกัด โดยอ่านหน้าคำนำ บทนำ สารบัญ บทขั้นต้น บทลงท้าย บรรณานุกรม ถ้ายังไม่เข้าใจก็อาจจะอ่านบทกลาง อ่านบทสรุปแต่ละบท

4. ถ้าเป็นการอ่านทุกหน้า พยายามอย่าอ่านทุกดัว อ่านเฉพาะคำสำคัญในแต่ละบรรทัด แต่ละย่อหน้า เพื่อจับใจความเท่านั้น

5. พยายามหัดอ่านหนังสือให้เป็นเวลา สม่ำเสมอเท่าที่จะทำได้ เช่น ถ้าอ่านหลังรับประทานอาหารเย็น ก็ควรอ่านตามนั้นทุกเวลา ตอนแรกๆ อาจจะหัดอ่านหนังสือพิมพ์ก่อน ต่อไปเป็นวารสาร ต่อไปเป็นหนังสือที่ชอบต่อจากนั้นก็ขยายวงการอ่านไปเป็นอ่านหนังสือหลายๆ ประเภท อาจจับเวลาการอ่านด้วย คือ เริ่มด้วยเวลา 10 นาที 15 นาที ครึ่งชั่วโมง ไปเรื่อยๆ และดูว่าเราอ่านได้ครึ่งหนึ้นแล้วพยายามอ่านให้ได้เร็วขึ้น โดยอาศัยหลักเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้นเข้าช่วย

6. ถ้าหัดตนเองให้พอกจะ เป็นคนที่อ่านหนังสือเร็วได้ แล้ว ก็ต้องปฏิบัติดนให้เป็นคนอ่านมาก อ่านอย่างสม่ำเสมอ อ่านหนังสือทุกประเภท อ่านแล้วติดตามวิจารณ์เปรียบเทียบสิ่งที่อ่าน

การเลือกหนังสืออ่าน

การเลือกหนังสืออ่าน หมายถึง วิธีการเลือกหนังสืออ่านให้ตรงตามที่ต้องการ มีวิธีการโดยลำดับดังต่อไปนี้

1. ดูบัตรหัวเรื่องหรือบัตรเรื่องที่ติดบัตรรายการเลือกหัวเรื่องที่สนใจจะเลขเรียกหนังสือแล้วไปหาหนังสือบนชั้น
2. เลือกชื่อหนังสือที่น่าสนใจอ่าน
3. ดูชื่อผู้แต่งว่าคุณเคยหรือไม่
4. ดูปีที่พิมพ์ ควรเลือกฉบับที่พิมพ์ปีใหม่ที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งหนังสือประเภทวิทยาศาสตร์ ภูมิศาสตร์

ประวัติศาสตร์

5. อ่านสารบัญดูแต่ละบทว่ามีเรื่องที่ต้องการหรือไม่ และมีเรื่องที่น่าอ่านหรือไม่
6. ถ้ามีคำวิจารณ์ดีไว้ที่หนังสือ ให้อ่านบทวิจารณ์นั้น จะทำให้ทราบโครงเรื่องของหนังสือ
7. อ่านหนังสือ 2-3 หน้าแรก แล้วเปิดดูตอนกลางของหนังสือนั้นว่า_n่าอ่านหรือไม่
8. ถ้าทำตามข้อ 1-7 แล้วยังหาหนังสือได้ไม่ตรงตามความต้องการ ก็ต้องหาเล่มอื่นต่อไปจนได้ตรงตามความต้องการ

การอ่านหนังสือประเภทต่าง ๆ

การวิเคราะห์อ่านหนังสือแต่ละประเภท จะช่วยให้การอ่านมีประสิทธิภาพดีขึ้น วิธีอ่านหนังสือประเภทต่าง ๆ มีดังนี้ คือ

1. การอ่านหนังสือสารคดี การอ่านหนังสือประเภทนี้เป็นการอ่านเพื่อความรู้ อ่านเพื่อค้นคว้า อ่านเพื่อประกอบการเรียน หนังสือสารคดีมีมากมายหลายประเภท การอ่านสารคดีแต่ละประเภทมีวิธีดังนี้ คือ

1.1 การอ่านหนังสือประเภทปรัชญาและศาสนา วิชา 2 วิชานี้มีความสัมพันธ์กับหนังสือ 2 ประเภท มีทั้งระดับง่ายและระดับยาก การอ่านจึงขึ้นอยู่กับความมุ่งหมายของผู้อ่าน การอ่านอย่างง่าย อ่านเพื่อพัฒนาจิตใจ หรือนำมาเป็นหลักปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้ การอ่านอย่างยากเป็นการอ่านเพื่อทำความรู้ประกอบ เพื่อการเรียนรู้ บางอย่างอย่างลึกซึ้ง ซึ่งต้องอาศัยพื้นฐานความรู้ด้านนี้มากพอเพียง ด้วยการศึกษาจากระดับง่ายมาก่อน หรือมีประสบการณ์จากการฝึกฝนอบรม หรือได้รับคำแนะนำจากผู้รู้ แล้วอ่านเปรียบเทียบปรัชญาของนักปรัชญาหลาย ๆ คน หลาย ๆ ชาติ

หนังสือปรัชญา มีประเภทหลักปรัชญา ปรัชญาฝ่ายตะวันออกและตะวันตก ปรัชญาของนักคิดคนเดียว หรือหลายคนรวมอยู่ในเล่มเดียวกัน หนังสือประเภทนี้รวมถึงประเภทจิตวิทยาด้วย ถ้าผู้อ่านต้องการอ่านเพื่อ ส่งเสริมสุขภาพจิต ก็ควรอ่านหนังสือประเภทจิตวิทยาประยุกต์ เช่น เรื่อง วิธีชนะทุกข์และสร้างสุข หรือธรรมะในชีวิตประจำวัน ฯลฯ

หนังสือประเภทศาสนา เกี่ยวข้องกับปรัชญาและจิตวิทยามาก หนังสือทางศาสนาจะมีหนังสือเกี่ยวกับตัวหลักศาสนา ข้อปฏิบัติต่าง ๆ ในศาสนาแต่ละศาสนา ประวัติความเป็นมาของศาสนาและชีวประวัติของผู้ให้กำเนิดศาสนา ศาสนาเปรียบเทียบ การอ่านเรื่องทางศาสนาเป็นรากฐานสำคัญของการอ่านหนังสือประเภทปรัชญาและวรรณคดีด้วย กันนี้ เพราะหลักของวรรณคดีแต่ละชาติได้อิทธิพลจากลักษณะทางศาสนา เช่น เรื่องศาสนาเปรียบเทียบ

1.2 การอ่านหนังสือประเภทสังคมศาสตร์ หนังสือประเภทนี้มีขอบเขตวิชากว้างขวางมาก เพราะเป็นเรื่องเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ ตลอดจนสิ่งแวดล้อมที่สัมพันธ์กับมนุษย์ทั้งส่วนบุคคลและส่วนรวม บรรดาวิชาที่เป็นแขนงของสังคมศาสตร์ ได้แก่ รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ กฎหมาย การทหาร สังคมศาสตร์

การศึกษา คณานคม พานิชยศาสตร์ ขنبธรรมเนียมและประเพณี ดังนี้เป็นต้น การอ่านหนังสือประเภทนี้จึงมีขอบเขตกว้างขวาง สุ่ดแต่ความต้องการของผู้อ่าน เมื่อพิจารณาอย่างผิวเผินจากแขวงวิชาของสังคมศาสตร์ ผู้อ่านจะต้องอาศัยความรู้และประสบการณ์ในวิชาหลักแขวง เป็นการอ่านที่ต้องอาศัยการค้นคว้าเพิ่มเติม แต่ก็มีบางแขวง เช่น เรื่องเกี่ยวกับuhnบธรรมเนียมประเพณี ซึ่งมีเรื่องราวเน้นหนักทางวัฒนธรรมที่จะให้ทั้งความรู้และความเพลิดเพลินได้อย่างมาก อย่างไรก็ได้ การอ่านหนังสือประเภทนี้นับว่าอยู่ในระดับยาก ผู้อ่านจะต้องใช้สมองและใช้ความรู้ประกอบหล่ายด้าน

1.3 การอ่านหนังสือประเภทประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ หนังสือประเภทนี้เป็นหนังสือที่มีเหตุการณ์และเหตุผลที่เกี่ยวเนื่องกัน บางครั้งเป็นเหตุเป็นผลแก่กัน บางเรื่องที่เกิดขึ้นคล้ายคลึงกันและเป็นผล溯ห้อนจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อน การอ่านหนังสือประเภทประวัติศาสตร์ ต้องอ่านอย่างพินิจพิจารณา อ่านให้เรื่องต่อเนื่องกันและเบรียบเทียบเหตุการณ์คล้ายคลึงกันที่เกิดขึ้นต่างบุคคลต่างสมัยกัน และพยายามหาสาเหตุของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น กันนักรองหาเหตุผลของเหตุการณ์นั้นๆ บางที่เรารออาจจะเคยได้ยินคำว่า รายเคราะห์ข่าวและเหตุการณ์ ซึ่งเป็นเรื่องที่สืบทอดกับการอ่านหนังสือทางประวัติศาสตร์ หนังสือประวัติศาสตร์มีการเขียนในรูปแบบต่าง ๆ กัน เช่น จดหมายเหตุ พระราชพงศาวดาร บันทึกคำให้การ บันทึกความทรงจำ อัตชีวประวัติ เป็นต้น ซึ่งบางครั้งเราจะพบว่าเหตุการณ์อย่างเดียวกัน แต่มีการบันทึกเนื้อความไม่เหมือนกัน ดังนั้น จึงควรอ่านเบรียบหล่ายๆ เล่ม นอกจากนี้แล้วในการเลือกหนังสืออ่านทางประวัติศาสตร์ ควรจะเลือกหนังสือที่ผู้แต่งทรงคุณวุฒิทางด้านประวัติศาสตร์ และดูว่าเนื้อหาเน้นหนักทางด้านไหน ถ้าเป็นหนังสือที่บอกว่าพิมพ์หล่ายครั้ง มีการปรับปรุงแก้ไขหรือไม่

หนังสือประเภทภูมิศาสตร์เป็นหนังสือที่จะให้ความรู้เกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงหรือการคาดการณ์เกี่ยวกับพื้นโลก ประชารกรที่มีอยู่ในโลก การปกครอง การทำมาหากิน หนังสือประเภทนี้จึงเกี่ยวข้องกับหนังสือประวัติศาสตร์มาก การอ่านหนังสือประเภทนี้ นักเรียนจะพบกับข้อมูลเชิงสถิติ แผนที่ แผนภูมิ ตาราง กราฟ ภาพประกอบ มากกว่าหนังสือทางประวัติศาสตร์ นอกจากนี้แล้ว มีหนังสืออีกประเภทหนึ่ง คือ หนังสือท่องเที่ยว จะรวมอยู่ในหนังสือประเภทภูมิศาสตร์ ซึ่งมีการเสนอเรื่องในลักษณะที่ชวนอ่าน เช่น ในรูปแบบจดหมาย บันทึก เหตุการณ์ เป็นต้น การอ่านหนังสือประเภทภูมิศาสตร์ ต้องทำความเข้าใจกับเนื้อเรื่องให้ตลอด แล้วอ่านเบรียบหล่ายๆ เล่ม หรือเทียบกับประสบการณ์ของตนเอง ทำความเข้าใจกับข้อมูลอ้างอิง เช่น สถิติ แผนที่ แผนภูมิ และควรดูว่าข้อมูลเหล่านั้นกับสมัย古ถุกต้องหรือไม่

1.4 การอ่านหนังสือประเภทชีวประวัติ หนังสือประเภทนี้เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับชีวประวัติบุคคลสำคัญ ในวงการต่างๆ หรือมีอาชีพต่างๆ จะช่วยให้ผู้อ่านได้รับความรู้ในสิ่งที่ตนสนใจร่วมเป็นแบบอย่างของการดำเนินชีวิต ตลอดจนเป็นเครื่องกระตุ้นให้เกิดความจาริโลงใจในการปฏิบัติตามแบบอย่างที่ดี หรือมีโอกาสศึกษาวิธีการในการปฏิบัติงาน การประกอบอาชีพ การต่อสู้อุปสรรค ซึ่งทำให้ผู้อ่านได้แรงคิดและมีทัศนคติที่ดี

หนังสือชีวประวัติทั้งแบบที่ผู้เขียนเขียนเอง เรียกว่า อัตชีวประวัติ และที่ผู้อื่นเขียนถึง นอกจากนี้ ก็มีหนังสือชีวประวัติเชิงนวนิยาย ชีวประวัติอิงประวัติศาสตร์ การอ่านหนังสือชีวประวัติต้องดูว่ามีแต่ และดูขอบเขตว่าผู้แต่งต้องการเน้นชีวิตช่วงไหนมากที่สุด ถ้ามีหนังสือเกี่ยวกับบุคคลผู้นั้นหล่ายเล่ม ก็อาจเปรียบเทียบดูเพื่อหาข้อเท็จจริงและทัศนคติที่ผู้แต่งมีต่อเจ้าของประวัติว่ามีใจเป็นธรรมหรือลำเอียง

1.5 การอ่านหนังสือประเภทวรรณคดี การอ่านวรรณคดีกินความหมายกว้าง เพาะะขึ้นอยู่กับจุดหมายของผู้อ่าน แต่โดยทั่วไป คนอ่านวรรณคดีเพื่อศึกษาศิลปะของ การใช้ภาษา ความไฟแรงของภาษา การอุปมา อุปมา อารมณ์ขัน และเพื่อเข้าใจวัฒนธรรมของแต่ละบุคคลแต่ละสมัย

1.6 การอ่านหนังสือประเกทวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่างๆ หนังสือวิชาการ 2 ประเภทนี้ มุ่งหมายหนักไปทางเผยแพร่ความรู้ เน้นการอ่านเนื้อหาสำคัญหรือเพื่อใจความในเรื่องนั้นๆ การอ่านทำรวมทั้ง วิทยาศาสตร์ต้องทำความเข้าใจและจดจำสูตรต่างๆ บางครั้งต้องอาศัยคู่มือทดลองปฏิบัติการในห้องทดลอง รวมทั้ง ต้องอาศัยศึกษาฐานรากภาพแสดงเค้าโครง แผนผังและตารางต่างๆ ด้วย จะอ่านอย่างเร็วเพื่อเร่งให้อ่านจบเล่มไม่ได้ เพราะวิชาการเช่นนี้แต่ละเรื่องมีใจความแยกจากกัน วิธีอ่านหนังสือประเภทนี้ ต้องหยุดพักเป็นตอนๆ

2. การอ่านหนังสือนวนิยาย มุ่งหวังความเพลิดเพลินเป็นสำคัญ การอ่านนวนิยาย ควรอ่านในเวลาว่างและ ควรอ่านติดตอกันไปจึงจะได้อรรถรส ไม่ควรอ่านข้าม เมื่ออ่านแล้ว ลองสรุปดูว่าได้อะไรบ้างจากเรื่องที่อ่าน เช่น คดีสอนใจ คำพูดสอนใจ จากสถานที่ วัฒนธรรม ปรัชญา หลังจากอ่านนวนิยายแล้ว ไม่ควรนำมาคิดถึงเรื่องต่างๆ จนเกินควร ควรจะคิดว่าการอ่านนวนิยายเป็นการศึกษาชีวิตเรื่องราว เหตุการณ์ของบุคคลต่างๆ ที่มีในนวนิยายเรื่องนั้นๆ

3. การอ่านหนังสือพิมพ์ นิตยสาร และวารสาร การอ่านสิ่งพิมพ์ดังกล่าว ควรทำความเข้าใจกับลักษณะ ของสิ่งพิมพ์เสียก่อน ดังนี้

หนังสือพิมพ์รายวันเป็นเครื่องมือสื่อสารประเกทข่าวเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแต่ละวัน ดังนั้น ผู้ผลิตหนังสือพิมพ์ รายวันต้องทำงานแข่งกับเวลา ผลงานจึงอาจจะมีการบกพร่อง คลาดเคลื่อนไม่สมบูรณ์ได้บ้าง นอกจากนี้แล้วการ เสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่ จะเสนอข่าวโน้มเอียงไปตามที่คนส่วนมากสนใจเมื่อเข้าใจที่มาของการเสนอข่าวแล้ว เราเกิดย่อจะกำหนดได้เองว่า เรายังจะใช้วิจารณญาณประกอบในการอ่านหนังสือพิมพ์เพียงใด

นิตยสารและวารสาร เป็นเครื่องมือสื่อสารอีกประเกทหนึ่งที่มีกำหนดออกแน่นอน มีลักษณะเป็นรายงานข่าว ที่ค่อนข้างจะแน่นอน เพราะมีเวลาในการรวบรวม แต่ข่าวในนิตยสารวารสารอาจไม่ทันเหตุการณ์เท่าหนังสือพิมพ์รายวัน เมื่อรู้จักลักษณะของสิ่งพิมพ์ดังกล่าวแล้ว การอ่านควรจะทำดังนี้คือ

3.1 การอ่านหนังสือพิมพ์ ควรอ่านเร็วๆ ถ้าติดใจบทความเรื่องใดเรื่องหนึ่งอาจตัดเก็บไว้ (ถ้าหนังสือพิมพันนั้นเป็นเรื่องของส่วนตัว) หรือจดไว้ แล้วเก็บไว้ให้ค้นง่าย ตามวิธีการบันทึกข้อมูลในบทต่อไป ควรอ่านหนังสือพิมพ์ทุกหน้า เพราะแต่ละหน้ามีความรู้และข่าวไม่ซ้ำกัน ถ้าเราไม่อ่านให้ทั่วอาจจะพลาดข่าวสำคัญ

3.2 การอ่านนิตยสารและวารสาร อาจจะไม่จำเป็นต้องอ่านทั้งฉบับ คงเลือกอ่านเฉพาะเรื่องที่สนใจ หรือต้องการโดยดูจากสารบัญ จะทำให้หายใจที่ต้องการได้เร็วขึ้น

การอ่านหนังสือให้ฟัง

ความมุ่งหมาย

การอ่านหนังสือให้ฟังเป็นกิจกรรมส่งเสริมการอ่านอย่างหนึ่ง ที่จะช่วยให้ผู้ฟังให้เกิดการรับหนังสือ อย่าง ติดตามเรื่องที่ได้ฟังต่อไปด้วยตนเอง ผลลัพธ์ได้ออกอย่างหนึ่งที่มีประโยชน์อย่างยิ่งยวด คือ ได้ฟังการอ่านออกเสียง ที่ถูกต้อง การอ่านที่ถูกวิธี ได้ฟังความไม่พึงพอใจของภาษาอันเป็นประโยชน์ต่อการเรียนภาษา

ในประเทศไทย การอ่านหนังสือให้ฟังเป็นกิจกรรมจึงจากการอ่านที่ยังมีการจัดทำไม่แพร่หลายนัก ทั้งที่เรื่อง การอ่านหนังสือให้ฟังเป็นสิ่งที่นิยมทำกันในครอบครัวมานาน เช่น ลูกหลานอ่านหนังสือให้ฟังย่าตาลายฟัง พ่อแม่พี่ ป้าน้าอ่า อ่านหนังสือให้ลูกหลานฟัง ปัจจุบัน แม้จะมีสถานีวิทยุบางแห่งจะจัดรายการอ่านหนังสือให้ฟังอยู่บ้างก็ตาม แต่การอ่านหนังสือให้ฟังก็ยังไม่แพร่หลายทั่วไปเนื่องจากเรามักจะคิดกันว่าการอ่านหนังสือให้ฟังเป็นเรื่องของการหัดอ่าน

หรือบางคนก็เห็นว่าเมื่อมีคณมาอ่านหนังสือให้ฟังก็จะดี ไม่ต้องอ่านด้วยตนเอง ดังนั้น ถ้าเรามีการกระทำกิจกรรมการอ่านหนังสือให้ฟังอย่างถูกวิธี กระทำกันให้แพร่หลายมากขึ้น และทำอย่างสม่ำเสมอเป็นกิจกรรมต่อเนื่อง การอ่านหนังสือให้ฟังก็จะมีส่วนส่งเสริมนิสัยรักการอ่านได้อย่างดี และจะมีส่วนส่งเสริมการอ่านภาษาไทยอย่างถูกต้องอีกด้วย

สิ่งสำคัญในการอ่านหนังสือให้ฟังประกอบด้วย ก) ผู้อ่าน ข) สิ่งที่อ่าน ค) ผู้ฟัง และ ง) การเตรียมการ
ก) ผู้อ่าน ผู้ที่จะอ่านหนังสือให้ผู้อื่นฟังต้องเป็นผู้ที่มั่นใจในตนเองว่า เป็นผู้ที่อ่านหนังสือเก่ง อ่านหนังสือถูกต้องตามอักษรวิธี อ่านชัดเจน เว้นวรรคถูกต้อง ฯลฯ ดังที่กล่าวมานี้ ทุกคนมีโอกาสทำได้ด้วยการฝึกฝน ในสถานศึกษา ผู้ที่จะทำการอ่านหนังสืออาจจะเป็น 1) ครูบรรณาธิการ ครุภู่ ๒) นักเรียนที่อ่านหนังสือเก่ง ๓) วิทยากรจากภายนอก ๔) เจ้าของบทประพันธ์ที่นำมาอ่าน

การอ่านแต่ละครั้ง อาจจะมีผู้อ่านคนเดียวหรือมากกว่าหนึ่งคนได้ หรืออาจจะนำเบปช่องบันทึกการอ่านของบุคคลผู้มีเชื้อเสียง เช่น ทมยันตี อ่านบทประพันธ์เรื่อง “ร่มฉัตร” ของเชออง หรือมนต์รี เจนอักษร ดาวราพาณัตร์ อ่านเรื่อง คือรักและหวัง ของวัฒน์ วรรณยางกูร ออกอากาศทางสถานีวิทยุ ฯลฯ

ข) สิ่งที่อ่าน สิ่งที่นำมาอ่านให้ผู้ฟัง อาจจะเป็นในลักษณะต่อไปนี้

- 1) บทความจากหนังสือพิมพ์ วารสาร
- 2) หนังสือประเภทต่าง ๆ ทั้งร้อยแก้ว ร้อยกรอง
- 3) ประกาศต่าง ๆ

การอ่านแต่ละครั้ง อาจจะเป็นการอ่านตอนหนึ่งหรือหลายตอนของเรื่องเดียวกัน หรืออ่านหลาย ๆ เรื่อง เรื่องละตอนก็ได้

ค) ผู้ฟัง

- 1) ได้ฟังความไฟแรง
- 2) ได้ฟังการอ่านออกเสียงที่ถูกต้อง
- 3) ได้ฟังการอ่านหนังสือที่ถูกแบบ เช่น การเว้นวรรค การทอดจังหวะ ฯลฯ
- 4) ถ้าเป็นการอ่านในลักษณะที่เห็นด้วยผู้อ่านผู้ฟังก็จะได้เห็นทำทางของผู้อ่าน การหยิบจับหนังสือที่ถูกต้อง
- 5) ได้รู้จักหนังสือดี ข่าว เรื่องราวที่น่าสนใจ อันเป็นแนวทางในการอ่านและการศึกษาด้วยตนเองต่อไป

ง) การเตรียมการ การเตรียมการอ่านหนังสือให้ฟัง รวมมีการเตรียมการดังนี้

1) การเลือก ผู้ที่จะอ่านหนังสือให้ฟังควรจะ

1.1 เลือกเรื่องที่เหมาะสมกับกลุ่มผู้ฟัง ตามวัย ตามวาระ และโอกาส เช่น ถ้าเป็นเด็กก่อนวัยเรียน ควรเลือกเรื่องที่ไม่มีคำยากมาก มีคำคล้องจอง ฯลฯ

1.2 เลือกเรื่องที่เหมาะสมกับความถนัดและบุคลิกของผู้อ่าน

1.3 ถ้าเป็นหนังสือ เมื่อเลือกเรื่องได้แล้ว เลือกตอนที่น่าสนใจ ซึ่งเป็นตอนที่ดีที่สุดของหนังสือเล่มนั้น หรืออาจจะเลือกบางบท หรืออ่านบางส่วนของบท เพื่อช่วยให้ผู้ฟังอย่างคิดตามอ่านต่อไป

1.4 ถ้าเป็นการอ่านทางวิทยุ ซึ่งเป็นรายการติดต่อกัน ก็อ่านเป็นตอนๆ ไป จนจบเรื่อง

2) การเตรียมตัวสำหรับผู้อ่าน ผู้ที่จะอ่านหนังสือให้ฟังคร่าวๆ

2.1) ต้องรู้ว่าการอ่านหนังสือให้ฟังแต่ละครั้งนั้นเป็นการอ่านต่อหน้าผู้ฟังกลุ่มเล็กหรือใหญ่ และจะต้องไปบ่นอ่านหรืออ่าน หรือเป็นการอ่านผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น โทรศัพท์ วิทยุ หรือเสียงตามสาย

2.2) หนังสือหรือสิ่งพิมพ์ที่จะอ่าน ควรค้นหน้าหรือตอนที่จะอ่านไว้ให้เรียบร้อย ถ้ามีหลายตอนอาจบันทึกหัวชื่อเรื่องไว้ที่บนกระดาษคันหน้าหนังสือทุก ๆ เรื่องที่จะอ่าน

2.3) เตรียมตัวฝึกซ้อมการอ่านล่วงหน้าจนกระหึ่มพอใจ ถ้าเป็นการอ่านมากกว่าหนึ่งคน ควรมีการฝึกซ้อมกันให้ดี โดยเฉพาะถ้าอ่านบทสนทนาโดยต่อกัน

3) สถานที่สำหรับจัดกิจกรรมอ่านหนังสือให้ฟัง สถานที่สำหรับจัดกิจกรรมดังกล่าวจะเป็นหน้าเสาธงห้องสมุด ห้องเรียน ห้องประชุม สถานที่จัดงานสำคัญต่าง ๆ ห้องส่งเสียงตามสาย สถานีวิทยุ ฯลฯ ถ้าการอ่านนั้นต้องมีอุปกรณ์การอ่านประกอบ ต้องเตรียมให้พร้อม ถ้าเป็นการอ่านแบบที่ผู้ฟังและผู้อ่านต้องเห็นกัน ควรจัดที่นั่งทั้งผู้อ่านและผู้ฟังได้มองเห็นกันชัดเจนที่สามารถทำได้ ถ้าเป็นการอ่านหนังสือให้กลุ่มผู้ฟังซึ่งเป็นเด็กเล็ก ควรจัดผู้อ่านได้อยู่ใกล้กับเด็ก และกลุ่มผู้ฟังไม่ควรให้หูมานา เพื่อเด็กจะได้ดูรูปจากหนังสือหรือหยิบจับหนังสือด้วย

4) อุปกรณ์ประกอบการอ่าน ในการอ่านหนังสือให้ฟัง ถ้ามีอุปกรณ์อื่น ๆ ประกอบด้วย จะทำให้กิจกรรมการอ่านหนังสือให้ฟังน่าสนใจยิ่งขึ้น อุปกรณ์ที่น่าจะจัดหามาตามความเหมาะสม เช่น

4.1) ภาพประกอบเรื่องซึ่งอาจจะเป็นภาพถ่าย ภาพวาด ภาพของจริง

4.2) เพลงประกอบ

4.3) การแสดงหุ่น

4.4) ป้ายนิทรรศการ

4.5) ภาพนิ่ง ภาพเลื่อน วิดีโอ

4.6) แผ่นภาพและป้ายผ้าสำลี

5) วิธีการอ่าน

5.1) ถ้าเป็นการอ่านต่อหน้าผู้ฟัง ผู้อ่านควรอยู่ในท่าที่จะเห็นผู้ฟังทั่วถึง

5.2) การจับหนังสือและเบิดหนังสือควรให้ถูกต้อง

5.3) ท่าทางในการอ่านควรอยู่ในอาการสำรวจ แต่มีลักษณะชวนให้อายากฟัง

5.4) การอรามภบทควรให้กะทัดรัด เร้าใจผู้ฟังให้สนใจในเรื่องที่จะอ่าน ถ้ามีอุปกรณ์ประกอบต้องเตรียมให้พร้อม

5.5) อ่านออกเสียงให้ได้ยินชัดเจนทั่วถึง น้ำเสียงในการอ่านควรให้เหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน

5.6) อ่านออกเสียงให้ถูกต้องตามอักษรรัฐ โดยเฉพาะการออกเสียงตัว ร ล ตัวควบกล้ำ ชื่อเฉพาะบางชื่อ

5.7) ทดลองหาระในการอ่านให้เหมาะสม

5.8) อ่านเว้นวรรคตอนให้ถูกต้อง

5.9) ผู้อ่านควรมองหน้าผู้ฟังเป็นระยะ

6) การประชาสัมพันธ์กิจกรรมการอ่านหนังสือให้ฟัง ควรประชาสัมพันธ์ให้ผู้ฟังได้ทราบว่าจะมีการอ่านหนังสือให้ฟัง วัน เวลาใด ครร เป็นผู้อ่าน จัดที่ไหน มีการจัดกิจกรรมประกอบอะไรบ้าง และเมื่อจัดแล้วควรจัดอย่าง甚么เสมอ

7) กิจกรรมการอ่านหนังสือให้ฟัง กิจกรรมการอ่านหนังสือให้ฟังจัดได้หลายลักษณะ เช่น

- 7.1) อ่านในรายการเสียงตามสาย
- 7.2) อ่านหนังสือวันละหน้าหรืออ่านข่าวตอนเข้า หน้าเสาธง หน้าชั้นเรียน
- 7.3) อ่านหนังสือเพื่อเป็นการแนะนำหนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ที่น่าสนใจ หรือแนะนำสิ่งพิมพ์ใหม่
- 7.4) อ่านหนังสือในวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันเฉลิมพระชนมพรรษา วันปีใหม่ วันเด็กแห่งชาติ วันครู ฯลฯ
- 7.5) ประมวลการอ่านหนังสือให้ฟัง
- 7.6) กิจกรรมอ่านหนังสือในครอบครัว
- 7.7) อ่านหนังสือทางวิทยุกระจายเสียง

การอ่านข่างมีวิจารณญาณ

นิธิ เอี่ยวนครเวช

หลักสูตรภาษาไทยสำหรับชั้นมัธยมปลายในปัจจุบัน มีวิชาหนึ่งที่ชื่อ “การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ”

น่าตื่นเต้นดีนั้นคือ เด็กอ่านหนังสือมาอย่างไม่ใช่วิจารณญาณจนถึงมัธยมปลาย แล้วว่าๆ ก็จะทำให้เด็กสามารถใช้วิจารณญาณในการอ่านได้ด้วยวิชาเพียงวิชาเดียว

หลักสูตรอธิบายความหมายของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้ว่า “การอ่านที่ผู้อ่านใช้ความคิดพิจารณาสิ่งที่อ่านอย่างรอบคอบถี่ถ้วน มีเหตุผล เพื่อวิเคราะห์หาคำตอบ สรุปสาระสำคัญ ทั้งเข้าใจโดยความหมาย โดยเนื้องของถ้อยคำ อารามณ์ จุดประสงค์ของผู้เขียน สามารถแยกแยะข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น และประเมินคุณค่าของสิ่งที่อ่านได้อย่างถูกต้องเที่ยงธรรม”

โอ้โอ เจ็บเป็นนายศรีบุรุษ คงจะมัธยมปลายควรอ่านได้อย่างนี้แหละ แต่เอื้อเดียวก่อนวิจารณญาณที่ต้องการให้เด็กมีนั้น คือการวินิจฉัยที่ต้องลงรอยเป็นอันเดียวกันเท่านั้นนี่ครับ เช่น ให้รู้จัก “วิเคราะห์หาคำตอบ” เป็น แล้วจะเป็นคำตอบของคำถามว่าอะไรเล่าครับ หากผู้อ่านตั้งคำถามที่ไม่เหมือนกัน คำตอบก็ไม่น่าจะเหมือนกัน

แม้แต่คำถามเดียวกัน วิจารณญาณของผู้อ่านก็ไม่จำเป็นว่าจะต้องตรงกันด้วยนะครับ

คราวนี้ลองไปดูคำถามบ้าง

หนังสือแบบเรียนของวิชานี้เล่มหนึ่ง นำเข้าเรื่องสั้นของ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช ชื่อ “ฆาตกรรมจากกันครัว” มาเป็นบทอ่าน พร้อมตั้งคำถามหนึ่งว่า

การกระทำการคุณนายอุ่นที่กำจัดสามีด้วยวิธีดังกล่าว (ท่านที่ลืมเรื่องนี้ไปแล้วก็ขออนุญาตบอกว่า คือ การทำอาหารอร่อยปรنเปรอสามี โดยเฉพาะที่แสงโรงค์ที่สามีเป็น จนในที่สุดก็ตาย) ท่านคิดว่าเป็นความผิดของหรือไม่ เพราะเหตุใด?

คำตอบมีให้เลือกได้ 5 อย่าง คือ 1) เป็นพระคุณนายอุ่นดังใจให้สามีตาย 2) เป็น พระคุณนายอุ่นไม่ห้ามสามี 3) ไม่เป็น เพราะไม่มีหลักฐานการฆ่า 4) ไม่เป็น เพราะสามีคุณนายอุ่นตายด้วยโรคประจำตัว 5) ไม่เป็น เพราะสามีคุณนายอุ่นไม่รู้จักประมาณในการกิน

คำตอบที่อาจารย์ผู้เขียนหนังสือเล่มนี้คิดว่าถูกมีอยู่ข้อเดียวกัน คือ ข้อ 5

ผมไม่เขียนพจน์ไปค้นเรื่องสั้นเรื่องนี้กลับเขียนมาอ่านใหม่ แต่เท่าที่จำได้ ผมคิดว่าเราจะเลือกได้ทุกข้อ แล้วแต่ ว่าจะให้เหตุผลอย่างไรต่างหาก หนึ่งในสิ่งที่วิจารณญาณจากการอ่านจะให้แก่เราได้ก็คือ ความสามารถที่จะมองเรื่อง เดียวกันจากหลายมุมไม่ใช่หรือครับ

มองได้หลายมุมแม้แต่มุมที่ผู้เขียนหรือผู้อ่านไม่ได้นึกถึงด้วยนะครับ เช่น “ฆาตกรรมจากกันครัว” โดยผู้เขียนดังใจหรือไม่ก็ตาม ตั้งคำถามเกี่ยวกับความชอบธรรมของกฎหมาย หากคุณฆ่าไม่เป็นคุณติดคุก หากฆ่าเป็น ก็ไม่ติดคุก

ฆาตกรรมที่เรแพบอยู่ตลอดเวลาในประเทศไทยไม่ได้มากจากกันครัว แต่มาจากโรงงานอุตสาหกรรมที่จ่ายค่าแรงต่ำกว่าจะรองรับชีพอย่างมีอนาคตได้ ปล่อยมลพิษให้คนรอบข้างตาย หรือใช้แรงงานเดือนอย่างโหดร้าย รวมทั้ง มาจากนโยบายพัฒนาที่ทำให้คนเข้าไม่ถึงทรัพยากรการผลิตและการพัฒนา ฯลฯ

ให้พริบที่ทำให้ขำลีกๆ ของแม่อุ่นและผู้เขียน อาจนำเร้าไปสู่ความเหราที่เกิดจากมาตรฐานสยดสยอง อันเกิดต่ำต่ำเราอยู่ตลอดเวลา โดยที่เราไม่เคยมองเลยก็ได้นะครับ ถ้าเราอ่านอย่างมีวิจารณญาณจริง

อาจเป็นอุดต่อโรงเรียนของนักเรียนที่ไม่เคยเรียนเด็กได้นะครับ แต่จากประสบการณ์ส่วนตัว ผมพบว่าการอ่านหนังสือเป็นเรื่องอีกด้านหนึ่งที่สำคัญมาก คือปัจจุบัน ของนัยมตันปัจจุบัน) เพราะครูสั่งให้อ่านหนังสืออย่าง “ใช้ความคิดพิจารณาสิ่งที่อ่านอย่างรอบคอบถึงถ้วน” นี่แหละครับ ทำสอนให้อ่านดังแต่คำทำไปเลยทั้งๆ ที่เป็นส่วนที่เด็กอ่านง่ายผ่านมาตลอด แต่ละถ้อยแต่ละคำต้องบรรจงอ่านจนเครียด

เครียดจนหมดสิ่งของการอ่าน ผมเพิ่งมาพบเมื่อจบปริญญาตรีว่า หนังสือที่เขามั่งคบให้อ่านในหลักสูตรนั้น ผ่านอ่านไม่จบสักเล่ม ไม่ว่าจะในภาษาไทย อังกฤษ หรือฝรั่งเศส เพียงอ่านชุนชังชุนແນนเจบด้วยความเพลิดเพลินชาบชี้ง เอาเมื่อได้เป็นอักษรศาสตรบัณฑิตไปแล้ว

เพื่อสนับสนุนการส่งเสริมการอ่าน การศึกษาไทยมักจะเลิ่งสิ่งที่สำคัญที่สุดในการอ่านไป คือ ความสนุก ไม่มีสิ่งใดเสียอย่างเดียว ก็ไม่มีใครยกอ่านอะไรทั้งนั้น วิจารณญาณไม่ใช่สิ่งที่ขัดขวางความสนุกนะครับ ตรงกันข้าม วิจารณญาณ ทำให้ผู้อ่านสนุกมากขึ้นหาก

มองออกจะเชื่อว่า คนไทยก็เหมือนคนอื่นๆ ในโลกที่อยู่ในวัฒนธรรมการอ่าน คืออ่านอย่างใช้วิจารณญาณ เป็นมาตรฐานเดียวกันแล้ว

“ไม่อย่างนั้นเราจะมีวรรณคดีเรื่อง “ระเด่นลันได” ”ไม่ได้ เพราะมีคนอ่านอิ恒าด้วยวิจารณญาณนะสิครับ จึง เอียนพอที่จะล้อเลียนอิ恒าด้วยระเด่นลันได ทั้งนี้ไม่ใช่เฉพาะคนเขียนนะครับ คนเขียนย่อมเขียนอะไรที่รู้แน่ว่าคน อื่นจะอารมณ์อันนี้ของตัวได แล้วก็มีคนจับได้จริงๆ ระเด่นลันไดจึงไม่ได้สูญหายอันตรธานไป ยังอยู่คงทนสืบมาจน ทุกวันนี้ได

คนแต่ก่อนอ่านสามก๊กแล้ว ก็คิดแผลงจากหนังสือไปอีกมาก many เข่นหาเหตุผลทางกลยุทธ์ ทางผลประโยชน์ ส่วนตัวของตัวละคร หรือจากมุ่งมองของอีกฝ่าย ฯลฯ แล้วเขียนหรือออกแบบเล่ากันต่อๆ มา แสดงว่าเข้าอ่านสามก๊กด้วย วิจารณญาณแน่นอน

ใครเคยฟังเสภา ก็จะรู้ว่า ครูเสภาเก่งๆ นั้น ท่านใช้ศิลปะการขับเพื่อเข้าถึงอารมณ์และความคิดของผู้ฟัง อย่างแนบเนียน เพราะท่านรู้อยู่แล้วว่าผู้อ่านมีวิจารณญาณ จึงฟังเรื่องชุนชังชุนແเนนอย่างมีวิจารณญาณ ไม่อาจขับเสภาเรียบๆ ตั้งแต่ต้นจนปลายได้ เพราะการขับเสภาหรือการฟังเสภา ไม่ใช่การเล่าเรื่องหรือฟังเรื่องเฉยๆ

การอ่านอย่างมีวิจารณญาณนั้น สรุปให้เหลือหัวใจจริงแล้ว มีสองอย่าง คือ จับประเด็นให้ได้ ทั้งที่เป็นประเด็นหลักและที่แฟงเป็นยะไว ห้องเรียนอาจมีเว้นช่วงการจับประเด็นแฟงเหล่านี้ได รวมทั้งช่วยให้เด็กได้เห็นว่าประเด็นต่างๆ ของสิ่งที่อ่านนั้นมีรายละเอียด ครูทำไดไม่ใช่ เพราะอ่านมากกว่าเด็ก แต่เปิดให้เด็กๆ ได้แสดงความเข้าใจที่หลากหลายโดยไม่ต้องไปตัดสินผิด-ถูก ครูก็เป็นเพียงหนึ่งในสมาชิกของผู้ร่วมถกเถียงอภิปรายบทอ่านเท่านั้น

อย่างที่สอง ก็คือการมีปฏิกริยา กับสิ่งที่อ่าน อันเป็นธรรมชาติของมนุษย์อยู่แล้ว คือ คนเราย่อมมีปฏิกริยากับสิ่งที่เราประสบเป็นปกติ เพียงแต่จะแสดงออกหรือไม่เท่านั้น หากไม่ถูกขัดขวางหรือได้รับการสนับสนุน ก็ทำเอาปฏิกริยานั้นออกมาเล่าสู่กันฟัง ปฏิกริยานี้มาจากไหน ก็มาจากประสบการณ์ชีวิตของแต่ละคน และมาจากประสบการณ์ของคนอื่นที่รวมเรียกว่า “ความรู้” อีกหนึ่ง

ปฏิกริยาที่เด็กแสดงออกมากจากประสบการณ์ส่วนตัวที่แอบ และจากประสบการณ์คนอื่น ที่เคยเหมือนกัน ย่อมใช้วิจารณญาณได้จำกัดเป็นธรรมด้า แต่ครูอย่าได้พยายามยัดเยียดวิจารณญาณของตนให้แก่เด็กเป็นอันขาด เพราะนั่นคือการตั้งข้อจำกัดของวิจารณญาณมิให้ได้พัฒนาต่อไปนั่นเอง

แม้การแลกเปลี่ยนอภิปรายกันในชั้นเรียน ก็เป็นการเรียนรู้ที่จะมองเห็นความหมายของบทอ่านได้หลายมิติ และขัดแย้งกับวิจารณญาณของแต่ละคนให้แหลมคมเข้มไปพร้อมกัน

ฉะนั้นข้อสอบปรนัยจึงใช้ไม่ได้ในวิชานี้ เพราะมันไม่มีอะไรที่ผิด-ถูกอย่างไร เรื่องไหนไข่เช่นกัน

อันที่จริงการอ่านอย่างมีวิจารณญาณนั้นไม่ได้เกิดในห้องเรียนเท่านั้น แต่เกิดในชีวิตประจำวันของผู้คนมากกว่า ทราบเท่าที่ผู้คนเนยงสนใจด้วยกันเรื่องนวนิยาย ละครทีวี หนัง บทความ ข่าว ฯลฯ แบบเล่าสู่กันฟัง แทนที่จะวิพากษ์ วิจารณ์หรือแลกเปลี่ยนวิจารณญาณกัน ห้องเรียนที่ดีอย่างไรก็ไม่อาจทำให้เกิดการอ่านอย่างมีวิจารณญาณได้

ตรงนี้แหล่ครับที่ผมคิดว่าห้องเรียนในการศึกษาไทยล้มเหลวไม่เป็นท่าเลย เพราะห้องเรียนไปคิดว่าตัวคือผู้ให้การเรียนรู้เรื่องใดเรื่องหนึ่ง ไม่ได้คิดว่าห้องเรียนเป็นเพียงส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ที่ต้องแทรกอยู่ในการดำเนินชีวิตประจำวันของนักเรียน อ่านเรื่องสั้นของคุณคือฤทธิ์อย่างมีวิจารณญาณ แต่อ่านตำราชีววิทยาอย่างง่ายๆ ตลอดเวลา จะทำให้เกิดการอ่านอย่างมีวิจารณญาณได้อย่างไร

ผมไม่ได้หมายความเพียงการไม่เอื้อเกื้อกูลกันระหว่างการเรียนวิชาต่างๆ เท่านั้นนะครับ แต่รวมถึงการใช้ชีวิตในโรงเรียนทั้งหมด สนับสนุนให้เด็กใช้วิจารณญาณหรือไม่เพียงใจด้วย เชือฟังคำสั่งของครูอย่างเดียวไม่ใช่การใช้วิจารณญาณนะครับ คำสั่งและระเบียบต่างๆ ก็ต้องผ่านวิจารณญาณของนักเรียนอย่างเสรีด้วย

แม้แต่คำถามว่าทำไม่ต้องยืนเคารพธงชาติทุกเช้า ก็เป็นสิทธิ์ที่เด็กจะถาม และเป็นเรื่องที่ต้องใช้วิจารณญาณในการโต้แย้งแลกเปลี่ยนความเห็นกันอย่างมาก

สรุปก็คือโรงเรียนไทยซึ่งเป็นภาพจำลองของสังคมไทยนั้น ให้ความเคารพแก่วิจารณญาณของบุคคล และเสรีภาพในการใช้วิจารณญาณจริงหรือไม่ หรือวิจารณญาณเป็นเพียงรูปลักษณ์ของความมีเหตุผลภายใต้การเชือฟัง อย่างมีดีบودเท่านั้น

นิธิ เอี่ยวศรีวงศ์. (2551, 2-8 พฤษภาคม). การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ. นิติชนสุดสัปดาห์. 28 (1446), 9.

กลยุทธ์การอ่านจาก การสัมมนา นานาชาติ ของ สมาคมการอ่านแห่งประเทศไทย

รองศาสตราจารย์ ดร. น้ำทิพย์ วิภาวน*

การสัมมนาเรื่องการรู้เรื่องการอ่านเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา (Reading Literacy for Quality Education) จัดขึ้นเมื่อวันที่ 1-2 ตุลาคม 2552 ณ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช โดยมีวิทยากรทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ มาแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับกลยุทธ์การอ่านดังที่ปรากฏในเอกสารประกอบการสัมมนาที่เผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ สมาคมการอ่านแห่งประเทศไทย (<http://www.thailandreading.com>) ซึ่งสรุปประเด็นที่ได้จากการสัมมนา ดังนี้

1. ความเข้าใจในภาษาเขียน คือ เหตุผลในการอ่านซึ่งเป็นการเชื่อมโยงความคิดของผู้อ่านไปยังตัวอักษร หรือภาษาเขียน ความเข้าใจความหมายของสิ่งที่อ่าน มีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบดังๆ เช่น

1.1 ภาษาพูด หรือภาษาเขียน หากผู้เรียนมีทักษะการใช้ภาษาแม่ก็มีความสนใจในการอ่าน เช่นเดียวกับ ความเข้าใจเรื่องคำศัพท์ ความหมายของศัพท์

1.2 ความคล่องในการใช้ภาษา ความสามารถในการแปลความ จะพบว่าการที่คนไม่อ่านเกิดจากความ ไม่เข้าใจในภาษา

1.3 ความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาที่อ่าน ซึ่งสัมพันธ์กับความรู้เดิมและการแสวงหาความรู้ใหม่ ดังนั้นเนื้อหา ของเรื่องจึงมีความสัมพันธ์กับระดับความรู้และความสนใจของแต่ละบุคคล

1.4 กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ในระหว่างเรียน และนอกเหนือเวลาเรียน การอ่านจึงเป็นการใช้เวลาตาม ความต้องการของแต่ละบุคคล

1.5 วิธีการสอนอ่าน เช่น การให้ผู้เรียนสรุปความ การถามตอบ การเติมคำหรือข้อความ การทำนายคำ ที่จะใช้ถัดไป การสอนให้คิดมีความสัมพันธ์กับการสอนให้อ่าน

1.6 การสื่อสารด้วยภาพ สามารถกระตุนความสนใจจากเด็กเล็กที่จะพัฒนาจากการมองภาพไปสู่ความ สนใจในการอ่านตัวอักษร

2. ผู้อ่านมีหลายระดับตามความรู้ ความสนใจ และความเชี่ยวชาญในแต่ละเรื่องของแต่ละบุคคล จึงต้องให้ บริการสื่อการอ่านตามความสนใจของผู้อ่านแต่ละระดับ ตัวอย่างของผู้อ่านแต่ละระดับ เช่น

2.1 ผู้อ่านระดับต้น (Tacit Reader) เป็นผู้อ่านที่ยังขาดความตระหนักรู้และขาดความเข้าใจในเนื้อหา

2.2 ผู้อ่านระดับกลาง (Aware Reader) เป็นผู้อ่านที่เข้าใจความหมายของเรื่องที่อ่านแต่ยังไม่รู้วิธีแก้ ปัญหาและประยุกต์ใช้ความรู้

2.3 ผู้อ่านระดับสูง (Strategic Reader) เป็นผู้ที่อ่านที่เข้าใจเรื่องที่อ่านที่เชื่อมโยงกับสภาพแวดล้อมได้

2.4 ผู้อ่านระดับเชี่ยวชาญ (Reflective Reader) เป็นผู้อ่านที่สะท้อนความคิดจากเรื่องที่อ่านได้และ สามารถประยุกต์ใช้ตามความเข้าใจได้ตามวัตถุประสงค์ของเรื่องที่อ่าน

*นายนายกสมาคมการอ่านแห่งประเทศไทย

แข伍วิชาสารสนเทศศาสตร์ สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ดังนั้นผู้อ่านที่เชี่ยวชาญจะสามารถ

- เชื่อมโยงเนื้อหาของเรื่องที่อ่านไปยังเรื่องอื่นได้
- ถ้ามีคำถามจากเรื่องที่อ่านก่อนและหลังการอ่านได้
- ใช้สื่อประกอบความหมาย เช่น วาดภาพ สร้างภาพนิทรรศจากเรื่องที่อ่านได้
- วาดแผนผังความเชื่อมโยง คาดเดาเรื่องจากการอ่านได้
- พิจารณาและสะท้อนความคิดสำคัญๆ ได้
- สังเคราะห์สารสนเทศได้โดยการเล่าเรื่องที่อ่านได้ สรุปเนื้อหาและเพิ่มเติมประเด็นได้ ตอบคำถามยากๆ ได้

3. ความเข้าใจในวิธีการเรียนรู้ที่ทำให้รู้จักการอ่านและการอ่านข้อมูลจากหลายแหล่ง การคิดวิเคราะห์ การซักถามโต้แย้ง การสังเคราะห์ การวิจัย การค้นคว้า การเป็นตัวของตัวเอง

4. การสอนภาษาและวรรณกรรมให้เกิดความสนุก นำสันใจจะช่วยส่งเสริมจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ ความเข้าใจในภาษาและวรรณกรรมจะทำให้เกิดแรงจูงใจในการอ่าน

5. สื่อการอ่านต้องมีความหลากหลายและความน่าสนใจ ราคาของสื่อจะช่วยสนับสนุนการเข้าถึง และการใช้สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อโสตทัศน์ และสื่ออิเล็กทรอนิก

6. การกำหนดนโยบายส่งเสริมการอ่านทั้งภาครัฐและเอกชนจะช่วยพัฒนาการสร้างสังคมความรู้ สร้างนิสัยรักการอ่าน และการเรียนรู้ตลอดชีวิต

7. การปรับปรุงและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ เช่น ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ ศูนย์ข้อมูลท้องถิ่น ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน และการมีแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยในทุกชุมชนทำให้เข้าถึงได้ง่าย

8. การฝึกอบรมครุและบุคลากรรักษ์อย่างต่อเนื่องในการแนะนำสื่อการอ่าน การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

9. การวัดผลสัมฤทธิ์ในการอ่าน โดยการกำหนดมาตรฐานการอ่านแต่ละระดับ เพื่อพัฒนาทักษะและคุณภาพการอ่าน

10. การสร้างเครือข่ายการอ่าน จากความร่วมมือของทุกองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน ทั้งในระดับบุคคลและองค์กรทั้งนี้การสร้างเครือข่ายการอ่านจะช่วยยกระดับความรู้ของคนในสังคมไทยให้มีความรู้ในระดับที่สามารถแข่งขันได้

ปัจจุบันภาระการแข่งขันกันด้วยความรู้ใหม่ ความคิดใหม่มีพื้นฐานมาจาก การอ่านและการเรียนรู้อันจะนำไปสู่ การเพิ่มคุณค่า การสร้างรายได้ และการสร้างนวัตกรรม ซึ่งเราทุกคนมีส่วนร่วมต่อความสำเร็จในการพัฒนาชาติ ดังคำขวัญของสมาคมการอ่านแห่งประเทศไทยที่ว่า “logicของการอ่านคือจักรวาลของความรู้”

ໄກດີເພຣະກາຮ່ານ

ຄ່າສົຫລະຈາຍ ຕຣ.ເກຣຍັງສັກຕິ້ງ ເຈຣົງວັບສັກຕິ້ງ*

ທາກຈະພູດສຶ່ງຊື່ວິດແລະພລງານຂອງຄົນດັ່ງທີ່ມີຄວາມສາມາດຄອຍ່າງແທ້ຈິງໃນອົດຈົນສຶ່ງປ່ຈຸບັນ ເຮັຈພບວ່າ
ຄວາມດັ່ງແລະຊື່ສຶ່ງຂອງຄົນເຫຼຳນັ້ນ ໄມໄດ້ເກີດຂຶ້ນພະຣະຄວາມບັງເອີ່ມ ອ້ອໄດ້ມາໃນຫ້ວະຍະເວລາເພີ່ມຂໍາມົນ
ແຕ່ແລກມາດ້ວຍຄວາມເພີ່ມພຍາຍາມ ຄວາມອຸດສາຫະ ແລະຄວາມຖຸມທ່ານແຮກຍາຍແລະແຮງໃຈໃນການສ້າງພລງານຕ່າງໆ
ໃຫ້ປະຈັກໝີແກ່ສາຍຕາຂອງໜ້າໂລກ ບຸກຄລເຫຼຳນັ້ນໜ້າຍຄນສາມາດປະປັບຄວາມສໍາເຮົາ ມີຊື່ສຶ່ງດັ່ງແຕ່ອ່າຍຸຍັ້ນນ້ອຍ
ເຂົາເຫຼຳນັ້ນໜ່າຈະເປັນຄົນທີ່ແສງຫາຄວາມຮູ້ ສັ່ງສົນຂ້ອມລົມມາດັ່ງແຕ່ເຢົວວັຍ ແລະລຶ່ງນັ້ນໜ້າຍເປັນປະໂຍ່ນໃນການຄັນຄວ້າ
ພັ້ນທາງການທ່າງນັ້ນ ແລະດ່ວຍອດຄວາມຮູ້ເຫຼຳນັ້ນໄປສູ່ການສ້າງສຣົກຜລງານ ຈົນໄດ້ຮັບກາຍອມຮັບໃນວັງກວ້າ ສິ່ງໜີ່ທີ່ຄົນ
ດັ່ງຕັ້ງແຕ່ໃນອົດຈົນສຶ່ງປ່ຈຸບັນ ໃຊ້ເປັນເຄື່ອງມື້ອີນໃນການແສງຫາຄວາມຮູ້ ດື່ອ ການອ່ານ ນັ້ນເອງ
ບຸກຄລທີ່ມີຊື່ສຶ່ງຮະດັບໂລກມາກມາຍໃຫ້ຄວາມສໍາຄັນກັບການອ່ານອ່າງເປັນຊື່ວິດຈິດໃຈ ອາທິ

ອັນສີ ຄຣີສເຕີເຍນ ແອນເດວົຣສັນ ນັກເລົານິທານຮະດັບໂລກ ແຈ້າຂອງນິທານອມຕະຫລາຍເຮື່ອງ ໄນວ່າຈະເປັນ ນິທານ
ເຮື່ອງ ລູກເປີດຊື່ເຫຼື່ອ ເງື່ອກນ້ອຍ ເຕັກຫຼົງຂາຍໄມ້ຢືນໄຟ ພ່ອຂອງແອນເດວົຣສັນມີສ່ວນອ່າຍຸ່ມາກໃນການ ອັບຮມລູກຂາຍດ້ວຍ
ການອ່ານຫັນສື່ອຂອງນັກເຂົ້າຂາວເດັນມາຮົກແລະໜ້າຕ່າງປະເທດໄຫ້ລູກພັ້ນເສົມອ ທຳໄໝແອນເດວົຣສັນມີສັຍຮັກການອ່ານ ເປັນ
ຄົນເລື່ອງຈາດມາດັ່ງແຕ່ເຕັກ ແມ່ວ່າພ່ອຈະເສີຍຊື່ວິດຕັ້ງແຕ່ເຂົ້າຍັງເຕັກ ແລະທາງບ້ານປະບົບປັ້ງຫາດ້ານເສຣໜູກີຈ ແຕ່ເຂົ້າ
ຢັ້ງຂານຂວາຍຫາທັງສື່ອມາອ່ານອ່ຟ່່ເສົມອ

ຫລືໄປ ຍອດກວິເອກໜ້າຈືນ ຜູ້ລ່ວງລັບໄປນັບຮ້ອຍປີແຕ່ພລງານຍັງຄອງໂດດເດັ່ນອູ້ຈຸນສຶ່ງວັນນີ້ ໃນວັນເຕັກຂອງທ່ານນັ້ນ
ນິດມັກອຸ້ມທ່ານໄວ້ບັນດັກແລ້ວສອນກວາຈືນ ເມື່ອອຸ້ມໄດ້ 10 ປີ ທ່ານສາມາດອ່ານຫັນສື່ອໄດ້ອ່າຍຸ່ແດກຈານ ແລະສາມາດ
ທ່ອງຈຳນົກວິຊ້ອັດໄດ້ຕັ້ງແຕ່ອ່າຍຸ່ຍັ້ນນ້ອຍ

ວິກເຕອົຮ ສູໂກ ນັກເຂົ້າຂາຍທີ່ມີຊື່ວິດຕັ້ງແຕ່ເຫຼຳນັ້ນ ອັດຈິນບຸກຄລຜູ້ໃຊ້ປັກກາເປັນອ່າວຸຫຼເພື່ອສັນຕິກາພ ໃນວັນເຕັກ ເຂົ້າຈະໃຫ້ເວລາ
ຍາມວ່າງຈາກການເລີ່ມແລະປົງປົກຕິກາຈົບປະຈຳວັນໄປກັບການອ່ານຫັນສື່ອ ເມື່ອສູໂກອຸ້ມ 9 ປີເຂົ້າສາມາດທ່ອງປາກເປົ່າ
ບທປະພັນຮັບຂອງໂອເຣັ້ນ ກວິເອກໜ້າໂຮມັນໄດ້ຫລາຍບທ

ອັບດັນ ຜິບແກລ້ວ ຜູ້ເຂົ້າຂາຍ “The Jungle” ເຂົ້າໄມ້ມີໂອກາສເຫັນໂຮງເຮືອງຈາກອຸ້ມໄດ້ 10 ປີ ແຕ່ນັ້ນໄມ້ໄດ້ເປັນປັ້ງຫາ
ໃຫ້ເຂົ້າເຮັນຫຼັກວ່າເພື່ອນ ເນື່ອຈາກກ່ອນຫັນນີ້ເຂົ້າຫັດອ່ານຫັນສື່ອດ້ວຍດົນເອງ ເຂົ້າອ່ານອ່າງຫລູງໃໝ່ ເມື່ອໂດັ່ນເຂົ້າໄດ້
ຫາເລື່ອງດ້ວຍການແຕ່ງຫັນສື່ອ ຕລອດຊື່ວິດຂອງເຂົ້າ ເຂົ້າໄດ້ເຂົ້າຍັງຫັນສື່ອເລີ່ມໃໝ່ 48 ເລີ່ມ ເລີ່ມເລັກໆ ອີກກວ່າ 500
ເລີ່ມ

ແອລີເກີຍີ່ ດັ່ງເຕີ ກວິຜູ້ມີຊື່ສຶ່ງທີ່ສຸດໃນອິຕາລີ ເປັນຄົນຂົ້ນຂັ້ນແນ້ງໃນການເຮັນ ມີຄວາມຮອບຮູ້ໃນວິທີຍາກາ
ທຸກແຂ່ງໜ້າ ເຂົ້າອ່ານແລະຕຶກໜ້າມາກ ຈາກເຂົ້າຂາຍຈີ່ມີຄວາມລຶກໜຶ່ງແລະເປັນທີ່ຍົມຮັບອ່າງກວ້າງຂວາງໃນວັງກວ້າ
ວຽກຮັບຮັມຂອງອິຕາລີ

*ນັກວິຊາການອາວຸໂສ ສູນຍົກປາຫຼາຍກົງແລະຮັບປາລ ມາຮວິທາລັບຫຼາຍວົງວິໄລ kriengsak@kriengsak.com, <http://www.kriengsak.com>

ทีม เบอร์เนอร์ส ลี เมื่อปลายศตวรรษที่ 20 นิตยสาร Focus ซึ่งเป็นนิตยสารเชิงวิทยาศาสตร์รายเดือนได้จัดอันดับนักประดิษฐ์ที่ยิ่งใหญ่ที่สุด 50 อันดับแรกของโลกขึ้น ทั้ง 50 คนนี้ เรียกได้ว่าเป็น “50 สุดยอดนักประดิษฐ์ ผู้ดัดแปลงโฉมหน้าของโลกปัจจุบัน” หนึ่งในนั้นคือ ทีม เบอร์เนอร์ส ลี ทีมเกิดเมื่อปี ค.ศ. 1958 ที่เมืองเพลสเซียร์ ประเทศอังกฤษ เขาได้คิดค้นวิธีการง่ายๆ ที่จะช่วยให้นักพิสิกส์ทั่วโลกสามารถแลกเปลี่ยนรายงานวิจัยซึ่งกันและกันได้ผ่านทางสายโทรศัพท์ โดยได้ แรงบันดาลใจในเรื่องนี้มาจากการอ่านเรื่อง Inquire Within : Anything You Want to Know ว่าด้วยแหล่งข้อมูลที่ทุกคนสามารถเข้ามาสอบถามatham ทุกอย่างที่ต้องการทราบได้ เครื่องข่ายของเบอร์เนอร์ส ลี สร้างขึ้นเมื่อปี 1989 กลายเป็นสิ่งที่ทุกคนทั่วโลกรู้จักกันดีในชื่อ World Wide Web (WWW) ความยิ่งใหญ่ในสิ่งที่เขาประดิษฐ์ขึ้น ได้ปฏิวัตitech โภคภัยการสื่อสารในศตวรรษที่ 21 นี้

สิ่งหนึ่งที่เราสามารถเรียนรู้และเลียนแบบจากตัวอย่างชีวิตของบุคคลสำคัญต่างๆ เหล่านี้ได้ นั่นคือ ความสำเร็จอันเกิดจากแรงบันดาลใจที่ได้จากการอ่าน การอ่านไม่เพียงแต่เป็นการช่วยเพิ่มพูนความรู้ แต่ช้อความที่เรียกร้อยในหนังสือนั้นสามารถส่งผ่านพลังอันยิ่งใหญ่ ให้ผู้อ่านซึ่งซับ เรียนรู้และเปลี่ยนเป็นแรงบันดาลใจ ขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติตามแนวทางหรือเป้าหมายตามที่ข้อความนั้นบันทึกไว้

การอ่านเป็นการให้อาหารแก่สมอง ถ้าให้อาหารดี (อ่านสิ่งที่ดี) ให้อย่างสม่ำเสมอ สมองย่อมรับและย่อยสิ่งที่ดี ความคิดย่อมเจริญ.org งาน ถ้าให้อาหารไม่ดี (อ่านสิ่งที่ไม่ดี ไม่เหมาะสม) สมองก็อาจได้รับอาหารพิษ ความคิดย่อมพิกลพิการ ยิ่งถ้าไม่ได้รับอาหาร (ไม่ชอบอ่าน) รับแต่ข้อมูลจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (โทรศัพท์ เกมส์ อินเตอร์เน็ต) สมองย่อมจะขาดสารอาหาร เพราะขาดความรู้จากหนังสือที่จะนำมาคิดโครงสร้าง อย่างเพียงพอ และจะทำให้ตายทางปัญญาในที่สุด

การอ่านมีความสำคัญมากในการกำหนดว่า อนาคตเราจะเป็นเช่นไร..

ผมได้พยายามย้ำเด็กรุ่นหลังๆ ให้เห็นถึงประโยชน์และความสำคัญของการอ่านหนังสือมาโดยตลอด เพราะเห็นว่าเด็ก ๆ และคนทั่วไปในสังคมไทยของเราอ่านหนังสือกันน้อยเหลือเกิน เมื่ออ่านน้อยเรารidge เป็นคนที่มีโลกทัศน์แคบ มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่างๆ อย่างจำกัด ขาดความสามารถในการแก้ปัญหาและพัฒนาตนเอง จนกลายเป็นคนล้าหลังไปในที่สุด

การอ่านเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับเราทุกคน เพราะเป็นการเพิ่มทุนความรู้ที่คุ้มค่ายิ่งสำหรับชีวิตในอนาคต เราต้องสร้างทักษณ์และนิสัยให้กับการอ่าน เช่นตระหนักว่า “การอ่าน คือ เครื่องมือของผู้ที่ปรารถนาความสำเร็จ” “การอ่านไม่ใช่เป็นการเสียเวลา แต่เป็นการลงทุนทางปัญญา” “การอ่านทำให้เราเป็นคนฉลาด มีทั้งความรู้ และรู้จักคิดโครงสร้าง”

นอกจากนี้ ที่สำคัญกว่านั้น เราจำเป็นต้องอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ โดยอ่านหนังสือที่ช่วยให้ชีวิตประสบความสำเร็จ

ในชีวิตเรามีหนังสือ 2 ประเภทที่จะช่วยให้ชีวิตประสบความสำเร็จ ประเภทที่หนึ่ง หนังสือที่ดูน่าอ่าน เช่นหนังสือที่ทำให้มีความสุขเมื่อได้อ่าน อาจจะเป็นหนังสือประเภทไดก์ได้ เช่น บทกวี เรื่องสั้น นวนิยาย และประเภทที่สอง หนังสือที่ดูน่าอ่าน เช่นหนังสือที่สนับสนุนสู่ความสำเร็จของชีวิต และอ่านหนังสือให้ครบถ้วนทุกด้าน เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ อย่างต่อเนื่อง เพื่อเสริมทักษะในด้านต่างๆ ที่เรายากจะพัฒนา และเพื่อจราจรโล่งจิตใจ และ คุณธรรมให้สูงขึ้นบริหารเวลาในการอ่าน

เราควรกำหนดเวลาอย่างเฉพาะเจาะจงในการอ่านหนังสือ เช่น ใน 1 วันต้องดึงเวลาเฉพาะเจาะจงสำหรับการอ่าน เช่นวันละ 15 นาที 1 อาทิตย์จะอ่านได้กี่หน้า 1 เดือนได้เท่าไร ต้องพยายามคำนวณจากหนังสือที่เราต้องอ่านไม่ปล่อยเวลาให้เสียไปโดยเปล่าประโยชน์ๆ ลดการใช้เวลาในด้านอื่นที่ไม่จำเป็น

พัฒนาทักษะการอ่านที่มีประสิทธิภาพ

โดยศึกษาเทคนิคการอ่านและฝึกทำตามเป็นประจำ อย่างน้อยต้องมีวัตถุประสงค์ในการอ่าน เพื่อทำให้การอ่านมีความหมาย โดยจับประเด็นหลักให้ได้ กำหนด วัตถุประสงค์ วิเคราะห์ ทำความเข้าใจ และเก็บบันทึกความเข้าใจ อาจด้วยการจดบันทึกคำสำคัญไว้ตลอดการอ่าน ที่สำคัญ หลีกเลี่ยงเวลาที่ไม่ควรอ่านหนังสือ เช่น หลงดูหิวดรั่งนอน ไม่มีสมาธิ เพราะอาจทำให้การอ่านไม่ประสบความสำเร็จและทำให้ไม่ชอบอ่านในที่สุด

หากเรายังต้องทำงานในองค์กรที่ขับเคลื่อนด้วยความรู้ เราจำเป็นต้องให้อาหารสมองที่ดี มีประโยชน์ และให้อาหารใหม่ ๆ อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เราสามารถเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ และได้รับแรงบันดาลใจในการทำงานให้ก้าวหน้าได้อย่างต่อเนื่อง

ก้าวข้างไปให้ประสบความสำเร็จในมีวิถีการทำงาน

ศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์

บันทึกฉบับใหม่ นับว่าเป็นผู้ที่ประสบความสำเร็จมาแล้วขั้นหนึ่งในโลกการเรียนรู้ และกำลังก้าวสู่ขั้นต่อไปในโลกการทำงาน การไขว่คว้าความสำเร็จในโลกของการทำงานและจะแตกต่างจากโลกของการเรียนรู้ ผ่านทางเป็นคนหนึ่งที่มีภูมิปัญญาความเสมอว่า เหตุใดจึงสามารถทำงานหนักและประสบผลสำเร็จในหน้าที่การทำงานได้ ผ่านจิตวิญญาณที่เป็นอย่างยิ่ง ที่จะมีส่วนให้คำแนะนำแนวทางสู่ความสำเร็จในโลกการทำงานให้แก่บันทึกที่จบใหม่ ซึ่งเป็นแนวทางที่ผ่านมาโดยตลอด โดยผู้ที่ต้องการประสบผลสำเร็จในโลกการทำงานนั้น จะเป็นต้อง มีลักษณะพื้นฐานเบื้องต้นที่สำคัญใน 3 ประการหลัก ดังนี้

1. มีแรงจูงใจแรงกล้าที่จะประสบความสำเร็จ “แรงจูงใจคือพลังขับดันชีวิตให้ก้าวไป ยิ่งมีแรงจูงใจสูงมาก เท่าไร ความสำเร็จยิ่งมีคุณค่าและน่าภาคภูมิใจมากเท่านั้น” ถ้าแรงจูงใจเพื่อตัวเองมากเท่าได้ ความสำเร็จยิ่งด้อยค่า และแท้จริงนั้นคือความล้มเหลว” พลังที่ทำให้คนเราตัดสินใจเลือกทำสิ่งใดๆ คือความรักและการเห็นคุณค่าในสิ่งที่ทำ เป็นกุญแจสำคัญและผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการทำงานด้วยความรัก คือ ผลประโยชน์ทั้งใจ เป็นความสุขจากภายใน ด้วยความรักและห่วงใย ใจที่เกิดจากความรักและเห็นคุณค่าในการช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ อาสาสมัครจำนวนมากที่เป็นคนทำงาน เป็นนักศึกษา เสียสละเวลาในการทำงาน ในการเรียน เพื่อจะเข้าไปช่วย ค้นหาศพผู้เสียชีวิตให้กับผู้ที่ตามหาศพญาติพี่น้องของตน ผลตอบแทนที่คนเหล่านั้นได้รับกลับคืน คือ ความสุขทางใจ ที่ได้ช่วยเหลือผู้อื่นมากกว่าได้รับเงินทอง

2. มีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนในชีวิต วิสัยทัศน์ หมายถึง จินตภาพในอนาคตที่เด่นชัดอยู่ในความคิดของบุคคล คนหนึ่ง ซึ่งตั้นอยู่บนพื้นฐานของความเข้าใจในสภาพปัจจุบัน และการเปลี่ยนแปลงในอนาคต จินตภาพดังกล่าว มีอิทธิพลต่อการสร้างแรงบันดาลใจให้บุคคลนั้นมุ่งมั่นสู่จุดหมายที่ได้วาดหวัง ส่งผลให้บุคคลนั้นดำเนินชีวิตอย่างมี เป้าหมาย มีการวางแผนและไม่ย่อท้อต่อความล้มเหลว ด้วยความหวังเสมอว่าจินตภาพนั้นจะเป็นจริง คนที่มีวิสัยทัศน์ ชีวิตจะประสบผลสำเร็จในหน้าที่การทำงานเนื่องจาก...

วิสัยทัศน์ช่วยให้รู้เส้นทางเอกสารสู่ความสำเร็จ ผ่านเขียนในหนังสือข้อคิดเพื่อการบริหารฯ “วิสัยทัศน์ช่วยให้ เราไม่ทำงานไปวันๆ เพื่อแลกกับรายได้ แต่จะทำงานด้วยความรู้สึกเป็นเจ้าของที่ต้องรับผิดชอบดำเนินการ จนกระทั่งวิสัยทัศน์นั้นเป็นจริง และนำไปสู่การกำหนดเป้าหมาย และการวางแผนปฏิบัติการในแต่ละขั้นตอนที่ชัดเจน เพื่อประเมินคิดเสมอว่า คนที่ขาดวิสัยทัศน์ในการทำงานนั้นย่อมทำงานอย่างชาดทิศทาง ทำงานเพียงแค่มีชีวิตอยู่รอด เท่านั้น ไม่ได้ทำงานโดยคำนึงถึงผลปลายทาง

วิสัยทัศน์ช่วยป้องกันปัญหาไม่ให้เกิดขึ้นในอนาคต งานที่บันทึกได้เข้าไปทำแม้ว่าจะเป็นงานเล็ก หรือเป็นงานระดับประเทศ หรือจะเป็นงานที่ยากและอาศัยความละเอียดรอบคอบสูงเพียงใดก็ตาม การมีวิสัยทัศน์ จะทำให้คิดการณ์ไกลและเตรียมการป้องกันล่วงหน้า รู้ว่ากำลังจะไปที่ไหน และจำทำอย่างไรเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการป้องกันและแก้ไขปัญหา

วิสัยทัศน์ช่วยให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น คนทำงานทุกคนควรจะรู้จักวิเคราะห์และวางแผนเพื่อกำหนดตารางเวลาให้การทำงานมีประสิทธิภาพสูงสุด ภายใต้ความจำกัดของเวลาและทรัพยากรที่มีอยู่ในแต่ละวัน อาจจะต้องเขียนรายงานว่าได้ค้นพบสิ่งใหม่อะไรบ้างจากการทำงาน และจะสร้างสรรค์การทำงานให้ดีขึ้นได้อย่างไร และในอนาคต เมื่อก้าวสู่จุดสูงขึ้นในการทำงานตำแหน่งระดับสูงที่มีลูกน้องอยู่ภายใต้มาก ควรจะเรียนรู้ที่จะกระจายงานและมอบหมายงานเป็น ชิ้นให้ถูกกับงาน หน้าที่ สอนงานเพื่อให้มีการถ่ายทอด และสร้างคนให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นเรื่อยๆ และสร้างคนรุ่นต่อไปในองค์กรที่จะมาسانต่องานที่ทำ เพื่อจะมั่นใจได้ว่าความสำเร็จนั้นจะยั่งยืน เพราะมีด้วยตัวแทนรับผิดชอบงานต่อไป

3. มีลักษณะ “ரากฐานดียอมสร้างตึกสูงหลายชั้นได้ฉันได รากฐานลักษณะชีวิตที่ดียอมสร้างความสำเร็จได สูงขึ้นล้านนั้น” ลักษณะชีวิตเปรียบเสมือนรากฐานที่มั่นคงอันนำไปสู่ความสำเร็จที่ยั่งยืน ลักษณะชีวิตหลักๆ ที่สำคัญที่บันทึกไว้มีเพื่อเป็นบันไดสู่ความสำเร็จที่ยั่งยืน ลักษณะชีวิตหลักๆ ที่สำคัญ ที่บันทึกไว้มีเพื่อเป็นบันไดสู่ความสำเร็จในการทำงาน ซึ่งได้แก่

มีความซื่อสัตย์สุจริต เป็นลักษณะของคนทำงานด้วยความตั้งใจ และมีหลักการยึดเหนี่ยวในการทำงาน เช่น การไม่รับเงินใต้โต๊ะ การปฏิเสธหากได้รับมอบหมายให้ทำงานที่ไม่ถูกต้อง ซึ่งจะทำให้เป็นที่ไว้วางใจแก่คนรอบข้างในการมอบหมายการทำงานในตำแหน่งที่สูงยิ่งขึ้น

มีความซื่อตรงและเที่ยงธรรม นิยาม “ความซื่อตรง” ในที่นี้มีความหมายลึกซึ้งกว่า “ความซื่อสัตย์” คือ เป็นคุณลักษณะผสมผสานระหว่างคนซื่อสัตย์กับคุณธรรมประจำใจที่สูงส่ง ตรงกับภาษาอังกฤษว่า integrity คนที่มีความซื่อสัตย์อย่างเดียว อาจยินดีกระทำการพิสดารได้ เพราะเขาซื่อสัตย์เฉพาะกับคนบางคนเท่านั้น แต่ผู้ที่มีความซื่อตรงจะไม่ยอมกระทำในสิ่งที่รู้ว่าไม่ชอบธรรมคนที่มีความซื่อตรงจะเป็นผู้ที่ได้รับความไว้วางใจจากคนรอบข้างทุกระดับชั้น และว่าในการทำงานมีบุคคลที่อิจฉาและจ้องจะทำลายเขา แต่จะไม่สามารถทำอะไรได้

มีระเบียบวินัย คือ มีการวางแผนการทำงานล่วงหน้า มีความกระตือรือร้นที่จะทำให้งานสำเร็จและมั่นคง ฝึกฝนตนเอง คำกล่าวตอบหนึ่งของอดีตนายกรัฐมนตรี นายนิพัฒน์ พัฒนาวงศ์ กล่าวว่า “ระเบียบวินัยเป็น 1 ใน 2 สิ่งที่รวมมีอยู่ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 ทั้งนี้เพราะว่า ความเป็นระเบียบนั้นเป็นจุดอ่อนที่สุดของสังคมไทย” ความไว้วางยเป็นเหตุหนึ่งที่นำชีวิตไปสู่ความล้มเหลว ความไม่มีวินัยทำให้คนทำอะไรไปเรื่อยๆ “เข้าชามเย็นชาม” ไม่มีเป้าหมายในการทำงาน ไม่มีการวางแผนล่วงหน้า หรือการผลักดันด้วยความกระตือรือร้นให้เกิดขึ้นจริง ลักษณะนิสัยเช่นนี้นั้น ต่อให้มีความตั้งใจดีสักเพียงใด จะไม่สามารถประสบผลสำเร็จหรือpubความเจริญก้าวหน้าในชีวิต “ชุนวุ” นักการทหารและนักปักธงของประเทศไทย สมัยชุนวุ (3,000 ปีก่อน ค.ศ.) บันทึกไว้ในตำราพิชัย สมครามชุนวุ ว่า “ผู้เชี่ยวชาญการศึกมุ่งผดุงคุณธรรมและรักษาเรเบียบวินัย จึงสามารถมีชัยชนะได้”

มีความอ่อน懦ก่อมตน เป็นความมั่นใจในความสามารถของตน และนำความสามารถนั้นออกมายield อย่างดีที่สุด ในขณะเดียวกัน จะตระหนักว่าสิ่งที่กระทำอาจผิดพลาดได้ และคิดว่าตนเองไม่ได้ดีหรือวิเศษไปกว่าผู้อื่น แต่เป็นผู้ที่ยังมีความบกพร่องและไม่ได้รู้ทุกสิ่งทั้งหมด จำเป็นต้องยอมรับการเรียนรู้เพิ่มเติม และพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงพัฒนาตนเองได้อยู่เสมอ ความถ่อมใจ สามารถนำมาซึ่งความสำเร็จในการทำงานได้ เนื่องจาก ไม่ค่อยมีศัตรูทั้งต่อหน้าและลับหลัง รวมทั้งเป็นที่รักของคนอื่น ความถ่อมใจจะทำให้เราไม่เป็นคนก้าวข้าว ไม่โ้อวดดดไม่ดูถูกผู้อื่น อีกทั้งจะทำให้ได้รับความเมตตากรุณา รวมถึงการช่วยสอนงาน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อเรารอย่างมาก ในการเป็นผู้เข้าทำงานใหม่ที่ยังอ่อนวัยและประสบการณ์น้อยกว่าคนอื่นๆ

มีความขยันหม่นเพียรและเอาใจวิงเอารัง เป็นลักษณะของคนที่ทำอย่างไม่หยุดยั้งแม้จะมีปัญหาอุปสรรค เป็นลักษณะของผู้ที่พยายามทำหน้าที่ของตนให้ดีที่สุด โดยไม่จำเป็นต้องมีผู้ควบคุม ไม่ทิ้งงานกลางคัน ดังตัวอย่างของ โอลิฟ อัลวา เอดิสัน ซึ่งเป็นนักประดิษฐ์ผู้ยิ่งใหญ่ กล่าวไว้ว่า “การทำงานนั้นไม่ได้นับด้วยเวลาที่ทำ แต่นับด้วยงานที่ทำ” เขาเมินพิกาที่ไม่มีเงินบวกเวลาดังไร้ที่โดย เขานอกกว่า “2% ของความสำเร็จจากการทดลองใจ แต่ 98% มาจากพยายามที่ลืมไป” กว่าที่เอดิสันจะประดิษฐ์หลอดไฟฟ้าสำเร็จ เขายังต้องวัดสุดท้ายหลอดทุกชนิดที่ทำได้เลย ทีเดียว สิ่งนี้สะท้อนข้อคิดได้อีกว่า บางครั้งความสำเร็จรออยู่ที่บันไดก้าวที่ 100 แต่เราเดินมา 99 ขั้นแล้วเราหันหลังกลับ เราจะไม่มีทางพบความสำเร็จในขณะที่คนที่เอาใจวิงเอารังไม่มีอุปสรรคปัญหาใดๆ หยุดยั้งให้เลิกราหรือจุดให้เข้าอยู่กับที่ได้

มีมนุษย์สัมพันธ์ดี คือ การมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น ได้แก่ การมีความจริงใจไม่เสแสร้ง ไม่เห็นแก่ตัว ไม่ต่อกำเนิดของผู้อื่น และเป็นผู้ที่สร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นก่อน มนุษย์สัมพันธ์ที่ดีทำให้เราประสบความสำเร็จในการทำงานได้ เนื่องจากทำให้เรา มีจิตใจเชื่อบาบ คนที่ทุกข์ที่สุด คือคนที่อยู่ท่ามกลางคนมากมาย แต่ไม่มีใครที่เขาสามารถนับว่าเป็นเพื่อนของเขากลุ่ม ทำให้เราทำงานเป็นทีมได้ดี หากทีมงานได้จ่าย เพราะว่าหากลิ่งในชีวิตร้าทำคนเดียวไม่ได้ทำให้เราทำงานเป็นทีมได้ดี หากทีมงานได้จ่าย เพราะว่าหากลิ่งในชีวิตร้าทำเดียวไม่ได้ทำให้เจ้านายสบายนิ่งหัวหน้าเราจะรู้สึกว่าสามารถสื่อสารกับเราได้จ่าย การทำงานด้วยกันจะสามารถทำได้อย่างเป็นธรรมชาติ ทำให้ประสานงานได้คล่อง เพราะจะปฏิบัติต่อ กันด้วยน้ำใจมากกว่าภูริเบียน การประสานงานจะเป็นไปด้วยความราบรื่น และได้รับความร่วมมือมากขึ้น

หากบันทึกฉบับใหม่ เริ่มจากการพัฒนาจุดเด่นในการทำงานที่ถูกขับเคลื่อนโดยการมีลักษณะชีวิต และทำที่ภายในทั้ง 3 ประการเป็นพื้นฐาน จะเป็นพลังที่มีแรงผลักดันอย่างมาก ที่จะทำให้เราสามารถเผชิญปัญหาและอุปสรรค สามารถมองไปข้างหน้า และเตรียมพร้อมสำหรับอนาคตที่จะมาถึง และยังสนับสนุนให้เราสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ด้วยความราบรื่น อันจะนำพาเราให้ไปถึงฝั่งของความสำเร็จในชีวิตการทำงานได้

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2548, 28 เมษายน - 5 พฤษภาคม). ก้าวอย่างไรให้ประสบความสำเร็จในชีวิตการทำงาน. การศึกษาวันนี้. 40-41

ประเทศไทยฯ ไม่คงจะอ่านหนังสือ ไม่มีทางจะไปสู่ใครเป็นได้

รองศาสตราจารย์ วิทยากร เชียงกุล*

“**มน** เป็นไปได้อย่างไร ที่เด็กเล็กๆ ช่างตลาดมากและผู้ใหญ่ไม่มาก? มนคงจะเป็น “การศึกษา” ที่เป็นตัวการทำให้เป็นเช่นนั้น” อาเล็กซานเดอร์ ดูมาส์ (จากหนังสือ วิทยากร เชียงกุล คำคม : การเรียนรู้และพัฒนาตนเอง สายร้าว 2545)

ไทยลงทุนการศึกษาสูง แต่ได้ผลต่ำ

รัฐบาลไทยลงทุนเรื่องการศึกษาในรอบ 10 ปี ที่ผ่านมาราวปีละ 2 แสนกว่าล้านบาท (ราว 1 ใน 4 ของงบประมาณประจำปี) มาตลอด ปัจจุบันมีแรงงานไทยจบปริญญาตรีขึ้นไป 5.5 ล้านคน และมีนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษากำลังเรียนอยู่อีกราว 2.4 ล้านคน (รวมทั้งที่กำลังเรียนปริญญาโทมีราว 1.8 แสนคน) และคนที่กำลังเรียนอยู่ในสถาบันระดับต่างๆ ทั้งในระบบและนอกระบบมีราว 18 ล้านคน แต่ประเทศไทยมีปัญหาวิกฤตทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจสังคมที่รุนแรงกว่าในอดีตและมากกว่าหลายประเทศ เพราะคนไทยส่วนใหญ่ รวมทั้งคนจบอุดมศึกษาเรียนรู้หนังสือแบบท่องจำตามตำราและคำบรรยายเพื่อไปสอบ “ไม่สนใจอ่านค้นคว้าด้วยตนเอง คิดวิเคราะห์ไม่เป็นประยุกต์ใช้ไม่เป็น บันทึกปริญญาตรีเรียนจบมาได้โดยอ่านหนังสือ (หรือแค่คำบรรยาย) ”ไม่ถึง 40 เล่มตลอด ทั้ง 4 ปี พอกเป็นบันทึกแล้วก็ไม่อ่านหนังสืออีกต่อไป พากขาจึงไม่ฉลาดและไม่มีจิตสำนึกมากพอที่จะรู้จักวิธีแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาประเทศไทยอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นธรรมและยั่งยืนได้

หนังสือดีๆ ในวันนี้ส่วนใหญ่ยังมียอดพิมพ์แค่ 2-3 พันเล่ม ไม่ต่างจากเมื่อ 50 ปีที่แล้ว ทั้งที่ประชากรเพิ่มขึ้นจาก 20 ล้านคน เป็น 64 ล้านคน และจำนวนแรงงานที่ผู้จบการศึกษาระดับมัธยมปลายขึ้นไปมีราว 10 ล้านคน (ม.ปลาย 4.5 ล้าน อุดมศึกษา 5.5 ล้าน) ประเทศไทยที่มีแต่ปริญญาชนที่ไม่มีปัญญา “ไม่สนใจเรียนรู้ค้นคว้าต่อ ได้แต่เลียนแบบ หรือคิดอยู่ภายในการอบรมแบบๆ ไม่มีวิสัยทัศน์ แก้ปัญหาเฉพาะหน้าไปวันๆ เป็นประเทศแรกที่ต้องเจอวิกฤตเศรษฐกิจตกต่ำในปี 2540 และยังฟื้นได้ช้ากว่าเกาหลีได้ ซึ่งประชาชนอ่านหนังสือมากกว่า และໄ่เรียนรู้มากกว่า และดังแต่ปี 2549 ถึงปัจจุบันประเทศไทยมีวิกฤตทางการเมืองความขัดแย้งที่รุนแรงระหว่างคน 2 กลุ่มใหญ่ที่ถึงขณะนี้ยังไม่เห็นทางออก

คนไทยเฉลี่ยทั้งประเทศอ่านหนังสือน้อยกว่า อึ่งกง และสิงคโปร์ 7-8 เท่า น้อยกว่าเกาหลีได้ 4 เท่า (สถิติการใช้กระดาษพิมพ์และเขียนของยูเนสโก 2540) จำนวนหนังสือใหม่ที่พิมพ์ในรอบปีของไทยน้อยกว่าอังกฤษ (ประเทศที่มีประชากรน้อยกว่าไทยเล็กน้อย) ราว 10 เท่า ยอดพิมพ์แต่ละเล่มก็ห่างกันไม่รู้กี่ร้อยเท่า หนังสือที่คนไทยชอบอ่านคือหนังสือการ์ตูน ดารา แฟชั่น พระเครื่อง นิยายโรแมนติกแบบตลาด ฯลฯ หากกว่าหนังสือวรรณกรรมหรือสารคดีที่มีเนื้อหาสาระดีๆ นักศึกษามหาวิทยาลัยอ่านหนังสือการ์ตูนแปลจากญี่ปุ่นที่เขียนสำหรับชาวบ้านทั่วไปของญี่ปุ่นไม่ด่างไปจากคนงานที่มีการศึกษาต่ำกว่า คนบางส่วนอ่านหนังสือแบบท่องจำไม่ได้คิดวิเคราะห์ต่อ ป้านนักคนไทยยังไม่รู้ว่าการศึกษาหรือการเรียนรู้คืออะไร

* คณบดีวิทยาลัยนวัตกรรมสังคม มหาวิทยาลัยรังสิต

คนไทยยอมรับว่าการศึกษาสำคัญ และเห็นด้วยว่า่าน่าจะต้องมีการปฏิรูปการศึกษา แต่ส่วนใหญ่ยังมีทัศนะเรื่องการศึกษาแบบล้าสมัย คือมองว่าเป็นการสอนแบบอัดความรู้เข้าไปในหัว ไม่ได้เข้าใจว่าการศึกษาคือเรื่องการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ค้นคว้า วิจัย สร้างความรู้ใหม่ หรืออย่างน้อยรู้วิธีที่จะไปเรียนรู้ต่อได้

พวกรักบบริหารการศึกษาไทยยังมองการศึกษาแบบแยกส่วน เช่น เน้นการของบประมาณเพิ่มขึ้น เน้นการแก้ไขปัญหาระบบบริหาร การพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน การวัดมาตรฐานการศึกษา ฯลฯ ในระบบโรงเรียนและมหาวิทยาลัยให้ดูมีรูปแบบที่กันสมัย มากกว่าที่จะเน้นเนื้อหาสาระว่า จะปฏิรูปความคิด ทัศนคติ สดับปัญญา ครุอาจารย์ยังสอนแบบบรรยายให้ผู้เรียนจำไปสอบ ไม่ได้กระตุ้นเด็กและเยาวชนให้สนใจที่จะรักการอ่าน คิดวิเคราะห์ และการศึกษาหากความรู้ด้วยตัวเอง ปัญหาหลักคือ เมื่อครุ อาจารย์เองส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาแบบเก่า คือท่องจำสอบผ่านมาได้ โดยไม่ใช่คนที่ฝรั้งทางวิชาการ ไม่รักการอ่าน ไม่ชอบคิดวิเคราะห์ พวกรักบก็ไม่มีปัญญาจะนำนักเรียนแหกศึกษาให้รักการอ่าน ฝรั้ง และคิดเป็นได้

การจะปฏิรูปการศึกษาได้ ก่อนอื่นต้องหาวิธีผลิตครูและเปลี่ยนครุอาจารย์ที่มีอยู่ให้เป็นคนที่รักการอ่าน ไฟการเรียนรู้ให้ได้ก่อน พวกรักบก็จะซักจุ่นให้นักเรียนแหกศึกษารักการอ่าน การค้นคว้าซึ่งคือการเรียนรู้ที่แท้จริงได้ การเพาะนิสัยรักการอ่าน ไฟการเรียนรู้ การคิดวิเคราะห์ต่อ เป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะทำให้คนเรียนรู้ได้อย่าง มีประสิทธิภาพ และจะนำไปสู่การเผยแพร่และสร้างภูมิปัญญาใหม่ที่จะสามารถทางแก้ไขวิกฤตของชาติได้ แนวทางการศึกษาและการถ่ายทอดในปัจจุบันที่เชื่อตามตำรา และครอบคลุมนักวิชาการระแวกหลักจากโลกตะวันตก ควรจะเรียกว่าเป็นการถ่ายทอดลัทธิ (Indoctrination) ทุนนิยมอุดสาหกรรมแบบตะวันตก มากกว่าที่จะเรียกว่า การศึกษา (Education) เพราะการถ่ายทอดแบบลังสมองให้คิดได้ทางเดียวเช่นนี้ไม่มีช่องทางที่จะให้เกิดความคิดใหม่ ภูมิปัญญาใหม่ที่วิพากษ์วิจารณ์ มีความหลากหลายและยืดหยุ่นปรับเปลี่ยนพัฒนาตัวเอง เพื่อหาแนวทางแก้ไข ปัญหาและพัฒนาประเทศที่เหมาะสมกับประเทศไทยได้เลย

การที่ชั้นหน้าไทยเห่อลงทุนเรื่องคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีสารสนเทศมากเกินไป โดยไม่สร้างพื้นฐานให้คนฝรั้ง รักการอ่านก่อน เป็นการลงทุนที่ไม่คุ้มค่า ถ้าเยาวชนยังไม่มีพื้นฐานในการรักการอ่าน การค้นคว้า พวกรักบก็จะใช้ เครื่องมือสารสนเทศราคาแพงเพื่อการสื่อสารความบันเทิงที่มีสาระน้อยมาก ไม่รู้จักใช้อินเทอร์เน็ต วิทยุ โทรทัศน์ ซีดีรอมฯลฯ เพื่อการค้นคว้าหาความรู้ หรือความบันเทิงที่มีรสนิยม มีสาระแทรก สิ่งที่สำคัญเร่งด่วนก่อนให้เด็กรู้จักใช้ คอมพิวเตอร์คือ ต้องฝึกให้พวกรักการอ่านการเรียนรู้มาตั้งแต่ต้น เริ่มจากหนังสือนิทาน การ์ตูน และค่ายๆ ชั้นนำซักจุ่นให้เข้าใจการดับการอ่านวรรณกรรมที่มีเนื้อหาสาระที่ดีๆ เพิ่มขึ้นตามลำดับ เมื่อเข้าใช้คอมพิวเตอร์เป็น เข้าจะได้มีนิสัยที่จะรักการอ่าน และใช้อินเทอร์เน็ตได้อย่างมีสาระประโยชน์เพิ่มขึ้น

วิชาภาษาไทยที่จะสอนให้เด็กตั้งแต่ชั้นอนุบาล ประถมต้น ใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้อย่างมี ประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการอ่าน เขียน สรุปความ ย่อความ เป็นเรื่องที่สำคัญมาก เพราะจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจ แนวคิดรวบยอดของคำต่างๆ ซึ่งจะเป็นพื้นฐานให้เข้าสามารถไปเรียนวิชาอื่นๆ ได้ดีขึ้น คนที่ใช้ภาษาไม่ได้ดีแต่ต้น ไม่มี ทางจะไปเรียนวิชาอื่นๆ ให้เก่งได้ เด็กชั้นอนุบาล ประถมต้นไม่ต้องไปสอนหลายวิชามากไป ควรเน้นเรื่องภาษา วรรณกรรม ให้เข้าอ่านได้ และรักการอ่าน อย่างรู้อย่างเห็น จะเป็นการปูพื้นฐานการเรียนรู้ที่ดีที่สุด ทำอย่างไรเรา จึงจะส่งเสริมให้คนไทยทั้งประเทศฝรั้งให้เห็นและรักการอ่านเพิ่มขึ้น

สาเหตุที่คนไทยส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีนิสัยรักการอ่านหนังสือ ซึ่งเราต้องช่วยกันรณรงค์ทาง้างแก้ไข คือ

1. กรอบแนวคิดรวมยอดเรื่องการศึกษาของไทยส่วนใหญ่ที่มองว่า ความรู้อยู่ในตำราและอยู่ในการบรรยายของอาจารย์ที่จะต้องยัดใส่สมองของผู้เรียนให้ได้มากที่สุด เป็นกรอบแนวคิดที่ล้าสมัย ผิดพลาดและเป็นอันตรายต่อกระบวนการเรียนรู้มากที่สุด ดังนี้เปลี่ยน กรอบแนวคิดใหม่ที่มองว่า การเรียนรู้จะต้องอาศัยการรู้จักฟัง การอ่าน คิดวิเคราะห์ การซักถาม โดยแบ่ง สังเคราะห์ วิจัย ดันคัวอย่างวิพากษ์วิจารณ์ เป็นตัวของตัวเอง ไม่ใช้การท่องจำตามที่อาจารย์หรือตำราบอก

การจะปฏิรูปการศึกษาให้มีคุณภาพได้ต้องปฏิรูปที่กรอบแนวคิดนี้ให้ได้ โดยต้องเปลี่ยนวิธีวัดผลจากการสอบปรนัยเป็นสอบอัตนัยและการทำรายงาน ทำโครงการ การสัมมนา ฯลฯ และพัฒนาระบบที่นักเรียนนักศึกษาประเมินตนเอง และให้เพื่อนช่วยประเมินด้วย ไม่ใช่ให้ครุยว่าอาจารย์และตำราเมื่อก่อนนักเรียนนักศึกษาหารือ โถงการสอบกัน เพราะพวกเขายังต้องการแต่คะแนนและประกาศนียบัตร แต่ไม่สนใจอย่างใดความรู้ด้วยตัวเองจากกระบวนการเรียนรู้ซึ่งสำคัญกว่าตัวคะแนน/ประกาศนียบัตร

2. วิธีการสอนภาษาแบบเน้นบรรยายให้ห้องจำศพ์และรายละเอียด เน้นการอ่านให้ถูกเขียนให้ถูก ไม่ส่งเสริมให้เด็กมีเวลาและโอกาสที่จะอ่านหนังสืออย่างสนุกพอใจ เด็กจึงไม่เก่งภาษาไม่ว่าจะไทยหรืออังกฤษ ควรเปลี่ยนวิธีการสอนภาษาและวรรณกรรม ตั้งแต่ชั้นเด็กเล็กให้เกิดความสนุก น่าสนใจ ส่งเสริมจินตนาการ การคิด ตีความอย่างหลากหลาย เพราะความรู้ทางภาษาเป็นพื้นฐานสำคัญในการจะเรียนรู้วิชาอื่นๆ (เด็กในโรงเรียนไทยที่จะเก่งวิชาอื่นหรือแม้ภาษาอังกฤษได้มักจะต้องเก่งภาษาไทยมาก่อน)

3. ผู้ปกครองและนักเรียนนักศึกษามักคิดว่าหนังสือที่จำเป็นคือหนังสือเรียนเท่านั้น ส่วนหนังสืออื่นๆ มักคิดกันว่าไม่จำเป็น หรือมีราคาแพงเกินไป ทั้งๆ ที่คนหลายคนใช้เงินเที่ยวเตร่ กินข้าวนอกบ้าน ดูหนังฟังเพลง ดื่มเหล้า สูบบุหรี่ โดยไม่บ่นว่าแพง แต่ไม่ค่อยยอมควักสตางค์ซื้อหนังสืออ่าน ทั้งๆ ที่หนังสือนั้นถูกกว่าความบันเทิงด้านอื่น และหนังสือนั้นมีความคงทน อ่านกันได้หลายครั้ง อ่านกันได้นานหลายสิบปี ด้วย ที่แปลกอ่านอย่างคือคนจำนำน มากยอมเสียค่าเล่าเรียน ค่า gwid วิชาแพงๆ เป็นหมื่นเป็นแสนก็เสียได้ แต่ไม่คิดจะเดินไปเลือกซื้อหนังสือเล่มละร้อยสองร้อยบาทมาอ่าน บัญหาจึงเป็นเรื่องทัศนคติของคนไทยที่ไม่ชอบซื้อหนังสือ และไม่ชอบอ่าน มากกว่าเรื่องไม่มีเงินพอซื้อหนังสือ ในมหาวิทยาลัยและห้องสมุดต่างๆ มีหนังสือในห้องสมุดมาก แต่คนยังอ่านน้อย

แหล่งปัญหาหนังสือมีราคาสูงเกินไป รัฐบาลก็ควรจะช่วยแก้ไขด้วย เช่น ควรลดภาษีกระดาษพิมพ์ อุปกรณ์ เกี่ยวกับการพิมพ์ และจัดสรรงบประมาณซื้อหนังสือเข้าห้องสมุดสถาบันศึกษาที่มีอยู่มากกว่า 4 หมื่นแห่ง(และควรสร้างหรือขยายห้องสมุดประชาชนเพิ่ม) เพราะถ้ามีการพิมพ์หนังสือเป็นหลักหมื่นชื่นไปจะช่วยลดต้นทุนการผลิตต่อหน่วย และลดราคาหนังสือในห้องตลาดลงได้มากพอสมควร หรือถ้าภาครัฐจะเข้ามาช่วยแก้ปัญหาการจัดส่งและจัดจำหน่ายหนังสือซึ่งมีต้นทุนสูง และมักผูกขาดโดยสำนักพิมพ์ผู้จัดจำหน่ายและร้านค้ารายใหญ่ ก็จะเป็นทางหนึ่งที่จะช่วยให้สำนักพิมพ์เลิกๆ ผลิตหนังสือดีๆ ที่กระจายถึงประชาชนได้ทั่วถึงและมีราคาถูกลง

4. ห้องสมุดที่มีอยู่ มีงบประมาณซื้อหนังสือและการบริการน้อย ขาดการดูแลเอาใจใส่ที่ดี ห้องสมุดโรงเรียนบางแห่งก็ไม่มีบรรณาธิการซึ่งคอยดูแล ค่อยกระตุ้นให้เด็กอ่าน มักปิดเปิดตามเวลาที่จำกัด หรือจำกัดการยืม ห้องสมุดที่มีอยู่จึงไม่สามารถสนองความสนใจความอยากรู้ของนักเรียนได้มากเท่าที่ควรความย่อความเป็นเรื่องที่สำคัญมาก เพราะจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจแนวคิดรวมยอดของค่าต่างๆ ซึ่งจะเป็นพื้นฐานให้เข้าสามารถไปเรียนวิชาอื่นๆ ได้ดีขึ้น คนที่ใช้ภาษาไม่ได้ดีแต่ดัน “ไม่มีทางจะไปเรียนวิชาอื่นๆ” ให้เก่งได้ เด็กซึอนุบาล ประถมต้นไม่ต้องไปสอน

หลายวิชามากไป ควรเน้นเรื่องภาษา วรรณกรรม ให้เข้าอ่านได้ และรักการอ่าน อย่างรู้อยากเห็น จะเป็นการปูพื้นฐาน การเรียนรู้ที่ดีที่สุด สถาบันการศึกษาไทย ลงทุนเรื่องสร้างอาคาร รั้ว ป้ายชื่อ ฯลฯ มา กแต่ลงทุนเรื่องหนังสือและ อุปกรณ์การเรียนรู้น้อยเกินไป รัฐบาลควรปฏิรูปห้องสมุดทั่วประเทศ โดยเนพะหอสมุดแห่งชาติควรแยกเป็นองค์กร อิสระและเปิดสาขาตามจังหวัดต่างๆ ทั่วประเทศ

ปัญหาผู้มีอำนาจในการใช้งบประมาณสั่งซื้อหนังสือบางคนยังหาเอกสารเช่นต์จากบางสำนักพิมพ์ โดยซื้อ หนังสือที่ไม่ค่อยดี ไม่ค่อยน่าสนใจ เข้าห้องสมุดเป็นเรื่องที่ด้อยแก่ไขอย่างจริงจัง โดยควรปฏิรูประบบการบริหาร ห้องสมุดให้มีการกระจายอำนาจประจำราชบุตรโดย โปรดังไส ไม่ใช่รวมศูนย์การสั่งซื้อหนังสือไว้ที่ส่วนกลาง หรือความมีการ ซื้อขายวิชาศาสตร์นี้คืนไทยควรอ่านหนังสือที่ได้รับรางวัลต่าง ๆ ฯลฯ

5. ปัจจุบันเด็กเยาวชน คนมีการศึกษาใช้อินเทอร์เน็ตกันมากขึ้นและมีการบันทึกบันทึกความเห็นสืบไปใน เว็บไซต์เพิ่มขึ้น แต่ค่อนต้องมีนิสัยรักการอ่านก่อน พากเข้าใจจะสนใจค้นหาอ่านจากเว็บไซต์ ถ้ายังไม่ปฏิรูป การศึกษาและการวัดผลให้คนสนใจกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาตัวเองอย่างแท้จริง หากมุ่งเพื่อคะแนนสอบ ความสามารถของอินเทอร์เน็ตถูกลายเป็นดาว 2 ดาว คือนักเรียน นักศึกษานิยมไปใช้อินเทอร์เน็ตเพียงคัดลอก ตัดแปลงบทความ, หนังสือมาทำรายงานส่งอาจารย์ โดยไม่ได้สนใจอ่านค้นคว้าให้มาก แล้วคิดเขียนด้วยตนเอง หัวใจการปฏิรูปการศึกษาอยู่ที่การปฏิรูปให้คนรักการอ่าน

การจะปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้แบบใหม่ให้นักเรียนรู้จักรักการอ่านการไฟใจเรียนรู้ด้วยตนเองในหมู่เด็กเยาวชน และผู้ใหญ่ไทย เป็นเรื่องจะทำได้โดยไม่ต้องใช้งบประมาณอย่างไร แต่ต้องใช้ความฉลาดและความตั้งใจสูง จะต้อง กล้าเปลี่ยนแปลงปฏิรูปหลักสูตร วิธีการสอน วิธีการวัดผล การสอบคัดเลือกใหม่หมด จากที่เน้นการห้องจำ ต้องเน้นที่การอ่านเป็น คิดเป็น พูดเป็น เขียนเป็น ทางนักการศึกษา ครุศาสตร์จะไปศึกษาแนวทางการจัดการเรียน การสอนจากโรงเรียนนานาชาติ ๆ ที่สอนให้เด็กหัดคิด ค้นคว้าโดยแบ่งอาจารย์อย่างมีเหตุผลมีข้อมูลได้ก็จะเป็น ประโยชน์ยิ่ง

แต่น่าเสียดายที่คณไทยส่วนใหญ่ยังคิดว่าโรงเรียนนานาชาติในแง่เดียวก็จะได้เก่งภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นเพียง ความจริงส่วนหนึ่ง แต่หลักสูตรวิธีการสอนแบบให้เด็กได้หัดคิดเชื่อมโยงคือส่วนสำคัญ โรงเรียนไทยหรือ ลูกผสมที่ใช้ภาษาอังกฤษสอน แต่ยังใช้วิธีสอนให้ห้องจำ กล้ายเป็นการจัดการศึกษาที่มีค่าเล่าเรียนสูงแต่ ผู้เรียนได้ประโยชน์เฉพาะเก่งภาษาอังกฤษขึ้นมา nidหน่อย ถ้าอย่างเก่งเฉพาะภาษาอังกฤษก็ไปเรียนกดเฉพาะ ภาษาอังกฤษได้ แต่สิ่งที่สำคัญกว่าภาษาอังกฤษคือทุกวิชาควรมีการปฏิรูปการจัดการเรียนสอนที่น่าสนใจจะเรียนรู้ และช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความรู้อย่างเป็นระบบ เชื่อมโยง คิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ได้

การส่งเสริมให้คนรักการอ่าน และปฏิรูปการเรียนรู้กระตุ้นการคิด วิเคราะห์สังเคราะห์ จะเป็นวิธีการสำคัญ ที่สุดที่จะยกระดับให้คนมีศักยภาพในการพัฒนาตนเองได้มากกว่าการลงทุนสร้างตึก สร้างห้องปฏิบัติงานที่ดูทันสมัย หรือการสร้างแต่รู้ภาษาอังกฤษ แต่ไม่มีสติปัญญาที่จะวิเคราะห์

การปฏิรูปด้านกฎหมาย ความคิดจิตสำนึกใหม่ๆ เป็นความจำเป็นและเร่งด่วนที่จะนำไปสู่การปฏิรูปทาง การเมือง เศรษฐกิจ สังคม ให้เมืองไทยก้าวข้ามพันธิกฤตเศรษฐกิจการเมืองสังคมขณะนี้ได้

อ่านก่อนเดินทางท่องเที่ยว

ดร.ประจักษ์ วัฒนาบุศิกธิ

เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปแล้วว่าการอ่านมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการแสวงหาความรู้ การเรียนรู้ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาบุคคล การพัฒนาสังคมและการพัฒนาชาติบ้านเมือง ประโยชน์ของการอ่านมีมากเกินคำบรรยาย คนที่อ่านมากสาขาใดจะเป็นผู้มีความรู้รอบด้านลึกซึ้ง เป็นพูดสูตร การอ่านทำให้เป็นผู้มีแนวคิดก้าวหน้า มีความมุ่งมั่นที่จะทำให้ความฝันกล้ายเป็นความจริง เป็นผู้คิดสร้างสรรค์เชิงบวก ยอมรับความคิดที่หลากหลาย มีคุณธรรมจริยธรรมในจิตใจ เป็นคนดีมีมนุษยธรรม เป็นมิตรกับธรรมชาติ รู้เท่าทันธรรมชาติ รู้ความเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่างๆ เป็นคนสมบูรณ์ที่มีสติปัญญา ความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรมและแนวคิดทางประชาริปไตย รวมทั้งแนวคิดทางการท่องเที่ยว

1. อ่านก่อนการเดินทางท่องเที่ยว

ในเรื่องการท่องเที่ยวนั้นมีบุคคลที่เกี่ยวข้องหลายกลุ่ม ผู้ที่ต้องอ่านก่อนที่จะมีกิจกรรมทางการท่องเที่ยว จึงมีมาก แต่พอจะสรุปได้ว่ามีบุคคล 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายผู้จัดรายการการท่องเที่ยว และฝ่ายผู้เดินทางท่องเที่ยว

1.1 ผู้จัดรายการการท่องเที่ยว ประกอบด้วย บุคคล หน่วยงาน องค์กร สมาคม บริษัท จำนวนมาก ซึ่งอาจรวมทั้งโรงเรียน มหาวิทยาลัย ส่วนราชการ กระทรวง กรม สมาคม สำนักงานที่ทำหน้าที่ด้านพัฒนาบุคคล พัฒนาการเรียนรู้ เป็นต้น ผู้มีหน้าที่ๆ เกี่ยวข้องด้านจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวจำเป็นต้องอ่านศึกษาเรื่องต่างๆ เช่น

1.1.1 ศึกษาความเคลื่อนไหวทางการท่องเที่ยว พิจารณาศึกษาว่าในปัจจุบันนี้อุดสาಹกรรมการท่องเที่ยวมีความสำคัญมากน้อยเพียงใดต่อประเทศ ต่อโลก ต่อเศรษฐกิจสังคมของประเทศไทยโดยประเทศนี้ รู้จักบาลประเทศให้ความสำคัญต่ออุดสาหกรรมนี้ และดำเนินการอย่างไรในการพัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยว สถานที่ท่องเที่ยว การตลาด เช่น นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยส่วนมากมาจากประเทศตะวันออก หากมาจากประเทศจีน เรียกว่า ตลาดจีน จากญี่ปุ่นเรียกว่าตลาดญี่ปุ่น รวมทั้งตลาดเกาหลี ตลาดເວເຊຍຕະວັນອອກເຈີ່ງໃຕ້ ອິນເດີຍ ຍູໂປ່ມ ອອເມຣິກາ ອອສເຕຣເລີຍ ແລະ ຕະວັນອອກກລາງ ເປັນຕົ້ນ ຜູ້ເດີນທາງຈາກປະເທດທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ຈະມີບຸຄລິກພາບ ຄວາມສັນໄຈ ຄວາມຂອບແລະໄມ່ຂອບທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ພາກເປັນຜູ້ຈັດຮາຍການທ่องเที่ยวໄປຢັ້ງຕ່າງປະເທດກີ່ຕ້ອງລ່ານຶກຂາ ແນວໂນມຂອງตลาดคนไทยທີ່ຈະໄປເຖິງຕ່າງປະເທດວ່າສັນໄຈໄປປະເທດຕະໄລ ຂອບດ້ານໄດ້ຂອງປະເທດເຫຼັນນັ້ນ เช่น ຈິນເກາທີ ຢູ່ປຸ່ນ ອັກຖຸ່ມ ໄດ້ຫວັນ ອິນໂດນີເຊີຍ ເວີດນາມ ກັມພູ້ຈາກ ລາວ ພົມ່າ ອິນເດີຍ ເນປາລ ຕະວັນອອກກລາງ ອິຫວ່ານປະເທດໃນວິປູປູໂປ່ມ ຮັສເຕີຍ ອອສເຕຣເລີຍ ນິວເຕີແລນດ ແລະ ຕ້ອງอ่านศึกษาเรื่องທີ່ເຖິງຂອງໂດຍລະເອີດ

1.1.2 ศึกษาภูมิหลังของປະເທດຕ່າງໆ ທີ່ຈະຈັດຮາຍການທ่องเที่ยว ຜູ້ຈັດຮາຍການທ่องเที่ยวจำเป็นต้องอ่านหนังสือ ວາරສາຮ หนังสือພິມພົງ ຕລອດຈົນເວັບໄຊຕົວທີ່ເຖິງຂອງ ທີ່ໃຫ້ຂໍ້ມູນຄວາມຮູ້ທາງກູມືຄາສດ໌ ປະວັດຕາສດ໌ ຂຶ້ວັດຄວາມເປັນອຸ່ນ ຕິລປະ ວັດນິຮົມຂອງປະເທດນັ້ນ ເປັນພື້ນຖານກ່ອນຈັດຮາຍການທ่องเที่ยว

1.1.3 ศึกษาເສັ້ນທາງຄມນາຄມ ການທ่องเที่ยวອາຄັຍການຄມນາຄມເປັນອຳນວຍຫຼາຍ ຜູ້ຈັດຮາຍການທ่องเที่ยวຈຶ່ງຕ້ອງอ่านศึกษาເສັ້ນທາງ ຕລອດຈົນເວັບໄຊທີ່ເຖິງຂອງກັບການບົນ ຮັໄພ ຮັຍນົດ ເຮືອ ພາຫະອື່ນໆ ຮາຍລະເອີດ ແຕ່ລະປະເທດ ກຳທັດເວລາ ເຄື່ອງຂ່າຍ ການເຊື່ອມໂຍງ ມີໜັງສື່ອ ວາරສາຮ ເອກສາຮ ແລະ ເວັບໄຊຕົວທີ່ເອັນເຈັ້ນຈຳນວນນັ້ນ

1.1.4 ภูมิหลังเกี่ยวกับรายการท่องเที่ยว หากประสงค์จะจัดกิจกรรมท่องเที่ยวไปยังประเทศไทยหรือเรื่องใด เมืองใด ผู้จัดต้องอ่านศึกษาว่ามีบริษัท หน่วยงาน สมาคม หรือกลุ่มนบุคคลใด เดยจัดกิจกรรมนั้นๆหรือไม่ พิจารณารายละเอียดข้อดีข้อเสียของกิจกรรมเปรียบเทียบกันเพื่อว่าผู้รับบริการจะได้รับประโยชน์มากที่สุด หากผู้จัดรายการเป็นองค์กร หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศและศิลปวัฒนธรรม ดังเช่น สมาคม ห้องสมุดแห่งประเทศไทย ที่มีความประสงค์จะนำบรรณารักษ์ อาจารย์ ผู้บริหารห้องสมุด ศูนย์สารสนเทศ และบุคคลที่เกี่ยวข้องไปศึกษาดูงานห้องสมุดศูนย์สารสนเทศแหล่งเรียนรู้ของต่างประเทศ สมาคมฯ โดยแผนกวิเทศสัมพันธ์จำเป็นต้องศึกษาเรื่องต่างๆ ดังกล่าวถึงทั้ง 4 หัวข้อ และได้จัดการศึกษาดูงานห้องสมุด ศูนย์สารสนเทศ ตลอดจนแหล่งเรียนรู้ประเภทต่างๆ ในประเทศไทย สำหรับ แผนกฯ และอีกปี ในปี พ.ศ.2550-2551 จนได้รับผลสำเร็จเป็นอย่างดี ปัจจุบันยังมีโครงการนำบรรณารักษ์ไทยไปศึกษาดูงานในประเทศอสเตรเลีย เกาหลี จีน อินเดีย หรือประเทศไทยอื่นตามความประสงค์ของสมาชิกส่วนใหญ่ ต่อไป

1.2 นักท่องเที่ยวรายบุคคล เพื่อให้การเดินทางท่องเที่ยวเกิดประโยชน์สูงสุด นักท่องเที่ยวสมควรต้องอ่านหนังสือศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องก่อนออกเดินทางโดยทั่วไปแล้วการเดินทางท่องเที่ยวจะต้องมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

- รับประสบการณ์ใหม่ๆ
- สนองความท้าทาย ผจญภัย ทดสอบความสามารถ ทดสอบสมรรถภาพของร่างกาย
- เดิมพันให้ชีวิต
- พัฒนาสุขภาพ
- พักผ่อนหย่อนใจ เพลิดเพลิน สนุกสนาน
- แสวงหาความรู้ ความคิดใหม่ๆ ตามความสนใจ ตามสาขาวิชา
- ชมสถานที่แปลกๆ ที่ไม่เคยพบเห็นมาก่อน
- รวมรวมของที่ระลึกแปลกๆ
- Jarvis แสวงบุญ ไหวพระสิ่งศักดิ์สิทธิ์ตามความเชื่อของแต่ละศาสนา
- เพิ่มกำไรในชีวิต
- มองหาหนทางทางธุรกิจการค้า การเศรษฐกิจ
- เยี่ยมชมดีปั้นดอง
- รับประทานอาหารแปลกๆ โสดสัมผัสกลิ่นแปลกๆ
- รับอากาศบริสุทธิ์ ไปอยู่ในธรรมชาติบริสุทธิ์

ดังนั้นก่อนการเดินทาง นักเดินทางแต่ละคนควรพิจารณาอ่านเนื้อหาหนังสือที่ตนเองมีความสนใจ เรื่องใดเป็นพิเศษ หรือเป็นเพียงความสนใจตามกระแส เมื่อพบความต้องการของตนเองโดยແนื้อหัวแล้ว ก็ควรหาหนังสือ วรรณสาร หนังสือพิมพ์ ตลอดจนเอกสารข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องมาอ่าน สิ่งที่อ่านบางครั้งก็อาจคล้ายกันกับสิ่งที่หน่วยงาน องค์กร บุคคล หรือบริษัทจัดรายการท่องเที่ยวจำเป็นต้องอ่าน เช่น หากเป็นการเดินทางไปต่างประเทศ ได้กิจกรรมอ่านหนังสือเกี่ยวกับประเทศไทยนั้นๆ ทางภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา ความเชื่อ ความนิยม ความเป็นอยู่ของประชาชน ภูมิประเทศ ภูมิอากาศ เมือง จังหวัด อำเภอ หมู่บ้าน สถานที่ๆ จะไปเยี่ยมชม โบราณสถาน วัด พิพิธภัณฑสถาน ภูเขา น้ำตก ทะเล อุทยาน แม่น้ำ ถ้ำ ทะเลทราย อากาศ อาหาร ตลอดจนถึง

สถานีตำรวจนครบาล ตลาดสต ปั้มน้ำมัน ร้านขายของที่ระลึก ศูนย์การค้า โรงแรม ธนาคาร เส้นทาง ถนนหนทาง ศึกษาจากภาพถ่าย แผนผัง แผนที่ แผนภูมิ สื่อโสตทัศน์ ฯลฯ การเดินทางในประเทศไทยอ่านในลักษณะเดียวกัน แต่จำกัดวงให้แคบเข้า

2. การอ่านหนังสือเพื่อใช้บริการของบริษัทหรือหน่วยงานท่องเที่ยว

หากเป็นการเดินทางท่องเที่ยวโดยมีค่าตอบแทน บริษัทท่องเที่ยวเป็นผู้จัดรายการท่องเที่ยวแล้ว ผู้เดินทางยังต้องอ่าน ศึกษาข้อมูล เกี่ยวกับองค์กร หน่วยงานหรือบริษัทที่จัดว่ามีความเชี่ยวชาญ ชำนาญในเรื่องนั้นๆ หรือไม่ มีความน่าเชื่อถือ บริษัทหรือหน่วยงานมีความมั่นคงเพียงใด จะไม่นำก็ท่องเที่ยวไปปล่อยทิ้งไว้ต่างประเทศ หรือต่างถิ่น หรือนำไปในทางที่ไม่เหมาะสม มีมาตรฐานที่มีความสามารถ มีความรู้รอบตัวสูง สามารถแก้ไขสถานการณ์ต่างๆ ได้ มีธรรมชาติเป็นบุคคลอารมณ์ดี ชอบช่วยเหลือและให้บริการ มีความเป็นนักความสัมพันธ์ ต่างประเทศ มีความรู้ภาษาต่างประเทศ พร้อมที่จะชี้นำ ชี้แนะและตอบคำถามของคณะผู้ร่วมเดินทางที่อาจมีทั้ง นักประชาร์ย์ นักวิชาการ นักเดินทางท่องเที่ยวเพื่อความสุขสำราญ นักเรียน คนสูงอายุ คู่รักสาว ผู้ที่เคร่งศาสนา คนที่ไม่เรียนรู้ คนพิการ ผู้มีความชอบและไม่ชอบเรื่องต่างๆ ที่ไม่เหมือนกันอยู่ในคณะผู้เดินทาง นักท่องเที่ยว ยังต้องศึกษาเส้นทางเดินทางอากาศ สายการบิน สนามบิน สภาพเครื่องบิน ตารางกำหนดเวลา อาหารบนเครื่องบิน การต้อนรับดูแลบนเครื่องบิน สภาพอากาศในเวลาที่อยู่บนเครื่องบิน ตารางการเดินรถไฟ รถประจำทาง รถท่องถิ่น สภาพรถ สภาพถนนหนทาง เปรียบเทียบราคา หากเป็นการเดินทางกับบริษัทท่องเที่ยวจะมีความแตกต่างด้าน คุณภาพและราคา กับการเดินทางท่องเที่ยวด้วยตนเองหรือกับบริษัทอื่น หน่วยงานอื่น มากน้อยเพียงไร จะได้รับ ความสะดวก ปลอดภัยแตกต่างกันอย่างไร เรื่องต่างๆ เหล่านี้ล้วนมีความสำคัญ บริษัทจัดการท่องเที่ยว มีคุณภาพ นักท่องเที่ยว นักประชาร์ย์ นักเดินทางที่แสวงหาความรู้ประสบการณ์ ล้วนต้องอ่านต้องศึกษาก่อนเดินทางทั้งสิ้น

3. หนังสือและสื่อความรู้ทางการท่องเที่ยว

ในปัจจุบัน หนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ และสื่อทางการเที่ยวนอกประเทศ มีอยู่อย่างมากมาย หาอ่านได้ อย่างสะดวก วารสารมีหลายฉบับที่ออกเป็นประจำ เช่น อนุสาร อ.ส.ท. เพื่อเดินทาง Travel Guide Nature Explorer สารคดี ศิลปวัฒนธรรม ศิลปะฯ ตัวอย่างเช่น อนุสาร อ.ส.ท. เป็นอนุสารทางการท่องเที่ยวฉบับแรก ของประเทศไทย เริ่มต้นพร้อมๆ กับการก่อตั้งองค์กรส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยที่มีพลเอกเฉลิมชัย จารุวัลลตร์ เป็นผู้อำนวยการคนแรก ในสมัยรัฐบาลจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ มีคุณสมบัติ เลขากุล เป็นบรรณาธิการ เจริญมั่นคงสืบทอดมาจนถึงปัจจุบันเป็นปีที่ 50 ฉบับที่ 4 พฤศจิกายน 2542 นับว่าเป็นวารสารทางการท่องเที่ยวที่มี คุณค่า น่าเชื่อถือ เป็นหลักฐานอ้างอิงได้ดียิ่ง ถือได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้การท่องเที่ยวของไทยมีความเจริญสืบเนื่อง จนถึงปัจจุบัน เนื่องจากในวารสารนอกจากบรรณาธิการแล้วยังมีคอลัมน์พัสดุต่างๆ ข่าวการท่องเที่ยว (จังหวัดสุพรรณบุรี) กิจกรรมงานประเพณีและเทศกาลท่องเที่ยวประจำเดือน นิเวศ/วัฒนธรรม รวมถึงการท่องเที่ยว รายงานพิเศษใน ประเทศไทยและต่างประเทศ ฝากไว้ในใจคุณ ขับรถเที่ยว บทความทางท่องเที่ยว เส้นเดินทาง ท่องโลกได้ทักษะ หลังกล้องท่องเที่ยว โลกตะมุน จอดป้ายรายทาง ชวนซิมริมทาง ที่พักบนเส้นทาง จับจ่ายรายทาง ภาพเล่าเรื่อง จดหมายถึงบรรณาธิการ ส่วน Nature Explorer โดย ดวงดาว สุวรรณรังษี นักถ่ายภาพ สารคดีท่องเที่ยว ที่เคยเป็นนักเขียนของอนุสาร อ.ส.ท. เน้นการเที่ยวเที่ยวทางธรรมชาติ ผจญภัย สมบุกสมบันในประเทศไทยและต่างประเทศ สถานที่ท่องเที่ยวใหม่ๆ จัดทำมาเป็นปีที่ 10 ฉบับที่ 115 เดือนตุลาคม-พฤษจิกายน 2552 เนื้อหาภายในฉบับ มีครบครัน ทั้งบทความทางการท่องเที่ยวเกี่ยวกับชีวิตและเมือง ท่องไปในโลก สถานที่น่าเที่ยว หัวใจธรรมชาติ ชีวิตกลางแจ้ง รายงานพิเศษ กิจกรรมน่าสนใจ ไปท่องเที่ยวที่นั่นทำไม่ได้ทักษะ ระเบียงภาพ ชวนเดินทางท่องเที่ยว

คันหาเกี่ยวกับการท่องเที่ยว รายการท่องเที่ยวที่น่าสนใจ ข่าวสารสาระ มุมมองส่องโลก นอกจาราชการแล้ว ปัจจุบันมีหนังสือภาษาไทยทางการท่องเที่ยวอكمจำนวนมาก ทั้งท่องเที่ยวในประเทศไทยและท่องเที่ยวต่างประเทศ แนวทางการเขียนแต่กันออกไป เป็นโอกาสดี ที่ผู้อ่านจะสามารถเลือกเรื่องคล้ายคลึงกันอ่านจำนวนหนึ่ง เพื่อการตัดสินใจและเลือกซื้อมูลความรู้ที่ถูกต้อง เช่น หนังสือท่องเที่ยวประเทศไทยเดีย ตีพิมพ์ปีละ 4-5 เล่ม ในช่วง 4-5 ปีที่ผ่านมาแม้ว่าแต่ละเล่มจะมีมุมมองไม่เหมือนกันแต่ล้วนน่าสนใจ เชิญอ่านได้ตามความประสงค์ ซึ่งทางการค้นหาข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตนั้นมืออยู่เป็นจำนวนมาก เช่น มีเว็บไซต์ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย หน่วยราชการทุกแห่ง ทุกจังหวัด บริษัทท่องเที่ยวแทนทุกแห่ง ส่วนเรื่องของต่างประเทศนั้นอาจยกตัวอย่างเพียงประเทศเดียว คือ อินเดีย ที่นอกจากจะมีหนังสือไทยและอังกฤษมาก ยังมีเว็บไซต์มากอีกด้วย สำนักงานการท่องเที่ยวของรัฐบาลกลางและรัฐบาลแต่ละรัฐ เมืองสำคัญๆ สถานที่สำคัญๆ ล้วนแต่มีเว็บไซต์เป็นของตนเอง มีข้อมูล ความรู้ เป็นภาษาอังกฤษสมบูรณ์มาก

4. กิจกรรมศึกษาดูงานและการท่องเที่ยวของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ

ดังได้กล่าวถึงแล้วว่าการจัดศึกษาดูงานของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ โดยการดำเนินงานของแผนกวิเทศสัมพันธ์มีทั้งดูงานในประเทศไทยและต่างประเทศ รายการในประเทศไทยจัดในช่วงเวลาที่มีการประชุมใหญ่ สามัญประจำปีของสมาคมฯ ในช่วงเดือนธันวาคมทุกปีทั้งนี้เนื่องจากสมาชิกที่เข้าร่วมประชุมเดินทางมาจากจังหวัดต่างๆ ทั่วประเทศและจากห้องสมุด ศูนย์สารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ต่างประเภท จากห้องสมุดโรงเรียน ห้องสมุดเฉพาะห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ห้องสมุดสถาบันการศึกษาด้านอาชีวศึกษา ห้องสมุดประชาชน ตลอดจนห้องสมุดแห่งชาติ คณะกรรมการศึกษาดูงาน จึงจัดเส้นทางการศึกษาดูงานให้ครอบคลุมห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ทุกจังหวัดที่จะทำได้ ประมาณ 5-7 เส้นทาง ทั้งในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล สำหรับสมาชิกเลือกทำนำเสนอ 1 เส้นทาง หากสมาชิกเห็นว่าการจัดการยังไม่ครอบคลุมหรือการดำเนินงานไม่ดี ได้รับความพึงพอใจหรือไม่เพียงได้ ก็ขอได้โปรดแจ้งให้คณะกรรมการทุกตามที่จะมีแบบสอบถามแจ้ง เพื่อการปรับปรุงแก้ไขต่อไป

ส่วนการเดินทางศึกษาดูงานห้องสมุด ศูนย์สารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ในต่างประเทศนั้น แม้ว่าในปีนี้ รัฐบาลไม่มีนโยบายให้ข้าราชการไปดูงานต่างประเทศ คณะกรรมการด้านวิเทศสัมพันธ์ ยังมีโครงการจัดกิจกรรมต่อไปในปีหน้าี้ ห้องสมุดบางแห่งอาจมีงบประมาณจำกัด ไม่อាជเดินทางได้ แต่คาดว่าในอนาคตปัญหาต่างๆ คงจะหมดไป คณะกรรมการด้านวิเทศสัมพันธ์หวังว่าจะได้จัดศึกษาดูงานห้องสมุดในประเทศอสเตรเลีย เกาหลี จีน ญี่ปุ่น อินเดีย หรือประเทศไทย ตามความเรียกร้องและคงจะได้รับความร่วมมือจากสมาชิกตลอดจนผู้เกี่ยวข้องทุกท่าน ต่อไป

แหล่งอ้างอิง

กระทรวงวัฒนธรรม

กรมศิลปากร	สำนักงานเลขานุการกรม	www.finearts.go.th
	สำนักโบราณคดี	www.archae.go.th
	สำนักพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ	www.thailandmuseum.com
	สำนักวรรณกรรมและประวัติศาสตร์	www.literatureandhistory.com
	สำนักหอจดหมายเหตุแห่งชาติ	www.nat.go.th
	สำนักหอสมุดแห่งชาติ	www.nlt.go.th

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

www.tat.or.th

วารสาร อ.ส.ท.

www.osotho.com

วารสาร Nature Explorer

วารสาร Travel guide

วารสาร Sawasdee

วารสาร Trip magazine

หนังสือชุด สำนักพิมพ์ สารคดี

หนังสือ สำนักพิมพ์ มติชน

หนังสือ สำนักพิมพ์ เมืองโบราณ

เว็บไซต์

www.thaiairways.com

www.dk.com

www.lonelyplanat.com

<http://www.engtest.net>" www.engtest.net

[www.thefreedictionary](http://www.thefreedictionary.com)

www.india-tourism.net

www.en.wikipedia.org" www.en.wikipedia.org

www.seameo-spafa.org

ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ กรุงเทพมหานคร (Discovery Learning Library)

อรุณวรรณ พินัยพัฒน์ไบอิน*

กรุงเทพมหานคร เป็นองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 กำหนดให้กรุงเทพมหานครเป็นทบทวนการเมือง มีฐานะเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่นนครหลวง มีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และรองผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานคร มาจากการเลือกตั้ง และเป็นผู้รับผิดชอบในการบริหารงาน อยู่ในตำแหน่งตามวาระคราวละ 4 ปี นับแต่วันเลือกตั้ง และมีการแต่งตั้งปลัดกรุงเทพมหานครร่วมบริหารงาน การดำเนินงานมีสภาพกรุงเทพมหานครที่ได้รับเลือกตั้งโดยตรงทำงานร่วมด้วยมีภาระหน้าที่ในการบริหารจัดการ การให้บริการแก่ประชาชนในพื้นที่ กรุงเทพมหานคร ทั้งด้านกายภาพเศรษฐกิจ สังคม สุขอนามัย การศึกษา ฯลฯ โดยเน้นการบริหารกิจกรรมบ้านเมืองที่ดีเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน มีประสิทธิภาพ เกิดความคุ้มค่าในเชิงการกิจของรัฐ ตอบสนองความต้องการของประชาชน มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ จึงได้กำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนาในระยะยาว มุ่งให้กรุงเทพมหานครเป็นศูนย์กลางของภูมิภาค มีความเจริญก้าวหน้าทัดเทียมเมืองชั้นนำ มีสิ่งแวดล้อมที่ดี และเป็นมหานครที่น่าอยู่อย่างยั่งยืน

1) นโยบายของกรุงเทพมหานครที่เกี่ยวข้อง กับงานด้านห้องสมุดประชาชน ประกอบด้วย
ยุทธศาสตร์ที่ 2: พัฒนาศักยภาพเมืองเพื่อก้าวทันการแข่งขันทางเศรษฐกิจ และเป็นมหานครแห่งการเรียนรู้
(Developing Strong Economy and Knowledge-base Society)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2.5 การพัฒนาการศึกษาตามอัธยาศัยและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

กลยุทธ์หลัก 1) ส่งเสริมแหล่งการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ครอบคลุมทุกเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร

2) ส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อการศึกษาตามอัธยาศัยและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ตัวชี้วัด 1) ร้อยละของประชาชนกลุ่มเป้าหมาย ที่ใช้บริการแหล่งเรียนรู้ของกรุงเทพมหานครเพิ่มขึ้น ต่อปี

2) จำนวนสถานที่ส่งเสริมการศึกษาตามอัธยาศัยและการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่ กรุงเทพมหานคร จัดขึ้น

2) นโยบายของสำนักวัฒนธรรมกีฬาและการท่องเที่ยว ได้กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์ ของหน่วยงานไว้ดังนี้

วิสัยทัศน์ กรุงเทพมหานครมหานครแห่งการอ่านและการเรียนรู้

*บรรณารักษ์ 7 หัวหน้ากลุ่มงานพัฒนาห้องสมุดประชาชน กองนั้นหน้าการ สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร

พันธกิจ 1) จัดห้องสมุดประชาชนให้ครอบคลุม ทุกเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร เพื่อให้ประชาชนได้เข้าถึงห้องสมุดอย่างกว้างขวาง

- 2) พัฒนาและปรับปรุงห้องสมุดให้มีความทันสมัย
- 3) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีนิสัยรักการอ่าน
- 4) ให้บริการการศึกษา ค้นคว้าหาความรู้และความบันเทิง
- 5) เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ห้องสมุด
- 6) พัฒนาบุคลากรห้องสมุดในเครือข่าย
- 7) บริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ที่อยู่ในความดูแลรับผิดชอบ
- 8) ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานห้องสมุด

ยุทธศาสตร์ 1) พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพในการบริการข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัย โดยใช้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

- 2) จัดตั้งห้องสมุดประชาชนให้ครบถ้วนของกรุงเทพมหานคร
- 3) จัดรถห้องสมุดเคลื่อนที่บริการตามชุมชนและอัตรากลุ่มเป้าหมาย
- 4) ปรับปรุงห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานครที่มีอยู่เดิมให้สะอาด เรียบร้อย สวยงาม และทันสมัย
- 5) จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดอย่างต่อเนื่อง
- 6) ประสานกับองค์กรภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง ร่วมจัดกิจกรรม และรณรงค์ ส่งเสริมให้ประชาชนรักการอ่าน
- 7) สนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาบุคลากร ให้โอกาสข้าราชการและลูกจ้างเข้ารับการฝึกอบรมหรือสัมมนา

การขับเคลื่อนให้กรุงเทพมหานครเป็นมหานครแห่งการเรียนรู้นั้น กรุงเทพมหานครมีนโยบายให้ความสำคัญด้านการจัดการศึกษาในลำดับต้นๆ และมีนโยบายส่งเสริมสนับสนุนการให้บริการการศึกษาทุกระดับและกลุ่มเป้าหมาย โดยให้บริการการศึกษาในหลายรูปแบบและหลายระดับ ทำให้กรุงเทพมหานครเป็นศูนย์รวมความหลากหลายของการศึกษา มีเครือข่าย การจัดการศึกษาร่วมกับโรงเรียนที่มีเชื่อมโยงกับภาครัฐ เอกชน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญในการบริหารและจัดการศึกษาตามอัธยาศัยและการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 25 กำหนดให้รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ ฯลฯ และการเรียนรู้อื่น ๆ อย่างพอเพียงและมีประสิทธิภาพ กรุงเทพมหานครจึงให้ความสำคัญต่อการสร้างวัฒนธรรมรักการอ่านให้เกิดขึ้นในสังคมไทย ให้ประชาชนมีแหล่งเรียนรู้ที่เข้าถึงง่ายเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต พัฒนาห้องสมุดให้มีความทันสมัย มีการจัดตั้งห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้และบ้านหนังสือเพิ่มมากขึ้นในเขตพื้นที่ที่ยังไม่มีมีเครือข่ายการประสานงานอย่างเข้มแข็ง มีบรรณารักษ์วิชาชีพเฉพาะบริหารจัดการห้องสมุดให้มีประสิทธิภาพในการให้บริการประชาชน

การที่จะทำให้กรุงเทพมหานครเป็นมหานครแห่งการเรียนรู้ได้ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาระบวนการเรียนรู้และทำให้เป็น “สังคมแห่งการเรียนรู้” เป็นสังคมคุณภาพปลูกฝังเด็ก เยาวชน และประชาชน ให้ทราบถึงความสำคัญของการเรียนรู้และมีนิสัยรักการอ่าน สวยงามแหล่งความรู้เพื่อทำความรู้ ไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่

ตนเองและสังคม ตลอดจนสามารถเข้าถึงแหล่งสารสนเทศสมัยใหม่ผ่าน เทคโนโลยีต่างๆ เพื่อให้ได้รับข่าวสารได้อ่าย่างสะดวกและรวดเร็ว ทันต่อเหตุการณ์ต่างๆ ของโลก สามารถปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและมีทักษะในการดำเนินชีวิต

ในปี พ.ศ.2548 นายอภิรักษ์ โภษะโยธิน ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในขณะนั้น เริ่มนิยมโนบายพัฒนาห้องสมุดประชาชนที่เด่นชัด โดยให้ความสำคัญต่อการสร้างวัฒนธรรมรักการอ่านตามนโยบายกรุงเทพมหานคร แห่งการเรียนรู้โดยสับสนุนงบประมาณในการพัฒนาห้องสมุดเดิมและจัดสร้างห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้แห่งใหม่เพิ่มขึ้น ในเขตที่ยังไม่มีห้องสมุด และปรับปรุงศักยภาพห้องสมุดประชาชนที่มีอยู่เดิม ให้เป็นห้องสมุดภาพลักษณ์ใหม่ให้ครบถ้วนแห่งอีกด้วย กลุ่มงานพัฒนาห้องสมุดประชาชน กองนันทนาการ สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว จึงได้ดำเนินการตามนโยบายของผู้บริหารโดยปรับปรุงห้องสมุดเดิม คือ ห้องสมุดฯ สวนลุมพินี และห้องสมุดฯ ชอยพระนาง และห้องสมุดวิชาการเพื่อนำร่องก่อน จำนวน 3 แห่ง และได้สำรวจ ดำเนินการจัดสร้างห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ (Discovery Learning Library) ในเขตที่ยังไม่มีห้องสมุดเพิ่มขึ้นอีกจำนวน 8 แห่ง ได้แก่ เขตสาทรระบัง เขตบางกะปิ เขตสะพานสูง เขตทุ่งครุ เขตดุสิต เขตมีนบุรี เขตบางซุนเทียน และเขตบางบอน นอกจากนี้ยังได้จัดทำบ้านหนังสือเพิ่มเติมอีก จำนวน 93 แห่ง จากเดิมที่มีอยู่แล้ว 23 แห่ง รวมเป็น 116 แห่ง ซึ่งเป็นห้องสมุดขนาดเล็กที่นำตู้คอนเทนเนอร์ ขนาด 3×6 เมตร จำนวน 2 ตู้ มาประกอบจัดทำเป็นห้องสมุด ให้มีลักษณะคล้ายบ้าน ดังตามชุมชนต่างๆ ในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อพัฒนาและขยายบริการด้านห้องสมุดประชาชนในเชิงรุกเข้าถึงชุมชนให้เพิ่มมากขึ้นและเพียงพอ กับความต้องการของประชาชน เป็นการกระจายการให้บริการด้านการอ่านอย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น และดึงดูดความสนใจให้มาใช้บริการด้วยการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านเพื่อเป็นประโยชน์ต่อประชาชน ให้บริการศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพื่อความบันเทิง และเพื่อให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ โดยจัดหนังสือวิชาการทุกประเภท ทั้งวรรณสาร นิตยสาร หนังสือพิมพ์ นวนิยาย เรื่องสั้นเรื่องแปล นิทาน และหนังสือสำหรับเด็ก ตลอดจนจัดกิจกรรมประจำ โดยเฉพาะในวันสาร์ – วันอาทิตย์

ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ (Discovery Learning Library) เป็นห้องสมุดภาพลักษณ์ใหม่ เป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตของคนทุกวัย มีเทคโนโลยีการเรียนรู้สมัยใหม่ที่ครบวงจร สะดวก รวดเร็ว ทำให้ผู้ใช้บริการได้รับความรู้และข้อมูลที่ตรงกับความต้องการในบรรยายกาศที่ผ่อนคลาย สภาพแวดล้อมสดชื่นสวยงาม สร้างแรงจูงใจโดยออกแบบภายในและภายนอกอาคารที่เหมาะสมสวยงาม บริการสืบค้นข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ มีระบบโปรแกรมห้องสมุดอัตโนมัติ ระบบอินเทอร์เน็ต บริการยืม – คืนด้วยระบบบาร์โค้ด บริการแบบ One Stop Service บริการภาพพยนตร์ ดูหนัง พังเพลง มีห้องทำการบ้าน Homework Center และมุมบริการเครื่องดื่ม พร้อมด้วยกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่หลากหลายอย่างต่อเนื่อง ให้ทุกคนมีส่วนร่วมและเรียนรู้แบบ Discovery Learning Center เพื่อให้ห้องสมุดเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตสังคมและชุมชนและทำให้คนทุกวัยมาใช้บริการห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร สามารถนำความรู้ไปพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น

ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร อยู่ในความดูแลและบริหารงานโดย กลุ่มงานพัฒนาห้องสมุดประชาชน กองนันทนาการ สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว เป็นห้องสมุดที่จัดตั้งโดยงบประมาณของกรุงเทพมหานคร ให้บริการการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ และเพื่อความเพลิดเพลินตามอัธยาศัยแก่คนทุกชั้น ทุกเพศ ทุกวัย ทุกระดับการศึกษา เพื่อส่งเสริมให้เด็ก เยาวชน และประชาชน มีนิสัยรักการอ่านและการศึกษาค้นคว้า ให้บริการข่าวสาร ความรู้ต่างๆ ที่ทันต่อเหตุการณ์และความเคลื่อนไหวของประเทศและของโลก ส่งเสริมให้ประชาชน

มีความรู้ ทัศนคติ และปฏิบัติดนเป็นพลเมืองดีตามแบบประชาธิปไตย อันมีพระมหาชนทริย์เป็นประมุข และนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น ตลอดจนสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามอันจะเป็นประโยชน์ต่อสังคมประเทศชาติต่อไป

การพัฒนาห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ ใช้แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในลักษณะสาขาวิชาการ ดังนี้

1. วิชาชีพบรรณารักษศาสตร์ มุ่งเน้นการบริการ ที่สอดคล้องกับคุณลักษณะกลุ่มเป้าหมาย พฤติกรรม ความต้องการ ความคาดหวัง บริการเชิงรุก เป็นห้องสมุด มีชีวิตและให้เป็นไปตามมาตรฐานของห้องสมุดประชาชน

2. การเรียนรู้ ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ เป็นห้องสมุดประชาชน ซึ่งมีพันธกิจสำคัญต่อการส่งเสริมการศึกษา ตลอดชีวิตของประชาชนทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษาอิเล็กทรอนิกส์ การศึกษาตามอัธยาศัยเพื่อพัฒนาสังคมไทย สู่สังคมภูมิปัญญาการเรียนรู้

3. เทคโนโลยีบริการสารสนเทศ เป็นเครื่องมือหลักในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริการ และพัฒนาห้องสมุด ประชาชนสู่การเป็นห้องสมุดอัตโนมัติ และห้องสมุดดิจิทัลเชื่อมโยงเครือข่ายการเรียนรู้

4. การบริหารจัดการทั้งการบริหารจัดการด้านบุคคล งบประมาณ อาคารสถานที่ เอกสาร เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยี นอกจากนี้ยังจำเป็นต้องมี ความรู้ความเข้าใจในระเบียบปฏิบัติของทางราชการที่จำเป็น ในขั้นการดำเนินการการจัดตั้ง เช่น ระเบียบพัสดุ การประมูล E-Auction และที่สำคัญยังมีการทำงานเป็นทีม การประสานงาน และมนุษยสัมพันธ์

5. จิตวิทยาเนื่องจากกลุ่มเป้าหมายของห้องสมุดประชาชน ประกอบด้วยประชาชนทุกเพศทุกวัย ทุกสาขา อาชีพ รวมทั้งผู้ด้อยโอกาสทางสังคม จึงจำเป็นต้องใช้ความรู้ด้านจิตวิทยา วิเคราะห์พฤติกรรมผู้ใช้จิตวิทยา การอ่านการสร้างแรงจูงใจ และการจัดกิจกรรม เป็นต้น

6.. การจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายต้องอาศัยเทคนิคเฉพาะด้าน เช่น การเล่านิทานสำหรับกลุ่มเป้าหมายเด็ก การจัดนิทรรศการในโอกาสต่างๆ การเล่าเรื่องจากหนังสือ การบรรยายทางวิชาการ สำหรับกลุ่มเป้าหมายเยาวชนหรือประชาชน

7. การวิจัยและประเมินผล เพื่อศึกษาวิจัยผู้ใช้ โดยเฉพาะความต้องการของผู้ใช้ รวมทั้งการประเมินผล โครงการกิจกรรมต่างๆ พิจารณาปรับปรุงการดำเนินงาน ให้เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผล ความคุ้มค่า ในการใช้งบประมาณ

พื้นที่ตั้งห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ โดยมีเงื่อนไขการพิจารณาพื้นที่ ดังนี้

รายการ	ขนาดพื้นที่	พื้นที่ใช้สอย	ประชากร	ครัวเรือน	หมายเหตุ
ห้องสมุด	300 ตารางวา ขึ้นไป	1,000 ตร. เมตร	15,000 คน ขึ้นไป	5,000 ครัวเรือน	- พื้นที่โรงเรียนสังกัด กกม. - พื้นที่สวนสาธารณะ - พื้นที่ภาครัฐ เอกชน - พื้นที่ศาสนสถาน
บ้านหนองสือ	50 ตารางเมตร ขึ้นไป	36 ตร. เมตร	5,000 คน ขึ้นไป	1,000 ครัวเรือน	

รูปแบบอาคารห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร เป็นอาคารที่มีรูปแบบเดียวกันทุกห้องสมุด ลักษณะเป็นอาคาร คลสล. 3 ชั้น กว้าง 23 x 1 3 เมตร พื้นที่ใช้สอย 1,053 ตารางเมตร พร้อมลานอนnekประสงค์ การออกแบบและตกแต่งภายในและภายนอกอาคารมีความทันสมัยสวยงาม และสะดวกในการใช้งาน การจัดแบ่งพื้นที่ใช้สอยอาคารแต่ละชั้น มีพื้นที่สำหรับทรัพยากรห้องสมุดสำหรับผู้ใช้บริการ บุคลากรการประชุม และพื้นที่ลักษณะพิเศษเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ มีรายละเอียดดังนี้

ชั้น 1 ประกอบด้วยเคาน์เตอร์ประชาสัมพันธ์ แนะนำหนังสือใหม่ มุมสืบค้นข้อมูลสารสนเทศ ห้องหนังสือสำหรับเด็ก (Kids Room) มุมหนังสือพิมพ์/นิตยสาร มุมกาแฟและเครื่องดื่ม

ชั้น 2 ประกอบด้วยหนังสือวิชาการ / ความรู้ทั่วไป หนังสืออ้างอิง คู่มือสอบ แนะนำหนังสือใหม่ หนังสือพระราชินพนธ์ มุมทำการบ้าน นานาชาติ / เรื่องสั้น

ชั้น 3 ประกอบด้วยวรรณกรรมเยาวชน Hi-Speed Internet / Wireless LAN ห้องฉายภาพยนตร์ ห้องอบรมคอมพิวเตอร์

การจัดแบ่งพื้นที่ของห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ได้แก่

1. ลานกิจกรรมและลานอนnekประสงค์ บริเวณนอกอาคารห้องสมุดใช้สำหรับเป็นเวทีกิจกรรม ส่งเสริมการอ่าน และเปิดโอกาสให้เด็ก เยาวชนใช้เป็นเวทีแสดงความสามารถต่างๆ หลังเลิกเรียนหรือวันหยุด เสาร์ - อาทิตย์

2. ห้องกาแฟและเครื่องดื่ม บริเวณชั้น 1 เพื่ออำนวยความสะดวกและความหลากหลายแก่ผู้ใช้บริการห้องสมุด ที่ไม่ต้องการเสียเวลาออกไปรับประทานนอกห้องสมุด และเพื่อผ่อนคลายอิริยาบถจากการอ่านหนังสือ

3. ห้องหนังสือสำหรับเด็กโดยเฉพาะ (Kids Room) บริเวณชั้น 1 ของอาคาร เพื่อไม่ให้เสียงรบกวนบริเวณอื่น ให้บริการหนังสือประเภทต่างๆ สำหรับเด็ก พร้อมคอมพิวเตอร์ฝึกทักษะการเรียนรู้จำนวน 4 เครื่อง และสามารถใช้เป็นห้องจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในวันหยุดเสาร์ - อาทิตย์

4. มุมทำการบ้าน (Homework Center) บริเวณชั้น 2 ของอาคาร สำหรับนักเรียน นิสิต นักศึกษา นั่งอ่านหนังสือหรือทำการบ้าน โดยจัดให้มีหนังสือคู่มือสอบ หนังสืออ้างอิงไว้ให้บริการค้นคว้า

5. ห้องฝึกอบรม บริเวณชั้น 3 ติดกับห้องฉายภาพยนตร์ สำหรับผู้ใช้บริการที่ต้องการศึกษาค้นคว้า เป็นกลุ่มและใช้เป็นห้องอบรมคอมพิวเตอร์พื้นฐาน การใช้อินเทอร์เน็ต และอบรมฝึกภาษาต่างประเทศ สำหรับประชาชน ในวันเสาร์-อาทิตย์

6. ห้องฉายภาพยนตร์ (Mini Theater) บริเวณชั้น 3 ของอาคาร เพื่อให้ผู้เข้าใช้บริการได้มีความสุขสนุกสนาน (Entertainment) กับภาพยนตร์ยอดนิยมสารคดีต่าง ๆ ฯลฯ ในวันเสาร์ - อาทิตย์

7. โฉน Hi-Speed Internet จัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับให้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง จำนวน 13 เครื่อง บริเวณชั้น 3 เพื่อการสืบค้นข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว

8. โฉน Wireless LAN เป็นระบบอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงแบบไร้สาย ผู้ใช้บริการสามารถนำคอมพิวเตอร์แบบพกพาส่วนตัว (Note Book) มาใช้บริการอินเทอร์เน็ตภายใต้ห้องสมุดได้ตลอดเวลา

ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ นำโปรแกรมห้องสมุดอัตโนมัติ (Electronic Library) และเครื่องคอมพิวเตอร์แม่ข่าย (Server) 1 เครื่อง เก็บข้อมูลเป็นคุณย์กลาง พร้อมเครื่องข่ายอีก 4 เครื่องเพื่อประสานผลเชื่อมโยงการบริหารจัดการทรัพยากรสารสนเทศภายใต้ห้องสมุด เช่น การสืบค้นข้อมูลของหนังสือ สิ่งพิมพ์ ฯลฯ การจัดหมวดหมู่หนังสือรับสมัครสมาชิก ยืม-คืนหนังสือ สรุปรายงานสถิติข้อมูลของหนังสือ สถิติ ระบบสืบค้นผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ระบบควบคุมการนำหนังสือออกนอกห้องสมุด เป็นต้น

โครงสร้างอัตรากำลังบุคลากรห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ มีดังนี้

- บรรณาธิการ 6 หรือ 7 ว 1 ตำแหน่ง
- บรรณาธิการ 3-5 หรือ 6 หรือ 7 ว 1 ตำแหน่ง
- เจ้าหน้าที่ห้องสมุด 1-3 หรือ 4 หรือ 5 2 ตำแหน่ง
- เจ้าหน้าที่ระบบคอมพิวเตอร์ 3-5 หรือ 6 หรือ 7 ว 1 ตำแหน่ง
- เจ้าหน้าที่ธุรการ 2-4 หรือ 5 หรือ 6 1 ตำแหน่ง
- เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล 1-3 หรือ 4 หรือ 5 1 ตำแหน่ง

การให้บริการของห้องสมุด ได้แก่

บริการการอ่าน เป็นบริการพื้นฐานของห้องสมุด เพื่อการเรียนรู้ มีบริการหนังสือทั่วไป หนังสือคู่มือเตรียมสอบ หนังสืออ้างอิง หนังสือสำหรับเด็ก หนังสือนวนิยาย เรื่องสั้น เรื่องแปล วรรณกรรมเยาวชน วารสาร นิตยสาร หนังสือพิมพ์ สิ่งพิมพ์รัฐบาลต่างๆ สิ่งพิมพ์ของกรุงเทพมหานคร มีไว้ให้บริการสำหรับเด็ก เยาวชน และประชาชน ทุกเพศทุกวัย ได้เข้ามาอ่าน ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น บริการรับสมัครสมาชิก ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร เปิดรับสมัครสมาชิก เพื่อใช้สิทธิในการยืมหนังสือ การใช้อินเทอร์เน็ต การใช้ Wireless Internet และร่วมกิจกรรมอื่นๆ กับห้องสมุด หลักฐานที่จะต้องใช้ในการสมัครสมาชิก คือ สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนหรือสำเนาบัตรประจำตัวราชการ หรือสำเนาบัตรประจำตัวนักศึกษา อายุได้อย่างนั้น อัตราค่าสมาชิก อายุไม่เกิน 15 ปี คนละ 5 บาท/ปี อายุ 15 ปีขึ้นไป คนละ 10 บาท/ปี อัตราค่าประกันหนังสือ อายุไม่เกิน 15 ปี คนละ 20 บาท อายุ 15 ปีขึ้นไป คนละ 40 บาท (จะคืนเงินให้เมื่อลาออกจากเป็นสมาชิก) ทั้งนี้สมาชิก จะต้องต่ออายุสมาชิกทุกปี เพื่อรักษาสภาพและสิทธิของการเป็นสมาชิกห้องสมุด บัตรสมาชิกห้องสมุด เป็นบัตร smart card ภายในบัตรจะบันทึกข้อมูลของสมาชิก สามารถเช็คสถานะการยืม - คืน หนังสือได้

บริการยืม - คืน หนังสือ ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานครได้นำเอาเทคโนโลยีเข้ามาประยุกต์ใช้ในการบริการยืม - คืน ด้วยระบบบาร์โค้ด ทำให้สะดวก รวดเร็ว ถูกต้อง ให้บริการเฉพาะสมาชิกห้องสมุด สามารถยืมหนังสือที่มีอยู่ในห้องสมุด สมาชิกมีสิทธิยืมหนังสือได้ครั้งละ 2 เล่ม/7 วัน หากสมาชิกส่งหนังสือคืนเกินกำหนด จะต้องชำระค่าปรับวันละ 1 บาท /เล่ม ในกรณีที่ทำหนังสือหายหรือชำรุด สมาชิกจะต้องหานั้นสือใหม่มาใช้คืน ให้กับทางห้องสมุด หรือต้องซื้อใหม่ทดแทนในห้องตลาดของห้องสมุด เนื่องจากห้องสมุดไม่ได้มีหนังสือให้กับทางห้องสมุด หรือต้องซื้อใหม่ทดแทนในห้องตลาดของห้องสมุด

บริการสืบค้นข้อมูลด้วยระบบห้องสมุดอัตโนมัติ ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร ได้นำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ในห้องสมุด เพื่อตอบสนองความต้องการและอำนวยความสะดวกให้กับผู้ใช้บริการ สามารถสืบค้นข้อมูลหนังสือ วารสาร และทรัพยากรอื่นๆ ของห้องสมุดได้อย่างรวดเร็ว ผ่านระบบโปรแกรมห้องสมุด อัตโนมัติที่บรรจุข้อมูลหนังสือ วารสาร และทรัพยากรอื่นๆ ของห้องสมุดที่มีไว้ให้บริการ รวมถึงบอกร้านของหนังสือด้วยว่าอยู่哪裏 หมวดใด ชั้นใด มีสมาชิกยืมไปหรือไม่ ทำให้สมาชิกสามารถเข้าถึงทรัพยากรของห้องสมุดได้อย่างสะดวก รวดเร็ว

บริการ Internet และ Wireless Internet ห้องสมุดมีเครื่องคอมพิวเตอร์ที่เปิดให้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเพื่อสืบค้นข้อมูลข่าวสารต่างๆ สำหรับสมาชิกได้ใช้บริการ รวมไปถึงสัญญาณ Wireless ที่มีให้บริการสำหรับสมาชิกที่นำ Note Book มาใช้ในห้องสมุดสามารถใช้ได้อย่างสะดวกสบาย

บริการห้องทำการบ้าน ห้องสมุดได้จัดโซนที่เป็นมุมทำการบ้านไว้รองรับสำหรับเด็ก เยาวชน และประชาชน ที่ต้องการเข้ามานั่งทำการบ้าน ค้นคว้าหาข้อมูลทำรายงาน งานวิจัย ฯลฯ ทางห้องสมุดได้จัดมุมหนังสือที่เป็นคู่มือต่าง ๆ สำหรับเด็ก เยาวชน และประชาชน ไว้ให้บริการ รวมไปถึงเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีไว้สำหรับพิมพ์รายงานอีกด้วย

บริการห้องสำหรับเด็ก ห้องสมุดได้จัดหนังสือนิทาน การ์ตูน และอุปกรณ์ ของเล่นต่างๆ ที่ลั่งเสริม พัฒนาทักษะสำหรับเด็กไว้ให้บริการ รวมไปถึงกิจกรรมส่งเสริมการอ่านต่างๆ เช่น การเล่นนิทาน การวาดภาพรายสี ได้รับเด็กเล็กจนถึงอายุประมาณ 10 ปี

บริการห้องภาพนิทรรศ์ ห้องสมุดจะฉายภาพนิทรรศ์บันเทิง สารคดีต่างๆ ในวันเสาร์ - อากิตี้ เพื่อให้เด็ก เยาวชน และประชาชน ได้เพลิดเพลินกับการชมภาพนิทรรศ์ ความบันเทิงต่างๆ นอกจากนี้ยังมี CD VCD DVD ที่เป็นภาพนิทรรศ์ นิทาน การ์ตูน สารคดี กิจกรรมเสริมทักษะต่างๆ ไว้ให้บริการอีกด้วย ซึ่งสามารถยืมดูได้เช่น ที่ห้องสมุดจัดไว้ให้บริการ บริการมุมอาหารว่างและเครื่องดื่ม ห้องสมุดได้จัดโซนที่เป็นมุมอาหารว่างและเครื่องดื่ม ไว้ให้กับผู้ใช้บริการได้สามารถซื้อหารับประทานได้

กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ห้องสมุดมีกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่หลากหลายอย่างต่อเนื่องให้ทุกคนได้มี ส่วนร่วมและเรียนรู้ เน้นพัฒนาความรู้ การคิด ความเข้าใจด้วยตัวเอง และสามารถนำความรู้ไปพัฒนาคุณภาพชีวิต ให้ดีขึ้น ได้แก่

กิจกรรมพื้นฐาน เป็นการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ในรูปแบบจัดนิทรรศการ จัดประกวด ต่างๆ ได้แก่ ประกวดวาดภาพ ประกวดเรียงความ ประกวดเล่านิทาน ตอบปัญหาความรู้ความสามารถทั่วไป เกมส์ส่งเสริมความรู้และเกมเพื่อนันทนาการ การแสดงเพื่อสาระและความบันเทิง ฯลฯ จัดกิจกรรมที่ห้องสมุดเพื่อ การเรียนรู้ทุกแห่งในวันเสาร์-อาทิตย์ เป็นกิจกรรมที่จัดอย่างต่อเนื่องทั้งปี

กิจกรรมอบรมความรู้พื้นฐานด้านไอที ภาษาต่างประเทศ อบรมธรรมะ

- จัดอบรมเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์หลักสูตรต่างๆ เช่น คอมพิวเตอร์พื้นฐาน การใช้อินเทอร์เน็ต การออกแบบเบื้องต้น เป็นการส่งเสริมให้เด็ก เยาวชน และประชาชน มีความรู้ในการใช้คอมพิวเตอร์ในเบื้องต้น ได้ สามารถ นำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้ โดยจัดอบรมเป็นรุ่น ๆ ละ 12 ชั่วโมง อบรมรุ่นละ 20 คน

- จัดอบรมเกี่ยวกับภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน ภาษาญี่ปุ่น เบื้องต้น ส่งเสริม ให้เด็ก เยาวชน และประชาชน มีความรู้พื้นฐานด้านภาษาต่างประเทศ สนทนากันอย่างง่าย สามารถนำมาใช้ในชีวิต ประจำวันได้ โดยจัดอบรมเป็นรุ่น ๆ ละ 16 ชั่วโมง อบรมรุ่นละ 30 คน

- จัดอบรมธรรมะ เพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้กับเด็ก เยาวชน และประชาชน ที่มาใช้ ห้องสมุด ธรรมะเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้คนมีนิสัยรักการอ่านและอ่านอย่างมีคุณภาพ คุณธรรม นำไปสู่สังคมแห่ง การเรียนรู้ต่อไปในอนาคตได้ โดยจัดอบรมเป็นรุ่น ๆ ละ 3 ชั่วโมง อบรมรุ่นละ 100 คน

กิจกรรมทัศนศึกษา เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริม ให้เด็ก เยาวชน และประชาชนสามารถห้องสมุด ได้มีส่วนร่วม ในกิจกรรมส่งเสริมการอ่านนอกสถานที่กับห้องสมุดแบบไปเช้า - กลับเย็น โดยไปทัศนศึกษาตามสถานที่สำคัญ ต่างๆ ด้านประวัติศาสตร์ ขนบธรรมเนียมประเพณี พิพิธภัณฑ์ แหล่งเรียนรู้ที่น่าสนใจ เป็นการเพิ่มประสบการณ์ การเรียนรู้โดยตรงให้กับสมาชิก กิจกรรมนี้จะจัดห้องสมุดละ 1 ครั้ง ในช่วงปิดเทอมภาคฤดูร้อนประมาณเดือนมีนาคม

- พฤทธภาคม ของทุกปี

กิจกรรมค่ายครอบครัวรักการอ่าน เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมความรักความสามัคคีในครอบครัว ซึ่งประกอบไปด้วยพ่อ แม่ ลูก หรือผู้ปกครอง ในแต่ละครอบครัวนำมาร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ ความคิดเห็น ทักษะ และการยอมรับความคิดเห็นของคนอื่น รู้จักอยู่ร่วมกัน การทำงานเป็นทีม มีความคิดสร้างสรรค์ เปิดแนวความคิด โลกทัศน์ให้กว้างไกล เป็นการเสริมสร้างครอบครัวให้อยู่กัน โดยการเข้าค่าย พักค้าง 2 วัน 1 คืน กิจกรรมนี้จะจัดห้องสมุดละ 1 ครั้ง ในช่วงปิดเทอมภาคฤดูร้อนประมาณเดือนมีนาคม - พฤทธภาคม ของทุกปี

กิจกรรม BMA BOOK & LIBRARY FAIR เป็นการส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทั่วไปได้รู้จักห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร ที่ส่งเสริมความรู้และพัฒนาการเรียนรู้ด้านต่างๆ มุ่งเน้นการให้บริการการอ่านแก่เด็ก เยาวชน และประชาชนอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม นำเสนอรูปแบบห้องสมุดที่ทันสมัย มีชีวิต สืบคันข้อมูลด้วยเทคโนโลยี แนะนำหนังสือที่มีคุณภาพ และนิทรรศการวิสัยทัศน์ของห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ รวมทั้งกิจกรรมสาระบันเทิงที่หลากหลาย ในงานมหกรรมห้องสือแห่งชาติ ณ ศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ เป็นการจัดกิจกรรมร่วมกับสมาคมผู้จัดพิมพ์และจำหน่ายหนังสือแห่งประเทศไทย

กิจกรรม “กรุงเทพฯ เมืองแห่งการอ่าน” เป็นกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ กรุงเทพมหานคร โดยเน้นกิจกรรมรูปแบบใหม่ มีความหลากหลาย ดึงดูดความสนใจให้เด็ก เยาวชน และประชาชน มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม สร้างเสริมประสบการณ์ให้เกิดความรู้สึกว่าการอ่านเป็นเรื่องใกล้ตัว ตลอดจนตระหนักรถึงคุณค่าของการอ่านที่มีต่อการอ่านที่มีต่อการดำเนินชีวิต ก่อให้เกิดวัฒนธรรมการอ่านของคนกรุงเทพฯ

กิจกรรม Road Show เป็นกิจกรรมประชาสัมพันธ์ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ในแต่ละแห่ง โดยประชาสัมพันธ์ กับองค์กร หน่วยงาน สถาบันการศึกษา และชุมชนในพื้นที่ที่ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้แต่ละแห่งตั้งอยู่ ให้ได้ทราบถึง การบริการห้องสมุด กิจกรรมต่างๆ ของห้องสมุด และเชิญชวนให้มาร่วมบริการห้องสมุด นอกจากนี้ยังมีการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อมวลชนทุกแขนง ผลิตรายการการผ่านสื่อวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ฯลฯ

ในปัจจุบันห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพ- มหานคร มีให้บริการห้องหมด 34 แห่ง บ้านหนังสือ 116 แห่ง และรถห้องสมุดเคลื่อนที่ 7 คัน ให้บริการในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร

วันเวลา เปิด - ปิดบริการ

เปิดบริการ วันอังคาร - วันเสาร์

เวลา 08.30 - 20.00 น.

วันอาทิตย์

เวลา 09.00 - 17.00 น.

ปิดบริการ ทุกวันจันทร์และวันหยุดนักขัตฤกษ์ (ห้องสมุดฯ สวนลุมพินี และห้องสมุดฯ ซอยพระนาง บริการวันหยุดนักขัตฤกษ์ด้วย)

ผู้สนใจสามารถเข้าไปใช้ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานครได้ในวันเวลาดังกล่าว

โทร 0 2246 0286 www.bangkok.go.th/dll

ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร
สังกัดกลุ่มงานพัฒนาห้องสมุดประชาชน กองนันทนาการ สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว

ชื่อห้องสมุด	สถานที่ตั้ง	โทรศัพท์	วันเวลาทำการ
1. ห้องสมุดวิชาการ	ตั้งอยู่ชั้น 4 ศาลว่าการกรุงเทพมหานคร เขตพระนคร กทม. 10200	0 2224 4682	<u>เปิด</u> วันจันทร์-ศุกร์ เวลา 08.30 - 16.30 น. <u>ปิด</u> วันเสาร์-อาทิตย์ และวันนักขัตฤกษ์
2. ห้องสมุดฯ สวนลุมพินี	ตั้งอยู่ในบริเวณสวนลุมพินี ด้านหลังพระบรมราชูป- อนุสาวรีย์รัชกาลที่ 6 ถนนราชดำเนียร แขวงลุมพินี เขตปทุมวัน กทม. 10330	0 2252 8030	<u>เปิด</u> วันอังคาร - เสาร์ เวลา 08.30 - 20.00 น. วันอาทิตย์และวันนักขัตฤกษ์ เวลา 09.00 - 17.00 น. <u>ปิด</u> วันจันทร์
3. ห้องสมุดฯ ซอยพระนาง	ซอยพระนาง ถนนราชวิถี ใกล้อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ เขตราชเทวี กทม. 10400	0 2246 3517	
4. ห้องสมุดฯ ภาชีเจริญ	ซอยเพชรเกษม 50/4 ถนนเพชรเกษม เขตภาชีเจริญ กทม. 10160	0 2458 1281	<u>เปิด</u> วันอังคาร - เสาร์ เวลา 08.30 - 20.00 น. วันอาทิตย์ เวลา 09.00 - 17.00 น. <u>ปิด</u> วันจันทร์และ วันนักขัตฤกษ์
5. ห้องสมุดทีปั้งกร- รัคเมือง	ตั้งอยู่ภายในตึกอาคารแฟลต 13 จังหวัด 193 ถ.ราชวิถี เขตดุสิต กทม. 10300	0 2241 5852	<u>เปิด</u> ทุกวัน เวลา 08.00 - 19.00 น.
6. ห้องสมุด ลาดกระบัง	ตั้งอยู่ ในบริเวณสวนพระนคร ถนนอ่อนนุช- ลาดกระบัง เขตลาดกระบัง กทม.	0 2327 2656 0 2327 2658 0 2327 2659	<u>เปิด</u> วันอังคาร - เสาร์ เวลา 08.30 - 20.00 น. วันอาทิตย์ เวลา 09.00 - 17.00 น. <u>ปิด</u> วันจันทร์และ วันนักขัตฤกษ์

ชื่อห้องสมุด	สถานที่ตั้ง	โทรศัพท์	วันเวลาทำการ
7. ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ บางกะปิ	ตั้งอยู่ในซอยนวมินทร์ 12 (ข้างสนามฟุตบอล-การเดาะแห่งชาติ) ถนนนวมินทร์ แขวงคลองจั่น เขตบางกะปิ กทม.	0 2375 3963 0 2375 4201 0 2375 3963	
8. ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ สะพานสูง	ตั้งอยู่ในบริเวณพื้นที่สำนักงานเขตสะพานสูงเดิม หมู่บ้านพฤกษาดี ถนนรามคำแหง เขตสะพานสูง กทม.	0 2372 2438 0 2372 2439 0 2372 2440	
9. ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ ทุ่งครุ	ตั้งอยู่ ในบริเวณสถานธนบุรีรัมย์ ถนนประชาอุทิศ แขวงทุ่งครุ เขตทุ่งครุ กทม.	0 2426 5256 0 2426 5257	
10. ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ ดุสิต	ตั้งอยู่ตรงข้ามลานกีฬาเฉลิมพระเกียรติพระบาท-สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ถ.ทหาร เขตดุสิต กทม.	0 2243 7013	
11. ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ มีนบุรี	ตั้งอยู่ในบริเวณพื้นที่โรงเรียนเศรษฐบุตรบำเพ็ญ (ใกล้สแควร์มีนบุรี) ถนนรามอินทรา แขวงมีนบุรี เขตมีนบุรี กทม.	0 2540 2575 0 2540 2578	
12. ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ บางขุนเทียน	ตั้งอยู่ในบริเวณสวนสมเด็จฯ ถนนพระราม 2 เขตบางขุนเทียน กทม.	0 2416 3962 0 2416 3950	
13. ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ บางบอน	ตั้งอยู่ชั้น ใบบริเวณศูนย์กีฬาบางบอน ถนนเอกชัย-บางบอน เขตบางบอน กทม.	0 2450 6946 0 2450 6947	

ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้กรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานเขตต่าง ๆ ของกรุงเทพมหานคร (จำนวน 21 แห่ง)

สำนักงาน	ห้องสมุด	สถานที่ตั้ง	โทรศัพท์	วันเวลาทำการ
คลองสาน	1. ห้องสมุดฯ เขตคลองสาน	411 ถนนประชาธิปัตย์ เขตคลองสาน กทม. 10600	0 2438 9537	<u>เปิด</u> วันอังคาร - เสาร์ เวลา 08.30 - 20.00 น. วันอาทิตย์ 09.00 - 17.00 น. <u>ปิด</u> วันจันทร์และ วันนักขัตฤกษ์
	2. ห้องสมุดฯ อนุสาวรีย์	ตั้งอยู่ในบริเวณวัดอนุวงศ์ราษฎร์ ถนนสมเด็จเจ้าพระยา เขตคลองสาน กทม. 10600	0 2437 1381	<u>เปิด</u> วันอังคาร - เสาร์ เวลา 09.00 - 17.00 น. วันอาทิตย์ 09.00 - 17.00 น. <u>ปิด</u> วันจันทร์ และ วันนักขัตฤกษ์
จตุจักร	3. ห้องสมุดฯ	ตั้งอยู่ชั้น 7 สำนักงานเขตจตุจักร ถนนวิภาวดีรังสิต เขตจตุจักร	0 2512 4609	<u>เปิด</u> วันจันทร์ - ศุกร์ เวลา 08.30 - 16.30 น. <u>ปิด</u> วันเสาร์-อาทิตย์ และวันนักขัตฤกษ์
จอมทอง	4. ห้องสมุดฯ วัดราชโอรสารามฯ	ซอยอัมเภอก่อ ถนนริมคลองด่าน ¹ แขวงบางค้อ เขตจอมทอง กทม. 10150	0 2416 0816	<u>เปิด</u> วันอังคาร - เสาร์ เวลา 09.00 - 17.00 น. วันอาทิตย์ 09.00 - 17.00 น. <u>ปิด</u> วันจันทร์ และ วันนักขัตฤกษ์
ดอนเมือง	5. ห้องสมุดฯ สวนรมณีย์ทุ่งสีกัน	ตั้งอยู่ภายในสวนรมณีย์ทุ่งสีกัน ² ถนนเพชรบุรีตัดใหม่ กทม. 10210	0 2565 8418	<u>เปิด</u> วันอังคาร - เสาร์ เวลา 08.30 - 20.00 น. วันอาทิตย์ 09.00 - 17.00 น. <u>ปิด</u> วันจันทร์ และ วันนักขัตฤกษ์
	6. ห้องสมุดฯ วัดพรหมรังษี	ตั้งอยู่ภายในวัดพรหมรังษี ถนนสรงประภา เขตดอนเมือง กทม. 10210	0 2565 9151	<u>เปิด</u> วันอังคาร - เสาร์ เวลา 09.00 - 17.00 น. <u>ปิด</u> วันอาทิตย์ - จันทร์ และวันนักขัตฤกษ์
ดินแดง	7. ห้องสมุดฯ เคลื่อนย้ายไปดินแดง 2	ตั้งอยู่บริเวณอาคารแฟลต 55 ถ.ประชาสงเคราะห์ แขวงดินแดง เขตดินแดง กทม. 10400	0 2246 0835	<u>เปิด</u> วันอังคาร - เสาร์ เวลา 09.00 - 17.00 น. วันอาทิตย์ 09.00 - 17.00 น. <u>ปิด</u> วันจันทร์ และ วันนักขัตฤกษ์

สำนักงาน	ห้องสมุด	สถานที่ตั้ง	โทรศัพท์	วันเวลาทำการ
ตั้งลิ่งชั้น	8. ห้องสมุดฯ วัดราชภารีชั้นฯ	ตั้งอยู่ภายในบริเวณวัดราชภารีชั้นฯ ซอยจรัญสนิทวงศ์ 35 แขวงคลองชักพระ เขตคลองลิ่งชั้น กทม. 10170	0 2412 0702	<u>เปิด</u> วันอังคาร - เสาร์ เวลา 09.00 - 17.00 น. วันอาทิตย์ 09.00 - 17.00 น. <u>ปิด</u> วันจันทร์ และ วันนักขัตฤกษ์
บางกอกใหญ่	9. ห้องสมุดฯ เขตบางกอกใหญ่	อาคารเลขที่ 61/16 - 17 ถนนจรัญสนิทวงศ์ ท่าพระ เขตบางกอกใหญ่ กทม. 10598	0 2411 4178	<u>เปิด</u> วันอังคาร - เสาร์ เวลา 08.30 - 20.00 น. วันอาทิตย์ 09.00 - 17.00 น. วันจันทร์ และ วันนักขัตฤกษ์
	10. ห้องสมุดฯ วัดสังฆารักษ์	ตั้งอยู่บนหลังของศานติการเบรียญ ในบริเวณวัดสังฆารักษ์ราชาย ถนนอิสรภาพ เขตบางกอกใหญ่ กทม. 10600	0 2465 1659	<u>เปิด</u> วันอังคาร - เสาร์ เวลา 09.00 - 17.00 น. <u>ปิด</u> วันอาทิตย์ - จันทร์ และวันนักขัตฤกษ์
บางเขน	11. ห้องสมุดฯ วัดศรีพังษ์ธรรมนิมิต	ตั้งอยู่ในบริเวณวัดศรีพังษ์ธรรมนิมิต ซอยวัวชรพล ถนนรามอินทรา แขวงท่าแร้ง เขตบางเขน กทม. 10220	0 2519 8224	<u>เปิด</u> วันอังคาร - เสาร์ เวลา 09.00 - 17.00 น. วันอาทิตย์ 09.00 - 17.00 น. <u>ปิด</u> วันจันทร์ และ วันนักขัตฤกษ์
	12. ห้องสมุดฯ บางเขน	ตั้งอยู่ในบริเวณสำนักงานเขตบางเขน ถนนพหลโยธิน เขตบางเขน กทม. 10220	0 2521 3375	
บางซื่อ	13. ห้องสมุดฯ เขตบางซื่อ	อาคารเลขที่ 1081-2 ถนนประชาชื่น เขตบางซื่อ กทม. 10800	0 2587 8722	<u>เปิด</u> วันอังคาร - เสาร์ เวลา 09.00 - 17.00 น. วันอาทิตย์ 09.00 - 17.00 น. <u>ปิด</u> วันจันทร์ และ วันนักขัตฤกษ์
บึงกุ่ม เขตบึงกุ่ม	14. ห้องสมุดฯ	อาคารเลขที่ 4/1491 ถนนนวมินทร์ เขตบึงกุ่ม กทม. 10240	0 2519 4900	<u>เปิด</u> วันอังคาร - เสาร์ เวลา 08.30 - 20.00 น. วันอาทิตย์ 09.00 - 17.00 น. <u>ปิด</u> วันจันทร์ และ วันนักขัตฤกษ์
	15. ห้องสมุดและ พิพิธภัณฑ์ เสรีไทยอนุสรณ์	ตั้งอยู่ในบริเวณภายในสวนเสรีไทย ถนนเสรีไทย แขวงคลองกุ่ม เขตบึงกุ่ม กทม. 10240	0 2374 6700	

สำนักงาน	ห้องสมุด	สถานที่ตั้ง	โทรศัพท์	วันเวลาทำการ
ประเวศ	16. ห้องสมุดฯ ประเวศ	ซอยสุภาพงษ์ ถนนครีนクリนท์ แขวงหนองบอน เขตประเวศ กทม. 10260	0 2330 8479	<u>เปิด</u> วันอังคาร - เสาร์ เวลา 09.00 - 17.00 น. วันอาทิตย์ 09.00 - 17.00 น. <u>ปิด</u> วันจันทร์ และ วันนักขัตฤกษ์
มีนบุรี	17. ห้องสมุดฯ เขตมีนบุรี	อาคารเลขที่ 47/10-11 ถนนสีหมูรานุกิจ เขตมีนบุรี กทม. 10509	0 2518 2474	<u>เปิด</u> วันอังคาร - เสาร์ เวลา 08.30 - 20.00 น. วันอาทิตย์ 09.00 - 17.00 น. <u>ปิด</u> วันจันทร์ และ วันนักขัตฤกษ์
ราชภัฏรัตนโกสินทร์	18. ห้องสมุดฯ เขตราชภัฏรัตนโกสินทร์	ตั้งอยู่ในบริเวณภายในสำนักงาน เขตราชภัฏรัตนโกสินทร์ ถนนราชภัฏรัตนโกสินทร์ เขตราชภัฏรัตนโกสินทร์ กทม. 10140	0 2427 1931	<u>เปิด</u> วันอังคาร - เสาร์ เวลา 09.00 - 17.00 น. วันอาทิตย์ 09.00 - 17.00 น. <u>ปิด</u> วันจันทร์ และ วันนักขัตฤกษ์
ลาดพร้าว	19. ห้องสมุดฯ วัดลาดปลาเค้า	ตั้งอยู่ในบริเวณวัดลาดปลาเค้า ถนนวัดลาดปลาเค้า แขวงจรเข้บัว เขตลาดพร้าว กทม. 10230	0 2570 5792	<u>เปิด</u> วันอังคาร - เสาร์ เวลา 09.00 - 17.00 น. <u>ปิด</u> วันจันทร์ และ วันนักขัตฤกษ์
สวนหลวง	20. ห้องสมุดฯ อาคารมูลนิธิเพื่อศูนย์กลาง อิสลามแห่งประเทศไทยฯ อิสลามแห่ง ^{รัฐ} ประเทศไทยฯ	87/2 อาคารมูลนิธิเพื่อศูนย์กลาง อิสลามแห่งประเทศไทยฯ ชอยรามคำแหง 2 แขวง/เขตสวนหลวง กทม. 10250	089 661 4098	<u>เปิด</u> วันอังคาร - เสาร์ เวลา 09.00 - 17.00 น. วันอาทิตย์ 09.00 - 17.00 น. <u>ปิด</u> วันจันทร์ และ วันนักขัตฤกษ์
หนองจอก	21. ห้องสมุดฯ หนองจอก	ตั้งอยู่ในบริเวณโรงเรียนวัดดีนเรศร์ ถนนเลียบวารี แขวงกระทุมลาย เขตหนองจอก กทม. 10530	0 2988 4480	<u>เปิด</u> วันอังคาร - เสาร์ เวลา 09.00 - 17.00 น. วันอาทิตย์ 09.00 - 17.00 น. <u>ปิด</u> วันจันทร์ และ วันนักขัตฤกษ์

ห้องสมุดเคลื่อนที่ จำนวน 7 คัน
กลุ่มงานพัฒนาห้องสมุดประชาชน กองนักงานการ สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว

ชื่อห้องสมุด	ชุมชนที่ให้บริการ	วันเวลาทำการ
ห้องสมุดเคลื่อนที่ รถคันที่ 1	<ul style="list-style-type: none"> - วันพุธ - วันพฤหัสบดี - วันศุกร์ - วันเสาร์ - วันอาทิตย์ <ul style="list-style-type: none"> - เคหะชุมชนห้วยขวาง เขตห้วยขวาง - โรงเรียนสุหร่าคลองจั่น เขตบางกะปิ - โรงเรียนวัดลาดปลาเค้า เขตลาดพร้าว - โรงเรียนวัดหลักสี่ เขตหลักสี่ - โรงเรียนวัดบึงบัว เขตลาดกระบัง - ชุมชนป่อนไก่ เขตป้อมวัน - หมู่บ้านชนินทร์ เขตดอนเมือง - ชุมชนเอช อาร์ เรซิเดนซ์ เขตบางกะปิ 	
ห้องสมุดเคลื่อนที่ รถคันที่ 2	<ul style="list-style-type: none"> - วันพุธ - วันพฤหัสบดี - วันศุกร์ - วันเสาร์ - วันอาทิตย์ <ul style="list-style-type: none"> - โรงเรียนวัดจันทรสมโภษ เขตดุสิต - เคหะชุมชนบางบัว เขตหลักสี่ - โรงเรียนหงส์สองห้อง (คุปตันธีเรียมอุทิศ) เขตหลักสี่ - โรงเรียนคลองทางการเทียม เขตลาดพร้าว - หมู่บ้านวงศ์ทอง เขตดอนเมือง - ชุมชนเพชรสยาม เขตบางเขน 	<u>เปิด</u> วันพุธ - วันอาทิตย์ <u>เวลา</u> 09.00 - 17.00 น. <u>ปิด</u> วันจันทร์ - อังคาร และวันนักขัตฤกษ์
ห้องสมุดเคลื่อนที่ รถคันที่ 3	<ul style="list-style-type: none"> - วันพุธ - วันพฤหัสบดี - วันศุกร์ - วันเสาร์ - วันอาทิตย์ <ul style="list-style-type: none"> - หมู่บ้านบุญชีเมืองไทย เขตบางซื่อ - โรงเรียนแอนเนกซ์ เขตสายไหม - โรงเรียนหัวหมาก เขตสวนหลวง - โรงเรียนสุหร่าบ้านม้า เขตประเวศ - หมู่บ้านเมืองทองนิเวศน์ เขตหลักสี่ - โรงเรียนบางเขน ("วีสาลีอนุสรณ์") เขตหลักสี่ - โรงเรียนวัดสุวรรณาราม เขตบางกอกน้อย - กองพันทหารราบที่ 1 เขตพญาไท 	
ห้องสมุดเคลื่อนที่ รถคันที่ 4	<ul style="list-style-type: none"> - วันพุธ - วันพฤหัสบดี - วันศุกร์ - วันเสาร์ - วันอาทิตย์ <ul style="list-style-type: none"> - ชุมชนโรงเรียนบ้านลาดพร้าว เขตลาดพร้าว - โรงเรียนวัดช่องลม เขตยานนาวา - ชุมชนประชาร่วมใจ 2 เขตจตุจักร - วัดเทวสุนทร เขตจตุจักร - หมู่บ้านเจริญสุขนิเวศน์ ชอยเชื่อใหญ่ยอทิศ เขตจตุจักร - เคหะชุมชนหลักสี่ เขตหลักสี่ 	

ชื่อห้องสมุด	ชุมชนที่ให้บริการ	วันเวลาทำการ
ห้องสมุดเคลื่อนที่ รถคันที่ 5 หนองจอก	<ul style="list-style-type: none"> - วันพุธ - โรงเรียนวัดใหม่กระทุ่มลัม เขตหนองจอก - โรงเรียนสายไหม เขตสายไหม - โรงเรียนสุเรร่าคำชีร์วิว เขตหนองจอก - โรงเรียนสุเรร่าคำแขก เขตหนองจอก - โรงเรียนวัดสามง่าม เขตหนองจอก - โรงเรียนบ้านลำต้นกล้วย เขต - โรงเรียนคลองสอง เขตหนองจอก - โรงเรียนสุเรร่าคลองสิบ เขตหนองจอก - โรงเรียนอิสลามลำไทร เขตหนองจอก - โรงเรียนหนองจอกพิทยานุสรณ์ เขตหนองจอก - ชุมชนหมู่บ้านวัฒนา - ร่มไทร เขตหนองจอก - ชุมชนโรงเรียนหน่วยมีนา เขตหนองจอก - ชุมชนเคหะรามคำแหง เขตมีนบุรี - ชุมชนเคหะบางซัน เขตมีนบุรี 	<p><u>เปิด</u> วันพุธ - วันอาทิตย์ เวลา 09.00 - 17.00 น.</p> <p><u>ปิด</u> วันจันทร์ - อังคาร และวันนักขัตฤกษ์</p>
ห้องสมุดเคลื่อนที่ รถคันที่ 6	<ul style="list-style-type: none"> - วันพุธ - วันพุทธสบดี - วันศุกร์ - วันเสาร์ - วันอาทิตย์ 	<ul style="list-style-type: none"> - ชุมชนพัฒนาการ เขตสวนหลวง - โรงเรียนวัดทองสุทธาราม เขตบางซื่อ - ชุมชนกุบแดง เขตบางเขน - ชุมชนซอยร่วมพิบูลย์ เขตภาษีเจริญ - โรงเรียนวัดประชาราษฎราราม เขตบางซื่อ - สวนสัตว์ดุสิต เขตดุสิต - เคหะชุมชนนานบุรี โครงการ ส่วนที่ 1,3 เขตบางขุนเทียน
ห้องสมุดเคลื่อนที่ รถคันที่ 7	<ul style="list-style-type: none"> - วันพุธ - วันพุทธสบดี - วันศุกร์ - วันเสาร์ - วันอาทิตย์ 	<ul style="list-style-type: none"> - ชุมชนโรงเรียนวัดราชภัฏวรวิหาร เขตพระโขนง - ชุมชนโรงเรียนพนัสนิน เขตพระโขนง - ชุมชนโรงเรียนวัดธรรมมงคล เขตพระโขนง - ชุมชนโรงเรียนธรุรังเรืองอุปถัมภ์ เขตบางนา - หมู่บ้านเสรี (อ่อนนุช) เขตประเวศ - หมู่บ้านนรันดร์วิลล่า เขตพระโขนง

กลุ่มงานพัฒนาห้องสมุดประชาชน กองนันทนาการ สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว
โทร. 0 2246 0286 โทรสาร 0 2246 0286

เครือข่ายห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนไทย : คณะกรรมการพัฒนาระบบและเครือข่ายห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน (อพส.)

ดร.นลิวัลย์ ประดิษฐ์ธีร**

บทคัดย่อ

ที่ ความร่วมมือระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนได้เริ่มขึ้นตั้งแต่ พ.ศ.2528 ด้วยความร่วมมือของกลุ่มบรรณาธิการห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวน 11 แห่ง ได้จัดตั้งเป็น ชาชรมห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน (ชสอ. หรือ PHEL Group) ต่อมา พ.ศ. 2530 ได้เปลี่ยนชื่อเป็น “คณะกรรมการพัฒนาห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน” และ พ.ศ. 2546 เปลี่ยนชื่อเป็น “คณะกรรมการพัฒนาระบบและเครือข่ายห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน” ตามลำดับโดยมีฐานะเป็นคณะกรรมการสังกัดสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย (สสอท.)

ปัจุบัน มีสมาชิกซึ่งประกอบด้วยห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน 59 แห่ง มีวัตถุประสงค์หลักได้แก่ 1) ส่งเสริมความร่วมมือในการใช้ทรัพยากรการเรียนรู้และบริการสารสนเทศให้เกิดประโยชน์สูงสุด 2) ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพและบริการทางวิชาการของห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ 3) ส่งเสริมการค้นคว้าและวิจัยเพื่อผลิตผลงานในสาขาวิชาบรรณาธิการศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ 4) เป็นศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางวิชาการ ประสบการณ์ของบุคลากรในวิชาชีพ

คณะกรรมการพัฒนาระบบและเครือข่ายห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน (อพส.) จัดเป็นเครือข่ายห้องสมุดที่มีความร่วมมือมาอย่างยาวนานและมีความเข้มแข็ง

คำสำคัญ: คณะกรรมการพัฒนาระบบและเครือข่ายห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน, เครือข่ายห้องสมุดมหาวิทยาลัย, เครือข่ายห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน, ความร่วมมือระหว่างห้องสมุด, อพส.

* ประธานคณะกรรมการพัฒนาระบบและเครือข่ายห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน (อพส.) วาระที่ 11
(สิงหาคม พ.ศ. 2550-กรกฎาคม 2552) และผู้อำนวยการสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยรังสิต

Thai Private Academic Library Network : The Private Higher Education Institution Library Group (PHEL)

Malivan Praditteera, Ed.D.*

Abstract

The collaboration between Thai private academic libraries has been established since 1985. “The Private Higher Education Institution Library Group (PHEL)” was founded by the private librarians from eleven private academic libraries. In 1987, the PHEL group was advised as one of the Sub-committees under the Association of Private Higher Education Institutions of Thailand. Accordingly, its name was changed to be the Sub-Committee on Private Academic Library Development and in 2003, the Sub-Committee on Private Academic Library System and Network Development respectively.

Presently, there are 59 library members. Its collaborations and activities have been employed by the main 4 objectives: 1) enhance the collaboration on knowledge resource sharing and usage; 2) enhance the library quality service development; 3) enhance the research and academic works on library and information sciences; 4) act as “a center or hub” of knowledge and experience sharing between librarians and information professional.

In term of library collaborative networking, it is obviously one of the longest time establishment and biggest academic library networks in Thailand.

Keywords: Thai Private Academic Library Network, Academic Libraries, Thai Library Networks, Library Collaboration

---

* Chairperson, the Private Higher Education Institution Library Group (PHEL) (2007-2009) And Director of Rangsit University Library, Thailand

ประวัติความเป็นมา

ความร่วมมือระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนได้เริ่มขึ้น ณ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ เมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม พ.ศ. 2528 (1985) ด้วยความร่วมมือของกลุ่มบรรณาธิการจากห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวน 11 แห่ง ได้นัดหมายมาประชุมปรึกษาหารือเพื่อพิจารณาหารูปแบบของความร่วมมือที่เหมาะสมที่ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนทุกแห่งจะพึงร่วมมือกันได้ โดยมีนายบุญสิริ สุวรรณเพ็ชร์ หัวหน้าบรรณาธิการ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ เป็นประธานจัดการประชุมและมี รศ. ดร. วนิดย์ อินทรามะ เป็นที่ปรึกษา ที่ประชุมได้คัดเลือกคณะกรรมการดำเนินงานความร่วมมือ ชุดแรกมีจำนวน 6 คนและได้จัดตั้งเป็น “ชุมชนห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน (ชสอ. หรือ PHEL Group)” มีนายบุญสิริ สุวรรณเพ็ชร์ เป็นประธานชุมชน โดยมีวัตถุประสงค์หลัก 5 ประการ คือ

1. เพื่อส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน
2. เพื่อส่งเสริมการพัฒนาห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน
3. เพื่อส่งเสริมการใช้ทรัพยากรห้องสมุดร่วมกันระหว่างสถาบันอุดมศึกษาเอกชน
4. เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและส่งเสริมให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาชีพบรรณาธิการศาสตร์
5. เพื่อส่งเสริมการค้นคว้า วิจัย ตลอดจนการเขียนบทความทางวิชาการในทางบรรณาธิการศาสตร์

ใน พ.ศ. 2530 ชุมชนห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนได้เปลี่ยนสถานภาพเป็น “คณะกรรมการพัฒนาห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน (อพห.)” อยู่ภายใต้การให้คำแนะนำของคณะกรรมการฝ่ายพัฒนาในสังกัดสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย (สสอท.) โดยมีวัตถุประสงค์หลัก 4 ประการ คือ

1. เน้นความร่วมมือ
2. ส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพบรรณาธิการ
3. พิจารณาแนวทางพัฒนาหลักเกณฑ์
4. ให้คำปรึกษาแก่สมาชิก

อพห.ได้ร่วมมือกับปฏิบัติงานตั้งแต่ปี พ.ศ. 2528 ถึง พ.ศ. 2548 มีการแบ่งกลุ่มทำงานออกเป็น 5 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มงานเทคนิค
2. กลุ่มงานบริการ
3. กลุ่มงานโสดทัศนบริการ

4. กลุ่มงานวารสาร

5. กลุ่มงานเทคโนโลยีสารสนเทศ

และจากมติที่ประชุมคณะกรรมการฝ่ายพัฒนา สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย (สสอท.) ครั้งที่ 6/2543 วันที่ 25 ตุลาคม 2543 ณ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ มีมติให้เปลี่ยนชื่อย่อ “อพ.” เป็น “อพส.” โดยปรับวัตถุประสงค์เป็นดังนี้

1. ส่งเสริมความร่วมมือในการใช้ทรัพยากร

การเรียนรู้และบริการสารสนเทศให้เกิดประโยชน์สูงสุด

2. ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพและบริการทาง

วิชาการของห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ

3. ส่งเสริมการค้นคว้าและวิจัยเพื่อผลิตผลงานในสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์

4. เป็นศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางวิชาการประสบการณ์ของบุคลากรในวิชาชีพ

ต่อมาได้มีการประชุมคณะกรรมการฝ่ายพัฒนา สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย (สสอท.) ครั้งที่ 4/2546 วันที่ 13 มิถุนายน 2546 ณ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ มีมติให้เปลี่ยนชื่อ “คณะกรรมการพัฒนาห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน” เป็น “คณะกรรมการพัฒนาระบบและเครือข่ายห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน” และเริ่มใช้ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2546 เป็นต้นมา จนถึงปัจจุบัน และเมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม 2548 ได้มีการประชุมคณะกรรมการพัฒนาระบบและเครือข่ายห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ครั้งที่ 10/1/2548 ณ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ ที่ประชุมมีมติให้รวมกลุ่มงานต่างๆ ที่มีอยู่เดิม 5 กลุ่มให้เหลือ 3 กลุ่ม คือ กลุ่มงานเทคนิค กลุ่มงานบริการผู้ใช้ และกลุ่มงานเทคโนโลยีสารสนเทศ

การบริหารงานเครือข่าย

นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2528 ถึงปัจจุบันคณะกรรมการพัฒนาระบบและเครือข่ายห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน (อพส.) มีประธานในการดำเนินการพัฒนาความร่วมมือระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนให้เป็นไปตามนโยบายและวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งสรุ逼และเลือกตั้งจากผู้บริหารห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ทำหน้าที่ประธานคณะกรรมการฯ ดำรงตำแหน่งระยะเวลา 2 ปี จนปัจจุบัน มีทั้งสิ้น 13 ท่าน ดังมีรายนามต่อไปนี้

1. อาจารย์บุญญาริ สุวรรณแพ็ชร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ พ.ศ. 2528-2530

2. อาจารย์wang คงชนะ อินทรพินทุวัฒน์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย พ.ศ. 2530-2532

3. อาจารย์วิรัติ นิธิกุล มหาวิทยาลัยกรุงเทพ พ.ศ. 2532-2534

4. รศ.ดร.วนันต์ อินทรามะ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ พ.ศ. 2534-2536
5. ดร.น้ำทิพย์ วิภาวน มหาวิทยาลัยหอการค้าไทยพ.ศ. 2536-2538
6. อาจารย์ทรงสรรค์ อุดมศิลป์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ พ.ศ. 2538-2540
7. ดร.อุทัย ทุติยะโพธิ มหาวิทยาลัยรังสิต พ.ศ. 2540-2542
8. อาจารย์สรัญญา รุจิเรขว์ร่องร่อง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร พ.ศ. 2542-2544
9. อาจารย์สุชน สุภาวงศ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. 2544-2546
10. อาจารย์สุวนันช์ ศิริวงศ์วัฒน์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ พ.ศ. 2546-2548
11. ดร. สุพัตรา สินชัยสุข มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ พ.ศ. 2548-2550
12. ดร. มลิวัลย์ ประดิษฐ์ธีระ มหาวิทยาลัยรังสิต พ.ศ. 2550-2552
13. ดร. ชนันนา รอดสุทธิ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ พ.ศ. 2552-2554

การบริหารเครือข่าย อพส. มีคณะกรรมการบริหาร ประกอบด้วย ประธาน รองประธานคนที่ 1 รองประธานคนที่ 2 เหรัญญิก เลขาธนุการ ผู้ช่วยเลขาธนุการ และผู้บริหารห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ทุกแห่งเป็นอนุกรรมการ

ที่ปรึกษาของคณะกรรมการพัฒนาระบบและเครือข่ายห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน (อพส.) เพื่อให้การดำเนินงานของเครือข่ายบรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบาย และแผนที่วางไว้ จึงให้มีการแต่งตั้งที่ปรึกษาของคณะกรรมการฯ เพื่อช่วยให้คำปรึกษาแก่คณะกรรมการฯ โดยอาจแต่งตั้งจากผู้บริหารสถาบัน อุดมศึกษา และ/หรือ ผู้ทรงคุณวุฒิจากภายในและภายนอก

สมาชิกเครือข่าย อพส. คณะกรรมการพัฒนาระบบและเครือข่ายห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน(อพส.) นับเป็นเครือข่ายห้องสมุดที่เข้มแข็งเครือข่ายหนึ่ง ปัจจุบันมีสมาชิกทั้งสิ้น 59 สถาบันประกอบด้วย

1. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
2. มหาวิทยาลัยเกริก
3. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
4. มหาวิทยาลัยศรีดียุน
5. มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา
6. มหาวิทยาลัยชินวัตร

7. มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น
8. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร
9. มหาวิทยาลัยธนบุรี
10. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
11. มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่
12. มหาวิทยาลัยนานาชาติสแตมฟอร์ด
13. มหาวิทยาลัยปทุมธานี
14. มหาวิทยาลัยพายัพ
15. มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น
16. มหาวิทยาลัยภาคกลาง
17. มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
18. มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิตวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
19. มหาวิทยาลัยรังสิต
20. มหาวิทยาลัยวงศ์ชวพล
21. มหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งเออเชีย
22. มหาวิทยาลัยเว็บสเตอร์ (ประเทศไทย)
23. มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น
24. มหาวิทยาลัยศรีปทุม
25. มหาวิทยาลัยสยาม
26. มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
27. มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
28. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่
29. มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
30. มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย
31. มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์
32. วิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
33. วิทยาลัยเชียงราย
34. วิทยาลัยเซนต์เตเรซ่า อินดี
35. วิทยาลัยเซนต์หลุยส์
36. วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก
37. วิทยาลัยดุสิตธานี
38. วิทยาลัยตาปี
39. วิทยาลัยทองสุข

40. วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้
41. วิทยาลัยเทคโนโลยีราชธานีอุดร
42. วิทยาลัยนราธิราษฎร์สีมา
43. วิทยาลัยอร์ทกรุงเทพ
44. วิทยาลัยบัณฑิตบริหารธุรกิจ
45. วิทยาลัยบัณฑิตເອເຊີຍ
46. วิทยาลัยโปแลนด์เทคนิคภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
47. วิทยาลัยพิชณุโลก
48. วิทยาลัยมิชชั่น
49. วิทยาลัยโภนก
50. วิทยาลัยรัชดาภาฯ
51. วิทยาลัยลุ่มน้ำปิง
52. วิทยาลัยศรีโสภณ
53. วิทยาลัยสันติพลด
54. วิทยาลัยแสงธรรม
55. วิทยาลัยอิสลามยะลา
56. วิทยาลัยบัณฑิตบริหารธุรกิจ
57. สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น
58. สถาบันเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์
59. วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม

คณะกรรมการพัฒนาระบบและเครือข่ายห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

คณะกรรมการในปัจจุบัน แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มงานเทคนิค กลุ่มงานบริการผู้ใช้ และกลุ่มงานเทคโนโลยีสารสนเทศ

คณะกรรมการกลุ่มต่างๆ ถือเป็นหัวใจสำคัญของความร่วมมือ เพราะเป็นกลไกสำคัญในการสร้างกิจกรรมและโครงการต่างๆ คณะกรรมการประกอบด้วยบรรณาธิการซึ่งมาจากห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนทุกแห่งที่เสียสละเวลา แรงกายและแรงใจมาทำงานร่วมกัน แต่ละกลุ่มมีการเลือกประธาน รองประธาน และเลขานุการของกลุ่มเพื่อดำเนินกิจกรรมต่างๆ ตลอดจนมีที่ปรึกษาประจำกลุ่มเพื่อช่วยให้คำปรึกษาในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ โดยแต่งตั้งจากผู้บริหารห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

คณะกรรมการกลุ่มต่างๆ มีการประชุมทุกๆ 2 เดือน และมีการสื่อสารและถ่ายทอดนโยบายจากที่ประชุม อพส. เพื่อดำเนินการวางแผนงาน มีการดำเนินกิจกรรม รายงานผลการดำเนินงาน ตลอดจนพิจารณาปัญหาและอุปสรรคร่วมกัน เสนอผลการดำเนินกิจกรรมและโครงการในที่ประชุม อพส. ทุกรั้ง

ผลการดำเนินงาน กิจกรรม และโครงการ ของเครือข่าย อพส.

1. การประชุมของอนุกรรมการ/สมาชิกเครือข่าย

คณะกรรมการพัฒนาระบบและเครือข่ายห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน (อพส.) ได้จัดให้มีการประชุม อพส. ทุก 2 เดือน โดยมีการสับเปลี่ยนหมุนเวียนกันเป็นเจ้าภาพสถานที่ประชุมเพื่อวางแผนและติดตาม ผลการดำเนินงานของคณะกรรมการฯ และกลุ่มงานต่างๆ

2. การสัมมนาวิชาการ 2 ปีครั้ง

คณะกรรมการพัฒนาระบบและเครือข่ายห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน (อพส.) ได้จัดการสัมมนา วิชาการด้านห้องสมุดและสารนิเทศศาสตร์ เป็นประจำทุก 2 ปี โดยหัวข้อการสัมมนานั้นได้พิจารณาให้สอดคล้องกับ ความก้าวหน้าทางวิชาการการจัดการคุณภาพของการบริหารและพัฒนา การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในองค์การและ ความรู้อื่นๆ ที่จำเป็นต่อการดำเนินงานของสมาชิกและผู้ร่วมวิชาชีพ

ใน ปี พ.ศ. 2551 เครือข่าย อพส. ได้รับโอกาสให้เป็นเจ้าภาพจัดการสัมมนาความร่วมมือระหว่าง ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ครั้งที่ 26 ร่วมกับมหาวิทยาลัยรังสิต และสำนักงานคณะกรรมการ การอุดมศึกษา (สกอ.) ระหว่างวันที่ 19-21 พฤษภาคม 2551 ณ มหาวิทยาลัยรังสิต และเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมผู้บริหารห้องสมุด สถาบันอุดมศึกษาทั้งรัฐและเอกชนทั่วประเทศ ในวันพุธที่ 19 พฤษภาคม 2551

3. กิจกรรม อพส. สัญจร

จัดขึ้น 2 ปีครั้ง เพื่อเชื่อมความสัมพันธ์ภายใน สมาชิกและบำเพ็ญประโยชน์แก่ส่วนรวมโดยเป็นกิจกรรม ที่เดินทางไปเยี่ยมสมาชิกเครือข่ายที่อยู่ในส่วนภูมิภาค มีกิจกรรมประชุมและกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ เช่น บริจาค หนังสือและอุปกรณ์การศึกษาให้กับโรงเรียนและห้องสมุดต่างๆ การจัดห้องสมุดเป็นต้น

4. การเป็นภาคีต่อรองรายการกรับฐานข้อมูลออนไลน์

อพส. ได้ร่วมมือกันเป็นภาคีต่อรองรายการกรับฐานข้อมูลออนไลน์ของสำนักพิมพ์ต่างประเทศ ได้แก่ ฐานข้อมูล Blackwell Synergy และ ฐานข้อมูล Science Direct ของสำนักพิมพ์ Elsevier

5. การเข้าร่วมโครงการจัดเก็บเอกสารในรูปอิเล็กทรอนิกส์ลับเดิม (Digital Collection)

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) และคณะกรรมการพัฒนาระบบจัดเก็บเอกสารในรูปอิเล็กทรอนิกส์ได้ให้โอกาสห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่สนใจนำข้อมูลวิทยานิพนธ์ งานวิจัยที่เป็นของมหาวิทยาลัยและได้รับอนุญาตให้เผยแพร่เข้าร่วมโครงการฯ ได้ โดยในระยะเริ่มแรก มีห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนจำนวน 3 แห่ง คือ มหาวิทยาลัยชินวัตร มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ และมหาวิทยาลัยรังสิต ได้แจ้งความประสงค์ขอเข้าร่วมโครงการฯ ดังกล่าว ในปัจจุบันมีห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเข้าร่วมโครงการฯแล้ว 22 แห่ง

6. การจัดทำจดหมายข่าว อพส.

สิ่งพิมพ์รายสองเดือนที่จัดขึ้นเพื่อเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ข่าวสารและกิจกรรมความร่วมมือของ อพส.

7. กิจกรรมของกลุ่มงาน

อพส. ในปัจจุบันมีกิจกรรม 3 กลุ่ม ได้แก่กิจกรรมงานเทคโนโลยี กลุ่มงานบริการผู้ใช้ และกลุ่มงานเทคโนโลยีสารสนเทศ แต่ละกลุ่มประกอบด้วยคณะกรรมการซึ่งเป็นบรรณาธิการจากสถาบันสมาชิกร่วมกันดำเนินกิจกรรมความร่วมมือและผลิตผลงานต่างๆ ออกมาเป็นจำนวนมาก โดยอยู่ตัวอย่างเป็นสังเขปดังนี้

- 7.1 โครงการสหบรรณาธิการรายชื่อหนังสือภาษาไทย-ภาษาอังกฤษ ให้สาขาเฉพาะต่างๆ
- 7.2 คู่มือการกำหนดหัวเรื่องภาษาไทยทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ
- 7.3 การรวบรวมคำศัพท์ภาษาอังกฤษสำหรับงานพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศ
- 7.4 สหบรรณาธิการหนังสืออ้างอิง
- 7.5 คู่มืองานบริการห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา
- 7.6 การจัดทำหนังสือ รวมจรรยาบรรณวิชาชีพ
- 7.7 คู่มือรวบรวมคำถ้ามยอดนิยม
- 7.8 การรวบรวมเว็บไซต์ที่นำเสนอเพื่อบริการสารสนเทศ
- 7.9 การแลกเปลี่ยนเครือข่ายสารรายเดือนและรวมเล่มรายปี
- 7.10 การรวบรวมรายชื่อองค์กรตัวแทนบอกรับสารสารต่างประเทศ
- 7.11 การรวบรวมรายชื่อวารสารฉบับบัญชี
- 7.12 ทำเนียบนาม หน่วยงานและสถาบันผู้ผลิตและจำหน่ายโสตทัศนวัสดุ
- 7.13 คู่มือการให้บริการโสตทัศนวัสดุของสถาบันอุดมศึกษา
- 7.14 การแลกเปลี่ยนรายชื่อสื่อโสตทัศน์
- 7.15 การจัดทำทรัพยากระบบที่สื่อโสตทัศน์ร่วมกัน

- 7.16 การทำสหรายชื่อโสตทัศน์
- 7.17 การพัฒนาฐานข้อมูลเฉพาะด้านโดยใช้ Metadata Dublin Core
- 7.18 การจัดทำเว็บไซต์ของ อพส. (<http://www.thaipul.org/>) <http://www.thaipul.org/>)
- 7.19 การสำรวจการใช้ฐานข้อมูลต่างๆ ในแต่ละสถาบัน
- 7.20 พัฒนา Script และ Source Code เพื่อใช้ในการแก้ไขข้อมูลเฉพาะด้าน
- 7.21 การจัดฝึกอบรมความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศแก่สมาชิก
- 7.22 การจัดทำนานาธิการห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน
- 7.23 โครงการ อพส.กลุ่มงานเทคโนโลยีสารสนเทศแก่สถาบันอุดมศึกษาเอกชน
- 7.24 วิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของผู้ใช้ต่อบริการยืม-คืน ของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
- 7.25 การจัดทำทำเนียบนามคณะอนุกรรมการกลุ่มงานบริการผู้ใช้ เพื่อเผยแพร่บนเว็บไซต์ของ อพส.
- 7.26 การจัดทำคู่มือการยืม-คืน ได้รวบรวมข้อมูลระเบียนการยืม-คืน ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน เพื่อเผยแพร่บนเว็บไซต์ของ อพส.

7.27 โครงการพัฒนาฐานข้อมูล Q&A เพื่อสนับสนุนการทำงานของบรรณารักษ์ในการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า โดยใช้ Web Base Technology

ความท้าทายในการดำเนินงานเครือข่าย

คณะกรรมการพัฒนาระบบและเครือข่ายห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน (อพส.) นับเป็นเครือข่ายห้องสมุดที่มีพัฒนาการมาอย่างยาวนานถึง 24 ปี มีความเข้มแข็งด้วยจำนวนสมาชิกถึง 59 แห่งซึ่งกระจายอยู่ทั่วประเทศ และมีความแตกต่างหลากหลายในเรื่องของขนาดห้องสมุด ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ จำนวนบุคลากร เนื้อหาของทรัพยากรสารสนเทศ งบประมาณ และนโยบายการบริหารงาน

การสร้างความร่วมมือระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนนั้นมาจากการทั้งด้วยเหตุของความสมมูลพร้อม และความขาดแคลน ความแตกต่างทางด้านทำเลที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของห้องสมุดที่กระจายอยู่ทั่วทุกภาค นับเป็นความท้าทายหนึ่งในการสร้างความร่วมมือ จึงต้องประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะ เป็นการแบ่งปัน ร่วมใช้ทรัพยากร และการสื่อสารเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ และการสร้างความเข้าใจ

งบประมาณในการดำเนินงานของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนซึ่งมาจาก การจัดสรรของสถาบันนั้น คือรายรับจากค่าลงทะเบียนของนักศึกษาเท่านั้น ดังนั้น การจัดสรรค่าใช้จ่ายด้านห้องสมุดให้มีประสิทธิภาพและ ประสิทธิผลมากที่สุด จึงนำมาร่วมมือกันเป็นภาคีต่อรองราคากับการรับทรัพยากรสารสนเทศรวมไปถึงการแบ่งปัน แลกเปลี่ยน และร่วมใช้ทรัพยากรสารสนเทศระหว่างกัน การยึดมั่นห้องสมุดนับเป็นบริการหนึ่งที่มีประโยชน์ ต่อห้องสมุดในการบริหารงบประมาณอย่างคุ้มค่า

นอกจากนี้ การสร้างความสัมพันธ์อันดีกับเครือข่ายห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา และห้องสมุดประเภทอื่นๆ ทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศจะเป็นประโยชน์อย่างสำคัญในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และหารือปฏิบัติที่ดี (Good practices) ในการดำเนินงานและพัฒนาเครือข่ายห้องสมุดในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

เว็บไซต์คณะกรรมการพัฒนาระบบและเครือข่ายห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา (อพส.).

ดูที่ <http://www.thaipul.org>

ศูนย์สนับสนุนและห้องสมุด มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์. (2548). รายงานผลการดำเนินงานคณะกรรมการ

พัฒนาระบบและเครือข่ายห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน วาระที่ 9 (พ.ศ. 2546-2548).

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยรังสิต. (2552). รายงานผลการดำเนินงานคณะกรรมการพัฒนาระบบและ

เครือข่ายห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน วาระที่ 11 (พ.ศ. 2550-2552).

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ. (2550). รายงานผลการดำเนินงานคณะกรรมการพัฒนาระบบ

และเครือข่ายห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน วาระที่ 10 (พ.ศ. 2548-2550).

บัณฑิตวิทยาลัย
และศูนย์วิจัย
มหาวิทยาลัย Kasetsart

ມຣຣມານຸກຣນ

ເຮືອນ ກາຣຈ່ານເພື່ອພັດນາຫາຖິ

ວິສາຫາ ຮານສົນກພ, ຮູ່ທົກວາ ດໍາກວ
ແລະ ວຣະນາ ພຄເສັນ ລວບຮວນ

ໜັງສືວ

ຂົນໜ້າ ອາປີ. (2549). ກາຣປະເມີນໂຄຣກາກວັດທິກຳກ່າວຍອງໄວງ່າວັດທິກຳກ່າວຍອງຈອກ ກັກດີນເຄຣ່າຊູ) ສຳນັກງານ
ເຂດທິກຳກ່າວຍອງຈອກ ກຽມເທັມທານຄຣ. ວິທາຍານິພົນຮູ່ຕຶກຂ່າສາສົດຮມໝາບັນທິຕ, ມາວິທາຍາລັຍຮາມຄໍາແໜ່ງ.

ຈິຈະປະກາ ບຸນຍືນິຕິຍີ, ລອອ ທຸດິກ ແລະ ຄຣີສົມບັດ ເທັກພາຍູ້ຈາ. (2550). ວິທີ່ຂ່າຍໃຫ້ເດືອກກໍາກ່າວຍອງຈອກ. ກຽມເທັມທານຄຣ:
ສົວົງຢາສັນ.

ຈົວລັກຂ່າຍີ ບຸນຍືນິພາຍູ້ຈາ. (2547). ຈິຕວິທາຍາກ່າວຍອງຈອກ. ກຽມເທັມທານຄຣ: ຮາຮອກຂ່າຍ.

ັນກູງນິກາ ເຜຣທັພຍີ. (2548). ກາຣພັດນານິສີຍ ຮັກກ່າວຍອງຈຳວິກິຈກໍາຮມສົງເສີມກ່າວຍອງຈອກຕາມກະບວນການ
ຕາມແນວດີຂອງແຄຣທໂລວແລະ ຄອມສົ່ງສຳຮັບນັກເຮັດວຽກຂັ້ນປະກົມຕຶກຂ່າຍ ປີທີ 3. ວິທາຍານິພົນຮູ່ຕຶກຂ່າສົດຮມ
ໝາບັນທິຕ, ຈຸພາລົງກຣົມມາວິທາຍາລັຍ.

ຄົນອມວົງສີ ລ້າຍອດມຣຄພລ. (2549). ກ່າວຍອງຈອກໃຫ້ເກົ່າທັງເດັກແລະ ຜູ້ໄໝ່ຢູ່. ກຽມເທັມທານຄຣ: ສາມາຄາມກ່າວຍອງຈອກ
ແຫ່ງປະເທດໄທຢ.

ຝຶກ ເມມ. (2549). ມັກຈອຣຍີແຫ່ງກ່າວຍອງຈອກ. ກຽມເທັມທານຄຣ: ຄລິນິກສຸງກາພ. ຖຸມືພລອດຸລຍເດັບ, ພຣະບາທສມເດືອງ
ພຣະປຣມິນທຣມ່າ. (2549). ພົກສອນກ່າວຍອງຈອກ: ປະມວລພຣະຣາຊຕໍ່ວັສ ພຣະບຣມຣາໂຈວາກທີ່ເກີ່ມຂ້ອງກັບກ່າວຍອງຈອກ
ກ່າວຍເຊີຍແລະ ກ່າວຍຕຶກຂ່າຍ. ກຽມເທັມທານຄຣ: ສາມາຄມຜູ້ຈັດພິມພົງແລະ ຜູ້ຈຳນ່າຍໜັງສືວແຫ່ງປະເທດໄທຢ.

ມັນເຮັດນີ້ ສຸກໂຈດີຣັດນີ້. (2548). ກ່າວຍອງຈອກ: ເຮັດວຽກກ່າວຍອງຈອກ. ກຽມເທັມທານຄຣ: ນານມືບຸກສີ.

ລາວັນຍີ ສັງຂພັນຮານນິກ ແລະ ຄອນ້ຳນີ້ ຖ. (2549). ກ່າວຍອງຈອກເພື່ອພັດນາຄຸນກາພຊີວິດ. ມາຫາສາຮາມ:
ມາວິທາຍາລັຍມາສາຮາມ.

ວິທາຍາກ ເຊີ່ງກຸລ. (2547). ຄູມືອັນກ່າວຍອງຈອກແລະ ຜູ້ໄໝ່ໃຫ້ກ່າວຍອງຈອກ. ກຽມເທັມທານຄຣ: ສາຍຮາຣ.

ວິນຍີ ດຳສຸວຽຣະນ. (2548). ກ່າວຍອງຈອກ ຄົດວິເຄຣະຫີ ແລະ ເຊີຍ. ກຽມເທັມທານຄຣ: ແມັດ.

ຕົກວານທີ່ ປຸ່ມຸນສູດີ. (2548). ເດັກກ່າວຍອງຈອກໄໝ່ໄດ້ແກ້ງ່າຍນິດເດືອຍ. ສຸພຣະນຸບຸງ: ສູນຍົງເຮັດວຽກຂັ້ນຫຼຸ່ງສັກອາຄຣມ.

ສົມບັດ ຈຳປາເງິນ ແລະ ສຳເນົາຢູ່ ມັນກູງນິກາຍູ້ຈາ. (2548). ກລົມເມັດກ່າວຍອງຈອກໃຫ້ເກົ່າ. ກຽມເທັມທານຄຣ: ສັກພົບຸກສີ.

ສາຍພິນ ນາປະຈຸລ. (2547). ເກມແລະ ກິຈກໍາຮມສົງເສີມກ່າວຍອງຈອກທີ່ສັນອົງຕ່ອກລຸ່ມສາຮະກາກເຮັດວຽກ. ກຽມເທັມທານຄຣ:
ນານມືບຸກສີ.

ສຸ່ຫາດີ ພົງໝ່ພານີ້. (2550). ກ່າວຍອງຈອກເພື່ອພັດນາຕານ. ນຄຣສວຣຣີ: ຄະນະມຸນໜ່ຍຕຶກຂ່າສົດຮມແລະ ສັງຄມຕຶກຂ່າສົດຮມ ມາວິທາຍາລັຍ
ຮາຊກັນຄຣສວຣຣີ.

ສຸພຣະນີ້ ວຣາທຣ. (2550). ຂວານເດັກໄທຢໃຫ້ເປັນນັກກ່າວຍອງຈອກ. ກຽມເທັມທານຄຣ: ສຳນັກງານອຸທະຍາກເຮັດວຽກ.

บทความในวรรณสารและหนังสือพิมพ์

- กนกนคร. (2550). ภาพสะท้อนในปีแรกของโครงการนิทานเพื่อน้องผู้ว่างรากฐานการอ่านสำหรับเด็กปฐมวัย. *โดมทัศน์*, 28(1), 11-30.
- กลม lithip. ใบเงิน. (2549, กฤกษาคม 14). รักการอ่านสร้างได้. *เนชั่นสุดสัปดาห์*, หน้า 74-75.
- กลิ่น สารทองเนียม. (2550, พฤศภาคม 23). จะทำอย่างไรให้การอ่านเป็นแฟชั่นของคนรุ่นใหม่. *เดลินิวส์*, หน้า 22.
- การพัฒนานิสัยรักการอ่าน. (2547, พฤศจิกายน 4). *ผู้จัดการรายวัน*, หน้า 13.
- การอ่าน: เครื่องมือแสวงหาความรู้ที่ยิ่งใหญ่. (2546, เมษายน 12). *มติชน*, หน้า 14.
- การอ่าน คือรากฐานการศึกษา. (2545, พฤษภาคม 25). *กรุงเทพธุรกิจ*, หน้า 6.
- การอ่านหนังสือของคนไทย. (2549). *สารสอดส่อง*, 17(8), 4-6.
- การอ่านหนังสือของประชากร พ.ศ. 2551. (2552). *สารสอดส่อง*, 20(2), 7.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2549). เมื่อลูกไม่ชอบอ่านหนังสือ. *แม่และเด็ก*, 30(417), 98-99.
- โภวิทย์ พวงงาม. (2551, มีนาคม 7). คนไทยอ่านหนังสือเฉลี่ยปีละ 2 เล่ม เวียดนาม 60 เล่ม สิงคโปร์ 50 เล่ม. *สยามรัฐสัปดาห์วิชาณ*, หน้า 36.
- คนไทยใช้เวลาอ่านหนังสือเฉลี่ย 39 นาทีต่อวัน. (2552, มกราคม 29). *ฐานเศรษฐกิจ*, หน้า 26.
- คนไทยอ่านหนังสือเพิ่ม 7.9% ในรอบ 5 ปี เด็กเล็ก 2.1 ล้านคน อ่านหนังสือเฉลี่ย 2-3 วัน ต่อสัปดาห์. (2552, กุมภาพันธ์ 6). *มติชนสูดสัปดาห์*, หน้า 26.
- ครุสมศรี. (2550, กฤกษาคม 20). อ่านไม่ออก คุณภาพสลาย-ปลายทางยังพอเมื่อความหวัง.
- สยามรัฐสัปดาห์วิชาณ, หน้า 32-33.
- จิตติมา หนูช่วย. (2548). หนังสือกับการอ่าน. *วารสารสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยทักษิณ*, 4(2), 39-49.
- จิตตนา ใบกาซูบี. (2547). สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถกับการส่งเสริมการอ่านหนังสือ. *วารสารวิชาการ*, 7(3), 20-27.
- จีระ วงศ์สลดารමภ. คนไทย อ่านหนังสือน้อย อ่านแล้วต้องเรียนรู้ไปด้วย. *Engineering Today*, 7(78), 100-101.
- นวีวรรณ คุหะภินันท์. (2549). ความสำคัญของการอ่านและกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน.
- วารสารสารสนเทศ, 7(1), 9-30.
- ชวนลูกอ่านหนังสือ. (2552, สิงหาคม 30). *ไทยรัฐ*, หน้า 1, 5.
- ชุมาน ถิรภิจ. (2550). เสพจนดิจิตัลในอ่านเป็นนิสัย. *โดมทัศน์*, 28(1), 39-41.
- ทัศน์วัลย์ เนียมบุบพา. (2552). อ่านคล่อง เชื่อมคล่องสอดคล้องคุณธรรม. *วารสารการศึกษาไทย*, 6(57), 14-17.
- ธนาศ วงศ์ยานนาวา. (2547). สภาพแวดล้อมของวัฒนธรรมการอ่าน: ห้องสมุดกับการเผยแพร่หน้ากันของ “ตา” และ “หู”. *วารสารไทยคดีศึกษา*, 1(2), 67-92.
- นันทิกา ณอมสัตย์. (2548). อ่านเป็นสู่คิดเป็น. *วิทยาจารย์*, 104(3), 64-65.
- นิตยา ประพฤติกิจ. (2551). การเรียนรู้การอ่านและการเขียน. *วารสารราชภัฏเพชรบุรี*, 6(1), 9-16.
- นิธิ เอี่ยวงศ์ร่วง. (2552, กันยายน 11). การอ่าน. *มติชนสูดสัปดาห์*, หน้า 91.

- นิรันดร์ จุลทรัพย์. (2545). การอ่านคืออาหารสมอง เพื่อเสริมสร้างเชาว์ปัญญา. วารสารสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยทักษิณ, 1(2), 8-16.
- นุชตดี รุ่ยใหม่. (2552, พฤษภาคม 22). ส่งเสริมการอ่าน ต้องเริ่มตั้งแต่ปฐมวัย. มติชน, หน้า 5.
- แนวคิดไทยรักการอ่านแก้วิกฤตชาติ. (2550 มิถุนายน 15). ไทยรัฐ, หน้า 1, 5.
- เบญจ่า รุ่งเรืองศิลป์. (2545). อยากให้ลูกเป็นนักอ่าน. วารสารวิชาการ, 5(2), 41-45.
- ปภาวดี ประจักษ์ศุภานิติ. (2550). อ่านอย่างไร-ให้มีคุณภาพ. วารสารการจัดการสมัยใหม่, 5(1), 122-125.
- ประกาศ 2 เม.ย. วันรักการอ่าน ครม. ชูวาระแห่งชาติ ปี 2552-2561 ทศวรรษการอ่าน. (2552, สิงหาคม 6).
- คอมชัดลึก, หน้า 6.
- ประเมิน จันทิม. (2546). รักการอ่านและการเรียนรู้ถาวรสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ. วารสารวิชาการ, 6(7), 66-67.
- ปราโมช ชูเดช. (2550). อ่านอย่างไร มีวิธีใดสร้างความสนใจในการอ่าน. วารสารศิลปศาสตร์ปริทัศน์, 2(3), 59-95.
- ปลายภาด. (2549, พฤษภาคม 16). กระแสการอ่านกับเยาวชนไทยในยุคปัจจุบัน. ศกุลไทย, หน้า 80-81.
- ปลูกวิญญาณรักการอ่านด้วย นสพ. มหัศจรรย์การเรียนรู้ไร้ขีดจำกัด. (2547, สิงหาคม 2). ผู้จัดการรายวัน, หน้า 43.
- ปานชลี สถิตศาสตร์. (2552, มกราคม 11). เด็กไทยไม่อ่านหนังสือ. กรุงเทพธุรกิจ, หน้า 7.
- โปรดช่วยกันให้เด็กฯ เรารักการอ่านหนังสือ. (2546, กุมภาพันธ์ 11). มติชน, หน้า 7.
- พงษ์ศักดี สังขกิจญ์. (2547). การอ่านอย่างไรต่อต่อง. วารสารวิชาการ, 7(1), 17-18.
- พรพิพย์ ชะตารัตน์. (2545). เพิ่มนิสัยรักการอ่านด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่านสำหรับประชาชน “ตามอัธยาศัย”. วารสารวิชาการ, 5(9), 69-71.
- พระราชทานวิธีสร้างนิสัยรักการอ่าน. (2552, สิงหาคม 15). ไทยรัฐ, หน้า 12.
- ฟ้าภีนา วงศ์เลขา. (2549, พฤษภาคม 10). รักการอ่านนำชีวิตสู่ความสำเร็จ. เดลินิวส์, หน้า 22.
- เพย়. (2551). ผู้หญิงอ่านหนังสือมากกว่าผู้ชาย เยาวชนอเมริกันอ่านหนังสือน้อยลง. สารคดี, 23(276), 146.
- แม้นมาส ชาลิต, คุณหญิง. (2551). ฉันเห็นว่าการอ่านหนังสือบันเทิงนั้นก็ได้ แต่มันต้องอ่านหนังสือที่มีสาระด้วย ครั้งหนึ่งของสารคดี เมื่อสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงราชบุรีมหานคร พระราชทานสัมภาษณ์. สารคดี, 23(275), 50-62.
- ไม่มีคำว่าสาย-สำหรับการเริ่มสร้างนิสัยรักการอ่าน. (2549). วารสารคหเครชช์ศาสตร์, 49(3), 55.
- รุ่งฤทธิ์ ภูชุมศรี. (2549). การอ่านหัวใจของ การเรียนรู้ตลอดชีวิต. สารนิเทศ, 13(1), 41-49.
- ลับสมองให้เยาวชนรักการอ่าน. (2546, มิถุนายน 20). กรุงเทพธุรกิจ (จุดประกาย), หน้า 3.
- วันหนังสือแห่งชาติกับการอ่านที่ถอดoyerของเด็กไทย. (2552, กันยายน 1). ฐานเศรษฐกิจ, หน้า 49.
- วานษา ป้องพาล. (2548). เริ่มต้นเป็นการศึกษาใหม่กับนิสัยรักการอ่าน. แม่ใจปริทัศน์, 6(3), 66-69.
- วิทยากร เชียงกุล. (2552). ประเภทที่ประชาชนไม่ชอบอ่านหนังสือไม่มีทางจะไปสู่ใครเขาได้. วารสารบรรณาศาสตร์ มศว., 2, 1-7.
- วิธีสร้างลูกน้อยให้เป็นนักอ่านด้วย. (2547, พฤษภาคม 21). สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์, หน้า 85.
- วิภาวรรณ ไกรคุณ. (2551). มิติใหม่ในการอ่านรอบ ๆ ตัว. วารสารวิชาการ, 11(3), 26-30.

- วีระ สุดังษ์. (2549, กุมภาพันธ์ 7). ปัญหาการอ่านหนังสือของนักเรียน. *สยามรัฐสัปดาห์วิชาณ*, หน้า 36-37.
- ศิริรัตน์ สินประจักษ์ผล. (2547). หนังสือพิมพ์: สื่อเสริมการอ่านใกล้ตัว. *วารสารสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยทักษิณ*, 3(2), 28-30.
- ศิริอร อินทร์ตลาดชุม. (2545). การสร้างนิสัยรักการอ่าน. *วารสารวิชาการ*, 5(11), 11-13.
- สกศ. รณรงค์อ่านนิทานให้เด็กฟัง ย้ำแค่ 5 นาทีต่อวันฉลาดทั้งชีวิต. (2548, มกราคม 7). *เดลินิวส์*, หน้า 23.
- ส่งเสริมการอ่านด้วยการเล่าหนังสือ-นิทาน. (2547, สิงหาคม 9). *ผู้จัดการรายวัน*, หน้า 43.
- สภาพัฒน์ฯ จูงน้องเข้าห้องสมุด ปลูกฝังเด็กไทยรักการอ่าน. (2550, กันยายน 12). *ไทยรัฐ*, หน้า 24.
- สร้างชาติให้ก้าวหน้าด้วยการอ่าน. (2551). *สื่อพัฒนา*, 16(2), 10-19.
- สันติ อิศรพันธุ์. (2552). โลกของคนไม่อ่าน. *วิทยาจารย์*, 108(10), 34-37.
- สายพิน แก้วงามประเสริฐ. (2552). การอ่านเป็นวาระแห่งชาติอีกแล้ว ?. *มติชน*, หน้า 9.
- สุกัญญา หาญตรະภูล. (2552, กันยายน 11). วาระการอ่าน: บนจอหรือหน้ากระดาษ. *เนชั่นสุดสัปดาห์*, หน้า 71.
- สุพิรยา ผลนาค. (2550). เยาวชนไทยกับการอ่าน Reading habit of thai youth). *วารสารสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยทักษิณ*, 29-33.
- สาวลักษณ์ รัตนวิชช์. (2548). การส่งเสริมรักการอ่าน. *วารสาร มฉก. วิชาการ*, 9(17), 3-11.
- อติพร เกิดเรือง. (2545). รักการอ่านเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต. *วารสารวิชาการ*, 5(11), 16-21.
- อรทัย วิมลโนน. (2547). การสอนให้รักการอ่านและฝรั่ง. *สารภาษาไทย*, 4(1), 42-48.

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2551). การอ่านกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต [Videorecording]: ชุดพัฒนาทักษะ.
กรุงเทพมหานคร: ชั้นเชิง มีเดีย.
- มูลนิธิอันนэмทิดล. (2548). 1 ในพระราชด้วย ตอน มหัศจรรย์การอ่าน [CD-Rom]. กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.

เว็บไซต์

- การส่งเสริมการอ่านให้เป็นวาระแห่งชาติเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต. (2552).
ค้นเมื่อ 12 พฤษภาคม 2552, จาก <http://www.ryt9.com/s/cabt/623533>
- การอ่านมีส่วนในการช่วยสร้างชาติได้อย่างไร. (ม.ป.ป.). ค้นเมื่อ 19 พฤษภาคม 2552, จาก
http://www.motherandcare.ieth/index.php?mode=spical&id_run=&main=3&id=229
- การอ่าน: หัวใจสำคัญของการพัฒนาชาติ. (ม.ป.ป.). ค้นเมื่อ 19 พฤษภาคม 2552, จาก
<http://web.bsru.ac.th/~supapen/in.pdf>
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2552). ได้ดีเพราการอ่าน. ค้นเมื่อ 13 พฤษภาคม 2552, จาก
<http://kriengsaek.com/index.php?components...id...>

เกียรติชัย พงษ์พาณิชย์. (2552). บทบาทของสื่อหนังสือพิมพ์ ในการส่งเสริมการอ่าน.

ค้นเมื่อ 12 พฤษภาคม 2552, จาก <http://www.phrathai.net/node/2515>

คนไทยกับการอ่าน. (2549). ค้นเมื่อ 19 พฤษภาคม 2552, จาก

<http://amarinwriter.exteen.com/20061222/entry-7>

เดชา น้อยมะลิวน. (2552). อ่าน ร้อง เล่า เพิ่มเสริมสร้างนิสัยรักการอ่าน-กิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่าน

โรงเรียนห้วยเที่ยง อ. ปางมะผ้า จ. แม่ฮ่องสอน. ค้นเมื่อ 12 พฤษภาคม 2552, จาก

<http://www.thaingo.org/writer/view.php?id=1361>

ทางออกของปัญหา: กระตุ้นให้ประชาชนรักการอ่านหนังสือจะช่วยแก้ไขวิกฤตทางเศรษฐกิจการเมืองได้. (2552).

ค้นเมื่อ 19 พฤษภาคม 2552, จาก <http://www.bookandreading.com/bookrepair/>

แทนคุณ จิตต์อิสระ. (ม.ป.ป.). นักอ่านที่ (ผ่า)รัก. ค้นเมื่อ 19 พฤษภาคม 2552, จาก

<http://www.giggog.com/education/cat7/news3330/>

นิธิ เอี่ยวศรีวงศ์. (2552). ความสำคัญของการอ่านกับปัญหาการศึกษาไทย. ค้นเมื่อ 19 พฤษภาคม 2552, จาก

<http://imaim.wordpress.com/2009/06/05/>

เนตรทรรษ บัลลังก์ปัทมา. (2551). แนวทางการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน. ค้นเมื่อ 12 พฤษภาคม 2552, จาก

<http://gotoknow.org/blog/nedsai/208745>

รายฟ้า ภาณุมาศ. (2552). การอ่านทำให้คนเป็นคนโดยสมบูรณ์. ค้นเมื่อ 18 พฤษภาคม 2552, จาก

<http://bookgang.net/paper/449>

รักการอ่าน ... นำชีวิตสู่ความสำเร็จ. (2552). ค้นเมื่อ 15 พฤษภาคม 2552, จาก

<http://watcharina.com/board/index.php?topic=2272.0>

ลินิด ชีรเวดิน. (2552). การฝึกนิสัยรักการอ่านหนังสือ. ค้นเมื่อ 15 พฤษภาคม 2552, จาก

<http://www.likeytoread.net>

วันวิสา รอดกล่อม. (ม.ป.ป.). วิกฤตการณ์การอ่านหนังสือของคนไทย. ค้นเมื่อ 19 พฤษภาคม 2552, จาก

[http://stou.ac.th/study/sumrit/10-52\(500\)/page2-1052\(500\).html](http://stou.ac.th/study/sumrit/10-52(500)/page2-1052(500).html)

สมหมาย ปราจันต์. (2552). เชิงการเมือง ... รณรงค์รักการอ่านกันเด็กกว่า. ค้นเมื่อ 15 พฤษภาคม 2552, จาก

<http://www.bookandreading.com/readingpromotionfsommai/>

สายชล ทับพุ่ม. (2552). หนังสือเล่มเล็ก เส้นทางสู่การส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน. ค้นเมื่อ 15 พฤษภาคม 2552,

จาก <http://www.kmlop1.net?name=research&file=readresearch&id=3>

สิบกลิ๊บีสร้างนิสัยรักการอ่านในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ. (2552). ค้นเมื่อ 16 พฤษภาคม

2552, จาก <http://wwwmanager.co.th/QOL/ViewNews.aspx?NewsID=9520000092639>

เสาวลักษณ์ รัตนวิชช์. (2549). การส่งเสริมรักการอ่าน. ค้นเมื่อ 19 พฤษภาคม 2552, จาก

<http://210.246.188.53/trang1kmc/modules.php?name=News&file=print&sid=332>

5 วิธีสร้างนิสัยรักการอ่านในเด็ก. (ม.ป.ป.). ค้นเมื่อ 16 พฤษภาคม 2552, จาก <http://thaikid.in.th/book/6>

การพัฒนาคุณธรรมด้านการเสียสละที่ได้จากการจ่าหนารกรรมสำหรับเด็ก

ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลบูรีรัมย์

นายกร จันทร์สิติพิทย์

บทนำ

ปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศได้เข้ามายึด主导地位ต่อการเรียนรู้ ผู้ใช้สารสนเทศสามารถเข้าถึงและก้าวทันเทคโนโลยีได้อย่างรวดเร็ว เกิดภาวะวัตถุนิยมขึ้นอย่างเห็นได้ชัด สังคมแห่งวัตถุนิยมนั้นทำให้สภาพคุณธรรมจริยธรรมในปัจจุบันถูกละเลย เยาวชนต่างซึ่งชี้ความเจริญด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีโดยไม่มีวิจารณญาณ ขาดการวิเคราะห์ ไตรตรองในการประพฤติปฏิบูรณ์ มีผลกระทบต่อวัฒนธรรม อันเป็นพื้นฐานดังเดิมของสังคมไทย (คณะกรรมการการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม วุฒิสภา, 2548) โลกแห่งวัตถุนิยมทำให้คนนึกถึงเรื่องของคุณธรรมลดน้อยลง เกิดเป็นสังคมแห่งความเห็นแก่ตัว และแข่งขันกัน คุณธรรมประการหนึ่งที่สามารถขัดแย้งได้ เยาวชนในโลกแห่งวัตถุนิยมสามารถดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข คือ การเสียสละ โดยการเสียสละเป็นพฤติกรรมที่ช่วยลดความเห็นแก่ตัว ช่วยสร้างความผูกพัน สร้างสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้เกิดความเห็นใจและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 หมวด 1 มาตรา 6 ได้กล่าวว่าการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมุนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ สดีปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำเนินชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545) จากความสำคัญของคุณธรรมในการจัดการศึกษาดังกล่าว ในปีพุทธศักราช 2550 กระทรวงศึกษาธิการจึงประกาศนโยบายเร่งรัดการปฏิรูปการศึกษา โดยยึดคุณธรรมนำความรู้ โดยมี 8 คุณธรรมพื้นฐาน ที่ควรเร่งปลูกฝัง ซึ่งการเสียสละ เป็นคุณธรรมหนึ่งที่หมายความรวมอยู่ในคุณธรรมพื้นฐานข้อที่ 8 คือ มีน้ำใจ ที่หมายถึง ความจริงใจที่ไม่เห็นแก่เพียงตัวเองหรือเรื่องของตัวเอง แต่เห็นออกเห็นใจเห็นคุณค่าในเพื่อนมนุษย์ มีความเอื้ออาทรเอาใจใส่ ให้ความสนใจในความต้องการ ความจำเป็น ความทุกข์สุขของผู้อื่น และพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลกัน อีกทั้งกองวิจัยทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการยังมีผลการวิจัยถึงการพัฒนาศักยภาพของเด็กไทยว่า นักเรียนระดับประถมศึกษามีศักยภาพที่ไม่ผ่านเกณฑ์ 6 ด้าน และคุณธรรมด้านการเสียสละเป็นคุณธรรมหนึ่งที่เด็กไทยยังไม่ผ่านเกณฑ์อันมีผลทำให้ศักยภาพของเด็กไทยยังไม่ดีเท่าที่ควร (กรมวิชาการ, 2543: อ้างถึงใน กมลชนก, 2549)

การพัฒนาคุณธรรมนั้นควรพัฒนาตั้งแต่ในวัยเยาว์ โดยเฉพาะในวัยประถมศึกษา โดยจากรายงานการวิจัยของดวงเดือน และเพญแพ (อ้างถึงใน โภวิท, 2535; ลำไย, 2542) พบว่า หากจะพัฒนาจริยธรรมแก่บุคคลแล้ว ต้องพัฒนาตั้งแต่ก่อนประถมศึกษาและวัยประถมศึกษาจึงจะได้ผลดีมากที่สุด โดยวิธีการที่จะปลูกฝังคุณธรรมนั้น มีหลายวิธี วิธีการหนึ่งคือการปลูกฝังคุณธรรมผ่านการอ่านวรรณกรรมที่สอดแทรกคุณธรรม กฎรา (2542) กล่าวว่า เป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพ เพื่อระบรรณกรรมสำหรับเด็กปัจจุบันต่างสอดแทรกความเป็นจริงและสะท้อนให้เห็นสภาพของสังคมในปัจจุบัน การอ่านวรรณกรรมที่สอดแทรกคุณธรรมนั้นเป็นการสอนให้เด็กเดิบโตเป็นคนดี มีคุณธรรมโดยที่เด็กไม่รู้ตัว

นอกจากวรรณกรรมแล้วผู้ที่ทำหน้าที่สำคัญส่งเสริมการอ่านและนำวรรณกรรมเหล่านั้นมาสู่เด็กคือบรรณาธิการ นวารณ คุหะกินเนท์ (2549) ได้กล่าวถึงบรรณาธิการในฐานะผู้ที่มีบทบาทในการส่งเสริมการสร้างความสามารถในการอ่านให้กับผู้อ่านตั้งแต่ยังเป็นเด็กซึ่งเริ่มจากการสร้างนิสัยรักการอ่านจนกระทั่งการสร้างความสามารถในการอ่านจากความสำคัญของคุณธรรมด้านการเสียสละที่มีต่อสังคมและประเทศชาติดังกล่าว ในฐานะที่ผู้วิจัยประกอบวิชาชีพบรรณาธิการจึงตระหนักรถึงความสำคัญของการปลูกฝังคุณธรรมแก่เยาวชนโดยเฉพาะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผ่านการอ่านวรรณกรรมที่สอดแทรกคุณธรรมด้านการเสียสละ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาทดลองถึงการพัฒนาคุณธรรมด้านการเสียสละที่ได้จากการอ่านวรรณกรรมด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อศึกษาว่าเมื่อเด็กได้อ่านวรรณกรรมเกี่ยวกับการเสียสละในระยะเวลาหนึ่งแล้วประมุนผลดูว่าเด็กมีการพัฒนาคุณธรรมด้านการเสียสละสูงขึ้นหรือไม่ และเพื่อเป็นประโยชน์ต่อห้องสมุดและผู้ที่เกี่ยวข้องในการเลือกหนังสือเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมด้านความเสียสละแก่เยาวชนอันเป็นอนาคตของชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบคุณธรรมด้านการเสียสละที่ได้จากการอ่านวรรณกรรมสำหรับเด็กของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณธรรมด้านการเสียสละที่ได้จากการอ่านวรรณกรรมสำหรับเด็กของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังการทดลองของกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2
3. เพื่อเปรียบเทียบคุณธรรมด้านการเสียสละที่ได้จากการอ่านวรรณกรรมสำหรับเด็กของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังการทดลองของกลุ่มทดลองที่ 1 จำแนกตามเพศและระดับผลการเรียน
4. เพื่อเปรียบเทียบคุณธรรมด้านการเสียสละที่ได้จากการอ่านวรรณกรรมสำหรับเด็กของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังการทดลองของกลุ่มทดลองที่ 2 จำแนกตามเพศและระดับผลการเรียน

สมมุติฐานของการวิจัย

1. คุณธรรมด้านการเสียสละหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 สูงกว่าคุณธรรมด้านการเสียสละก่อนการทดลอง
2. คุณธรรมด้านการเสียสละหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 สูงกว่าคุณธรรมด้านการเสียสละก่อนการทดลอง
3. คุณธรรมด้านการเสียสละหลังการทดลองของนักเรียนทั้ง 3 กลุ่มแตกต่างกัน
4. คุณธรรมด้านการเสียสละหลังการทดลองของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง กลุ่มทดลองที่ 1 แตกต่างกัน
5. คุณธรรมด้านการเสียสละหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ที่มีผลการเรียนต่างกัน แตกต่างกัน

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีรูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

- 1) การกำหนดแหล่งข้อมูลและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
- 2) การคัดเลือกและสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3) การดำเนินการทดลอง
- 4) การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การกำหนดแหล่งข้อมูลและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

แหล่งข้อมูลได้แก่ วรรณกรรมภาษาไทย สำหรับเด็ก อายุ 9-12 ปี ที่มีเนื้อหาส่งเสริมคุณธรรมด้านการเสียสละ โดยได้รับการตีพิมพ์ระหว่างปี พ.ศ. 2543-2549 จำนวน 30 ชื่อเรื่อง

กลุ่มตัวอย่าง “ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนอนุบาลบูรีรัมย์ จังหวัดบูรีรัมย์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 3 ห้องเรียนจากห้องหมุด 5 ห้องเรียน โดยใช้คะแนนเฉลี่ยจากการศึกษา 2549 ของห้องเรียน 3 ห้องที่มีค่าใกล้เคียงกัน จากนั้นใช้การสุ่มอย่างง่ายโดยการจับฉลากเพื่อแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ”ได้แก่

กลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มควบคุม ไม่ได้ให้อ่านวรรณกรรมสำหรับเด็กที่มีเนื้อหาส่งเสริมคุณธรรมด้านการเสียสละ

กลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มทดลองที่ 1 ให้อ่านวรรณกรรมสำหรับเด็กที่มีเนื้อหาส่งเสริมคุณธรรมด้านการเสียสละด้วยตนเอง

กลุ่มที่ 3 เป็นกลุ่มทดลองที่ 2 ให้อ่านวรรณกรรมสำหรับเด็กที่มีเนื้อหาส่งเสริมคุณธรรมด้านการเสียสละโดยมีบรรณารักษ์แนะนำการอ่าน

2. การคัดเลือกและสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 3 ชิ้น ”ได้แก่

2.1 วรรณกรรมสำหรับเด็กที่ส่งเสริมคุณธรรม

ด้านการเสียสละ โดยผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับวรรณกรรมสำหรับเด็กที่ตีพิมพ์ในช่วงปี พ.ศ. 2543-2549 จากแหล่งต่างๆ และจัดทำบรรณนิทัศน์ได้ทั้งหมด 70 ชื่อเรื่อง และคัดให้เหลือ 60 ชื่อเรื่อง โดยคัดเลือกวรรณกรรมที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับคุณธรรมด้านการเสียสละ มีเนื้อหาไม่ซับซ้อน มีความยาวไม่มากจนเกินไป และเป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจของเด็กวัย 9-12 ปี จากนั้นผู้วิจัยทำการคัดเลือกวรรณกรรมที่เหมาะสมอีก 2 ชั้นตอน คือ ชั้นตอนแรกให้บรรณารักษ์ที่ปฏิบัติงานในห้องสมุดระดับประถมศึกษา 3 ท่านคัดเลือกวรรณกรรมให้เหลือ 40 ชื่อเรื่อง และชั้นที่สองจึงนำวรรณกรรมจากการคัดเลือกในชั้นแรกไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านวรรณกรรมสำหรับเด็กอีก 3 ท่านคัดเลือกวรรณกรรมที่จะใช้ในการทดลองให้เหลือ 30 ชื่อเรื่องเพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการทดลองต่อไป วิธีการในการคัดเลือกวรรณกรรม หลังจากที่ผู้วิจัยคัดเลือกวรรณกรรมเหลือ 60 ชื่อเรื่องแล้ว ผู้วิจัยทำบรรณนิทัศน์ และจัดหาตัวเล่มวรรณกรรมทั้ง 60 ชื่อเรื่องเรื่องละ 3 ฉบับ เพื่อให้บรรณารักษ์โรงเรียนได้อ่านและให้คะแนนวรรณกรรมโดยผู้วิจัยได้จัดทำใบลงคะแนนวรรณกรรมซึ่งประกอบไปด้วยช่องการให้คะแนนแก่วรรณกรรมแต่ละเรื่อง แต่ละชื่อเรื่อง จะแบ่งการลงคะแนนเป็น 2 ส่วน ”ได้แก่ ส่วนที่ 1 คุณธรรม แบ่งคุณธรรมออกเป็น 4 ด้านๆ ละ 10 คะแนน ผู้ลงคะแนนให้คะแนนวรรณกรรมแต่ละเล่มโดยให้คะแนนคุณธรรมแต่ละด้าน ตั้งแต่ 0-10 คะแนน หากวรรณกรรมเล่มใดไม่ปรากฏคุณธรรมให้ผู้ลงคะแนนทำเครื่องหมาย / ในช่อง ”ไม่ปรากฏคุณธรรม ส่วนที่ 2 การประเมินหนังสือ แบ่งการลงคะแนนเป็น 5 ด้านใน 5 ช่อง ตามเกณฑ์การประเมินหนังสือสำหรับเด็กของ莽那拉 ชัยรัตน์ (2542, หน้า 19) โดยประเมินจากความเหมาะสมสมกับวัย ภาษา ภาพประกอบ รูปเล่มและราคา การลงคะแนนในส่วนของ การประเมินหนังสือนี้ ผู้เชี่ยวชาญด้านวรรณกรรมสำหรับเด็กจะเขียนตัวเลขคะแนนจากระดับคะแนน 0-3 ระดับตามเกณฑ์ดังนี้

0 คะแนน	สำหรับ	ไม่ดี
1 คะแนน	สำหรับ	ดีพอใช้
2 คะแนน	สำหรับ	ดี
3 คะแนน	สำหรับ	ดีมาก

เมื่อได้รับใบลงคะแนนวารณกรรมกลับมาแล้ว ผู้วิจัยนำเอกสารแนจากห้อง 2 ส่วนซึ่งมีคะแนนเต็ม 55 คะแนน ของบรรณาธิการทั้ง 3 ท่านมารวมกัน แล้วจัดลำดับจากคะแนนสูงสุดลงไปหาคะแนนต่ำสุดลำดับที่ 1 - 40 เพื่อไปให้ผู้เชี่ยวชาญขั้นที่ 2 คัดเลือกให้เหลือ 30 ชื่อเรื่องต่อไป จากนั้นนำหนังสือและบรรณนิทัศน์ 40 ชื่อเรื่องที่ได้จากการคัดเลือกในขั้นตอนแรกไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านวารณกรรมสำหรับเด็ก 3 ท่านลงคะแนนคัดเลือกโดยใช้ใบลงคะแนนเหมือนในขั้นตอนแรก จากนั้นนำใบลงคะแนนวารณกรรมของห้อง 3 ท่านมารวมคะแนนแล้ว จัดลำดับจากคะแนนสูงสุดลงไปหาคะแนนต่ำสุด และคัดเลือกวารณกรรมชื่อเรื่องที่ได้คะแนนลำดับที่ 1-30 เพื่อนำมาเป็นวารณกรรมที่ใช้ในการทดลอง

2.2 แบบทดสอบเพื่อประเมินคุณธรรมด้านการเสียสละ

2.2.1 ผู้วิจัยศึกษาคำจำกัดความของคุณธรรมด้านการเสียสละของบรรณาธิการ (2530, 6-7)

4 ท่านได้แก่

การให้ปัน หมายถึง การซ่วยเหลือหรือให้ผู้อื่นในด้าน ทรัพย์ สิ่งของ ความรู้และแรงงาน

การเห็นแก่ส่วนรวม หมายถึง การอุทิศตนทำงานเพื่อสังคมและส่วนรวม

ความมีน้ำใจ หมายถึง การมีความปรารถนาดีต่อผู้อื่นในด้านการพูด และการกระทำโดยให้กำลังใจและแสดงความเห็นใจผู้อื่น

การไม่เอาเปรียบผู้อื่น หมายถึง การสละทรัพย์ สิ่งของ และแรงงานของตนเท่ากับหรือมากกว่าผู้อื่น

2.2.2 ศึกษาระดับพัฒนาการทางจริยธรรมจากผลการประชุมคณะกรรมการโครงการศึกษาจริยธรรมไทย ของกรมวิชาการ ซึ่งแบ่งระดับพัฒนาการทางจริยธรรมตามลักษณะโครงสร้างของวัฒนธรรมสังคมไทยออกเป็น 4 ระดับ (กรมวิชาการ, 2524 อ้างถึงใน ยอดวิทย์, 2538) ดังนี้

ระดับที่ 1 ระดับที่ยึดผลประโยชน์บางประการของตนเองเป็นใหญ่

ระดับที่ 2 ระดับเพื่อผลประโยชน์ของผู้อื่นที่ใกล้ชิด เช่น ญาติ พี่น้องเพื่อนสนิท

ระดับที่ 3 ระดับเพื่อผลประโยชน์ของสังคมส่วนใหญ่ เช่น ชุมชน ประเทศชาติ หรือ มนุษยชาติ

ระดับที่ 4 ระดับเพื่ออุดมคติสากล เพื่อความถูกต้องดีงามอันเป็นอุดมคติ ทำความดีเพื่อความดี

2.2.3 ศึกษาตัวอย่างการสร้างแบบทดสอบจากการศึกษาคุณภาพของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความเสียสละชนิดสถานการณ์ ที่มีรูปแบบการตอบต่างกันของ ยอดวิทย์ (2538)

2.2.4 นำข้อมูลที่ศึกษามาสร้างเป็นข้อคำถามโดยใช้สถานการณ์ที่มีรูปแบบการตอบแบบกำหนดตัวเลือกที่เป็นคำตอบและเหตุผลให้ ทั้งหมด 60 ข้อ แบ่งข้อคำถามเป็นการเสียสละ 4 ด้านด้านละ 15 ข้อ

2.2.5 ตัวเลือกที่เป็นคำตอบและเหตุผลให้ มี 5 ตัวเลือก ซึ่ง 4 ตัวเลือกสอดคล้องกับระดับพัฒนาการทางจริยธรรมตามลักษณะโครงสร้างของวัฒนธรรมสังคมไทย และอีก 1 ตัวเลือกจะเป็นพฤติกรรมที่แสดงว่าไม่มีคุณธรรมด้านการเสียสละ โดยการให้คะแนนยึดหลักดังนี้ (ยอดวิทย์, 2538)

ให้ 4 คะแนน สำหรับตัวเลือกหรือเหตุผลที่อยู่ในระดับอุดมคติ

ให้ 3 คะแนน สำหรับตัวเลือกหรือเหตุผลที่อยู่ในระดับเพื่อผลประโยชน์ของสังคมส่วนใหญ่

ให้ 2 คะแนน สำหรับตัวเลือกหรือเหตุผลที่อยู่ในระดับเพื่อผลประโยชน์ของผู้อื่นที่ใกล้ชิด

ให้ 1 คะแนน สำหรับตัวเลือกหรือเหตุผลที่อยู่ในระดับเพื่อผลประโยชน์บางประการของตนเอง

ให้ 0 คะแนน สำหรับตัวเลือกที่เป็นพฤติกรรมที่แสดงว่าไม่มีความเสียสละ

2.2.6 ผู้วิจัยจัดทำแบบประเมินแบบทดสอบ โดยแบ่งการประเมินออกเป็นคุณธรรมด้านการเสียสละ 4 ด้านตามคำจำกัดความด้านละ 15 ข้อ แบบประเมินจะมีช่องให้ผู้ประเมินทำเครื่องหมาย / ถูกตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ในช่อง ใช่ หรือ ไม่แน่ใจ หรือ ไม่ใช่ และช่องข้อเสนอแนะตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ผู้วิจัยได้ปรับแก้ตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อไป

2.2.7 นำแบบทดสอบที่สร้างเสร็จแล้วจำนวน 60 ข้อ ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยาจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงตามเนื้อหา โดยตรวจสอบดูว่าเนื้อหาข้อคำถามและคำตอบในแต่ละข้อสอดคล้องกับคำจำกัดความของคุณธรรมด้านการเสียสละและระดับการพัฒนาจริยธรรมหรือไม่ แล้วการกรายละเอียดการประเมินลงในแบบประเมินแบบทดสอบ

2.2.8 จากนั้นผู้วิจัยคัดเลือกข้อคำถามที่ได้ความเห็นชอบจากผู้เชี่ยวชาญ 2 ใน 3 ของความเห็นถือว่าเป็นข้อคำถามที่มีคุณภาพ ถ้าข้อใดผู้เชี่ยวชาญเห็นควรให้ปรับปรุงแก้ไข ผู้วิจัยทำการปรับแก้ตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญเพื่อนำไปใช้คัดเลือกให้เหลือข้อคำถามด้านการเสียสละที่มีคุณภาพที่สุด ด้านละ 8 ข้อ ซึ่งรวมข้อคำถามทั้งหมดมี 32 ข้อคำถาม

2.2.9 นำแบบทดสอบที่ได้ไปทดสอบก่อนการทดลอง เพื่อหาค่าความเที่ยงของแบบทดสอบที่โรงเรียนเขตการทางสังเคราะห์ 5 (ไตรภาคสิทธิศิลป์) ทดสอบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 25 คน จากนั้นนำแบบทดสอบทั้ง 25 ชุดมาคำนวณหาค่าความเที่ยงด้วยโปรแกรม SPSS เวอร์ชัน 11.0 ได้ค่า .6832 ซึ่งมากกว่า 0.65 ตามแบบของคุณเดอร์-ริชาร์ดสัน (พวฯ, 2545) จัดทำแบบทดสอบก่อนและหลังการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างโดยทำการสับข้อคำถาม และตัวเลือกทั้งในแบบทดสอบก่อนการทดลองและแบบทดสอบหลังการทดลองให้มีความแตกต่างกัน

2.3 แบบติดตามผลหลังการอ่าน

แบบติดตามผลหลังการอ่าน ผู้วิจัยได้สร้างข้อคำถามเพื่อติดตามความก้าวหน้าในการอ่านและความคิดเห็นต่างๆ ของนักเรียนที่ได้จากการอ่าน โดยในแบบติดตามผลหลังการอ่านจะประกอบไปด้วยข้อคำถามดังนี้

- 1) ชื่อหนังสือ
- 2) ตัวละครที่ชื่นชอบ และเหตุผลที่ชอบ
- 3) นักเรียนชอบหนังสือที่อ่านหรือไม่ เพาะะอะไร และชอบตอนใดมากที่สุด
- 4) ข้อคิดที่ได้จากหนังสือเล่มที่อ่าน

3. การดำเนินการทดลอง

ก่อนวันเริ่มการทดลองผู้วิจัยกำหนดวันทดลองก่อนการทดลอง โดยทำการสอบถามกันทั้ง 3 ห้อง แล้วนำผลการทดสอบก่อนการทดลองของทั้ง 3 กลุ่มมาตรวจให้คะแนน แล้วหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลความค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ แล้วเก็บไว้เปรียบเทียบกับคะแนนหลังการทดลองต่อไป จากนั้นดำเนินการทดลองกับกลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่มเป็นเวลา 7 สัปดาห์ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) กลุ่มทดลองที่ 1 ผู้วิจัยจัดหนังสือของแต่ละกลุ่มลงในตะกร้าประจำกลุ่มที่ 1-6 ติดตารางการอ่านของแต่ละกลุ่ม โดยมีรายชื่อนักเรียนและรายชื่อหนังสือประจำกลุ่ม จัดแบบติดตามผลหลังการอ่านไว้ในกล่อง

ในวันแรก ผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนทุกเช้าก่อนเข้าเรียนชั่วโมงแรกประมาณ 5 นาทีเพื่อทำความรู้จักและให้กำลังใจในการอ่าน เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนในแต่ละวัน ผู้วิจัยจะเข้ามาเก็บแบบติดตามผลหลังการอ่าน จัดทำ

รายชื่อนักเรียนและรายชื่อหนังสือของแต่ละกลุ่มแล้วทำเครื่องหมาย / ในช่องชื่อเรื่องที่แต่ละคนอ่านแล้ว และในวันที่สองของสัปดาห์จะนำไปติดบนบอร์ดเพื่อให้นักเรียนและเพื่อนๆ ในกลุ่มทราบว่าเพื่อนคนใดอ่านเรื่องได้ไปแล้วบ้าง ผู้จัดดำเนินการเช่นนี้ไปจนครบสัปดาห์ และเมื่อเริ่มสัปดาห์ใหม่ ผู้จัดทำการสลับหนังสือของแต่ละกลุ่ม

2) กลุ่มทดลองที่ 2 ผู้ทำการจัดหนังสือแต่ละกลุ่มเหมือนกับกลุ่มทดลองที่ 1 ในกลุ่มทดลองนี้ผู้จัดจะอยู่กับนักเรียนด้วย โดยมีกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในระหว่างการทดลองทุกสัปดาห์ ส่วนสัปดาห์ที่ 7 จะเป็นสัปดาห์ที่ติดตามผลหลังการอ่านและการทดสอบหลังการอ่านวรรณกรรม ซึ่งกิจกรรมแต่ละสัปดาห์มีดังนี้

สัปดาห์ที่ 1 กิจกรรมการเล่าเรื่องหนังสือ

สัปดาห์ที่ 2 กิจกรรมนิทรรศการหนังสือและการเล่าเรื่องหนังสือ

สัปดาห์ที่ 3 กิจกรรมตอบปัญหาจากหนังสือ

สัปดาห์ที่ 4 เมฆลาทองคำ

สัปดาห์ที่ 5 นักอ่านดีเด่น

สัปดาห์ที่ 6 หนังสือเล่มโปรด

สัปดาห์ที่ 7 สัปดาห์ติดตามผลหลังการอ่านและการทดสอบหลังการอ่านวรรณกรรม

หากนักเรียนในกลุ่มทดลองที่ 1 ยังอ่านไม่จบ ผู้จัดจัดให้เพื่อนในกลุ่มที่อ่านจบแล้วเล่าเรื่องให้ฟังและให้เขียนแบบติดตามผลหลังการอ่านส่ง สำหรับนักเรียนในกลุ่มทดลองที่ 2 หากนักเรียนคนใดยังอ่านเรื่องได้ไม่จบ ผู้จัดจะเล่าเรื่องให้ฟังและแนะนำการเขียนแบบติดตามผลหลังการอ่านให้เสร็จสิ้นก่อนการทดสอบหลังการอ่าน จากนั้นกำหนดวันทดสอบหลังการทดลอง โดยมีครุประจำชั้นเป็นผู้ควบคุมการสอบ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การแบ่งระดับผลการเรียนเป็น 3 ระดับใช้วิธีการการเรียงคะแนนเฉลี่ยรายปีของนักเรียนในแต่ละกลุ่มจากน้อยไปมาก แล้วแบ่งนักเรียนในแต่ละกลุ่มออกเป็น 3 ช่วง ช่วงละ 15-16 คน โดยนักเรียนที่อยู่ในช่วงบนสุดจะเป็นนักเรียนที่อยู่ในระดับผลการเรียนระดับดี นักเรียนที่อยู่ในช่วงกลางเป็นนักเรียนที่อยู่ในระดับผลการเรียนระดับกลาง และนักเรียนที่อยู่ในช่วงล่างสุดเป็นนักเรียนที่อยู่ในระดับผลการเรียนระดับสูง

2. กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนคำตอบของตัวเลือกแต่ละข้อดังนี้

ให้ 4 คะแนน สำหรับตัวเลือกหรือเหตุผลที่อยู่ในระดับอุดมคติ

ให้ 3 คะแนน สำหรับตัวเลือกหรือเหตุผลที่อยู่ในระดับเพื่อผลประโยชน์ของสังคมส่วนใหญ่

ให้ 2 คะแนน สำหรับตัวเลือกหรือเหตุผลที่อยู่ในระดับเพื่อผลประโยชน์ของผู้อื่นที่ใกล้ชิด

ให้ 1 คะแนน สำหรับตัวเลือกหรือเหตุผลที่อยู่ในระดับเพื่อผลประโยชน์บางประการของตนเอง

ให้ 0 คะแนน สำหรับตัวเลือกที่เป็นพฤติกรรมที่แสดงว่าไม่มีความเสียสละ

3. นำคะแนนก่อนการทดลองและหลังการทดลองของแต่ละกลุ่ม มาหาค่าเฉลี่ย และสรุปเปียงเบนมาตรฐาน

4. นำคะแนนก่อนการทดลองและหลังการทดลองของแต่ละกลุ่มทั้ง 3 กลุ่มมาเปรียบเทียบกันโดยใช้สถิติ t-test dependent

5. นำคะแนนจากการทดสอบของทั้ง 3 กลุ่มมาเปรียบเทียบกันโดยใช้สถิติ F-test และทดสอบคะแนนความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ่

ผลการวิจัยและ การอภิปรายผล

1. ผลการเปรียบเทียบคุณธรรมด้านการเสียสละหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ที่อ่านวรรณกรรมส่งเสริมคุณธรรมด้านการเสียสละด้วยตนเอง สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 ผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า การอ่านวรรณกรรมที่มีเนื้อหาสอดแทรกคุณธรรมด้านการเสียสละสามารถปลูกฝังให้นักเรียนเกิดคุณธรรมสูงขึ้นได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตติมา (2548) ที่พบว่าหลังจากที่นักเรียนได้อ่านวรรณกรรมสำหรับเด็กที่มีเนื้อหาส่งเสริมคุณธรรมด้านความชื่อสัตย์แล้ว นักเรียนมีคุณธรรมด้านความชื่อสัตย์เพิ่มขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของแคมป์เบลล์ (Campbell, 2007) ที่ศึกษาการพัฒนาระดับความเชื่อมั่นและความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นของผู้พิการ พบว่าหลังจากการอ่านหนังสือบทกลอนเพื่อทำการบำบัด ผู้พิการสามารถลดปัญหาความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นและเพิ่มความเชื่อมั่นในตนเองของผู้พิการได้ นอกจากนี้คุณค่าและประสิทธิภาพของเนื้อหาในหนังสือที่นักเรียนอ่านระหว่างการทดลองซึ่งผ่านการคัดเลือกอย่างมีหลักเกณฑ์จากผู้เชี่ยวชาญอาจมีส่วนในการช่วยเสริมสร้างคุณธรรมได้มากขึ้น สอดคล้องกับงานเขียนของรัถพร (2531) ที่สรุปถึงคุณค่าของหนังสือประการหนึ่งว่า หนังสือช่วยเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมอันดีงามให้กับเด็ก

2. ผลการเปรียบเทียบคุณธรรมด้านการเสียสละหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 ที่อ่านวรรณกรรมส่งเสริมคุณธรรมด้านการเสียสละโดยมีบรรณารักษ์แนะนำการอ่านสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 ผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า การอ่านวรรณกรรมที่มีเนื้อหาสอดแทรกคุณธรรมด้านการเสียสละและได้รับการแนะนำการอ่านและการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านจากบรรณารักษ์ สามารถช่วยปลูกฝังให้นักเรียนเกิดคุณธรรมสูงขึ้นได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับ滥มัย (2534) ซึ่งได้ศึกษาการพัฒนาจริยธรรมด้านความมีวินัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กิจกรรมส่งเสริมการอ่านเพื่อเปรียบเทียบการพัฒนาจริยธรรม ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่ได้อ่านหนังสือเกี่ยวกับความมีวินัยในตนเองภายหลังเข้าร่วมกิจกรรมแนะนำหนังสือมีการพัฒนาจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเองสูงขึ้น และสอดคล้องกับ เชชท์แมน (Shechtman, 1999) ที่ศึกษาเปรียบเทียบระดับความก้าวหน้าของเด็กพบว่าหลังจากให้เด็กอ่านหนังสือ โดยมีแผนการสอนและได้รับการช่วยเหลือจากผู้วิจัย เด็กมีระดับความก้าวหน้าลดลง

นอกจากนี้ในขณะที่ผู้วิจัยดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยใช้แบบติดตามผลหลังการอ่านเพื่อให้แน่ใจว่านักเรียนได้อ่านหนังสือจริง ซึ่งอาจเป็นปัจจัยประการหนึ่งที่ทำให้นักเรียนที่ได้อ่านวรรณกรรมที่มีเนื้อหาสอดแทรกคุณธรรมด้านการเสียสละมีคุณธรรมสูงขึ้น สอดคล้องกับงานเขียนของวีระวัฒน์ (2546) ซึ่งได้กล่าวถึงการติดตามผลพฤติกรรมต่างๆของนักเรียนที่ได้ปฏิบัติโดยการสังเกตสัมภาษณ์และการประเมินผลว่าเป็นการสร้างเสริมสร้างจริยธรรมอย่างหนึ่ง นอกจากนี้ผลการวิจัยยังแสดงให้เห็นว่าหนังสือที่ผ่านการคัดเลือกอย่างมีหลักเกณฑ์จากผู้วิจัยและผู้เชี่ยวชาญด้านวรรณกรรมเด็กว่าเป็นหนังสือที่มีคุณค่าเหมาะสมกับการนำมาให้เด็กอ่าน ซึ่งอาจมีส่วนช่วยเสริมสร้างคุณธรรมให้สูงขึ้นได้ สอดคล้องกับงานเขียนของวิริยะ (2537) ที่กล่าวถึงคุณค่าของหนังสือไว้ว่าหนังสือที่จัดทำเพื่อเด็ก ผู้เขียนซึ่งผู้เขียนเขียนจากหัวใจ ปลูกฝังคุณธรรมความดีสอดแทรกเนื้อหาสาระไว้ในเรื่อง หนังสือที่ว่าเนี้ยอมมีคุณค่ากับเด็กหลายประการ

3. ผลการเปรียบเทียบคุณธรรมหลังการทดลองของนักเรียนทั้ง 3 กลุ่ม พบร้าทั้ง 3 กลุ่มมีคุณธรรมด้านการเสียสละหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3 โดยกลุ่มทดลองที่ 2 ที่อ่านวรรณกรรมส่งเสริมคุณธรรมด้านการเสียสละโดยมีบรรณารักษ์แนะนำการอ่านมีคะแนนคุณธรรมเพิ่มขึ้นสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ไม่ได้อ่านวรรณกรรมส่งเสริมคุณธรรมด้านการเสียสละ และกลุ่มทดลองที่ 1 ที่อ่าน

วรรณกรรมส่งเสริมคุณธรรมด้านการเสียสละด้วยตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในขณะเดียวกัน คะแนนคุณธรรมด้านการเสียสละหลังการทดลองของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองที่ 1 พบร่วมกันไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า การที่นักเรียนได้อ่านวรรณกรรมที่มีเนื้อหาสอดแทรกคุณธรรมด้านการเสียสละ โดยมีบรรณารักษ์คอยให้คำปรึกษา แนะนำ และจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านสามารถทำให้นักเรียนพัฒนาคุณธรรม ด้านการเสียสละในตัวเองให้สูงขึ้นได้เป็นอย่างดี หากเป็นเพราะนักเรียนได้มีโอกาสฟังคำแนะนำ ได้รับรู้ และซึมซับ คุณธรรมที่บรรณารักษ์ดึงจากวรรณกรรมอภิมาสอดแทรกในตัวกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่จัดให้ได้มากกว่า สอดคล้อง กับงานวิจัยของ滥มัย (2534) ที่พบร่วมกันเรียนที่ได้อ่านหนังสือเกี่ยวกับความมีวินัยในตนเองหลังเข้าร่วมกิจกรรม แนะนำหนังสือมีการพัฒนาจริยธรรมด้านความมีวินัยในตนเองสูงขึ้นกว่านักเรียนที่ได้รับการอ่านหนังสือเกี่ยวกับ ความมีวินัยในตนเองอย่างเสรี และสอดคล้องกับผลการวิจัยของอัลท์เมน (1974) ที่พบร่วมกันเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้อ่านหนังสือเพื่อสร้างและพัฒนาความภาคภูมิใจตนเองโดยได้รับการแนะนำจากบรรณารักษ์ตลอดเวลา การทดลอง มีการเปลี่ยนแปลงสูงขึ้นกว่ากลุ่มทดลองที่ 2 ได้อ่านหนังสือเพื่อสร้างและพัฒนาความภาคภูมิใจตนเอง โดยได้รับการแนะนำการอ่านจากบรรณารักษ์เพียงครั้งเดียว และกลุ่มทดลองที่ 3 ที่ได้รับการอ่านหนังสือเพียงอย่างเดียวโดยไม่ได้รับคำแนะนำใดๆ และสอดคล้องกับงานวิจัยของซูคาโร (Zucaro, 1972) ที่ได้เปรียบเทียบเจตคติ ของนักเรียนชาวผิวขาวที่มีต่อชาวนิโกร หลังจากการอ่านหนังสือที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับชาวอเมริกันนิโกร โดยแบ่งกลุ่ม ตัวอย่างเป็นนักเรียนผิวขาวชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 แบ่งเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มทดลองที่ 1 ให้อ่านหนังสือเกี่ยวกับชาวอเมริกัน นิโกรและมีการอภิปรายหนังสือ กลุ่มทดลองที่ 2 ให้อ่านหนังสือแบบเดียวกันกับกลุ่มทดลองที่ 1 ด้วยตนเอง ส่วนกลุ่มควบคุมไม่ได้ให้อ่านหนังสือ หลังการทดลองพบว่ากลุ่มทดลองที่ได้อ่านหนังสือและมีการอภิปรายมีการ เปลี่ยนแปลงเจตคติสูงที่สุด

นอกจากนี้การที่นักเรียนในกลุ่มทดลองที่ 2 ที่อ่านวรรณกรรมส่งเสริมคุณธรรมด้านการเสียสละโดยมี บรรณารักษ์แนะนำการอ่านมีคะแนนคุณธรรมด้านการเสียสละหลังการทดลองสูงกว่ากลุ่มอื่นๆ หากเป็นผลมาจากการ บรรณารักษ์ที่ให้คำแนะนำ และสร้างสรรค์กิจกรรมที่ดีที่ทำให้เด็กเกิดความสนใจและเกิดความอยากรู้อ่านหนังสือ หาก ไม่มีบรรณารักษ์และตัวกิจกรรมไม่น่าสนใจก็อาจไม่สามารถทำให้นักเรียนมีการพัฒนาคุณธรรมได้ สอดคล้องกับงาน วิจัยของดันแลพ (Dunlap, 2005) ที่พบร่วมกันเรื่อง ผลของการพัฒนาคุณธรรมในระดับน้อย โดยเด็กจะเรียนรู้ คุณธรรมจากผู้ปกครอง ครูและโรงเรียนมากกว่า ดังนั้นบรรณารักษ์ซึ่งเปรียบเสมือนครูคนหนึ่งจึงอาจมีผลต่อการ พัฒนาคุณธรรมให้สูงขึ้น และจากการที่ผู้วิจัยได้ทำการทดลองกับนักเรียนในกลุ่มทดลองที่ 2 การสร้างสรรค์กิจกรรม ต้องคำนึงถึงความสนใจของนักเรียน ผู้วิจัยสังเกตได้ว่า การจัดกิจกรรมในแต่ละสัปดาห์ กิจกรรมที่นักเรียนสนใจ นักเรียนจะพยายามอ่านและเข้าร่วมกิจกรรมมากขึ้นสอดคล้องกับงานเขียนของ ไฟพรรณ (2546) ที่กล่าวถึง วัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมว่าเป็นการกระตุ้นให้เกิดความรู้สึกอย่างอ่อน สร้างความประทับใจในหนังสือ และยัง ทำให้มีผู้อ่านหนังสือมากขึ้นด้วยความสมัครใจ เป็นต้น ดังนั้นการจัดกิจกรรมในการทดลองที่ผ่านมาจึงเป็นการ กระตุ้นให้นักเรียนอย่างอ่อนหนังสือด้วยความสมัครใจและเกิดความประทับใจ ประกอบกับการแนะนำของ บรรณารักษ์ซึ่งเกิดการพัฒนาคุณธรรมในท้ายที่สุด

สำหรับผลการเปรียบเทียบรายคู่ ระหว่างนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้อ่านวรรณกรรมส่งเสริมคุณธรรมด้าน การเสียสละและนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ที่อ่านวรรณกรรมส่งเสริมคุณธรรมด้านการเสียสละด้วยตนเอง พบร่วมกับ คะแนนคุณธรรมด้านการเสียสละหลังการทดลองไม่แตกต่างกัน หากเป็นเพราะนักเรียนในกลุ่มควบคุมที่สูงมาเป็น นักเรียนที่มีคุณธรรมสูงอยู่แล้ว โดยเมื่อพิจารณาจากตารางที่ 1 คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มควบคุมก่อนการทดลองเป็น

100.73 เมื่อไม่ได้รับการทดลองโดยการให้อ่านวรรณกรรมส่งเสริมคุณธรรมด้านการเสียสละหรือการแนะนำ การอ่านจากนarrator คะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองเป็น 100.82 ซึ่งไม่แตกต่างกับคะแนนก่อนการทดลอง และเมื่อพิจารณาตารางที่ 4.1 และตารางที่ 4.2 คะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองที่ 1 ซึ่งมีค่า 100.82 กับ 100.15 ตามลำดับจะเห็นได้ว่าทั้ง 2 กลุ่มมีพัฒนาการของคะแนนคุณธรรมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

นอกจากนี้กลุ่มทดลองที่ 1 ที่อ่านวรรณกรรมส่งเสริมคุณธรรมด้านการเสียสละด้วยตนเองอาจไม่มีแรงกระตุ้นให้เกิดการอ่านเท่าที่ควรเหมือนกลุ่มทดลองที่ 2 ในขณะที่ได้รับการทดลองจึงอาจอ่านหนังสือบางเล่มแบบผ่านๆ เพื่อให้อ่านทันเพื่อน จึงทำให้ไม่ได้ชื่มชั้บคุณธรรมด้านการเสียสละได้อย่างเต็มที่เหมือนกลุ่มทดลองที่ 2 ที่อ่านวรรณกรรมส่งเสริมคุณธรรมด้านการเสียสละโดยมีบรรนารักษ์แนะนำการอ่าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ เชชท์แมน (Shechtman, 1999) ที่ได้ทำการทดลองเปรียบเทียบระดับพฤติกรรมความก้าวหน้าของเด็ก โดยแบ่งกลุ่มด้วยอย่างเป็นกลุ่มทดลองที่ใช้หนังสือเป็นเครื่องมือในการทดลอง มีแผนการสอนและความช่วยเหลือจากผู้วิจัย ส่วนกลุ่มควบคุมให้อ่านหนังสือด้วยตนเอง ผลการทดลองพบว่ากลุ่มควบคุมที่อ่านหนังสือด้วยตนเอง ไม่มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมความก้าวหน้า ในขณะที่กลุ่มทดลองที่ใช้หนังสือเป็นเครื่องมือในการทดลอง มีแผนการสอนและความช่วยเหลือจากผู้วิจัย มีพฤติกรรมความก้าวหน้าลดลง

4. ผลการเปรียบคุณธรรมด้านการเสียสละหลังการทดลองของนักเรียนชาย และนักเรียนหญิงในกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 4 และสมมติฐานข้อที่ 6 เมวาร์จูดิช อิลลามาน (Hillman, 1995) จะได้กล่าวว่าความสนใจในหนังสือของเด็กหญิงและเด็กชายมีความแตกต่างกัน เด็กทั้งสองเพศจะมีความสนใจอย่างหลากหลาย แต่การคัดเลือกหนังสือที่นำมาใช้ในการทดลองได้ถูกคัดเลือกให้อยู่ในความสนใจของทั้งเด็กชายและเด็กหญิงเท่าๆ กัน จึงทำให้เกิดความสนใจไม่ต่างกัน และเกิดการพัฒนาคุณธรรมของทั้งสองเพศไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในระหว่างการดำเนินการทดลองกับกลุ่มทดลองที่ 2 ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมที่อยู่ในความสนใจของทั้งสองเพศเพื่อให้นักเรียนเกิดความสนใจในการอ่านวรรณกรรมเหมือนๆ กัน ซึ่งเมื่อเด็กเกิดความสนใจในการอ่านแล้วก็จะเกิดความอยากรู้และชื่มชั้บคุณธรรมจากการอ่านได้มากขึ้น ดังนั้น การที่ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและแนะนำการอ่านให้กับเด็กทั้งสองเพศเหมือนๆ กัน เด็กทั้งสองเพศจึงเกิดความสนใจในการอ่านเท่าๆ กัน หลังการทดลองจึงไม่เกิดความแตกต่างของการพัฒนาคุณธรรมของเด็กทั้งสองเพศ

5. ผลการเปรียบเทียบคุณธรรมด้านการเสียสละหลังการทดลองของนักเรียนที่มีผลการเรียนแตกต่างกันในกลุ่มทดลองที่ 1 ที่อ่านวรรณกรรมส่งเสริมคุณธรรมด้านการเสียสละด้วยตนเอง และกลุ่มทดลองที่ 2 ที่อ่านวรรณกรรมส่งเสริมคุณธรรมด้านการเสียสละโดยมีบรรนารักษ์แนะนำการอ่าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 5 และสมมติฐานข้อที่ 7 อาจเป็นเพราะคุณธรรมเป็นสิ่งที่อยู่ในจิตใจของมนุษย์ และต้องได้รับการสะสมมาเป็นเวลานาน ไม่สามารถทดสอบและวัดออกมายังเป็นค่าคะแนนได้ สอดคล้องกับงานเขียนของเทพ (2550) ที่กล่าวถึงการวัดระดับศีลธรรม (Moral Quotient: MQ) ซึ่งเป็นเรื่องของการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมว่าเป็นเรื่องที่ลึกซึ้งกว่าการวัดระดับสติปัญญา อาจต้องใช้นักวิจัยเข้าร่วม หรือกำหนดกระบวนการทดสอบอย่างได้อย่างหนึ่งขึ้นมา และได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างระดับสติปัญญา กับระดับของศีลธรรมในใจว่าค่อนข้างเป็นอิสระต่อกัน โดยพัฒนาการในด้านต่างๆ ไม่จำเป็นต้องมีระดับเท่ากัน เด็กอาจจะเฉลี่ยวลาดแต่อาจมีคุณธรรมต่างกันนี้ยังได้กล่าวว่าระดับของศีลธรรมนั้นเป็นสิ่งที่ไม่สามารถฝึกฝนหรือขัดเกลาได้ในช่วงเวลาสั้นๆ แต่ต้องได้รับการฝึกมาตั้งแต่เด็ก ถ้าได้รับการปลูกฝังเรื่องคุณธรรมและจริยธรรมมาตั้งแต่ยังเป็นเด็ก บุคคลก็สามารถพัฒนาพื้นฐาน

ระดับศีลธรรม ของตนขึ้นมาในระดับหนึ่ง (มากน้อยแล้วแต่การปลูกฝัง) และระดับศีลธรรมนี้ก็จะฝังลึกลงไปในจิตให้สำนึกร่องบุคคลผู้นั้น และจะรอเวลาที่ได้รับการกระตุ้นอีกรอบ โดยการอบรมสั่งสอน และวิธีอื่นๆ แต่ถ้าบุคคลไม่มีระดับศีลธรรมอยู่ในจิตสำนึกเดิมแล้ว ไม่ว่าโดยใดขึ้นจะได้รับการกระตุ้นอย่างไรก็ไม่สามารถทำให้บุคคลผู้นั้นกลับเป็นคนเดิมขึ้นมาได้มากนัก นอกจากนี้ผลการทดลองล้องกับงานเขียนของ วิไลวรรณ (2539) ที่อธิบายว่า คุณธรรมเป็นคุณสมบัติที่เกี่ยวกับคุณงามความดี ที่เกิดจากการกระทำของบุคคล ที่กระทำไปด้วยความสำนึกรูปแบบ และสอดคล้องกับ ธิติมา (2550) ที่กล่าวถึงความหมายของคุณธรรมว่า เป็นความดีงามที่เกิดขึ้นในจิตใจก่อให้เกิด พฤติกรรมที่พึงประสงค์ เช่น ความรับผิดชอบ ความชัยัน ความเสียสละ เป็นต้น

สำหรับในกลุ่มทดลองที่ 1 ซึ่งประกอบไปด้วยนักเรียนที่มีระดับผลการเรียนต่างกันซึ่ง ต้องเลือกหนังสือและควบคุมการอ่านด้วยตนเองโดยไม่มีบรรณาธิการชี้แนะนำ ดังนั้นแม้แต่เด็กที่มีระดับผลการเรียนสูงแต่ไม่อยากอ่านหนังสือหรืออ่านหนังสือด้วยความไม่สนใจ ก็ไม่สามารถซึมซับคุณธรรมได้อย่างเต็มที่ ในขณะเดียวกันนักเรียนที่มีระดับผลการเรียนสูง หากมีความสนใจในการอ่านและอ่านอย่างเต็มใจก็จะได้รับคุณธรรมที่สอดแทรกอยู่ในวรรณกรรมได้มาก หลากหลายไม่มีความสนใจในการอ่าน ก็จะได้รับคุณธรรมที่สอดแทรกอยู่ในวรรณกรรมได้มาก และหากไม่มีความสนใจในการอ่านหรือไม่เต็มใจอ่านก็จะได้ไม่ได้รับคุณธรรมที่สอดแทรกอยู่ในวรรณกรรมอย่างเต็มที่

ส่วนนักเรียนในกลุ่มทดลองที่ 2 การที่นักเรียนที่มีผลการเรียนต่างกันมีการพัฒนาคุณธรรมด้านการเสียสละไม่แตกต่างกันอาจเป็นเพราะวรรณกรรมที่ผู้วิจัยนำมาให้นักเรียนอ่าน มีเนื้หาไม่ซับซ้อน ทำให้นักเรียนที่มีระดับผลการเรียนทุกระดับสามารถอ่านและเข้าใจง่าย อีกทั้งในกลุ่มทดลองที่ 2 ยังมีกิจกรรมส่งเสริมการอ่านจากบรรณาธิการซึ่งนักเรียนทุกคนได้เข้าร่วมกิจกรรมจึงทำให้นักเรียนที่มีระดับผลการเรียนทุกระดับเกิดความสนใจในการอ่าน และสามารถซึมซับคุณธรรมจากการแนะนำการอ่านของบรรณาธิการและกิจกรรมที่บรรณาธิการจัดให้จึงอาจเป็นสาเหตุของความไม่แตกต่างของการพัฒนาคุณธรรมด้านการเสียสละหลังการทดลองระหว่างนักเรียนที่มีผลการเรียนต่างกัน สอดคล้องกับไฟพรรณ (2546) ที่กล่าวถึงวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านว่าเพื่อเป็นการกระตุ้นให้เกิดความรู้สึกอย่างอ่านและสร้างความประทับใจในหนังสือให้บังเกิด ดังนั้นในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านระหว่างการดำเนินการทดลองจึงอาจเป็นการกระตุ้นความรู้สึกอย่างอ่านให้กับนักเรียนที่มีผลการเรียนทุกระดับทำให้เกิดการพัฒนาคุณธรรมไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะต่อบรรณาธิการ

- บรรณาธิการควรมีบทบาทในการจัดกิจกรรมการอ่าน และสร้างสรรค์กิจกรรมส่งเสริมการอ่านให้มากขึ้น เพื่อช่วยกระตุ้นให้เกิดการรักการอ่าน และซึมซับคุณธรรมที่ได้จากการทำกิจกรรมการอ่านร่วมกันและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้มากยิ่งขึ้น
- บรรณาธิการควรศึกษาความต้องการของเด็กในโรงเรียนแต่ละวัย และจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่สอดคล้องกับความต้องการตามวัยของเด็กเพื่อให้เด็กเกิดความสนใจในการร่วมกิจกรรม
- การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านควรมีข้องวางวัล oy อย่างเหมาะสม โดยไม่เป็นการสร้างนิสัยความอยากรู้ใจให้เกิดแก่เด็ก โดยของรางวัลในบางครั้งอาจปรับเปลี่ยนเป็นคำชมหรือการนำผลงานเด็กไปจัดแสดงแทนการให้เป็นสิ่งของ เพื่อให้เด็กเกิดความประทับใจและอยากรเข้าร่วมกิจกรรมการอ่านเพื่อสร้างเสริมคุณธรรมต่อไป

ข้อเสนอแนะต่อครู อาจารย์ ผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเลือกชื่อหนังสือเข้าห้องสมุด

1. ครูประจำชั้นเป็นอีกบุคคลหนึ่งที่ช่วยกระตุ้นและแนะนำให้นักเรียนเข้าใจถึงเนื้อหาในหนังสือได้ดีเช่นกัน นักเรียนจะเชื่อฟังครูประจำชั้นและทำตามคำสั่งของครู ดังนั้นครูให้การอบรมแก่ครูประจำชั้นในการจัดกิจกรรม ส่งเสริมการอ่าน

2. ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการเลือกชื่อหนังสือเข้ามาให้บริการในห้องสมุดควรให้ความสำคัญต่อการจัดหา หนังสือให้นักเรียนอ่าน โดยควรมีการพิจารณาเนื้อหาหนังสือให้มีคุณธรรมสอดแทรก รวมถึงองค์ประกอบต่างๆ ของหนังสือที่เหมาะสมกับเด็กในวัยต่างๆ เพื่อให้เด็กเกิดความสนใจและได้รับความสนุกจากการอ่านมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยในเรื่องการพัฒนาคุณธรรมในด้านอื่นๆ จากการอ่านวรรณกรรมสำหรับเด็ก
2. ใน การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ควรจัดกิจกรรมให้หลากหลายตามวัยและความสนใจของเด็กควรมีการ วิจัยเพื่อเปรียบเทียบการพัฒนาคุณธรรมของนักเรียนในวัยต่างกัน
3. ควรปรับเปลี่ยนกระบวนการวิจัยโดยศึกษาบทบาทและอิทธิพลของบุคคลในวิชาชีพอื่นต่อการพัฒนา คุณธรรมของนักเรียน
4. ควรมีการวิจัยเปรียบเทียบการพัฒนาคุณธรรมจากการอ่านวรรณกรรมสำหรับเด็กโดยเปรียบเทียบ ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการเสริมแรงโดยการให้ของรางวัลกับกลุ่มที่ไม่ได้รับการเสริมแรงโดยไม่ได้ให้รางวัล

เอกสารอ้างอิง

- กมลชนก กิริมย์ศิริพรรณ. (2549). คู่มือพัฒนาความเสียสละของนักเรียนช่วงชั้นที่ 1 [สารนิพนธ์ปริญญา ศึกษาทางมนุษย์]. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ;
- กรมวิชาการ. (2524). การศึกษาหาก่อนที่ปักติของระดับ พัฒนาการทางจริยธรรม และองค์ประกอบที่มี อิทธิพลต่อพัฒนาการทางจริยธรรม กองวิจัยการศึกษา กรมวิชาการ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศึกษา สำนักงาน กองวิจัยการศึกษา จัดทำใน ยอดวิทย์ เครื่องวรรณ. การศึกษาคุณภาพของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความเสียสละ ชนิดสถานการณ์ ที่มีรูปแบบการตอบต่างกัน [ปริญญานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา การวัดผลการศึกษา] กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ; 2538.
- กรมวิชาการ. (2543). คู่มือพัฒนาทักษะการดำเนินชีวิต ระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กุลวรา ชูพงศ์ไพรโจน. (2542). เอกสารการสอนวิชาวรรณกรรมเด็ก. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- โกวิท ประวัลพุฒ์ และภานิตา คุณกูล. (2529). เอกสารการสอน ชุดวิชาจริยศึกษา. นนทบุรี:
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. อ้างถึงใน ลำไย บัวพิกช์. การใช้นิทานพื้นบ้านอีสานในการจัด กิจกรรมส่งเสริมจริยธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านกุดหูลิงและโรงเรียน บ้านโนนโพธิ์ จังหวัดชัยภูมิ. [วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน] นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช; 2542.

คณะกรรมการการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม วุฒิสภा. (2548). รายงานการศึกษาเรื่อง การสร้างเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม วุฒิสภा.

จิตดิมา ธนาศักดิ์ศรี. (2548). การเสริมสร้างคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้จากการอ่านวรรณกรรมสำหรับเด็กภาษาไทย ที่พิมพ์ระหว่างปี 2543-2545 [ปริญญาอินพนธ์ ปริญญาศิลปศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณาธิการศิลป์และสารนิเทศศาสตร์] กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์;

นววรณ คุหาวินันทน์. (2549). ความสำคัญของการอ่านและกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน. วารสารสารสนเทศ 7 (1): 9-30.

เทพ สงวนกิดพันธุ์. (2551). IQ, EQ, MQ. ค้นเมื่อ 20 กรกฎาคม 2551, จาก http://www.stou.ac.th/Offices/rdec/udon/upload/societies11_12.html

จิตดิมา เรืองสกุล. (2550). ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมของเด็ก ปฐมวัย. [ปริญญาอินพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย] กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์;

นงนารถ ชัยรัตน์. (2542). การเลือกและการจัดหาทรัพยากรห้องสมุด. [ม.ป.ท.]

บรรทม มนีโชติ. (2530). การศึกษารูปแบบของข้อคำถามวัดลักษณะนิสัยด้านความเสียสละชนิดข้อความ และชนิดสถานการณ์ที่มีผลต่อคุณภาพของแบบทดสอบ [ปริญญาอินพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา] กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์;

พว พันธุ์เมฆา. (2545). ประมวลสาระชุดวิชาการวิจัยทางสารสนเทศศาสตร์. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมราช.

ไพบูลย์ อินทนิล. (2546). การส่งเสริมการอ่าน. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ยอดวิทย์ เครื่อวรรณ. (2538). การศึกษาคุณภาพของแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความเสียสละ ชนิดสถานการณ์ ที่มีรูปแบบการตอบต่างกัน [ปริญญาอินพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา] กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์;

รัตพร ชั้งหาด. (2531). หนังสือสำหรับเด็ก. มหาสารคาม: ภาควิชาบรรณาธิการศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์ และสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์;

ละมัย กัญจนะประโชค. (2534). การพัฒนาจริยธรรมด้านความเมตตาในตนเองของนักเรียนชั้นประถม ศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน [ปริญญาอินพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณาธิการศิลป์] กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์;

วิริยะ สิริสิงห์. (2537). การสร้างสรรค์วรรณกรรมสำหรับเด็กและเยาวชน. กรุงเทพฯ: สุริยาสาสน์.

วิไลวรรณ ชินพงษ์. (2539). การวิเคราะห์องค์ประกอบคุณธรรมสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพครู [ปริญญาอินพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลและการศึกษา] กรุงเทพฯ:

มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์;

- วีระวัฒน์ ศรีจำรัส. (2546). พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนของฝ่ายการศึกษา อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ เขต 4 จังหวัดฉะเชิงเทรา [งานนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน] ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. คันเมื่อ 29 ตุลาคม 2550, จาก www.onec.go.th/Act/law2542/law2542.pdf.
- Campbell, Lois. (2007). **Poetry Therapy for Adults with Developmental Disabilities**. Retrieved November 13, 2006, from <http://Proquest.umi.com>.
- Dunlap, Janine W. (2005). **Veggies Tales: Moral Education Through Entertainment —education Videos**. Retrieved November 13, 2006, from <http://Proquest.umi.com>.
- Hillman, Judith. 1995. In “Discovering children’s literature / Judith Hillman.” **Discovering Children’s Literature**. Englewood Cliffs, N. J.: Prentice-Hall.
- Shechtman, Zipora. (1999). Bibliotherapy: An Indirect Approach to Treatment of Childhood Aggression [Abstract]. **Child Psychiatry and Human Development**, 30,(1). Retrieved December 16, 2006, from <http://springer.com>
- Zucaro, Blas_ John. (1972). **The Use of Bibliotherapy Among Sixth Grades to Affect Attitude Change Toward American Negroes [Abstract]**. Educational Dissertation, Temple University. Retrieved December 16, 2006, from ERIC, Abstract No. ED079731.

การพัฒนารูปแบบการประเมินด้านจิตพิสัยเกี่ยวกับนิสัยรักการอ่าน ช่วงชั้นที่ 1-2

ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต ๓

DEVELOPMENT OF ASSESSMENT MODELS ON AFFECTIVE DOMAIN FOR POSITIVE READING HABITS OF LEVELS 1-2 STUDENTS IN SCHOOLS UNDER KANCHANABURI EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE ๓

ฉบับที่ ๑
ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับการศึกษาด้านค่าวัทถุภายใน และภายนอกโรงเรียน เพราะผู้เรียนไม่ได้ประสบความสำเร็จในการเรียนโดยการสอนของครูแต่เพียงอย่างเดียวหากต้องการความรู้เพิ่มเติมจากการอ่านหนังสือ และต่อจากนั้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้เรียนและผู้ที่ดูแลเด็กจะต้องการศึกษาด้านค่าวัตถุจะได้มีความสามารถในการอ่าน มีนิสัยนี้ความรู้ที่มีอยู่ในหนังสือหรือตำรา ก็จะไม่เป็นประโยชน์แก่ผู้เรียนเลย โดยการสังเกตทั่วๆ ไป จะพบว่า นักเรียนที่เรียนหนังสืออ่อนมักจะมีความสามารถในการอ่านต่ำ ความสามารถในการอ่านนี้เป็นทักษะที่สำคัญซึ่งจำเป็นต่อการเรียนอันเป็นผลต่อพัฒนาการของมนุษย์ทั้งทางสติปัญญา อารมณ์ และสังคม (วีลากษณ์ บุณยะกาญจน์, ๒๕๔๗, หน้า ๘๙) นอกจากนี้การอ่านยังเป็นประโยชน์ในการพัฒนาตนเองและพัฒนาคุณภาพชีวิต ช่วยพัฒนาจิตใจและความคิดให้เจริญงอกงามได้เข้าใจผู้อื่น ได้คิดติดตาม ข้อคิด ปรัชญาในการดำเนินชีวิต ตลอดจนจริยธรรม มโนธรรม คุณธรรม ทำให้ผู้อ่านเกิดความเมตตา กรุณา โอบอ้อมอารี เอื้อเพื่อเพื่อแผ่ต่อเพื่อนมนุษย์ และสัตว์ ช่วยขัดความทุกข์ ความเศร้าหมอง ทำให้เข้าใจในโลก และชีวิตมากขึ้น (วีวรรณ คุหกันนท์, ๒๕๔๒, หน้า ๓)

นักประชญ์ชาวอังกฤษชื่อ เชอร์ ฟรานเชส เมคอน กล่าวว่า การอ่านทำให้คนเป็นคนโดยสมบูรณ์ (reading makes a full man) ซึ่งหมายความว่า การอ่านทำให้เกิดพัฒนาการทางด้านสติปัญญา ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ พฤติกรรม และการดำเนินชีวิต ศีลธรรมจรรยา และค่านิยม การอ่านช่วยปรับปรุง ชีวิตให้สดใสมนูญ จุดหมายปลายทางของการอ่านก็คือ การพัฒนาไปสู่สิ่งที่ดีที่สุด และสมบูรณ์ที่สุด (ศรีรัตน์ เจริญกิจจันทร์, ๒๕๔๒, หน้า ๔) จึงควรฝึกฝนการอ่านให้เป็นนิสัย

จากหลักการและแนวคิดดังกล่าว จึงได้เกิดมีแนวคิดและแนวทางในการส่งเสริม สนับสนุนด้านจิตพิสัยเกี่ยวกับนิสัยรักการอ่านที่คาดว่าจะเอื้อประโยชน์ให้เกิดกับผู้เรียนสูงสุด นั่นคือ “การประเมินด้านจิตพิสัยเกี่ยวกับนิสัยรักการอ่าน”

จากการศึกษาสภาพปัญหาและแนวคิด การประเมินด้านจิตพิสัยเกี่ยวกับนิสัยรักการอ่านจากเอกสาร งานวิจัย และศึกษาจากสภาพจริง พบร่วมกัน สถานศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษา มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงในการสนับสนุน ส่งเสริมพัฒนาด้านจิตพิสัยเกี่ยวกับนิสัยรักการอ่าน โดยจะพบว่า มีการประเมินด้านจิตพิสัยเกี่ยวกับนิสัยรักการอ่าน ซึ่งการประเมินด้านจิตพิสัยเกี่ยวกับนิสัยรักการอ่านของแต่ละสถานศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษาจะมีความหลากหลายเกี่ยวกับการนิยามความหมาย การกำหนดตัวบ่งชี้ และรูปแบบการประเมิน ซึ่งความหลากหลายใน

ประเด็นดังกล่าวข้างต้น นับว่าเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการประเมิน นอกเหนือนี้เมื่อประเมินเสร็จ เรียบร้อยแล้วไม่มีการแจ้งข้อมูลย้อนกลับให้ผู้ถูกประเมินทราบทำให้ผู้ถูกประเมินไม่ทราบจุดเด่นและจุดด้อยของตนเอง จึงไม่ทราบว่าควรจะปรับปรุงพัฒนาเรื่องใดบ้าง และปัญหาอีกอย่างหนึ่งคือรูปแบบการประเมินเป็นแบบประเมินที่มีผู้ตัดสินเพียงผู้เดียวลักษณะการประเมินเช่นนี้มีจุดอ่อนในเรื่องของอดีตผู้วิจัยจึงแก้ปัญหาต่างๆดังกล่าวโดยการพัฒนารูปแบบการประเมินด้านจิตพิสัยเกี่ยวกับนิสัยรักการอ่านขึ้น

จากประเด็นปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงได้ศึกษารูปแบบการประเมิน เพื่อศึกษาจุดอ่อนและจุดแข็งของการประเมินแต่ละแบบ พบว่า การประเมินแบบ 360 องศา มีจุดแข็งที่น่าสนใจและสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่เน้นการประเมินตนเองและการทำงานเป็นทีม จุดแข็งของการประเมินแบบ 360 องศา คือ เป็นการประเมินจากผู้ประเมินหลายแหล่ง ทุกคนจะเป็นทั้งผู้ประเมินและผู้ถูกประเมิน ซึ่งสอดคล้องกับความเป็นจริงในการทำงานที่มีการให้ข้อมูลและรับข้อมูล เพื่อการพัฒนางานพัฒนาตนเอง และเป็นการลดอคติจากผู้ประเมินแหล่งเดียว นอกจากนี้การให้ข้อมูลย้อนกลับในการประเมินแบบ 360 องศา สามารถใช้ให้เป็นกลยุทธ์หนึ่งในการพัฒนางาน ทุกคนในหน่วยงานมีอิทธิพลต่อกันและกัน ไม่ขึ้นอยู่กับผู้บริหารเพียงคนเดียว (Vinson, 1996; Edwards, 1996)

จากประเด็นดังกล่าวข้างต้น หากมีวิธีการประเมินด้านจิตพิสัยเกี่ยวกับนิสัยรักการอ่านอย่างมีระบบ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลแล้ว จะช่วยให้ครูและผู้เกี่ยวข้องได้ทราบข้อมูลที่เป็นประโยชน์สำหรับปรับปรุงและพัฒนาด้านจิตพิสัยเกี่ยวกับนิสัยรักการอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการกำกับ ติดตามและตัดสินใจทางด้านการบริหารงานได้อีกด้วย

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการพัฒนารูปแบบการประเมินด้านจิตพิสัยเกี่ยวกับนิสัยรักการอ่าน โดยใช้การประเมินแบบ 360 องศา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้ด้านจิตพิสัย เกี่ยวกับนิสัยรักการอ่าน
- เพื่อพัฒnarูปแบบการประเมินด้านจิตพิสัยเกี่ยวกับนิสัยรักการอ่าน
- เพื่อประเมินประสิทธิผลของการใช้รูปแบบการประเมินด้านจิตพิสัยเกี่ยวกับนิสัยรักการอ่านที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 1 การพัฒนาตัวบ่งชี้ด้านจิตพิสัยเกี่ยวกับนิสัยรักการอ่าน

1. กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญสำหรับการวิจัยในระยะที่ 1 มี 3 กลุ่ม ประกอบด้วยนักวิชาการศึกษาทางด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา มีความรู้และเชี่ยวชาญทางด้านบ่งชี้ นักวิชาการทางด้านจิตพิสัยเกี่ยวกับการอ่านและครุปฏิบัติการสอน รวมทั้งสิ้น 5 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบประเมิน ของกฤษณา คิดดี (กฤษณา คิดดี, 2547) ที่ผู้วิจัยนำมาปรับใช้ โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 การประเมินครอบแนวคิดของตัวบ่งชี้ ด้านจิตพิสัย

เกี่ยวกับนิสัยรักการอ่านมีลักษณะเป็นมาตรฐานค่า 4 ระดับ ตอนที่ 2 การประเมินด้วยชี้ด้านจิตพิสัย เกี่ยวกับนิสัยรักการอ่าน

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้ทำการวิเคราะห์ 2 ด้าน คือ ด้านความเหมาะสม และด้านความสอดคล้องสำหรับด้านความเหมาะสมใช้การวิเคราะห์ความถี่ของระดับการตัดสินของผู้เชี่ยวชาญโดยมีเกณฑ์การแปลผล มาก ปานกลาง น้อย ไม่แน่ใจ และด้านความสอดคล้องข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินตอนที่ 1 และตอนที่ 2 ใช้การวิเคราะห์ IOC (Item-Objective Congruency)

ระยะที่ 2 การสร้างและพัฒนารูปแบบการประเมินด้านจิตพิสัยเกี่ยวกับนิสัยรักการอ่าน

1. กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญสำหรับการวิจัยในระยะที่ 2 มี 3 กลุ่ม ประกอบด้วยนักวิชาการศึกษาทางด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา มีความรู้และเชี่ยวชาญทางการประเมินด้านจิตพิสัยเกี่ยวกับนิสัยรักการอ่าน รวมทั้งสิ้น 5 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบประเมิน ของกฤษณา คิดดี (กฤษณา คิดดี, 2547) ที่ผู้วิจัยนำมาปรับใช้ ในการประเมินรูปแบบการประเมินด้านจิตพิสัยเกี่ยวกับนิสัยรักการอ่านมีลักษณะเป็นมาตรฐานค่า 5 ระดับ โดยมีสาระเนื้อหาที่ประเมินตามประเด็นมาตรฐานการประเมิน 4 มาตรฐาน ได้แก่ ความถูกต้องครอบคลุม (accuracy standard) ความเป็นประโยชน์ (utility standard) ความเป็นไปได้ (feasibility standard) และความเหมาะสม (propriety standard)

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากแบบประเมิน ใช้การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจากการประเมินรูปแบบการประเมินด้านจิตพิสัยเกี่ยวกับนิสัยรักการอ่าน โดยมีเกณฑ์การแปลผลดังนี้

1.00-1.50 หมายถึง มีความเป็นประโยชน์/เป็นไปได้/เหมาะสม/ถูกต้องน้อยที่สุด

1.51-2.50 หมายถึง มีความเป็นประโยชน์/เป็นไปได้/เหมาะสม/ถูกต้องน้อย

2.51-3.50 หมายถึง มีความเป็นประโยชน์/เป็นไปได้/เหมาะสม/ถูกต้องปานกลาง

3.51-4.50 หมายถึง มีความเป็นประโยชน์/เป็นไปได้/เหมาะสม/ถูกต้องมาก

4.51-5.00 หมายถึง มีความเป็นประโยชน์/เป็นไปได้/เหมาะสม/ถูกต้องมากที่สุด

ระยะที่ 3 การประเมินประสิทธิผลของการใช้รูปแบบการประเมินด้านจิตพิสัยเกี่ยวกับนิสัยรักการอ่าน

1. กลุ่มตัวอย่าง

1.1 กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยครู นักเรียน เพื่อนนักเรียนและผู้ปกครองของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรีเขต 3 เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 1 และ 2 จากครูในโรงเรียน ที่อาสาสมัครเข้าร่วมทดลองใช้รูปแบบการประเมินด้านจิตพิสัยเกี่ยวกับนิสัยรักการอ่านสำหรับนักเรียนและผู้ปกครองได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย จากนักเรียนและผู้ปกครองในห้องเรียนที่ครูทดลองด้านจิตพิสัยเกี่ยวกับนิสัยรักการอ่านขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ให้ความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้จำนวน 506 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาทางด้านการปฏิบัติ และการยอมรับในการนำรูปแบบการประเมินไปใช้ประกอบด้วยครูที่อาสาสมัครเข้าร่วมทดลองใช้รูปแบบการประเมินด้านจิตพิสัยเกี่ยวกับนิสัยรักการอ่าน จำนวน 11 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ให้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล สำหรับการประเมินประสิทธิผลของการใช้รูปแบบการประเมินด้านจิตพิสัยเกี่ยวกับนิสัยรักการอ่าน เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ขั้นตอนการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ขั้นตอนการสร้างและพัฒนาแบบประเมินด้านจิตพิสัยเกี่ยวกับนิสัยรักการอ่าน

1. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบประเมิน

2. สร้างข้อรายการจากตัวบ่งชี้ โดยมีสัดส่วนของข้อรายการตามองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ที่ผ่านการตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

3. นำแบบประเมินที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญตรวจพิจารณาให้ข้อแนะน้าแล้วปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

4. ตรวจสอบความเที่ยงของแบบประเมิน และความซัดเจนของภาษา โดยการนำแบบประเมินไปทดลองใช้กับกลุ่มครู นักเรียน เพื่อนักเรียนและผู้ปักครองที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

5. ปรับปรุง แก้ไข และจัดฉบับแบบประเมินสำหรับนำไปใช้จริง

ขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของแบบสัมภาษณ์

1. กำหนดประเด็นที่จะสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมประเด็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการปฏิบัติและการยอมรับในการนำรูปแบบการประเมินด้านจิตพิสัยเกี่ยวกับนิสัยรักการอ่านไปใช้

2. สร้างแบบสัมภาษณ์ตามประเด็นในข้อ 1

3. หาคุณภาพของเครื่องมือ

4. ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ เพื่อเตรียมนำไปใช้จริง

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการประเมินด้านจิตพิสัยเกี่ยวกับนิสัยรักการอ่าน ซึ่งทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คะแนนการพัฒนาตามแนวคิดของศิริชัย กาญจนวนาสี (Kanjanawasee, 1989), วิเคราะห์เนื้อหา, ร้อยละ

สรุปผลการวิจัย

ผลการพัฒนาตัวบ่งชี้ด้านจิตพิสัยเกี่ยวกับนิสัยรักการอ่าน พบว่า ตัวบ่งชี้ด้านจิตพิสัยเกี่ยวกับนิสัยรักการอ่าน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ 1) สภาพแวดล้อม ประกอบด้วยตัวบ่งชี้หลัก 3 ตัว 2) ปัจจัยเบื้องต้นของ การอ่าน ประกอบด้วยตัวบ่งชี้หลัก 2 ตัว 3) กระบวนการของ การอ่าน ประกอบด้วยตัวบ่งชี้หลัก 3 ตัว 4) ผลผลิตของการอ่าน ประกอบด้วยตัวบ่งชี้หลัก 3 ตัว

ผลการพัฒนารูปแบบการประเมินด้านจิตพิสัยเกี่ยวกับนิสัยรักการอ่าน ประกอบด้วย 1) เป้าหมายของการประเมิน 2) สิ่งที่มุ่งประเมิน 3) วิธีการประเมิน และ 4) วิธีการตัดสินการประเมินด้านจิตพิสัยเกี่ยวกับนิสัยรักการอ่าน มีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมพัฒนาการประเมินด้านจิตพิสัยเกี่ยวกับนิสัยรักการอ่านของนักเรียน สิ่งที่มุ่งประเมินได้แก่จิตพิสัยเกี่ยวกับนิสัยรักการอ่าน วิธีการประเมินใช้การเก็บข้อมูลตามตัวบ่งชี้ใน 4 องค์ประกอบ โดยแหล่งผู้ประเมินประกอบด้วย การประเมินตนเอง การประเมินโดยครู การประเมินโดยเพื่อนักเรียน การประเมินโดยผู้ปักครอง ส่วนวิธีการตัดสินใช้การเกณฑ์การแปลผล จำกมาตราประมาณค่า 5 ระดับ

ผลการประเมินประสิทธิผลของการใช้รูปแบบการประเมินด้านจิตพิสัยเกี่ยวกับนิสัยรักการอ่าน พบว่า นักเรียน ส่วนใหญ่มีนิสัยรักการอ่านในระดับพอใช้ นักเรียนมีพัฒนาการด้านจิตพิสัยเกี่ยวกับนิสัยรักการอ่าน ครุฑ์ทดลองใช้ รูปแบบการประเมินด้านจิตพิสัยเกี่ยวกับนิสัยรักการอ่านยอมรับว่าการประเมินนี้มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ ในการด้านการปฏิบัติ

ผลการประเมินความเป็นไปได้ทางด้านการปฏิบัติ และการยอมรับในการนำรูปแบบการประเมินด้านจิตพิสัย เกี่ยวกับนิสัยรักการอ่านไปใช้ พบว่า ครุฑ์เข้าร่วมทดลองใช้รูปแบบการประเมินด้านจิตพิสัยเกี่ยวกับนิสัยรักการอ่าน มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ ใน การนำรูปแบบการประเมินด้านจิตพิสัยเกี่ยวกับนิสัยรักการอ่าน “ไปใช้ เป็นการประเมินที่มีระบบมากกว่าที่ครุฑ์ทำกันอยู่ เป็นสิ่งที่ทำกันได้ไม่ยากและเป็นสิ่งที่ดี ต่อการพัฒนาด้านจิตพิสัยเกี่ยวกับนิสัยรักการอ่าน ของนักเรียนในโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 เขตพื้นที่การศึกษา ควรมีนโยบายและกลยุทธ์ที่ชัดเจนเกี่ยวกับการใช้การประเมินเป็นกลไกของ การพัฒนาด้านจิตพิสัยเกี่ยวกับนิสัยรักการอ่านของนักเรียน และควรมีนโยบายส่งเสริม สนับสนุนให้ความสำคัญ กับการพัฒนาด้านจิตพิสัยเกี่ยวกับนิสัยรักการอ่านอย่างต่อเนื่อง

1.2 โรงเรียนควรมีแผนปฏิบัติการในการส่งเสริม และสนับสนุนด้านจิตพิสัยเกี่ยวกับนิสัยรักการอ่าน และมีนโยบายที่ชัดเจนในการใช้การประเมินเป็นเครื่องมือในการพัฒนาด้านจิตพิสัยเกี่ยวกับนิสัยรักการอ่าน

1.3 สำหรับครูผู้สอน ควรศึกษารูปแบบการประเมินให้ถูกต้อง ชัดเจน และดำเนินการอย่างจริงจัง ตลอดระยะเวลาที่ทำการประเมิน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยนี้ใช้วิธีการเก็บข้อมูลโดยใช้วิธีการหล่ายๆ วิธี ทั้งการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพและข้อมูลเชิง ปริมาณ แม้ความพยายามในการพัฒนากำหนดตัวบ่งชี้ด้านจิตพิสัยเกี่ยวกับนิสัยรักการอ่านจะผ่านวิธีการที่หลากหลาย แต่ก็จำเป็นต้องมีการศึกษาวิจัยเพื่อศึกษาลักษณะพฤติกรรมตามตัวบ่งชี้ที่กำหนดกับคุณภาพของครุฑ์และกับคุณภาพ ของนักเรียน ทั้งนี้ เพื่อสกัดตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมที่สุดและมีจำนวนน้อยตัว อันจะทำให้การประเมินด้าน จิตพิสัยเกี่ยวกับนิสัยรักการอ่านมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

2.2 ควรมีการวิจัยติดตามการนำตัวบ่งชี้ และรูปแบบการประเมินด้านจิตพิสัยเกี่ยวกับนิสัยรักการอ่านไปใช้ ว่ามีความเหมาะสมสมกับสภาพจริงในบริบทต่างๆ เพียงไรโดยเฉพาะเมื่อนำไปใช้กับนักเรียนในโรงเรียนที่มีสภาพ พื้นที่และชุมชนด้านจิตพิสัยเกี่ยวกับนิสัยรักการอ่านที่แตกต่างกัน

บรรณานุกรม

กฤษณะ คิดดี. (2547). การพัฒนาชูปแบบการประเมินการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ฉวีลักษณ์ บุณยะกาญจน. (2547). นวัตกรรมการศึกษา ชุด จิตวิทยาการอ่าน (Psychology of reading). กรุงเทพฯ: ดาวอังกฤษ.

จิรวรรณ คุหกินันทน์. (2542). การอ่านและการส่งเสริมการอ่าน. กรุงเทพฯ: ศิลปารบรรณาคาร.

ศรีรัตน์ เจริญกิ่นจันทร์. (2542). การอ่านและการสร้างนิสัยรักการอ่าน. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

ศิริชัย กานุจันวารี. (2545). ทฤษฎีการประเมิน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศิริชัย กานุจันวารี และคณะ. (2541). การติดตามและประเมินโครงการพัฒนาในระดับจังหวัด. กรุงเทพฯ: สถาบันดำรงราชานุภาพ.

สุขุม เนลยทรัพย์. (2531). การส่งเสริมการอ่าน. กรุงเทพฯ: ภาควิชาบรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยครุพัชรบุรีวิทยาลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ปทุมธานี.

สุนทร แก้วลาย. (2512). การส่งเสริมการอ่านเพื่อปลูกฝังนิสัยรักการอ่านและการเรียนด้วยตนเองซึ่งอาจารย์และบรรณารักษ์จัดให้แก่นักศึกษาในวิทยาลัยครุ. ปริญญาดุษฎีบัณฑิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร.

Edwards, M.R. (1996, May/June). How to manage performance and pay with 360 degree feedback Compensation & Benefits. **Review**, 28-41.

Vinson, M.N. (1996). The pros and cons of 360-degree feedback: Making it work. **Training & Development**, 50, 11.

บุคคลผู้ควรเชิดชูในการทำความดีเพื่อสังคม
ด้านการพัฒนาห้องสมุด ประจำปี 2552

นางเฉลิมศรี กลประยนต์

រាជវត្ថុការសកម្មរាជរដ្ឋ គុណហេង់អ៊ីនមាស ឯកតា : តានករាជបាលនាងាត់សម្រួល អំពីការប្រើប្រាស់បច្ចេកទេសក្នុងការងាររាជរដ្ឋបាល

ตามที่มูลนิธิตลอดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้ให้สماครมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ เป็นผู้คัดเลือกบุคคลผู้ทำความดีเพื่อสังคมด้านการพัฒนาห้องสมุด ตามโครงการเชิดชูบุคคลผู้ทำความดีเพื่อสังคม ของมูลนิธิตลอดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อรับรางวัล “ศาสตราจารย์ คุณหญิงแม้นมาส ชวลิต” ㄌ่ร่างวัลเกียรติยศพร้อมเงินสด 1 ล้านบาท โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนแรก เพื่อพัฒนาและต่อยอดการทำความดีเพื่อสังคมของผู้ได้รับรางวัล

ส่วนที่สอง เพื่อพัฒนาโครงการใหม่ที่ได้พัฒนาสำหรับห้องสมุดที่ขาดแคลน ชุมชนในเขตคลองเตย และเขตที่เกี่ยวข้อง โดยได้รับความเห็นชอบจากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

ปี 2522 นับว่าเป็นปีแรกที่ได้มีการพิจารณาสรรและคัดเลือก บุคคลผู้ทำความดีเพื่อสังคม ด้านการพัฒนาห้องสมุด เนื่องจากปีแรกที่มูลนิธิตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สนับสนุนรางวัลดังกล่าว คณะกรรมการบริหาร สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ มีมติให้รางวัลดังกล่าวแก่ ศาสตราจารย์ คุณหญิงแม่มานะ ชวลิต ซึ่งเป็นชื่อของรางวัล ห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ สำหรับปีที่ 2 คณะกรรมการบริหาร สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ มีมติทูลเกล้าฯ ถวาย รางวัล ดังกล่าวแด่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี องค์อุปถัมภ์สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ โดยพระองค์ได้อุทิศพระราชทานในการพัฒนาห้องสมุดและการรู้หนังสือของปวงชนชาวไทยมากกว่า 20 ปี ดังนั้นในปีนี้ คณะกรรมการบริหารได้แต่งตั้งคณะกรรมการ 2 ชุด เพื่อพิจารณาสรรหา และพิจารณาคัดเลือก มีผู้แทนจาก ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ร่วมเป็นกรรมการพิจารณาคัดเลือก ผู้ได้รับการคัดเลือกได้แก่ นางเฉลิมครี กกลประเสริฐ เจ้าพนักงานห้องสมุดชำนาญการ และ หัวหน้าห้องสมุดประชาชนจังหวัดพิษณุโลก ปฏิบัติงานมา เป็นระยะเวลากว่า 33 ปี โดยเริ่มรับราชการวันที่ 16 มิถุนายน พ.ศ. 2519 ประสบการณ์การทำงานเกี่ยวกับการให้ การศึกษาออนไลน์ และการศึกษาตามอัธยาศัย ดังนี้

- เจ้าหน้าที่ห้องสมุดประชาชนจังหวัดพิษณุโลก ระยะเวลา 3 ปี
  - เป็นผู้ดูดัดความการเรียนการสอน นิเทศก์เกี่ยวกับกลุ่มสนใจ สายอาชีพ ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดพิษณุโลก และเป็นผู้ประสานงานการศึกษานอกโรงเรียนประจำอำเภอหลาย ๆ อำเภอ ก่อนที่จะมีหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ประจำเวลา 15 ปี
  - หัวหน้างานห้องสมุดประชาชนจังหวัดพิษณุโลก ระยะเวลา 15 ปี

นางเฉลิมครี กลประณีต ได้รับรางวัลต่าง ๆ มากมาย อาทิ

ที่	รางวัลที่ได้รับ	ได้รับจาก	ปี พ.ศ.	ให้ไว้ ณ วันที่
1	ห้องสมุดประชาชนพัฒนาดีเด่น ประจำปี 2540	กรมการศึกษานอกโรงเรียน	2540	12 ก.พ. 2540
2	ห้องสมุดดีเด่นในภาคเหนือ	ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน ภาคเหนือ	2540	15 ส.ค. 2540
3	ห้องสมุดประชาชนจังหวัดยอดเยี่ยม	กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ	2540	-
4	ห้องสมุดประชาชนขนาดใหญ่ดีเด่น ของภาคเหนือ ประจำปี 2541	ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน ภาคเหนือ	2541	8 ก.ย. 2541
5	ห้องสมุดดีเด่น ประจำปีพุทธศักราช 2540 ประเภทห้องสมุดประชาชน ขนาดใหญ่สังกัดกรมการศึกษา นอกโรงเรียน	สมาคมห้องสมุดแห่ง ประเทศไทยในพระราชูปถัมภ์ ของ สมเด็จพระเทพรัตน ราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี	2541	27 พ.ย. 2541
6	จัดโครงการอ่านเฉลิมพระเกียรติได้ดีเด่น	กรมสามัญศึกษาร่วมกับ บริษัท ชี.พี. เซเว่นอีเลฟเว่น จำกัด (มหาชน)	2543	13 ม.ค. 2543
7	รางวัลที่ 2 ในการจัดกิจกรรมการศึกษา ตามอัชญาตัย ประเภท การให้บริการสื่อ อิเล็กทรอนิกส์	กรมการศึกษานอกโรงเรียน	2545	8 ก.ย. 2545
8	รางวัลชมเชย ในการจัดกิจกรรม การศึกษาตามอัชญาตัย ประเภทการ ส่งเสริมการอ่าน	กรมการศึกษานอกโรงเรียน	2545	8 ก.ย. 2545

ที่	รางวัลที่ได้รับ	ได้รับจาก	ปี พ.ศ.	ให้ไว้ ณ วันที่
9	ห้องสมุดซึ่งมีผลงานดีเด่น ประจำปีพุทธศักราช 2545	สมาคมห้องสมุด แห่งประเทศไทย ในพระราชนูปถัมภ์ของ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี	2545	12 ธ.ค. 2545
10	จัดกิจกรรมพัฒนาห้องสมุดประชาชน บรรลุวัตถุประสงค์ตามโครงการพัฒนา ห้องสมุดประชาชนให้เป็นศูนย์กลาง การเรียนรู้ตลอดชีวิต ตามมาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542	กระทรวงศึกษาธิการ	2547	25 ส.ค. 2547
11	ห้องสมุดประชาชนจังหวัดดีเด่น ประจำปีพุทธศักราช 2547	สำนักบริหารงานการศึกษา นอกโรงเรียน	2547	-
12	จัดกิจกรรมวันเด็กแห่งชาติ ปี 2547 ประสบผล สำเร็จดีเยี่ยมตามนโยบาย การพัฒนาห้องสมุด ประชาชนให้เป็น ศูนย์กลางการเรียนรู้ตลอดชีวิต	สำนักบริหารงานการศึกษา นอกโรงเรียน	2547	12 ก.ค. 2547
13	ห้องสมุดประชาชนจังหวัดดีเด่น ระดับกลุ่ม “ห้าขุนศึก”	ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน กลุ่ม “ห้าขุนศึก”	2550	8 กันยายน 2550
14	ห้องสมุดประชาชนจังหวัดดีเด่น ระดับภาค	ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน ภาคเหนือ	2550	8 กันยายน 2550
15	เป็นผู้ปฏิบัติงาน กศน. ดีเด่นระดับภาค ประเภทห้องสมุดประชาชนจังหวัด	ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน ภาคเหนือ	2550	-
16	ห้องสมุดประชาชนจังหวัดพิษณุโลก ห้องสมุดประชาชนจังหวัด ดีเด่น	สำนักงานส่งเสริมการศึกษา นอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัย สำนักงาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	2551	

ประกาศเกียรติคุณหรือรางวัลเกียรติยศต่าง ๆ ที่ได้รับ

ที่	รางวัลที่ได้รับ	ได้รับจาก	ปี พ.ศ.	ให้ไว้ ณ วันที่
1	“ได้รับรางวัลบรรณาธิการดีเด่น ประจำปีพุทธศักราช 2545	ชมรมห้องสมุดประชาชน สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี	2545	10 ธ.ค. 2545
2	“ได้รับรางวัลข้าราชการพลเรือนดีเด่น ระดับภาค	ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน ภาคเหนือ	2547	25 ส.ค. 2547
3	“ได้รับรางวัลผู้ที่มีผลงานเด่นในสาขา วิชาชีพบรบรรณาธิการฯศาสตร์และ สารนิเทศศาสตร์	สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จ พระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี	2548	21 พ.ย. 2548
4	บุคลากรผู้ปฏิบัติงานห้องสมุดประชาชน ดีเด่น ระดับกลุ่ม “ห้าขุนศึก”	ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน กลุ่ม “ห้าขุนศึก”	2550	8 กันยายน 2550
5	บุคลากรผู้ปฏิบัติงานห้องสมุดประชาชน ดีเด่น ระดับศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนจังหวัดพิษณุโลก ประจำปี 2550	ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดพิษณุโลก	2550	8 กันยายน 2550
6	เป็นผู้สนับสนุนการจัดการศึกษาและ การจัดทำห้องสมุดในเรือนจำ	กรมราชทัณฑ์	2552	9 มิถุนายน 2552

การทำงานร่วมกับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงยุติธรรม

หน่วยงานในสังกัดกระทรวงยุติธรรม ได้ร่วมประสานการทำงานเป็นหน่วยงานภาคีเครือข่ายกับห้องสมุดประชาชนจังหวัดพิษณุโลก หลายหน่วยงาน ดังนี้

1 กรมราชทัณฑ์ ได้แก่

- 1.1 เรือนจำกลางพิษณุโลก
- 1.2 เรือนจำจังหวัดพิษณุโลก
- 1.3 ทัณฑสถานหญิงพิษณุโลก
- 1.4 เรือนจำจังหวัดน่าน (สาขาเรือนจำชั่วคราวเขาน้อย)

2 สำนักงานอธิบดีผู้พิพากษาภาค 6

ห้องสมุดประชาชนจังหวัดพิษณุโลก รับเป็นที่ปรึกษาและช่วยเหลือในด้านการจัดห้องสมุดให้กับหน่วยงานของทางราชการ สำนักงานอธิบดีผู้พิพากษาภาค 6 ก็เป็นอีกหน่วยงานหนึ่งที่ห้องสมุดประชาชนจังหวัดพิษณุโลก โดยนางเฉลิมครี กลปราณีต เจ้าหน้าที่ห้องสมุด 5 ได้ไปให้คำแนะนำและช่วยจัดห้องสมุด

ห้องสมุดสำนักงานอธิบดีผู้พิพากษาภาค 6 มีความพิเศษแตกต่างไปจากห้องสมุดอื่นๆ เพราะหนังสือส่วนใหญ่จะเป็นราชกิจจานุเบกษา และหนังสือเกี่ยวกับกฎหมาย การจัดระบบจึงต้องคิดให้มีความสอดคล้องกับหนังสือ พิจารณาถึงความสะดวกในการเข้าใช้ และการเก็บ จึงได้นำโปรแกรมระบบบริการงานห้องสมุด (Public Library Services : PLS) มาบูรณาการใช้

3 สำนักงานคุณประพฤติจังหวัดพิษณุโลก เริ่มการทำงานเป็นเครือข่ายตั้งแต่ ปี 2544

ในปัจจุบันปัญหาสังคมมีเพิ่มขึ้นมาก many ทั้งปัญหาทางเศรษฐกิจ ปัญหายาเสพติด ซึ่งนับวันจะเพิ่มความรุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆ ผู้คนในสังคมต้องดันหนีเพื่อให้ตนเองอยู่รอดในสังคมซึ่งบางคนก็หันไปทำในสิ่งที่ผิดกฎหมาย ซึ่งคนเหล่านี้ก็ได้เพิ่มจำนวนมากขึ้น ส่งผลให้ผู้ถูกคุณความประพฤติมากขึ้น และมีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี

การคุณประพฤติมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ถูกคุณความประพฤติ ซึ่งศาลให้ร้อการลงโทษและคุณความประพฤติไว้มีโอกาสทำงานที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน สังคม โดยมาทำงานในหน่วยงานและองค์กรที่ไม่มีวัตถุประสงค์ทางการค้า หรือแสวงหาผลกำไร ห้องสมุดประชาชนจังหวัดพิษณุโลกเป็นหน่วยงานหนึ่งที่สำนักงานคุณประพฤติ ได้จัดส่งผู้ถูกคุณความประพฤติมาปฏิบัติงาน และมอบให้เป็นผู้กำกับดูแลการทำงานบริการสังคมให้ผู้ถูกคุณความประพฤติรู้จักเสียสละ อุทิศเวลาเพื่อส่วนรวม

การมาทำงานของผู้ถูกคุณความประพฤติที่ห้องสมุดประชาชนจังหวัดพิษณุโล ถือว่าเป็นการเรียนการสอน อีกรูปแบบหนึ่ง ในภารกิจของประจำการ ภารกิจการทำงานห้องสมุดให้บุคคลเหล่านี้ได้รู้ว่าห้องสมุดมีขั้นตอนการทำงานอย่างไร โดยมีบรรหารักษ์ / เจ้าหน้าที่ห้องสมุดเป็นผู้อบรม หมายงาน สอนงาน และตรวจสอบการทำงานที่มีอยู่ให้ผู้ถูกคุณประพฤติปฏิบัติ เช่น การจัดซื้อหนังสือ วารสาร การประทับตราหนังสือ วารสาร การติดสัน เบียนสันหนังสือ การซ้อมหนังสือ การปลูกต้นไม้ ฯลฯ

ประโยชน์ที่ผู้อุகุคุมประพฤติได้จากการทำงานบำเพ็ญประโยชน์ห้องสมุดประชาชน ดังนี้

1. ผู้อุกุคุมประพฤติได้ฝึกสมาชิก และการควบคุมตนเองให้มีสมาชิกและตั้งใจปฏิบัติงานมากขึ้น

2. ผู้อุกุคุมประพฤติเกิดความรู้สึกอย่างอ่านหนังสือ เพราะการทำงานต้องสัมผัสหนังสือหลายๆ เล่ม ต้องมีหนังสือสักเล่มหนึ่งที่ผู้อุกุคุมความประพฤติสนใจที่จะอ่าน หรือพลิกดู เป็นการสร้างนิสัยให้ อยากอ่านหนังสือ โดยไม่รู้ตัว

3. เป็นการขัดเกลาจิตใจ คือ การได้นำเพลี่ยประโยชน์ต่อส่วนรวม ทำให้ผู้อุกุคุมประพฤติ เกิดความรู้สึกภาคภูมิใจ เห็นคุณค่าในตัวเองที่ยังเป็นประโยชน์ต่อสังคม

4. ผู้อุกุคุมประพฤติได้ฝึกทักษะการทำงาน และมีความรู้ทางด้านบรณารักษศาสตร์

5. ผู้อุกุคุมประพฤติได้แสดงออก ชี้ความสามารถที่มีอยู่ในตัวเอง โดยนำมาใช้ในการปฏิบัติงานและสามารถถ่ายทอดความรู้ให้กับบรรณารักษ์ / เจ้าหน้าที่ห้องสมุด และผู้อุกุคุมประพฤติด้วยกันได้ เช่น การจัดแขกันดอกไม้ การซ้อมเครื่องเสียง วีดีโอ ชีดี เทป วิทยุ ฯลฯ

4. ศalaจังหวัดพิษณุโลกแผนกดีเยาวชนและครอบครัว

ศalaจังหวัดพิษณุโลกแผนกดีเยาวชนและครอบครัว ได้ประสานมายังห้องสมุดประชาชนจังหวัดพิษณุโลก ให้ช่วยจัดห้องสมุด เพราะไม่มีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ทางด้านบรณารักษศาสตร์ ห้องสมุดประชาชนจังหวัดพิษณุโลก โดยนางเฉลิมศรี กลปราณีต เจ้าหน้าที่ห้องสมุด 5 จึงได้นำไปrogramระบบบริการงานห้องสมุด (Public Library Services : PLS) นาบริหารจัดการสื้อและข้อมูลสมาชิก พร้อมทั้งแนะนำการใช้

การทำงานร่วมกับผู้นำห้องถิน เยาวชน สมาชิกโครงการ TO BE NUMBER ONE

ดำเนินบ้านกร่างเป็นชุมชนชานเมืองพิษณุโลก แต่ประชาชนยังอ่านหนังสือได้น้อย รวมทั้งเด็กและเยาวชน ยังไม่สนใจอ่านหนังสือมากนัก ห้องสมุดประชาชนจังหวัดพิษณุโลก โดยนางเฉลิมศรี กลปราณีต ได้ร่วมกับผู้นำชุมชนจัดตั้ง บ้านหนังสือขึ้น ที่บ้านเหนืออุ่งอรุณ หมู่ที่ 12 ผู้ใหญ่สมหวัง น่วมมี ให้ความอนุเคราะห์พื้นที่บริเวณบ้านชั้นล่างจัดทำบ้านหนังสือ บุตรชายของผู้ใหญ่สมหวัง คือ น้องชาลี (ด.ช.ภูมิภัทร น่วมมี) ทำหน้าที่เป็นบรรณารักษ์น้อยจะเป็นผู้ดูแลให้บริการลงสมุดบันทึกยืมหนังสือ แล้วใส่ยามที่ทางห้องสมุดประชาชนจังหวัดพิษณุโลกทำมาให้สำหรับใส่หนังสือเอาไปอ่านที่บ้าน จากนั้นประสานไปยังองค์กรบริหารส่วนตำบลบ้านกร่าง ขอการสนับสนุนงบประมาณจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านในบ้านหนังสือ ซึ่งได้จัดมาอย่างต่อเนื่อง บ้านหนังสือได้ยกฐานะเป็นศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ชุมชนแห่งแรกของตำบลบ้านกร่าง ปี 2551 ได้จัดทำโครงการตั้งบ้านหนังสือให้ครบถ้วนหมู่บ้านในตำบลบ้านกร่าง โดยการสนับสนุนจากองค์กรบริหารส่วนตำบลบ้านกร่างเป็น

บ้านหนังสือเป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตของคนในชุมชน เป็นศูนย์กลางการจัดกิจกรรมของหมู่บ้าน และเป็นสถานที่ศึกษาดูงานจากหลายหน่วยงาน หน่วยงานในห้องถินจึงเข้ามาร่วมกิจกรรม รวมถึงกลุ่มสมาชิกโครงการ TO B Number One ที่จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและต่อต้านยาเสพติด บ้านหนังสือที่ห้องสมุดประชาชนจังหวัดพิษณุโลก นางเฉลิมศรี กลปราณีตได้ร่วมกับผู้นำชุมชนจัดตั้งขึ้นนี้ เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ชุมชนตำบลบ้านกร่างเป็นชุมชนเข้มแข็ง ยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต

การสร้างนวัตกรรมในการทำงาน

การพัฒนาห้องสมุดประชาชนจังหวัดพิษณุโลก ให้เป็นห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในปี 2544 ห้องสมุดได้รับการพลิกโฉมปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงในหลายด้าน เช่น อาคารสถานที่ได้รับงบประมาณทางสื่อสาธารณะทั้งภายใน และภายนอก ปูพื้นกระเบื้องใหม่ทั้งชั้นบน และชั้นล่าง ด้านกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่หลากหลาย ด้านงานภาครีวิวข่าวในหน่วยงานของ กศน. และของกรมราชทัณฑ์ การพลิกโฉมนี้ทำห้องสมุดประชาชนจังหวัดพิษณุโลก "ได้รับรางวัลมาอย่างต่อเนื่องและเป็นห้องสมุดที่มีชีวิต เป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตของประชาชน ที่สามารถศึกษาเรียนรู้ได้ตามอัธยาศัย"

จากการพลิกโฉมห้องสมุด ทำให้บุคลากรห้องสมุดต้องพลิกโฉมด้วย นางเฉลิมศรี กลปราณีต ในฐานะหัวหน้าห้องสมุดประชาชนจังหวัดพิษณุโลก จึงได้คิดสร้างนวัตกรรมในการทำงาน และเผยแพร่ให้กับภาครีวิวข่าย ดังนี้

1. จัดทำคู่มือปฏิบัติงานห้องสมุด
2. การซ้อมหนังสือด้วยผ้าไทย
3. จัดทำคู่มืออบรมบรรณารักษ์ห้องสมุดพร้อมปัญญา
4. การทำไดอารี่ ด้วยปากกาลายไทย ปากวอร์เปเปอร์ และปากกระดาษสา
5. การทำกล่องใส่จุลสาร ผ้าลายไทย
6. Book Start ด้วยผ้าม่อห้อม
7. แฟ้มใส่เอกสารด้วยผ้าไทย
8. การทำ E- Book เรื่อง ประวัติศาสตร์เมืองพิษณุโลก
9. การทำศิลปะบนเครื่องปั้นดินเผา
10. จุลสารความรู้

ผู้มีอุปการคุณต่อวงการห้องสมุดและการศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์
บุคคลดีเด่นในวิชาชีพบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์

ประจำปี 2552

Chaco
Chaco Canyon National Monument
Arizona

ประกาศสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

ที่ ส 10/2552

เรื่อง ผู้มีอุปการคุณก่อจงกิจกรรมห้องสมุดและการศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ และสารสนเทศศาสตร์ ประจำปี 2552

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ในพระราชนิปััญญ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้จัดโครงการสรรหาผู้มีอุปการคุณแก่การห้องสมุดและการศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ เพื่อยกย่องเชิดชูและประกาศเกียรติคุณประจำปีนี้ คณะกรรมการบริหารสมาคม เห็นสมควรประกาศเกียรติคุณ ผู้มีอุปการคุณแก่การห้องสมุดและการศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ประจำปี 2552 ดังต่อไปนี้

1. พระครูธรรมสรคุณ ขันธสโร

เจ้าอาวาสวัดกลางทิพ อำเภอคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี เป็นพระที่เปลี่ยมด้วยคุณธรรมพัฒนาช่วยเหลือทางสังคม สาธารณประโภชน์ การศึกษาและอื่นๆ อีกมากมาย ได้ตั้งจิตอธิษฐานเพื่อถวายเป็นพระราชสักการะแด่สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช และเกิดพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สนับสนุนงบประมาณสร้างอาคารห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุமารี” จังหวัดจันทบุรี ตั้งแต่ปี 2547 - 2549 มูลค่า 20 ล้านบาท และส่งมอบให้ กศน. เข้าคิชฌกูฏ ระหว่างปี 2550 - ปัจจุบัน ได้สนับสนุนงบประมาณพัฒนาห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” สร้างพิพิธภัณฑ์สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช จังหวัดตาก มูลค่า 30 ล้าน เพื่อประโยชน์แก่ สาธารณะ รวมมูลค่า 50 ล้านบาท

นอกจากนี้ พระครูธรรมสรคุณ ขันธสโร ได้รับประกาศสุดยอดเกียรติคุณพุทธศาสตร์ มหาบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชาสังคมศาสตร์ จากมหาวิทยาลัย ในฐานะเจ้าอาวาสที่ดำเนินโครงการ “นำวัดเข้าโรงเรียน” รวมทั้งการบริจาคเงินก่อสร้างห้องสมุดวิทยาลัยสงฆ์ จังหวัดเลย

2. รองศาสตราจารย์ นายแพทย์จิตตินัดด์ หวานนท์

คณบดีคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้สนับสนุนการใช้ทรัพยากรสารสนเทศร่วมกันระหว่าง คณะและหน่วยงานในกลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ จัดสรรงบประมาณบอกรับฐานข้อมูลอย่างต่อเนื่อง เป็นระยะเวลา กว่า 5 ปี มูลค่าปีละกว่า 5 ล้าน รวมมูลค่า 25 ล้านบาท

นอกจากนี้ยังได้ส่งเสริมการรู้สารสนเทศแก่นักศึกษาแพทย์ คณาจารย์ และบุคลากรอย่างต่อเนื่อง โดยเชิญ บรรณารักษ์เป็นวิทยากรอบรมวิธีการสืบค้นฐานข้อมูล ตลอดจนสนับสนุนการจัดงานแสดงและจำหน่ายหนังสือ การร่วมคัดเลือกหนังสือและการอ่านหนังสือของประชุมคณะกรรมการวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

3. ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ตระหนักความสำคัญขององค์ความรู้ตลาดทุน “ได้จัด “มุมความรู้ตลาดทุน” หรือ **SET Corner** เพื่อร่วมพัฒนาสังคมไทยสู่สังคมฐานความรู้ ตั้งแต่ปี ๒๕๔๗ ถึงปัจจุบัน เพื่อให้นักเรียน นิสิต นักศึกษา ผู้ประกอบการ ผู้ประกอบอาชีพ และประชาชนทั่วไปให้มีความรู้ ตระหนักสำคัญของการเงิน การออม ให้มีความรู้เพื่อนฐานด้านการเงินที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยมอบ “SET Corner” แก่ห้องสมุดมหาวิทยาลัยภาครัฐและเอกชน ห้องสมุดเฉพาะ อาทิ ห้องสมุดกฎหมาย ห้องสมุดแพทย์ จำนวนกว่า 200 แห่ง รวมมูลค่า 25 ล้านบาท

นอกจากนี้ยังได้จัดกิจกรรม สัมมนา บรรยาย ให้ความรู้ผ่าน SET Corner เพื่อสร้างบุคลากรมืออาชีพและผู้บริหารรุ่นใหม่ที่ใส่ใจการเงิน การออม และการลงทุน รวมทั้งสนับสนุน SET Corner ที่มีความพร้อมเพื่อก้าวสู่การเป็น **Investment Hub** ต่อไป

4. นายชรินทร์ เลอเกียรติจัรัส

เป็นผู้ผลักดันโครงการห้องสมุดไทยบริดจสโตน โดยได้เริ่มดำเนินการอย่างต่อเนื่องมากกว่า 7 ปี ได้สร้างห้องสมุดไทยบริดจสโตนจำนวน 94 โรงเรียน ที่ตั้งอยู่ใน 3 จังหวัดใกล้เคียง ได้แก่ จังหวัดปทุมธานี จังหวัดสระบุรี และจังหวัดพระนครศรีอยุธยา รวมมูลค่า 30 ล้านบาท

5. ดร.ชาญวิทย์ เกษตรคิริ

เป็นผู้บริหารที่เสนอแนวคิดในการพัฒนาสำนักห้องสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้มอบหนังสือในโครงการ ตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์แก่ห้องสมุดมหาวิทยาลัยทั่วประเทศ ติดต่อกันเป็นระยะ เวลากว่า 10 ปี จัดกิจกรรมในห้องสมุด เพื่อสร้างบรรยากาศห้องสมุดมีชีวิต สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ร่วมสมัย หลากหลาย เป็นเวทีสามารถของ การฝึกหัดให้นักศึกษาและผู้สนใจ สามารถใช้องค์ความรู้ในห้องสมุดในบรรยากาศรูปแบบใหม่ ทันสมัย สงเสริมห้องสมุด ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ผ่านกิจกรรม เป็นต้นแบบของนักวิชาการที่ให้ความสำคัญกับห้องสมุด ในการให้ความช่วยเหลือทุกรูปแบบ ตลอดจนเป็นประธานโครงการห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ปรีดี-พุนสุข พนมยงค์ ในการเผยแพร่ข้อมูล ผลงาน ภาพถ่าย คำบรรยาย สื่อโสตทัศน์ งานเขียนและกิจกรรมต่างๆ ให้สามารถสืบคันผ่านอินเทอร์เน็ตได้อย่างรวดเร็ว

6. บริษัท ไทยบริดจสโตน จำกัด

เป็นหน่วยงานที่สนับสนุนงบประมาณสร้างห้องสมุดตามโครงการ“ห้องสมุดไทยบริดจสโตน” อย่างต่อเนื่อง เป็นระยะเวลากว่า 8 ปี ได้ส่งเสริมและสนับสนุนงบประมาณในการจัดโครงการสารานุกรมไทย ใส่ใจธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สำหรับในปี ๒๕๕๑ ที่ผ่านมา บริษัท ไทยบริดจสโตน ได้สนับสนุนโครงการส่งเสริมการอ่านในโรงเรียน ระดับประถมศึกษาต่อเนื่องในจังหวัดปทุมธานี เพื่อร่วมพัฒนาสังคมให้เป็นเมืองแห่งความรู้ และการรู้หนังสือของชุมชน จำนวน 3 แห่ง รวมมูลค่า 3 ล้านบาท

7. มูลนิธิแอมเวย์เพื่อสังคมไทย

มูลนิธิแอมเวย์เพื่อสังคมไทย ร่วมกับนักธุรกิจแอมเวย์ สมาชิกและพนักงาน จัดกิจกรรมเพื่อตอบแทนสังคมไทย ผ่านโครงการ **One by One** : เปิดโลกกว้างทางปัญญา โดยในปี 2551 ได้ร่วมมือกับองค์กรไม่แสวงผลกำไร 3 แห่ง ได้แก่ มูลนิธิสังเคราะห์เด็กยากจนฯ มูลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็ก และมูลนิธิกระจกเงา จัดสร้างห้องสมุดแอมเวย์จำนวน 10 โรงเรียน ประกอบด้วยภาคเหนือ 5 แห่ง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 แห่ง ภาคตะวันออก 2 แห่ง ภาคใต้ 1 แห่ง รวมทั้งจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน การพัฒนาบรรณารักษ์ห้องสมุดให้มีคุณภาพ งบประมาณ 4.28 ล้านบาท นอกจากนี้ ยังได้สนับสนุนงบประมาณพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนในสังกัดมูลนิธิไทยรัฐ ตั้งแต่ปี 2549 - ปัจจุบัน จำนวน 7 แห่ง งบประมาณ 3.36 ล้านบาท รวมมูลค่า 7.6 ล้านบาท

8. นายพจน์ นฤตรอกุล

ประธานบริษัทในเครือ iGroup (Asia Pacific) จำกัด และ บริษัท บู๊ค โปรโมชั่น แอนด์ เซอร์วิส จำกัด ทำงานอย่างใกล้ชิดกับวงการห้องสมุดต่างๆ ในหลายพื้นที่สนับสนุนการทำวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีสำหรับห้องสมุดให้กับเครือข่ายห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนกลางของรัฐ ศึกษาเทคโนโลยีในรูปแบบใหม่ เช่น การสร้าง eBook, eJournal, Library Automation, Web Portal จัดการประชุมสัมมนาทางวิชาการด้าน เทคโนโลยี และนวัตกรรมห้องสมุดใหม่ๆ แก่อาจารย์ผู้สอน และ บรรณารักษ์ผู้ให้บริการห้องสมุดทุกปี สนับสนุนงบประมาณ และให้ความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ในการกิจกรรมทางวิชาการในรูปแบบต่างๆ อย่างต่อเนื่องตลอดระยะเวลา 25 ปี รวมมูลค่ากว่า 30 ล้านบาท นอกจากนี้ยังอุทิศเวลาเป็นอาจารย์พิเศษ สอนนิสิต นักศึกษาในระดับปริญญาตรี-ปริญญาเอก สาขาวิชาสารสนเทศ และเทคโนโลยี บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ แก่มหาวิทยาลัยต่างๆ ทั้งภาครัฐ และเอกชนเป็นระยะเวลา กว่า 5 ปี

9. นายนริทธิ์ ศุภโชคชัย

นายกเทศมนตรีนครระยอง เป็นผู้ผลักดันและสนับสนุนงบประมาณติดต่อกันเป็นระยะเวลา 5 ปี ระหว่างปี 2548-2552 โดยได้สร้างอาคารห้องสมุดและศูนย์เยาวชน ณ สวนศรีเมือง ให้เป็นพื้นที่ใช้สอยกว่า 2,100 ตารางเมตร สำหรับประชาชนในจังหวัดและบริเวณใกล้เคียง มีแหล่งเรียนรู้สำหรับศึกษา ค้นคว้า สร้างนิสัยรักการอ่าน เพื่อพัฒนาคน สังคม และประเทศชาติต่อไป รวมมูลค่า 18 ล้านบาท

10. นายนิช เอกวานิช

คณบดีชาวภูเก็ต ได้สนับสนุนงบประมาณสร้างห้องสมุดekoวานิช โรงเรียนภูเก็ตไหหัว ให้เป็นห้องสมุดมีชีวิต สำหรับนักเรียน ครู อาจารย์ ผู้ปกครอง และประชาชนในจังหวัดภูเก็ต ได้มีห้องสมุดพร้อมเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ช่วยในการสืบค้นข้อมูลของห้องสมุด และข้อมูลผ่านระบบอินเทอร์เน็ต รวมทั้งจัดซื้อหนังสือให้ห้องสมุดอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้โอกาสแก่ชุมชนในการศึกษา ค้นคว้า และเป็นแหล่งเรียนรู้อีกแห่งหนึ่ง ซึ่งการจัดทำห้องสมุดekoวานิชนี้ เป็นการตอบแทนบุญคุณแผ่นดินเกิดของบรรพบุรุษและตนเอง รวมมูลค่า 6.5 ล้านบาท ทำให้ห้องสมุดekoวานิชมีจำนวนผู้เข้าเพิ่มขึ้นกว่า 300% และมีจำนวนผู้เข้าชม/คืนหนังสือเพิ่มขึ้นกว่า 150%

11. บริษัท เดลเพล จำกัด

ผู้บริหารได้ผลักดันในการสร้าง ส่งเสริมกิจการห้องสมุดเป็นระยะเวลาต่อเนื่อง 3 ปี แต่แต่ปี 2550-2552 โดยมีโรงเรียนทั่วประเทศที่ได้รับทุนจำนวน 134 แห่ง โดยจัดโครงการ “ห้องสมุดนี้...พี่ให้น้อง” เพื่อพัฒนาห้องสมุด โรงเรียนที่ขาดแคลน ผ่านสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาในห้องถิน ให้นักศึกษา มีบทบาทช่วยพัฒนาห้องสมุด โรงเรียนในเขตจังหวัดชลบุรีและจังหวัดฉะเชิงเทรา ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ได้ดำเนินการ 6 โครงการ ทำให้นักเรียน มีห้องสมุดที่สวยงาม มีหนังสือใหม่ๆ และเป็นประโยชน์ นอกจากนั้นนักศึกษาฝึกงานด้านบรรณารักษศาสตร์และ สารสนเทศศาสตร์ มีโอกาสฝึกประสบการณ์ในวิชาชีพบรรณารักษศาสตร์ อีกทั้ง การจัดหมวดหมู่และทำบันทึกการ จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน อันก่อให้เกิดประสบการณ์ตรง และเป็นการเชื่อมโยงระหว่างภาคปฏิบัติและภาคทฤษฎี ที่นักศึกษาได้รับจากมหาวิทยาลัย

12. สำนักงานสภากินแบ่งรัฐบาล

ได้สนับสนุนห้องสมุดในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในปี 2551 จำนวน 3 แห่ง ได้แก่ สมทบ สร้างห้องสมุดเฉลิมพระเกียรติโรงเรียนม้านม่วงห้อม จังหวัดพิษณุโลก สนับสนุนโครงการปรับปรุงห้องสมุดและการเรียนรู้แก่โรงเรียนสุวรรณคุหา จังหวัดพังงา สนับสนุนโครงการปรับปรุงห้องสมุดและการเรียนรู้แก่โรงเรียน บ้านบางแก้ว จังหวัดเพชรบุรี รวมทั้งได้จัดซื้อหนังสือ สื่อการเรียนการสอน สื่อโสตทัศน์ และเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ สำหรับห้องสมุดโรงเรียนที่อยู่ห่างไกลภูมิภาค รวมมูลค่า 1.5 ล้านบาท

13. ดร.อาทิตย์ อุไรรัตน์

อธิการบดีและผู้ก่อตั้งมหาวิทยาลัยรังสิต เป็นผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล ตระหนักรความสำคัญของห้องสมุด ในฐานะเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา ริเริ่มโครงการก่อตั้งห้องสมุด พร้อมกับการก่อตั้ง มหาวิทยาลัยรังสิต จัดสรรงบประมาณสร้างอาคารห้องสมุดเป็นเอกเทศระหว่างปี 2529-2532 นับว่าเป็นสถาบัน อุดมศึกษาเอกชนแห่งแรกที่มีอาคารห้องสมุดเป็นเอกเทศ มูลค่า 37 ล้านบาท

ต่อมาได้พัฒนาสำนักห้องสมุด ให้เป็นห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ ได้สนับสนุนการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ อิเล็กทรอนิกส์ ฐานข้อมูลออนไลน์ ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ตั้งแต่ปี 2548-2551 มูลค่า 8 ล้านบาท จัดสรรงบประมาณจัดซื้อระบบห้องสมุดอัตโนมัติ ระบบการยืม/คืนด้วยเทคโนโลยี RFID มูลค่า 5.3 ล้านบาท รวมมูลค่าทั้งสิ้นกว่า 50 ล้านบาท

นอกจากนี้ยังได้สนับสนุนผู้อำนวยการสำนักห้องสมุด รับตำแหน่งประธานคณะกรรมการพัฒนาระบบ และเครือข่ายห้องสมุดสถาอันอุดมศึกษา ชุดที่ 11 โดยรับเป็นเจ้าภาพจัดสัมมนาความร่วม มีระหว่างห้องสมุด สถาบันอุดมศึกษาครั้งที่ 26 ณ มหาวิทยาลัยรังสิต ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรโดยให้ทุนการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท และปริญญาเอกแก่นักบรรณาธิการในวิชาชีพอิเล็กทรอนิกส์

14. นางสาวอินดา แตงอ่อน

ผู้อำนวยการ วิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม ได้สนับสนุนและสร้างบรรยากาศการใช้ห้องสมุด โดยการจัดโครงการทอดผ้าป่าการศึกษา ในปี 2548 ได้รับงบประมาณกว่า 3 ล้านบาท ต่อมาได้จัดโครงการขายเค้ก ในสัปดาห์ปีใหม่ ได้รับงบประมาณกว่า 8 แสนบาท โดยได้นำมาพัฒนาสร้างห้องสมุดใหม่ และระดมเงินจากสมาคมครู และศิษย์เก่า ได้รับงบประมาณกว่า 1 ล้านบาท รวมมูลค่าทั้งสิ้น 5.5 ล้านบาท เพื่อสร้างห้องสมุด มีพื้นที่ 320 ตารางเมตร พัฒนาเป็นศูนย์วิทยบริการให้มีชีวิต ในปี 2551 สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ด้วยตนเอง และห้องสมุดในรูปแบบใหม่ ทำให้มีผู้เข้าใช้บริการเพิ่มขึ้นจากเดิมเฉลี่ย 2,000 ราย/เดือน เป็นเฉลี่ย 15,000 ราย/เดือน ในปี 2551

ประกาศ ณ วันที่ 24 ตุลาคม 255

(ศาสตราจารย์ คุณหญิงแม้มมาส ชวลิต)
นายกสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ

ประกาศสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

ที่ ส 9/2552

เรื่อง บุคคลดีเด่นในวิชาชีพบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ประจำปี 2552

ตามที่สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ในพระราชนูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้จัดโครงการสรรหาบุคคลดีเด่นในวิชาชีพบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ เพื่อยกย่องเชิดชูและประกาศเกียรติคุณประจำปีนี้ คณะกรรมการบริหารสมาคมฯ เห็นสมควรประกาศเกียรติคุณบุคคลดีเด่นในวิชาชีพบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ประจำปี 2552 ดังนี้

1. นางกันเปื้า แก้วอี้ยน

บรรณารักษ์ วิทยาลัยการอาชีพนครศรีธรรมราช ได้รับรางวัลครุภำพไทยดีเด่น ประจำปี 2551 ของครุสภาก และรางวัลครุดีเด่น ประจำปี 2552 ของสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา เป็นผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งบรรณารักษ์ตั้งแต่ปี 2526 ด้วยความวิริยะ อุตสาหะ จัดห้องสมุดให้เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ของสถานการศึกษา จัดกิจกรรมมหกรรมรักการอ่าน ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง นับว่าเป็นแบบอย่างของบุคคลแห่งการเรียนรู้ จัดกิจกรรมและแหล่งเรียนรู้ในศูนย์วิทยบริการ 2 แห่ง คือ ห้องหนังสือ พระราชินพนธ์เพื่อเกิดประโยชน์สูงสุด สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และห้องสมุดนครศรีธรรมราช เพื่อการเรียนรู้ ตามวิถีชีวิตความเป็นอยู่แบบพอเพียงของชุมชนจังหวัดนครศรีธรรมราช

2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์นงนารถ ชัยรัตน์

ผู้อำนวยการ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประธานมิตร และอาจารย์ประจำภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มีผลงานทั้งด้านวิชาการ บริหาร และบริการ ได้จัดการฐานข้อมูล 3 แห่ง รวมด้วยกัน คือ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ ห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ ศูนย์การแพทย์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ และสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประธานมิตร เพื่อประโยชน์ในการสืบค้นและประยุกต์ใช้จ่ายในการจัดทำทรัพยากรปรับปรุงสำนักหอสมุดกลางภายใต้บรรยากาศใหม่ขยายพื้นที่บริการ จัดบริการวิชาการสู่ชุมชน จัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาห้องสมุดโรงเรียน จัดกิจกรรมรักการอ่านโดยเน้นทักษะการใช้ภาษาไทยทั้ง 4 ทักษะ สนับสนุนการเรียนของสามเณรและจัดแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับชุมชนอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งได้จัดอบรมเชิงปฏิบัติการจัดห้องสมุดโรงเรียนเพื่อเข้าสู่ระบบสากล แก่คุณครู บรรณารักษ์

3. นางนาคระพินทร์ เมธุจวงศ์

ครุชำนาญการวิทยาลัยเทคนิคนครปฐม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นบุคคลที่ได้เสียสละอุทิศตนในการพัฒนาห้องสมุดวิทยาลัยเทคนิคนครปฐมให้มีความเจริญก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องรวมเป็นระยะเวลากว่า 30 ปี เป็นผู้เริ่มน้ำ tek ในโอลิมปิกดีไซน์งานบริการห้องสมุด งานประชาสัมพันธ์ส มีผลงานทางวิชาการ

และวิชาชีพบรรณารักษศาสตร์ จัดทำเอกสารเผยแพร่แก่บรรณารักษ์ บุคลากรห้องสมุด ตลอดจนผู้สนใจทั่วไป ได้รับทราบข่าวสาร สามารถศึกษาความก้าวหน้าในวิชาชีพได้อย่างสะดวก และรวดเร็ว

4. นางจันธิดา ชูช่วย

ครุชำนาญการพิเศษ หัวหน้างานห้องสมุดโรงเรียนสตูลวิทยา เป็นผู้ปฏิบัติงานและก่อให้เกิดผลดีเด่น จนทำให้ได้รับรางวัลห้องสมุดดีเด่น 2 ปีซ้อน จากกรมสามัญศึกษา โล่เกียรติยศรางวัลห้องสมุดดีเด่น 3 ปีซ้อน จากแขวงการศึกษา อุทิศตนในการพัฒนาห้องสมุดมากกว่า 25 ปี ทำให้วิชาชีพบรรณารักษศาสตร์เป็นที่ยอมรับและได้รับรางวัลห้องสมุดโรงเรียนยอดเยี่ยม รางวัลชนะการประกวดครุรักษ์อ่านยอดเยี่ยม ด้านวิชาการได้จัดทำหลักสูตร การสอนวิชางานห้องสมุดและสารสนเทศ วิชาเทคนิคการอ่าน วิชาการอ่านและกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน และวิชา วิเคราะห์สื่อสิ่งพิมพ์ในระดับชั้น ม.5-6 จนที่เป็นยอมรับอย่างกว้างขวางในด้านความรู้ ความสามารถและการอุทิศตน เพื่อส่วนรวม ได้รับคัดเลือกให้เป็นโรงเรียนด้านการส่งเสริมการอ่านเป็นหัวหน้าห้องสมุดแบบอย่างให้แก่ผู้อื่นได้ เป็นหัวหน้าคณะกรรมการดำเนินงานของมูลนิธิชัยพัฒนาในจังหวัดสตูล เป็นแกนนำการพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนในเขตพื้นที่ ห่างไกลและโรงเรียนในพระอุปถัมภ์ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

5. นางวรารพร รสมนต์รี

หัวหน้างานห้องสมุด โรงเรียนอัสสัมชัญ สมุทรปราการ เป็นผู้สนับสนุนการเรียนการสอน ทุ่มเทการให้บริการ ส่งเสริม สนับสนุนการอ่านและพัฒนาผู้อ่าน โครงการพัฒนาการอ่านสู่ครูมืออาชีพ โครงการสุดยอดครูดีส่งเสริมการอ่าน โครงการส่งเสริมการอ่านวรรณกรรมเยาวชนแวนแก้ว ได้รับรางวัลชนะเลิศ โล่พระราชทานจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้รับรางวัลครุดีเด่น ที่ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความดังใจ ในปี 2547 เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ในปี 2548 ได้รับรางวัลเชิดชูเกียรติครูมืออาชีพ เสมาทอง ในปี 2549 และปี 2551 ชนะเลิศการประกวดสื่อการสอน ประกาศเกียรติคุณครูตัวอย่างเนื่องในวันครูแห่งชาติ ได้รับเครื่องหมายสดุดีจากสมาคมผู้ปักครองครูมอบเกียรติบัตร และได้รับโล่เกียรติคุณครูดีเด่นทางด้านการศึกษา ในปี 2551

ประกาศ ณ วันที่ 24 ตุลาคม 2552

(ศาสตราจารย์ คุณหญิงแม้นมาส ชาลิต)
นายกสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ

ผลการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหาร
สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ประจำปี 2552

ผลการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหาร สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ประจำปี 2552

เลขานุการ

1. จัดเตรียมเอกสาร รายงานการประชุม และเรียกประชุมกรรมการบริหารสมาคมห้องสมุดประจำเดือน จำนวน 7 ครั้ง และประชุมกรณีพิเศษ จำนวน 2 ครั้ง
2. ประสานประชานແນກຕ่างๆ และติดตามดิที่ประชุมคณะกรรมการบริหาร ทุกเดือน
3. ประสานงานในการจัดเตรียมงานประชุมสามัญประจำปี และสัมมนาวิชาการประจำปี
4. ประสานงานการจัดตั้งมูลนิธิเสริมปัญญา เพื่อเป็นแหล่งระดมทุนการสนับสนุนจากหน่วยงานสถาบัน องค์กร ในการพัฒนาห้องสมุดต่างๆ ที่ขาดแคลน คาดว่าสามารถจดทะเบียนมูลนิธิฯ ประมาณเดือนปี 2553
5. เป็นคณะกรรมการเฉพาะกิจในการศึกษาแหล่งเรียนรู้และการรู้สารสนเทศของชุมชนในเขตคลองเตย คาดว่าจะแล้วเสร็จประมาณเดือนปี 2553

เหตุภัย

1. ปรับปรุง และแก้ไขระบบการใช้เงิน สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ประจำปี 2552
2. จัดระบบประเภทบัญชี สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ให้สอดคล้องกับการเบิกจ่ายเงินตามประเภท และหมวด อาทิ หมวดวิชาการ หมวดธุรการ หมวดห้องสมุดเสริมปัญญาเรียนรู้อยแล้ว สามารถตรวจสอบ สินค้าคงเหลือ ยอดการจำหน่ายสัตุ ครุภัณฑ์ ให้แก่ห้องสมุดและหน่วยงานต่างๆ ได้อย่างเป็นระบบ
3. ควบคุมและประเมินรายได้ รายจ่ายประจำเดือนของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย
4. พิจารณาการลงทุน และการออมของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ลดความเสี่ยง และสร้างรายได้ ให้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

บรรณาธิการ

1. ประสานงานในการบริการห้องสมุดเสริมปัญญา เพื่อให้เป็นมาตรฐานและต้นแบบต่อไป
2. ประสานงานในการดูแลเอกสารของสมาคมกี่วักบ้านภาพบรรณราักษ์เพื่อให้ง่ายต่อการศึกษาค้นคว้า และติดตามการพัฒนาการพัฒนาสถานภาพบรรณราักษ์
3. ติดตาม ประสานงานเพื่อพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศห้องสมุดเสริมปัญญา ให้มีหนังสือ วารสาร สิ่งพิมพ์ ใหม่ๆ มาให้บริการทุกเดือน
4. ติดตาม ประสานงานเพื่อพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศด้านบรรณราักษศาสตร์ ให้มีdıravitia การด้าน ห้องสมุด บริญญาณิพนธ์ วิทยานิพนธ์ ในระดับปริญญาโท และปริญญาเอก เพื่อให้บริการ ณ ศูนย์การ เรียนรู้ศาสตราจารย์ คุณหญิงแม่นมาส ชวาลิต

ปฏิคิม

- จัดทำบัตรเชิญในโอกาสและวาระต่างๆ ในนามสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย
- อำนวยความสะดวกและประสานงานด้านสมาชิกสัมพันธ์
- จัดเตรียมงานประชุมสามัญประจำปี และสัมมนาวิชาการ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

นายทะเบียน

- จัดทำและตรวจสอบความถูกต้องของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ทุกเดือน
- พัฒนาฐานข้อมูลสมาชิก และแจ้งให้แต่ละชมรมทราบถึงจำนวนสมาชิกแต่ละเดือน
- จัดส่งบัตรสมาชิกให้แก่สมาชิกสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ที่ได้รับการสนับสนุนจากบริษัท บีดีเพรสซิ่งแอนด์เซอร์วิสจำกัด ในการอนุเคราะห์บัตรสมาชิกภาระ จัดส่งให้เรียบร้อยแล้ว
- สมาชิกสมาคมฯ จำนวน 1473 ราย ประกอบด้วย

บุคคลตลอดชีพ	1346 ราย
บุคคลรายปี	61 ราย
นิติบุคคลรายปี	61 ราย
วิสามัญบุคคลรายปี	5 ราย

แผนกวิเทศสัมพันธ์

- ตอบแบบสอบถามของ IFLA/FAIFE World Report 2009 Questionnaire เกี่ยวกับห้องสมุดและบริการสารสนเทศในประเทศไทย
- จัดเลี้ยงรับรองและต้อนรับ คณะผู้ร่วมประชุมนานาชาติ ของ IFLA RSCAO 25 คน ที่ภักดีการตันเครื่อง ถนนสุขุมวิท
- ร่วมต้อนรับผู้รับทุนแลกเปลี่ยนและฝึกอบรมของ IFLA คือ Mr.Guruge Roshan Eshantha Fernando จากศรีลังกา และ Mr.G.Mahesh จากอินเดีย ที่สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย
- เสนอจัด ศึกษาดูงานห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ในประเทศไทยอสเตรเลีย แก่สมาชิก
- ให้คำแนะนำจัดศึกษาดูงานห้องสมุดต่างประเทศ แก่ตلامหาลักษณ์แห่งประเทศไทย และบริษัทโสมากา
- เตรียมจัดศึกษาดูงานในประเทศไทย และประเทศไทยให้มุ่ง “ได้วัน อินเดีย เป็นต้น”

แผนกวิชาการ

- จัดประชุมใหญ่สามัญประจำปี และสัมมนาวิชาการ ณ โรงแรมแอมباسชาเดอร์ ระหว่างวันที่ 7-11 ธันวาคม 2552
- ประสานงานกระทรวงศึกษาธิการ หน่วยงาน สถาบัน และห้องสมุดต่างๆ ในการจัดสัปดาห์ห้องสมุดประจำปี 2552 ในหัวข้อ บทบาทของห้องสมุดกับการพัฒนาอาชีพ

แผนกพัฒนาวิชาชีพ

- จัดอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การพัฒนาครูบรรณาธิการเพื่อเลื่อนวิทยฐานะให้สูงขึ้น” ระหว่างวันที่ 30-31 ตุลาคม 2552 ณ ห้องประชุม อาคารนานมีเข้าส์ กรุงเทพฯ มีจำนวน ผู้เข้าร่วมกิจกรรม 11 ราย

แผนกมาตรฐานวิชาชีพ

- จัดประชุมพิจารณ์ (ร่าง) มาตรฐานห้องสมุดเฉพาะ พ.ศ. 2552 ร่วมกับคณะกรรมการห้องสมุดและศูนย์ประสานงานสารนิเทศสาขาเศรษฐศาสตร์ ณ ห้องสมุดและพิพิธภัณฑ์ ธนาคารแห่งประเทศไทย มีผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมประชุมพิจารณ์ จำนวน 56 ราย
- จัดทำแบบประเมินบุคลากรด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อพิจารณาคัดเลือกและตัดสินสำหรับรางวัลคณาจารย์คุณ卉婧ิร์ แม้นมาส ชาลิต ด้านการพัฒนาห้องสมุด โดยการสนับสนุนจากมูลนิธิตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตามโครงการเชิดชูผู้ทำความดีเพื่อสังคม โดยจะได้รับเงินรางวัล 1 ล้านบาท จำนวน 1 ราย
- ประสานงานในการพิจารณาคัดเลือกผู้มีอุปการคุณต่อวงการห้องสมุดและการศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ได้ผู้มีอุปการคุณต่อวงการห้องสมุด 14 ราย
- ประสานงานในการพิจารณาคัดเลือกบุคลากรดีเด่นในวงการห้องสมุดและวิชาชีพบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ได้บุคคลดีเด่นในวิชาชีพ จำนวน 5 ราย
- ประสานงานในการศึกษาเหล่าเรียนรู้และสภาพการรู้สารสนเทศของชุมชนในเขตคลองเตย เพื่อนำเสนอต่อมูลนิธิตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย คาดว่าจะแล้วเสร็จต้นปี 2553

แผนกลูกค้าสัมพันธ์

- จัดทำข่าวสาร กิจกรรม เพื่อประชาสัมพันธ์ผ่านเว็บไซต์สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย
- จัดทำข่าวสาร ความเคลื่อนไหวของสมาชิกสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ได้ทุร้ายข่าวสาร ความเคลื่อนไหวของสมาชิกนักวัตกรรมใหม่ๆ ของห้องสมุด (ราย 3 เดือน) จัดส่งและเผยแพร่แก่สมาชิก จำนวน 3 ฉบับ
- จัดทำเทปรายการ คลังสมอง ห้องแห่งปัญญา ทางสถานีวิทยุ ซึ่งได้รับการสนับสนุนจาก อสมท. ทุกวันอาทิตย์ต้นเดือน
- จัดทำสคริปต์แนะนำสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย เพื่อนำมาจัดทำ VTR สำหรับสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย และสมาชิกผู้สนใจต่อไป
- พัฒนาลูกค้าโดยเฉพาะสมาชิกสมาคม โดยการเพิ่มจำนวนสมาชิก และการรักษาสมาชิกสมาคมโดยผ่านกิจกรรม และรางวัลพิเศษในรูปแบบต่าง ๆ

แผนกการสารและสื่อวิชาการ

- จัดทำวารสารห้องสมุด (ราย 6 เดือน) เพื่อจัดส่งให้แก่สมาชิกฯ และผู้บอกรับ
- ประสานงานกับแผนกต่างๆ ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ในการศึกษาติดตามบทความ และนวัตกรรมห้องสมุด เพื่อจัดทำวารสารห้องสมุดอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ

แผนกวิจัยและพัฒนา

1. สำรวจหาทุนอุดหนุนการจัดทำวารสารวิจัย จากสถาบัน หน่วยงาน องค์กร กองทุนที่เกี่ยวข้อง
2. จัดทำวารสารวิจัย สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย (ราย 6 เดือน) เพื่อจัดส่งให้แก่สมาชิกฯ และผู้บอกรับ
3. ประสานงานกับแผนกต่างๆ ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ในการศึกษา ติดตามงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมจัดทำวารสารวิจัย สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย เพื่อจัดพิมพ์ให้กับกลา

สำนักงานสมาคมฯ

1. จัดกิจกรรมอบรมบรรณารักษ์ และผู้สนใจเกี่ยวกับห้องสมุด ในหัวข้อ การจัดหมวดหมู่และทำบัญชีรายการหนังสือ มีผู้เข้าร่วมอบรมจำนวน 13 ราย
2. จัดอบรมการซ้อมและบำรุงรักษาสภาพหนังสือ มีผู้เข้าร่วมอบรมจำนวน 29 ราย
3. จัดอบรมหลักสูตร การสร้างเว็บไซต์สำหรับห้องสมุด ช่วงเดือนธันวาคม 2552
4. บริการให้คำแนะนำ และปรึกษาการจัดห้องสมุด การจัดหนังสือให้แก่ห้องสมุดเรือนจำ/ทัณฑสถาน จำนวน 34 แห่ง รวมมูลค่า 3 ล้านบาท
5. รับสมัคร และต่ออายุสมาชิกสมาคมฯ จำนวน 38 ราย (ณ เดือนกันยายน 2552)

ผลการดำเนินงานบูรณาการ ๑ ภายใต้สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ

ชุมชนห้องสมุดเฉพาะ (ชพ.)

๑. ประชุมคณะกรรมการบริหารชุมชนห้องสมุดเฉพาะ

- กำหนดการประชุม ๒ เดือนครั้ง
- มกราคม-พฤษจิกายน ๒๕๕๒ มีการประชุม จำนวน ๗ ครั้ง

๒. งานพัฒนามาตรฐานห้องสมุดเฉพาะ

- คณะกรรมการบริหารชุมชนห้องสมุดเฉพาะจัดทำมาตรฐานห้องสมุดเฉพาะ พ.ศ.๒๕๕๒ เพื่อปรับปรุง มาตรฐานห้องสมุดเฉพาะ พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้ทันสมัย และสอดคล้องที่เปลี่ยนแปลง
- จัดประชาพิจารณ์ มาตรฐานห้องสมุดเฉพาะ ร่วมกับ ศูนย์ประสานงานสารนิเทศสาขาเศรษฐศาสตร์ ในระบบสารนิเทศทางวิชาการแห่งชาติ (ศปศ.) โดยจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การรายงาน และวิพากษ์ (ร่าง) มาตรฐานห้องสมุดเฉพาะ ๒๕๕๒ ในวันที่ ๓๑กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๕๒ เพื่อร่วม ความคิดจากผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญในวิชาชีพบรรณารักษศาสตร์ สารสนเทศศาสตร์ และวิทยาการ คอมพิวเตอร์ ร่วมพิจารณามาตรฐานห้องสมุดเฉพาะ พ.ศ. ๒๕๕๒ ฉบับร่าง
- จัดตั้งคณะกรรมการปรับปรุงมาตรฐานห้องสมุดเฉพาะ พ.ศ.๒๕๕๒ ฉบับร่าง ตามข้อคิดเห็นและ ข้อเสนอแนะของผู้ร่วมวิพากษ์ เพื่อนำเสนอสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ

๓. งานสัมมนา & อบรมเชิงปฏิบัติการ

- จัดสัมมนาและอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “บรรณารักษ์เชิงรุก: การสร้างเครือข่ายทางสังคม เพื่อการจัดการความรู้” ระหว่างวันที่ ๒๔ -๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๒ ณ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ และ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มีสมาชิกฯ และผู้สนใจเข้าร่วมสัมมนาจำนวน ๒๔๐ คน
- จัดเตรียมข้อสัมมนา ในปีพ.ศ. ๒๕๕๓ หัวข้อ “การบริหารความเสี่ยงกับงานห้องสมุด”

๔. งานกิจกรรมเพื่อชุมชนและสังคม

- จัดทำเว็บไซต์ชุมชนห้องสมุดเฉพาะ <http://stks.or.th/slq/> เพื่อเป็นช่องทางติดตามข่าวสาร กิจกรรมต่างๆ ของชุมชนห้องสมุดเฉพาะ และจัดอบรมการจัดทำ blog แก่คณะกรรมการบริหาร ชุมชน ห้องสมุดเฉพาะ
- สมัครเป็นสมาชิก Twitter เพื่อเพิ่มช่องทางในการส่งข่าว สื่อสาร และสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยน เรียนรู้ ระหว่างสมาชิกชุมชนห้องสมุดเฉพาะ
- พิจารณาคัดเลือกผู้มีอุปการคุณต่อวงการห้องสมุด และบรรณารักษ์ดีเด่น ประจำปี ๒๕๕๒ โดยชุมชน ห้องสมุดเฉพาะเสนอผู้มีอุปการคุณต่อสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ โดยคณะกรรมการบริหาร ชุมชน ห้องสมุดเฉพาะ จำนวน ๔ ราย ดังนี้

- * ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
- * สำนักงานสลากรกินแบ่งรัฐบาล
- * มนิชแอมเวย์เพื่อสังคมไทย
- * นายพจน์ นฤตรากุล ประธาน iGroup
- จัดหนังสือเก่า และหนังสือหายาก ของท่านอดีตองค์มนตรี ศาสตราจารย์หม่อมหลวง จิรายุ นพวงศ์ และ ศาสตราจารย์ ท่านผู้หญิงพูนทรัพย์ นพวงศ์ ณ อยุธยา เพื่อจัดแสดงในห้องสมุดและห้องทำงาน ศาสตราจารย์ทั้งสอง ณ พิพิธภัณฑ์บ้านจิรายุ ฯ พูนทรัพย์
- จัดห้องสมุดโรงเรียน ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านตามแนวคิด “ห้องสมุด 3 ดี” แก่บรรณารักษ์ ห้องสมุดโรงเรียนตำรวจเวนชัย aden เรศวรป่าละอู บ้านป่าละอู อ.หัวหิน จ. ประจวบคีรีขันธ์ รวมทั้งบริจาคหนังสือและอุปกรณ์การศึกษาและอาหารกลางวัน รวมมูลค่า 38,000 บาท

ข้อมูลห้องสมุดเพื่อการอาชีวศึกษาและเทคโนโลยี (ขอท.)

1. ร่วมเป็นกรรมการสรรหาบุคคลดีเด่นในวิชาชีพบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ปี พ.ศ. 2552
2. ร่วมเป็นกรรมการสรรหาผู้มีอุปการคุณต่อวงการห้องสมุด และการศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ และสารสนเทศศาสตร์ ปี พ.ศ. 2552
3. จัดนิทรรศการห้องสมุด 3 ดี ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในงาน “68 ปี อาชีวะไทย ก้าวไกลสู่อนาคต” ระหว่างวันที่ 21-23 สิงหาคม 2552 ณ ห้างเช็นทรัลพลาซ่า ลาดพร้าว กรุงเทพฯ
4. จัดนิทรรศการห้องสมุด 3 ดี ร่วมกับสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ในงานประชุมใหญ่สามัญประจำปี พ.ศ. 2552 และประชุมวิชาการ เรื่อง “การอ่านเพื่อพัฒนาชาติ” ระหว่างวันที่ 8-11 ธันวาคม 2552 ณ ห้องประชุมใหญ่ โรงแรมแอมباسชาเดอร์ สุขุมวิท ซอย 11 กรุงเทพมหานคร
5. จัดเสวนา เรื่อง “การอ่านกับการสร้างห้องสมุด 3 ดี” ในงานประชุมใหญ่สามัญประจำปี พ.ศ. 2552 และประชุมวิชาการ เรื่อง “การอ่านเพื่อพัฒนาชาติ” ระหว่างวันที่ 8 - 11 ธันวาคม 2552 ณ ห้องประชุมใหญ่ โรงแรมแอมباسชาเดอร์ สุขุมวิท ซอย 11 กรุงเทพมหานคร

ข้อมูลห้องสมุดโรงเรียน

1. ดำเนินการจัดทำมาตรฐานห้องสมุดโรงเรียน
2. ดำเนินการจัดทำกิจกรรมสอนวิชาห้องสมุด

ชุมชนห้องสมุดโรงเรียนเอกชน (ชสช.)

วันที่ 1-16 มีนาคม 2552 ร่วมกับโรงเรียนเข้มสิริอนุสรณ์ ออกค่ายพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนดำรง
ตรวจสอบรายเด่นพิธีภานุเคราะห์ กิจกรรมวันสมุดโรงเรียน จังหวัดสระบแก้ว

วันที่ 2-5 พฤษภาคม 2552 ร่วมกับโรงเรียนเข้มสิริอนุสรณ์ ออกค่ายพัฒนาห้องสมุดโรงเรียน
บ้านวังทองแดง อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย

วันที่ 24-25 มิถุนายน 2552 เป็นคณะกรรมการและวิทยากรให้การอบรม “การจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัย
รักการอ่านแก่นักเรียนในโรงเรียนเอกชน” ณ หอประชุมครุสภา กระทรวงศึกษาธิการ จัดโดยสำนักบริหารงาน
คณะกรรมการการศึกษาเอกชน

วันที่ 27-28 มิถุนายน 2552 นางจันทรวรรณ อัตถินิลย์กุล เลขาธุการชุมชนห้องสมุดโรงเรียนเอกชน
เป็นวิทยากรให้การอบรมการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านให้สอดคล้องกับวาระแห่งชาติ แก่ครูสังกัด สพท.สุพรรณบุรี
เขต ๓ จำนวน ๑๖๐ คน ณ ศูนย์พัฒนาครุและบุคลากรทางการศึกษา อำเภอเดิมบางน้ำ จังหวัดสุพรรณบุรี

วันที่ 4-7 กรกฎาคม 2552 ร่วมกับโรงเรียนเข้มสิริอนุสรณ์ ออกค่ายพัฒนาห้องสมุดโรงเรียน
พระบรมราชูปถัมภ์ วัดปัญญาบันทึก อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

วันที่ 2-3 ตุลาคม 2552 นางละเอียด ศรีวนันท์ เป็นวิทยากรอบรม เรื่อง “การจัดห้องสมุดและ
กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน” แก่ครูบรรณาธิการห้องสมุดโรงเรียน ประจำปี จำนวน 200 คน

วันที่ 2-3 ธันวาคม 2552 ร่วมเป็นคณะกรรมการดำเนินงาน จัดงาน “เปิดโลกการอ่านด้วยวรรณกรรม
ระดับโลก” ของบริษัทนานาเมืองคัลเลอร์ จำกัด

วันที่ 3 ธันวาคม 2552 ครุลักษณ์ เอี้ยด ศรีวนันท์ และครุสายพิณ นาประจุล เป็นวิทยากร การสัมมนาเรื่อง
“การพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนด้วยการอ่าน” ในงาน “เปิดโลกการอ่านด้วยวรรณกรรมระดับโลก” กับบริษัทนานาเมือง
คัลเลอร์ จำกัด

ชุมชนบรรณาธิการห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา (ชบอ.)

1. การประชุมคณะกรรมการบริหารชุมชนบรรณาธิการห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา

- กำหนดการประชุม 2-3 เดือน / ครั้ง
- มกราคม - ตุลาคม 2552 มีการประชุม จำนวน 4 ครั้ง

2. การเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการบริหารสมาคมห้องสมุด จำนวน

- ประชุมรับมอบงาน วันที่ 25 เมษายน 2552
- พฤษภาคม - ตุลาคม เข้าร่วมประชุม จำนวน 4 ครั้ง

3. การจัดการสัมมนาและศึกษาดูงาน

การสัมมนาเรื่อง เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการส่งเสริมการรู้สารสนเทศและห้องสมุด (Social networking online for information literacy & library) จัดร่วมกับห้องสมุดกลุ่มแพทย์ธรรมศาสตร์ สำนักหอสมุด
ในวันที่ 13 พฤษภาคม 2552 ณ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต
พร้อมทั้งนำสมาชิกศึกษาดูงานห้องสมุดกลุ่มแพทย์ธรรมศาสตร์ระหว่างเวลา 12.30-13.30 น.

4. กิจกรรม

- การจัดทำ web : www.alg.or.th
- ตรวจสอบและพัฒนาฐานข้อมูลทะเบียนสมาชิกเพื่อเผยแพร่และตรวจสอบบน web
- รวบรวมและเตรียมนำเสนอ สาร เพย์แพร์บน web
- ร่วมคัดเลือกผู้มีอุปการคุณต่อองการห้องสมุด และบรรณาธิการชั้นนำ ประจำปี 2552

กิจกรรมและผลงานของชมรมบรรณาธิการห้องสมุดและนักเอกสารสนเทศนานาชาติ ในสังกัดสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย
[\(http://www.tlailis.com\)](http://www.tlailis.com)

1. วันที่ 28-30 มกราคม พ.ศ.2552

จัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการหลักสูตร English for Information Professionals ณ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2. วันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2552

จัดงานเสี้ยงต้อนรับประธาน IFLA และกรรมการ IFLA RSCAO จำนวน 40 คน จาก 10 ประเทศ ณ บ้านดร.มาเรีย เหล่าสุนทร ณ ซอยสวนพลู

3. วันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2552

ร่วมกับสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยและสาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช จัดเสี้ยงต้อนรับประธาน IFLA และกรรมการ IFLA RSCAO ณ ร้านต้นเครื่อง ซอยทองหล่อ

2. วันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2552

ร่วมกับสาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช จัดการสัมมนานานาชาติเรื่อง Local Wisdom and Best Practices ที่ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

3. การจัดทำข่าวสาร TLA ILIS Newsletter และสนับสนุนบทความเพื่อเผยแพร่ในวารสารห้องสมุด

4. การจัดทำเว็บไซต์ชุมชนที่ <http://www.tlailis.com>

5. การทัศนศึกษาแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาไทย

รายชื่อคณะกรรมการจัดการประชุมทางวิชาการ

เรื่อง การอ่านเพื่อพัฒนาชาติ

และประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2552

คำสั่งสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ที่ 7/2552

**เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดการประชุมทางวิชาการเรื่อง “การอ่านเพื่อพัฒนาชาติ”
และประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2552**

ด้วยสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุਮารี จะจัดการประชุมทางวิชาการ ในหัวข้อเรื่อง “การอ่านเพื่อพัฒนาชาติ” (Reading for National Development) และประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2552 ระหว่างวันที่ 7-11 ธันวาคม 2552 ณ โรงแรม แอมบาสซาเดอร์ กรุงเทพมหานคร

เพื่อให้การจัดประชุมบรรลุวัตถุประสงค์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย จึงขอแต่งตั้งคณะกรรมการและอนุกรรมการจัดประชุม ดังนี้

คณะกรรมการอำนวยการ

1. นายกสมาคม	ประธาน
(ศาสตราจารย์พิเศษ คุณหญิงแม้นมาส ชาลิต)	
2. อุปนายกคนที่ 1	รองประธาน
(รองศาสตราจารย์ดร.ทักษิณ หาญพล)	
3. อุปนายกคนที่ 2	รองประธาน
(นางสาวเออมอร ตันตีร)	
4. เหรัญญิกคนที่ 1	กรรมการ
(นางสุวนันท์ ศิริวงศ์สวัสดิ์)	
5. เหรัญญิกคนที่ 2	กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.ชลภาคส์ วงศ์ประเสริฐ)	
6. ประธานแผนกวิชาการคนที่ 1	กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.จุ่มพจน์ วนิชกุล)	
7. ประธานแผนกวิชาการคนที่ 2	กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุจิน บุตรดีสุวรรณ)	
8. ประธานแผนกพัฒนาวิชาชีพคนที่ 1	กรรมการ
(นางกิ่งแก้ว อ่อมครี)	
9. ประธานแผนกพัฒนาวิชาชีพคนที่ 2	กรรมการ
(นางละเอียด ศรีวรรณนันท์)	

10. ประธานแผนกมาตรฐานวิชาชีพคนที่ 1
 (นางสาวสุจิตรา สุวภาพ) กรรมการ
11. ประธานแผนกมาตรฐานวิชาชีพคนที่ 2
 (นายฤทธิชัย เดชะมหัทธนันท์) กรรมการ
12. ประธานแผนกวิชาการและสื่อวิชาการ
 และประธานชุมนุมบรรณาธิการรักษาและนักเอกสารสนับสนุนทางชาติ
 (รองศาสตราจารย์ ดร.น้ำทิพย์ วิภาวน์) กรรมการ
13. ประธานแผนกกลุ่มค้าสัมพันธ์
 (ดร. มลิวรรณ ประดิษฐ์ธีระ) กรรมการ
14. ประธานแผนกวิเทศสัมพันธ์
 (ดร. ประจักษ์ วัฒนาสุสิทธิ์) กรรมการ
15. ประธานแผนกพาหนะ
 (นางเพ็ญสุวรรณ นาคะปรีชา) กรรมการ
16. ประธานแผนกวิจัยและพัฒนา
 (รองศาสตราจารย์ ดร.กุลธิดา ทั่วมสุข) กรรมการ
17. ประธานแผนกปฏิบัติ
 (นางสาวกรองกาญจน์ ถนอมพล) กรรมการ
18. นายทะเบียน
 (นางกาญจนा สุคนธมณี) กรรมการ
19. บรรณาธิการ
 (ดร.จิรชนา วิเชียรปัญญา) กรรมการ
20. นางสาวรังษิพิทย์ ห่อโโนไทยน
 (ประธานชุมนุมบรรณาธิการสถาบันอุดมศึกษา) กรรมการ
21. ประธานชุมนุมเพื่อหอสมุดแห่งชาติ
 (นางวิลาวัณย์ ทรัพย์พันแส่น) กรรมการ
22. ประธานชุมนุมห้องสมุดเพื่อการอาชีวศึกษาและเทคโนโลยี
 (นางสาวสุจิตรา สรวณ์ปราโมทย์) กรรมการ
23. กรรมการและเลขานุการคนที่ 1
 (นางวีระวรรณ วรรณโถ) กรรมการ
24. กรรมการและเลขานุการคนที่ 2
 และประธานชุมนุมบรรณาธิการรักษาห้องสมุดโรงเรียน
 (นายสุรพล ฤทธิ์รวมทรัพย์) กรรมการ

มีหน้าที่ดังนี้ อำนวยการและประสานงานการจัดการประชุม และกิจกรรมทุกฝ่าย เพื่อให้การประชุมดำเนินงานไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์

1. คณะกรรมการฝ่ายวิชาการและประเมินผล

1. ศาสตราจารย์พิเศษ คุณหญิงแม้มมาส ชวลิต	ที่ปรึกษา
2. รองศาสตราจารย์ ดร. จุมพลน์ วนิชกุล	ประธาน คนที่ 1
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุจิน บุตรดีสุวรรณ	ประธาน คนที่ 2
4. รองศาสตราจารย์ ดร. ทศนา หาญผล	ประธาน คนที่ 3
5. รองศาสตราจารย์ ดร. น้ำทิพย์ วิภาวน	รองประธาน
6. นางสาว สุจิตรา สุวภาพ	อนุกรรมการ
7. นาง ชวนพิศ สุคันสนีย์	อนุกรรมการ
8. นาง มานะศรี ยงเจริญ	อนุกรรมการ
9. นาง ครองทรัพย์ เจิดนาพาณิช	อนุกรรมการ
10. นางสาว รุ่งทิวา คำทวี	อนุกรรมการ
11. นางสาวสุภาร พร เรืองปิยะเสรี	อนุกรรมการ
12. นางสาว ภัทรมน อุ่นเงิน	อนุกรรมการ
13. นางสาว สุพัตรา ศิริวัฒน์	อนุกรรมการ
14. นาง วรรณา พลเสน	อนุกรรมการ
15. นายสัญญา ชีรเดชอุปัถัมภ์	อนุกรรมการ
16. นางสาวนพวรรณ ถาวรประเสริฐ	อนุกรรมการ
17. นางสาววิสาขा รามสมภพ	อนุกรรมการและเลขานุการ

มีหน้าที่ดังนี้

- กำหนดหัวข้อการประชุม โครงการ แผนการดำเนินงานและงบประมาณ เสนอคณะกรรมการอำนวยการ
- กำหนดวิทยากร ติดต่อและทำหน้าที่เชิญและตอบข้อบุญวิทยากร
- จัดทำและประสานงานกับแผนกจัดทำวารสารในการจัดพิมพ์เอกสารการประชุมวิชาการ
- จัดทำกำหนดการประชุมและสูจิบัตรการประชุม
- จัดเตรียมข้อมูลและนำวิทยากรเพื่อให้ข้อมูลและประสานงานกับฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
- จัดเตรียมข้อมูลทางวิชาการสำหรับวิทยากรปาฐกถา
- ประสานกับสำนักงานสมาคมในการผลิตกระเบ้าใส่เอกสารการประชุม
- จัดและแจกเอกสารการประชุม
- ประสานกับฝ่ายสถานที่ในการอำนวยความสะดวกให้แก่วิทยากรในด้านเอกสาร โสดหัศน์ปกรณ์ สถานที่ จอดรถ และอื่น ๆ
- จดรายงาน จัดทำเอกสารระหว่างการประชุม และสรุปการประชุมทางวิชาการ แจกแก่ผู้เข้าประชุมและเผยแพร่
- ดำเนินการตามกำหนดการประชุมและประสานงานดูแลความเรียบร้อยการจัดประชุมประจำวัน
- จัดทำแบบประเมินผลการประชุมทางวิชาการและการประชุมใหญ่สามัญประจำปี ตลอดจนการดำเนินงานของฝ่ายต่างๆ ในการจัดประชุม แจกจ่ายและจัดเก็บเพื่อประเมินผล

13. ประเมินผลการประชุมทางวิชาการและการประชุมใหญ่สามัญประจำปี ตลอดจนการทำงานของฝ่ายต่างๆ และรายงานผลผู้สรุป เสนอที่ประชุมคณะกรรมการบริหารสมาคมฯในการประชุมเดือนต่อไป
  14. ประสานงานกับฝ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
  15. ประเมินผลหลังเสร็จสิ้นการประชุม

2. คณะกรรมการฝ่ายรับลงทะเบียนและสมัครสมาชิก

1. นางกานยูจนา สุคนธมณี	ประธาน
2. นางสมปอง มิสติ๊ะ	รองประธาน
3. นางเอกอนงค์ ดวงจักร์	อนุกรรมการ
4. นางสาวยุพดี จารุทรัพย์	อนุกรรมการ
5. นางพนิดา จมุก้ารี่	อนุกรรมการ
6. นางสาวจันทร์เพ็ญ กล่อมใจขาว	อนุกรรมการ
7. นางสาวรสรินทร์ ย่างงาม	อนุกรรมการ
8. นางสาวปรียาพร ถูกษ์พินัย	อนุกรรมการ
9. นางสาวปรีดา อิ่มใจดี	อนุกรรมการ
10. นางสาวกรุณา ศรีเจริญ	อนุกรรมการและเลขานุการ

มีหน้าที่ดังนี้

- กำหนดกิจกรรม และการดำเนินงานและงบประมาณเสนอคณะกรรมการอำนวยการอำนวยการ
  - รับลงทะเบียนก่อนและระหว่างการประชุม
  - ประสานงานกับคณะกรรมการฝ่ายการเงินและการบัญชีในการรับลงทะเบียนหน้างาน
  - จัดทำรายชื่อผู้เข้าประชุมส่งคณะกรรมการฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
  - รับสมัครสมาชิกใหม่
  - ประสานงานกับฝ่ายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
  - ประเมินผลหลังเสร็จสิ้นการประชุม

3. คณะกรรมการฝ่ายการเงินและบัญชี

- นางสุวนันช์ ศิริวงศ์วรรณ ประธาน
- ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.ฉลักษณ์ วงศ์ประเสริฐ รองประธาน
- นางสาวสกุ๊ตี้ วิหค พินัย อนุกรรมการและเลขานุการ

มีหน้าที่ดังนี้

- กำหนดกิจกรรม และการดำเนินงานและบประมาณเสนอคณะกรรมการอำนวยการ
  - จัดเตรียมและจ่ายเงินให้ประธานในพิธี/องค์ป្រះกារពិเศษ แล้ววิทยากร
  - จัดทำข้อปฏิบัติในการจัดการจ่ายเงินของคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ

4. ประธานกับอนุกรรมการฝ่ายรับลงทะเบียนในการรับเงินลงทะเบียนหน้างาน
5. จัดเจ้าหน้าที่ประธานงานการรับและการจ่ายเงินของคณะกรรมการฝ่ายต่างๆ
6. รวบรวมบัญชีรายรับ-รายจ่ายของคณะกรรมการฝ่ายต่างๆ จัดทำสรุปบัญชีรับจ่ายของการประชุม
7. ประธานงานกับฝ่ายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
8. ประเมินผลหลังเสร็จสิ้นการประชุม

4. คณะกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์

1. ดร. มลิวัลย์ ประดิษฐ์ธีระ	ประธาน
2. ดร. ขวัญชัย พิศาลพงศ์	รองประธาน
3. นางพัชรา หาญเจริญกิจ	อนุกรรมการ
4. นางนฤมล พฤกษ์ศิลป์	อนุกรรมการ
5. นางวันทนียา กิตติศรีรพันธุ์	อนุกรรมการ
6. นางทิพยา ปลีจะนิดา	อนุกรรมการ
7. นางดาวรัตน์ แท่นรัตน์	อนุกรรมการ
8. นางสาวประทีป ชินบดี	อนุกรรมการ
9. นางสาวล้มย์ ประคองศรี	อนุกรรมการ
10. นางสาวกัญญา ตันจะโร	อนุกรรมการ
11. นางสุรีรัตยา บุญเสน่ห์	อนุกรรมการ
12. นางสาวรัตนาภรณ์ กасโตรสก	อนุกรรมการและเลขานุการ
13. นางสาวพรศรี ศุขการค้า	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

มีหน้าที่ดังนี้

1. กำหนดกิจกรรม และการดำเนินงานและงบประมาณเสนอคณะกรรมการอำนวยการ
2. ประชาสัมพันธ์กิจกรรมการประชุมฯ ไปยังสื่อมวลชน และเว็บไซด์ทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการประชุม
3. จัดทำข่าวสมาคมห้องสมุดฉบับพิเศษระหว่างการประชุม 1 ฉบับ
4. บันทึกภาพ
5. รับแจ้งข้อมูลระหว่างการประชุม
6. เชิญสื่อมวลชน
7. ประธานงานกับฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

5. คณะกรรมการฝ่ายพิธีการ พิธีกร และปฏิคม

1. นางสาวกรองกาญจน์ ณอนอมพล
2. นางสาวรุ่งทิพย์ ห่อโวโนทยาน
3. นางทิพวรรณ แซ่ตั้ง
4. นายอรรถน์ สีอะำไฟ

ประธาน
รองประธาน
อนุกรรมการ
อนุกรรมการ

5. นางวารุณี ลำยอง	อนุกรรมการ
6. นางสาวกฤตชญา รัตนประทีป	อนุกรรมการ
7. นางสาวพิณทิมา เลิศสมบูรณ์	อนุกรรมการ
8. นางอภินันท์ สีสันต์	อนุกรรมการ
9. นางละเอียด ศรีวรรณนท์	อนุกรรมการ
10. นางสาวสิรี อินทสุวรรณ	อนุกรรมการและเลขานุการ

มีหน้าที่ดังนี้

- กำหนดกิจกรรม และการดำเนินงานและงบประมาณเสนอคณะกรรมการอำนวยการ
- จัดและดำเนินการพิธีเปิดและพิธีปิด
- จัดทำโอลิมปิกการคุณ บุคคลดีเด่น
- ต้อนรับผู้เข้ารับโล่ ดำเนินพิธีการด้านการเข้ารับโล่
- เตรียมรายชื่อและจัดส่งบัตรเชิญแขกผู้มีเกียรติมาร่วมพิธีเปิดและงานเลี้ยงรับรอง
- ประสานงานกับประธานในพิธีและนายกสมาคมฯในเรื่องพิธีการและอื่นๆ
- จัดระบบและประสานงานการจัดเตรียมอาหารร่วมแก่แขกรับเชิญและสื่อมวลชน อาหารกลางวันแก่ผู้เข้าร่วมประชุมและคณะกรรมการ/อนุกรรมการ
- จัดเตรียมรูปแบบการจัดงานเลี้ยงรับรองผู้เข้าร่วมประชุมและงานมุทิตาจิตบรรณารักษ์เกี่ยวน
- ต้อนรับสื่อมวลชนและฝ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- จัดระบบการตรวจสอบ ดูแลและอำนวยความสะดวกความสะดวกเจ้าภาพผู้เข้าประชุมและผู้ร่วมงานเลี้ยงรับรอง
- ประเมินผลหลังเสร็จสิ้นการประชุม

6. คณะกรรมการฝ่ายสถานที่

1. นางสาวเออมอร ตันเดียร	ประธาน
2. นางอุไร สวัสดิกุล ณ อยุธยา	รองประธาน
3. นางสาวอาภาศเอกหญิง นวรัตน์ ทองสลาวย	อนุกรรมการ
4. นางศิริพร ชิตปรีชา	อนุกรรมการ
5. นางสาวดารณี กิตตินาม	อนุกรรมการ
6. นางสาวอัลสา คงแกลง	อนุกรรมการ
7. นายณรงค์ชัย ทิพย์มณี	อนุกรรมการ
8. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุวดี วิเชษฐ์พันธุ์	อนุกรรมการและเลขานุการ

มีหน้าที่ดังนี้

- กำหนดกิจกรรม และการดำเนินงานและงบประมาณเสนอคณะกรรมการอำนวยการ
- จัดเตรียมตกแต่งเวที สถานที่ และบริเวณจัดการประชุม

3. จัดเตรียมและกำหนดขนำดพื้นที่และใช้แสดงหรือจำหน่ายสื่อการศึกษา และกำหนดราคาเช่าพื้นที่ เสนอให้คณะกรรมการอำนวยการอำนวยการ พิจารณาให้ความเห็นชอบ
4. ประสานงานกับฝ่ายวิชาการฝ่ายการเงินและบัญชีในการจัดผู้นำเสนอนวัตกรรมตามการประชุมและรายได้ของสมาคมฯ
5. ประสานกับกรรมการฝ่ายต่างๆ ในการเข้าพักและออกจากโรงแรม
6. ประสานกับฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับการต้อนรับประธานในพิธี
7. ประสานงานกับฝ่ายปฏิบัติและพิธีการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และโรงแรม
8. จัดเตรียมสถานที่จอดรถ (สำหรับวิทยากร/กรรมการ/รถทัวร์ 7 คัน)
9. ประเมินผลหลังเสร็จสิ้นการประชุม

7. คณะกรรมการฝ่ายหาทุน/แลกเปลี่ยน และร้านจำหน่ายสื่อการศึกษา

1. นางสาวสุจิตรา สุวภาพ	ประธาน
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุวดี วิเชษฐ์พันธุ์	รองประธาน
3. นางสุนีย์ โลกนิยม	อนุกรรมการ
4. นางนันทนนา กรณ์เต็ม	อนุกรรมการ
5. นางกิ่งแก้ว อ้วมศรี	อนุกรรมการ
6. นางละเอียด ศรีวนันท์	อนุกรรมการ
7. นางสาวภาวสุ シリสิงห์	อนุกรรมการ
8. นางสาวปรีดา อิ่มใจดี	อนุกรรมการและเลขานุการ

มีหน้าที่ดังนี้

1. กำหนดกิจกรรม และการดำเนินงานและบประมาณเสนอคณะกรรมการอำนวยการอำนวยการ
2. อำนวยความสะดวกให้ร้านจำหน่ายสื่อการศึกษาในการมอบของที่ระลึกแก่ประธานในพิธี
3. ประสานงานกับร้านต่าง ๆ เพื่อหารายได้ให้สมาคมห้องสมุดฯ
4. ประสานงานกับร้านจำหน่ายสื่อการศึกษาเพื่อแสดงผลิตภัณฑ์/นวัตกรรมบนเวทีในวันเวลา ตามกำหนด
5. จำหน่ายของที่ระลึกของสมาคมฯให้แก่ผู้เข้าร่วมประชุม
6. ประสานงานกับฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อหาทุนให้สมาคมฯ
7. ประเมินผลหลังเสร็จสิ้นการประชุม

8. คณะกรรมการฝ่ายศึกษาดูงาน

1. ดร.ประจักษ์ วัฒนาณสิทธิ์	ประธาน
2. นายสมภพ มีسبาย	อนุกรรมการ
3. นางสาวกิพยา อรรถวิสุทธิ์กุล	อนุกรรมการ
4. นางอัจฉรา สิริสมบัติเจริญ	อนุกรรมการ

5. นางชลิตา อากาทิพยานุกูล	อนุกรรมการ
6. นางสาวคุณธรัส โชคชัยช่วงสถาพร	อนุกรรมการ
7. นางสาวศุภาวิตา พรมสุข	อนุกรรมการ
8. นายสันติ วงศ์จูญลักษณ์	อนุกรรมการ
9. นายประศิริชัย เลิศรัตนเคหกาล	อนุกรรมการ
10. นางสาวริવารณ พุฒช้อน	อนุกรรมการ
11. นางเพพรัตน์ ฉายวัฒนา	อนุกรรมการ
12. นางอัจฉรา จากรุวรรณ	อนุกรรมการและเลขานุการ

มีหน้าที่ดังนี้

- กำหนดกิจกรรม และการดำเนินงานและบประมาณเสนอคณะกรรมการอำนวยการ
- ติดต่อประสานงานห้องสมุดและหน่วยงานที่จะไปศึกษาดูงาน
- จัดสายในการเดินทางศึกษาดูงานห้องสมุดในกรุงเทพฯมหานคร และปริมณฑล
- ติดต่อบริษัทรถเช่าและพิจารณาสัญญารถเช่า โดยละเอียดรอบคอบ
- ประชาสัมพันธ์ ประสานงานสมาชิก ในการเลือกสายเดินทางทัศนศึกษา
- ประสานงานกับคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องในการเลือกสายทัศนศึกษาของผู้เข้าร่วมประชุม
- จัดทำเอกสารเผยแพร่ตามความเหมาะสม
- ดูแลสมาชิกในการเดินทางเยี่ยมชม ศึกษาดูงานห้องสมุดและหน่วยงาน
- ประเมินผลหลังเสร็จสิ้นการประชุม

9. คณะกรรมการฝ่ายเลขานุการและสวัสดิการ

1. นางวีระวรรณ วรรණโภ	ประธาน
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุวดี วิเชษฐ์พันธุ์	รองประธาน
3. นายสุรพล ฤทธิ์รวมทรัพย์	อนุกรรมการ
4. นางสาวธิติรัตน์ สุวรรณปราโมทย์	อนุกรรมการ
5. นางพิศมัย คุ้วณัศกิริ	อนุกรรมการ
5. นางวันดี แสงจันทร์	อนุกรรมการ
6. นางสมจิตรา งามเลิศ	อนุกรรมการ
7. ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรกิพย์ สว่างเนตร	อนุกรรมการ
8. ผู้ช่วยศาสตราจารย์รุ่งฤทธิ์ อภิวัฒน์	อนุกรรมการ
9. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สายฝน บุชา	อนุกรรมการและเลขานุการ

มีหน้าที่ดังนี้

- กำหนดกิจกรรม และการดำเนินงานและบประมาณเสนอคณะกรรมการอำนวยการ
- เป็นศูนย์กลางอำนวยการประชุม

2. ทำหนังสือเชิญสมาชิกสมาคมฯ เข้าร่วมการประชุมและหนังสือถึงหน่วยงานต่างๆ เพื่อขออนุญาตให้สมาชิกเข้าร่วมการประชุมและหนังสือถึงหน่วยงานต่างๆ เพื่อขออนุญาตให้สมาชิกเข้าร่วมประชุม
3. เตรียมการในเรื่องการจัดการประชุมใหญ่สามัญประจำปีให้เป็นไปตามข้อบังคับของสมาคมฯ
4. ประสานงานกับฝ่ายลงทะเบียนในการรับลงทะเบียนสมาชิกที่เข้าประชุมใหญ่สามัญประจำปี
5. จัดทำเอกสารและรายงานการประชุมใหญ่สามัญประจำปี
6. อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานแก่คณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ
7. ทำเกียรติบัตรผู้เข้าร่วมประชุม
8. ดูแลรับผิดชอบบูรณาคุณ
9. แจกคูปองค่าธรรมเนียม
10. ประเมินผลหลังเสร็จสิ้นการประชุม

ทั้งนี้ตั้งแต่วันที่ 14 พฤษภาคม 2552

(ศาสตราจารย์พิเศษ คุณหญิงแม่นมาส ชาลิต)

นายกสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ

รายชื่อผู้จัดทำวารสารฉบับพิเศษ

กี่ปรีดษา

ศาสตราจารย์ คุณหญิงแม้นมาส ชาลิต

บรรณาธิการประจำฉบับ

รองศาสตราจารย์ ดร.น้ำทิพย์ วิภาวนิ

กองบรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร.ทศนา หาญพล

รองศาสตราจารย์ ดร.จุมพจน์ วนิชกุล

นางสาวสุจิตรา สุวภาค

ใบสมัครสมาชิก

วารสารห้องสมุด

เป็นเวลา 1 ปี (2 ฉบับ) ในราคา 250 บาท (รวมค่าจัดส่งทางไปรษณีย์)
เล่มปกฉบับละ 125 บาท

เริ่มตั้งแต่วันที่ ..... เดือน ..... ปี .....

ชื่อ นางสาว นาง นาย

อาชีพ .....
ทำงาน .....

ที่บ้าน .....

สถานที่จัดส่ง บ้าน ที่ทำงาน

ลายเซ็น .....

เงินสด ธนาณติ เช็คไปรษณีย์ สั่งจ่าย บล. คลองจั่น

ในนาม ศุวดี วิเชษฐ์พันธุ์
สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย
ในพระราชปัลມก์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
1346 ถนนอาคารสงเคราะห์ 5 แขวงคลองจั่น เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240
โทร. (02) 734-9022-3, 089-8939397 โทรสาร (02) 734-9021

หมายเหตุ

สมาชิกผู้ใดไม่ได้รับวารสารห้องสมุด

โปรดแจ้ง คุณศุวดี วิเชษฐ์พันธุ์ บรรณาธิการผู้พิมพ์โฆษณา
สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ เป็นลายลักษณ์อักษร

E-mail : suwadee_tla@yahoo.com

อัตราค่าโฉนด

วารสารห้องสมุด

วารสารห้องสมุดเป็นวารสารวิชาการรายหกเดือน ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยในพระราชปัลเมร์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมเผยแพร่ความรู้ ความคิดในสาขาวิชาบริการรักษาสตํารและสารสนเทศศาสตร์และสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องและเป็นสื่อกลางในการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของสมาชิกและผู้สนใจ (จัดพิมพ์ส่งให้สมาชิกทั่วประเทศ)

ประเภทที่ 1 ปกหลังเต็มหน้าด้านนอก (4 ลี)

1. 2 ฉบับ (1 ปี)	= 30,000 บาท
2. 1 ฉบับ (ครึ่งปี)	= 15,000 บาท

ประเภทที่ 2 ปกหลังเต็มหน้าด้านใน (4 ลี)

1. 2 ฉบับ (1 ปี)	= 20,000 บาท
2. 1 ฉบับ (ครึ่งปี)	= 10,000 บาท

ประเภทที่ 3 หน้าในเล่ม (เนื้อใน) ขาวดำ

1. 2 ฉบับ (1 ปี)	= 10,000 บาท
2. 1 ฉบับ (ครึ่งปี)	= 5,000 บาท

การชำระเงิน

โอนเงินเข้าบัญชีชื่อ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ-วิชาการ เลขที่บัญชี 020-2-44571-3 ธนาคารไทยพาณิชย์ สาขาเทเวศน์ บัญชีออมทรัพย์

ธนาณัติหรือตัวแลกเงินสั่งจ่าย ป.ณ. คลองจั่น ในนาม นางสุวีดี วิเชษฐ์พันธุ์ ส่งมาที่สำนักงานสมาคมฯ เลขที่ 1346 ถนนอาคารส่งเคราะห์ 5 แขวงคลองจั่น เขตบางกะปิ กทม. 10240

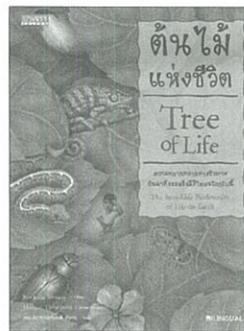
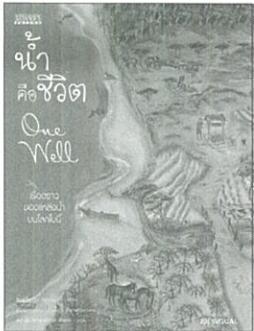
โปรดส่งโทรศัพท์สารหลักฐานการชำระเงินที่หมายเลข 02-734-9021

ข้าพเจ้าขอโฉนดประเภท (กี่ฉบับ) ..... อัตรา ..... บาท พร้อมนี้ได้โอนเงิน/ตัวแลกเงิน จำนวน ..... บาท (ตัวอักษร .....)
สถานที่ติดต่อ ..... โทรศัพท์ .....
มือถือ ..... โทรสาร ..... E-mail : .....

ลงนาม .....

(.....)

วันที่ .....

1 ຊຸດ ມີ 3 ເລີມ

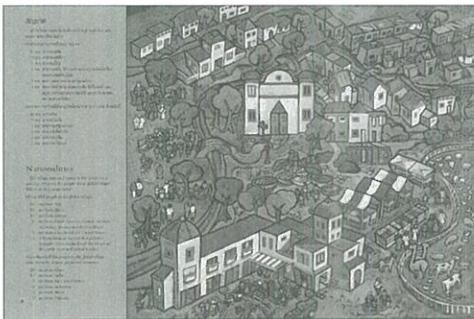
- ນ້ຳຄືອໜົວໃຈ (32 ພັນ້າ)
- ມູນໜ້ານທີ່ເຊື່ອ “ໂລກ” (32 ພັນ້າ)
- ດັນໄມແກ່ງໜົວໃຈ (40 ພັນ້າ)

ປຸລົງຈົດສາເປັດຊາ ຕ່ອລິກກັບສຸດຍອດທັນສົວ
ກີໄດ້ຮັບຮາງວັດນາເລົວນາກບາຍ

ໜັງສືອ 2 ການາ

ມູນໜ້ານທີ່ເຊື່ອ ໂລກ

ນ້ຳຄືອໜົວໃຈ

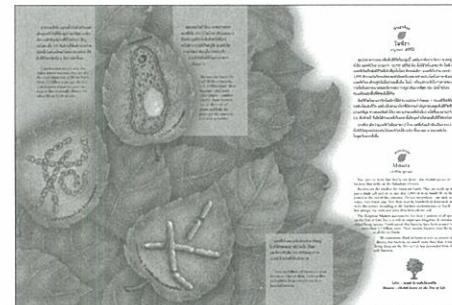

ຕົກໄລ້ແກ່ງໜົວໃຈ

ໜັງສືອທີ່ໄດ້ຮັບກາຍອມຮັບວ່າດີທີ່ສຸດລຳຫວັນເຕັກໃນການທຳຄວາມເຂົ້າໃຈປະວັດຕາສຕ່ງ
ຂອງຊ່ວນໝາດ ຂ່າຍປຸລົງຈົດສຳນົກຄົງທັງພາກນ້ຳແລ້ວແລ້ງແວດລ້ອມ ຜ່ານກາພວດທີ່ດົງດາມ
ແລະເນື້ອທາທີ່ເນັ້ນຍ້າໃຫ້ເຕັກ ຖ້າ ເປັນສ່ວນທີ່ນີ້ໃນການດູແລ້ມໝູນໜ້ານແກ່ງໜົວໃຈຂອງມາລົມນຸ່ມຍົງ

ເວັງ : Strauss, Smith ແປລ : ດຣ. ປະກາກເກົ່າຍົດ ຍັງຄົງ

ຂາດ : 22.5 x 30 ຊມ. ຮາດາ : 265 ນາທ/ເລີມ (ປົກແໜ່ງ)

ນ້ຳຄືອໜົວໃຈ (One Well)

- Santa Monica Public Library Green Prize for Sustainable Literature, Winner 2008
- International Reading Association Notable Books for a Global Society, Winner 2008

ມູນໜ້ານທີ່ເຊື່ອ ‘ໄລ’ (If The World Were A Village)

- Alberta Children’s Choice Rocky Mountain Book Award, shortlist 2004
- Canadian Children’s Book Centre Our Choice list, starred selection 2003

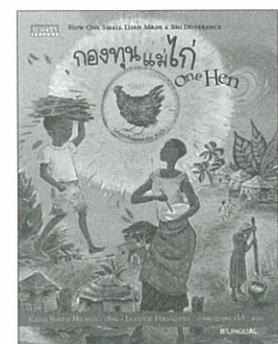
ຕົນໄມແກ່ງໜົວໃຈ (Tree Of Life)

- Alberta Children’s Choice Rocky Mountain Book Award, shortlist 2007
- Hackmatack Children’s Choice Award, shortlist 2006

ກອງຖຸນແມ່ກີ (One Hen)

ໂກໂຈ ເຕັກຍ້າວາການເຮີມດັນຊູງກິຈເລີກ ທີ່
ຂອງເຂາຈາກແມ່ກີ 1 ຕ້າວ ຈົນໃຫ້ສຸດກລາຍເປັນ
ພົກເຮົາມໄກ່ຂາດໄຫຍ່ ທີ່ເປົ້າລື່ອນແປ່ງຄວາມເປັນຍູ່
ຂອງຄົນໃນໝູນໜ້ານ ເຮືອໄປຈຸນເລີງເສຽງຮູກຈົ່ງໝາຍ
ແລະຮະດັບປະເທດ ທັ້ງໝົດນີ້ ເຮີມດັນຈາກແມ່ກີ
ເພີ່ມຕົວເດີຍວ່າເຫັນນັ້ນ...

ໜັງສືອ 2 ການາ

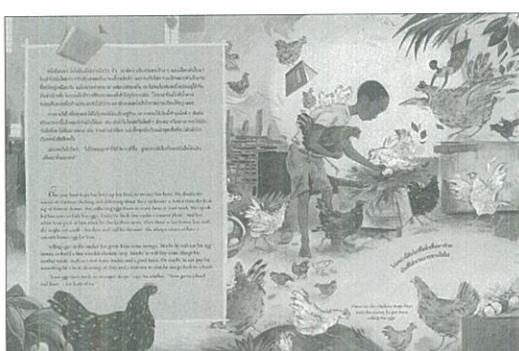
ເວັງ : Katie Smith Milway

ແປລ : ໄກ (ນາມແປງ)

ຂາດ : 22.5 x 30 ຊມ.

ຈຳນວນໜ້າ : 32 ພັນ້າ

ຮາດາ : 265 ນາທ (ປົກແໜ່ງ)

- IRA Notable Book for a Global Society 2009
- OLA Best Bet for Children and Teens 2009

ບຣັຫາ ສ້ານັກພົບພັປາເຈຣາ ຈຳກັດ
www.pajerabook.com

ປາເຈຣາ
PAJERA

991/12-15 ເຊີ: ພລອຣາວິລສ ຄອນເພີ້ນກາ 51
ສະບັບຄວງ ກຽງພາ 10250 ໂກ. 0 2722 3200 ແພກ: 0 2722 3230

บรรเทาอาการปวดหัว เรื่องการจัดระบบห้องสมุด

สรรพคุณ: Alice for Windows เป็นโปรแกรมห้องสมุดอัตโนมัติจากประเทศไทย ทันสมัยตัดตั้งง่ายสามารถช่วยให้การค้นคว้าภายในห้องสมุดเป็นไปอย่างรวดเร็ว มีความทันสมัยเกี่ยวกับห้องสมุดอัตโนมัติในต่างประเทศ จัดทำโดย CSC (Computer Systems Consulting Co.,Ltd.) บริษัทผู้เชี่ยวชาญโปรแกรมบริหารงานห้องสมุดโดยเดียว แห่งประเทศไทย แต่ผู้ดูแลในประเทศไทย มีกิจงานที่มากประสบการณ์พร้อมให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด เพื่อไม่ให้คุณปวดหัวยุ่งยากกับระบบงานในห้องสมุดอีกต่อไป **สนใจสอบถามได้ที่ บริษัท คอมพิวเตอร์ ซีสีดีมส์ คอนเซ็ปต์ จำกัด โทร. 0-2722-8440-1**

CSC
ผู้เชี่ยวชาญโปรแกรมบริหารงานห้องสมุด

All Product Types

Mercuri Data.

: Books (หนังสือ)

Book series (หนังสือชุด)

Dictionaries (พจนานุกรม)

Major reference works & handbooks (ผลงานอ้างอิง และ ตัวราชคูมีอ)

Multi-volumes (หนังสือพิมพ์ CD-ROM)

: Journals (วารสาร)

Combined subscriptions & full sets of journals

(การสมัครสมาชิกวารสารทั้งรูปแบบตัวเล่ม และ ออนไลน์)

: Electronic Products (ผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์)

Online products (ผลิตภัณฑ์ออนไลน์)

Scan & OCR (การสแกน และ การแปลงเอกสารในรูปแบบต่างๆ)

Database (ฐานข้อมูล)

E-Books (หนังสืออิเล็กทรอนิกส์)

E-Journals (วารสารอิเล็กทรอนิกส์)

บริษัท เมอร์คิวรี่ ดาتا จำกัด เป็นตัวแทนในการสมัครสมาชิกวารสาร

หนังสือ ภาษาอังกฤษทั้งรูปแบบตัวเล่ม และ ออนไลน์

แบบทดสอบทางด้านต่างๆ จากสำนักพิมพ์ชั้นนำต่างประเทศ

บริการการจัดทำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ บริการจัดทำฐานข้อมูล

โปรแกรมระบบงานจัดเก็บและสืบค้น

สำหรับท่านที่สนใจสอบถามได้ที่

เจ้าหน้าที่ฝ่ายการตลาดของบริษัทฯ

นางสาวนุชเนตร หิรัญกิรินไพบูลย์ มือถือ 085-9493389

นางสาววรรณรัตน์ อุยเป้า มือถือ 083-9889688

59/70 หมู่ที่ 6 ซอยศิรินเขต ถนนงามวงศ์วาน

แขวงหุงสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210

โทรศัพท์ 02 591 6515,16 โทรสาร 02 591 6517

Haynes

Political

Academy

160 Basic

DELL
OGN
OGN
OGN

140

39 ESCRITORES Y MU
JESUS MARCHAMAL

The LAST EFFECT

หจก. ร่วิน พิริบัติ์เจ อกรุ๊ป

510/35-36 ถนนประชานาถ 6 ราชเทวี กรุงเทพฯ 10140

โทร. 0 2873 0070, 08 6625 8259, 08 1421 6821 โทรสาร 0 2427 8370

e-mail : rawin.printing@gmail.com

รับทำพิมพ์ ลิขสิทธิ์งานออกแบบ/บริษัทงานออกแบบ
เอกสารของลูกค้า แบบแน่นหนา กระดาษด้านนอก
ผลงานงานดิจิตอล เอกสาร/รายงานการประชุม-สัมมนา
สั่งพิมพ์ทุกชนิด //พิมพ์+เคลือบเงาพลาสติก//
ดำเนินงานโดย ทีมงานมืออาชีพ ให้ลูกค้าได้รับมาตรฐานสากล

หจก. ชิน แอนด์ ดี พิริบัติ์

20/43 หมู่ 10 แขวงบางมด เขตจอมทอง กรุงเทพฯ 10150

โทร. 0 2898 5122 โทรสาร 0 2898 5126

e-mail : chinupoong_43@yahoo.com

รับทำพิมพ์ :

สื่อสิ่งพิมพ์ทุกชนิด

อาทิ...

- //เดตเตอร์, โน๊ตบุ๊ค
- เอกสารสำนักงาน
- หนังสือธรรมะ
- ฯลฯ

เชื้อหนังสือ

วารสารห้องสมุดฉบับพิเศษ กรกฎาคม - ธันวาคม 2552

การประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2552 และประชุมวิชาการ เรื่อง การอ่านเพื่อพัฒนาชาติ

จำนวน

2,500 เล่ม

ผู้จัดพิมพ์

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ

1346 ถนนอาคารสงเคราะห์ 5 แขวงคลองจั่น เขตบางกะปิ กทม. 10240

โทรพิมพ์

หจก. ร่วิน พรินติ้ง กรุ๊ป

510/35-36 ประชาอุทิศ 6 ราชภัฏบูรณะ กรุงเทพฯ โทร. 0-2873-0070

ออกแบบปก

หจก. กี แอนด์ ดี การพิมพ์

20/43 หมู่ 10 แขวงบางมด เขตจอมทอง กรุงเทพฯ โทร. 0-2898-5122

